

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Oversigt
over
Selskabets Virksomhed
1994-1995

Annual Report
With an English Summary

Kommissionær: Munksgaard · København 1995

Publikationsrækker · *Series of Publications*

The Academy issues the following series of publications:

Oversigt over Selskabets Virksomhed (8°) <i>(Annual Report. With an English Summary)</i>	<i>Bibliographical Abbreviation:</i> Overs. Dan. Vid. Selsk.
Historisk-filosofiske Meddelelser (8°) Historisk-filosofiske Skrifter (4°) <i>(History, Philology, Philosophy, Archaeology, Art History)</i>	Hist. Filos. Medd. Dan. Vid. Selsk. Hist. Filos. Skr. Dan. Vid. Selsk.
Matematisk-fysiske Meddelelser (8°) <i>(Mathematics, Physics, Chemistry, Astronomy, Geology)</i>	Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.
Biologiske Skrifter (4°) <i>(Botany, Zoology, General Biology)</i>	Biol. Skr. Dan. Vid. Selsk.

The majority of the monographs are in English. Those published in Danish contain a summary in either English, German or French.

Adresse / *The address is:*

*Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab/
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters
H. C. Andersens Boulevard 35
DK-1553 Copenhagen V
Denmark*

Selskabets kommissionær / *The publications are sold by the agent of the Academy:*

*MUNKSGAARD BOG- OG TIDSSKRIFTSERVICE/
MUNKSGAARD EXPORT AND SUBSCRIPTION SERVICE
Nørre Søgade 35
DK-1370 Copenhagen K
Denmark*

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Oversigt

over

Selskabets Virksomhed

1994-1995

Annual Report

With an English Summary

Kommissionær: Munksgaard · København 1996

Udgivet i overensstemmelse med Vedtægternes § 11
Redaktionen sluttet den 1. november 1995
Færdig fra trykkeriet den 30. april 1996

INDHOLDSFORTEGNELSE

<i>Forkortelser</i>	6
<i>Præsidium og sekretariat</i>	7
<i>Medlemmer</i>	
Indenlandske medlemmer	7
Udenlandske medlemmer. Humanistiske klasse	41
Udenlandske medlemmer. Naturvidenskabelige klasse	49
Indenlandske medlemmer efter indvalgsår	64
Medlemsantal	66
<i>Tillidshverv</i>	
Interne hverv	67
Fælles for begge klasser	72
Humanistiske klasse	74
Naturvidenskabelige klasse	75
UAI, Union Académique Internationale	76
ICSU, International Council of Scientific Unions	78
CIOMS, Council for International Organization of Medical Sciences	92
<i>Medlemsmøder · 253. sæson</i>	93
<i>Behandlede sager. Personalia</i>	
Legater	113
Præambel til ny fundats – og ny fundats for Grosserer A. Collstrops Fond	117
Møder i Selskabets lokaler	122
International repræsentation	123
Udgivne og optagne publikationer	123
Personalia	125
<i>Regnskaber</i>	
Videnskabernes Selskab	126
Videnskabernes Selskabs Bidragsfond	130
<i>Beretninger</i>	
Årsberetning for Selskabet	132
Resume af sæsonens præsidiemøder	132
Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark	138
Selskabets Forskningspolitiske udvalg	138
Udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie	139
Registrering af litterære kilder til dansk historie	140

Undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie	142
CLG, Corpus Lexicographorum Graecorum. (Etymolog. Gen. & Hesych.) ...	142
TLL, Thesaurus Linguae Latinae	143
Carlsbergfondets syriske ekspeditioner.....	143
Danmarks Akvarium, Charlottenlund.....	143
Physica Scripta	144
Acta Zoologica	145
<i>UAI</i>	<i>Union Académique Internationale</i>
Generalforsamling.....	146
CIPSH, Conseil International de la Philosophie et des Sciences Humaines.....	147
UAIs forretningsudvalgsmøde, februar 1995	148
I. CVA, Corpus Vasorum Antiquorum.....	149
V. NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis	149
XII. MMB, Monumenta Musicae Byzantinae	150
XVIII. CPD, A Critical Pāli Dictionary.....	150
XXVI. SNG, Sylloge Nummorum Graecorum	151
XXVIII. LIMC, Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae.....	151
XXXV. JAI, Jewish Art Index	152
<i>ICSU</i>	<i>International Council of Scientific Unions.....</i>
COSPAR	Committee on Space Research samt SCOSTEP .....
IAU	International Astronomical Union .....
IBRO	International Brain Research Organization .....
ICL	Inter-Union Commission on the Lithosphere.....
IGBP	International Geosphere-Biosphere Programme.....
IGU	International Geographical Union .....
IMU	International Mathematical Union .....
INQUA	International Union for Quaternary Research .....
ISSS	International Society of Soil Sciences .....
IUBMB	International Union of Biochemistry and Molecular Biology .....
IUBS	International Union of Biological Sciences.....
IUCr	International Union of Crystallography .....
IUGG	International Union of Geodesy and Geophysics .....
IUGS	International Union of Geological Sciences .....
IMA	International Mineralogical Association.....
IUHPS	International Union of History and Philosophy of Science.....
IUIS	International Union of Immunological Societies .....
IUMS	International Union of Microbiological Societies.....
IUNS	International Union of Nutritional Sciences.....
IUPAB	International Union of Pure and Applied Biophysies .....
IUPAC	International Union of Pure and Applied Chemistry.....
IUPAP	International Union of Pure and Applied Physics .....
IUPHAR	International Union of Pharmacology .....
IUPS	International Union of Physiological Sciences .....
IUTAM	International Union of Theoretical and Applied Mechanics.....

IUTOX	International Union of Toxicology (se IUPHAR)	164
SCOR	Scientific Committee on Oceanic Research	165
SCOSTEP	Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics, se COSPAR	153
URSI	Union Radio Scientifique Internationale	165
WCRP	World Climate Research Programme.....	166
<i>CIOMS</i>	<i>Council for International Organizations of Medical Sciences</i>	166
<i>Mindeord</i>		
	Jørgen Gelting af Peder Jørgen Pedersen	169
	Erling Hammershaimb af Benedikt Otzen	177
	Bernard Peters af Herbert Schnopper	191
	Mogens Ørsnes af Jørgen Jensen	195
	<i>Summary of the Yearbook 1994-95</i>	215
	<i>Henvisninger</i>	235
	<i>Sag- og navnefortegnelse</i>	236
	<i>Erindringsliste</i>	242

Forkortelser

I alfabetisk rækkefølge:

ATV	Akademiet for de Tekniske Videnskaber
AUC	Aalborg Universitetscenter
DADL	Den Almindelige Danske Lægeforening
DFH	Danmarks Farmaceutiske Højskole
DGU	Danmarks Geologiske Undersøgelser
DMI	Danmarks Meteorologiske Institut
DONG	Dansk Olie og Naturgas
DTU	Danmarks Tekniske Universitet
ESF	European Science Foundation
ESTA	European Science and Technology Assembly
ETH	Eidgenössische Technische Hochschule
FPR	Forskningspolitisk Råd
GEUS	Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser
GGU	Grønlands Geologiske Undersøgelser
HCØ	H.C. Ørsted Institutet
HHK	Handelshøjskolen i Kbh.
ICSU	International Council of Scientific Unions
IFA	Institut for Fysik og Astronomi, AaU
IGEM	Russisk forkortelse for: Institut for malmforekomsters, petrografiens, mineralogiens og geokemiens geologi
KB	Det kongelige Bibliotek
KDVS	Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
KU	Københavns Universitet
KUA	Københavns Universitet (Amager)
KVL	Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole
MIT	Massachusetts Institute of Technology
NBI	Niels Bohr Institutet for Astronomi, fysik og geofysik
NTH	National Institute of Health
NORDITA	Nordisk Institut for teoretisk Atomfysik
OU	Odense Universitet
RH	Rigshospitalet
RUC	Roskilde Universitetscenter
SHF	Statens Humanistiske Forskningsråd
SNF	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd
SSVF	Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd
STVF	Statens Teknisk-videnskabelige Forskningsråd
SUNY	State University of New York
UAI	Union Académique Internationale
UC	University of California
UCLA	University of California, Los Angeles
USC	University of Southern California, LA
AaU	Aarhus Universitet

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Protector: HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

PRÆSIDIUM

Præsident: Professor, dr.phil. Henning Sørensen

Vicepræsident og formand for den humanistiske klasse:

Professor, dr.litt. Birger Munk Olsen indtil 23.3.1995.

Fra 24.3.1995 professor, dr.phil. David Favrholt.

Vicepræsident og formand for den naturvidenskabelige klasse:

Professor, dr.phil. Tom Fenchel

Sekretær: Professor, dr.phil. Thor A. Bak.

Redaktør: Professor, dr.phil. Poul Lindegård Hjorth

Kasserer: Professor, dr.polit. Hector Estrup

Formand for kassekommissionen:

Afdelingsleder, dr.phil. Jes Forchhammer indtil 11.5.1995.

Fra 12.5.1995 professor, dr.polit. Ellen Andersen.

Formand for Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark:

Professor, dr.phil. & scient. Rodney Cotterill

Fhv. præsident: Fhv. administrator, dr.phil. Erik Dal.

SEKRETARIAT

Adresse: H. C. Andersens Boulevard 35
DK-1553 København V

Telefon: 33 11 32 40

Telefax: 33 91 07 36

Sekretariatschef Cand.mag. Pia Grüner

Overassistent Henrik Caspersen

Fuldmægtig Jørgen Maes

Korrespondent Else Løvdal Nielsen

Økonoma Ella Mortensen

Sekretariatet er åbent 9-16.

Medlemmer

Alle medlemmer er nummereret efter indvalgsår
i fortsættelse af A. Lomholts fuldstændige medlemsliste 1742-1942
(Samlinger bind I, s. 354-385, 402 medlemmer) og
Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1942-1992
af Mogens Blegvad
Nummeret i kursiv svarer til denne liste.

Medlemmernes tilhørsforhold til de to klasser
er markeret som følger:

H = Humanistisk klasse;

Nmf = Naturvidenskabelig klasse, matematisk-fysisk gruppe;

Nb = Naturvidenskabelig klasse, biologisk gruppe.

INDENLANDSKE MEDLEMMER

ALS-NIELSEN, JENS Aage, professor, dr.phil. (f. 21.01.1937, 650, 1981, Nmf) Fuglebakkevej 57, 2000 Frederiksberg. Tel: 31 10 95 18. NBI, Ørsted Laboratoriet, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 04 25. Fax: 35 32 04 52. *Fagområder: Fysik, synkrotronstråling, neutrondiffraktion, overfladestrukturer, faststoffysik.*

ANDERSEN, ELLEN, professor, dr.phil. (f. 01.03.1937, 675, 1984, H) Buddingevej 26 A, 2800 Lyngby. Økonomisk Institut, KU, Linésgade 25, 1, 1361 Kbh. K. Tel: 35 32 30 61. Fax: 35 32 30 64. *Fagområder: Økonometri, makroøkonomiske modeller.*

ANDERSEN, ERIK Albrecht SPARRE, professor, dr.phil. (f. 29.12.1919, 498, 1962, Nmf) Høeghsmindeparken 15, 2900 Hellerup. Matematisk Institut, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. *Fagområder: Sandsynlighedsregning, kombinatorik, forsikringsmatematik.*

ANDERSEN, JENS ULRIK, professor, mag.scient. (f. 02.09.1941, 660, 1982, Nmf) Saralystvej 29, 8270 Højbjerg. Tel: 86 27 51 26. Fax: 86 27 74 19. IFA, AaU, Ny Munkegade, Bygn. 520, 8000 Århus C. Tel: 89 42 28 99; dir. 89 42 37 13. Fax: 86 12 07 40. *Fagområde: Fysik.*

ANDERSEN, NIELS Overgaard, docent. dr.scient. (f. 04.04.1947, 748, 1994, Nmf) Rønnegade 14, 4.tv., 2100 Kbh. Ø. Tel: 31 20 66 19. Ørsted Laboratoriet, NBI for Astronomi, Fysik og Geofysik, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 04 69. Fax: 35 32 04 60. *Fagområde: Fysik.*

ANDERSEN, SVEND OLAV, professor, dr.phil. (f. 09.10.1929, 586, 1977, Nb) Platanvej 24, 9.sal, 1810 Frederiksberg C. Tel: 31 21 40 71. Laboratoriet for Biologisk Kemi A, August Krogh Institutet, KU, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 17 02. Fax: 35 32 15 67. *Fagområde: Biokemi.*

ANDERSEN, SVEND THORKILD, statsgeolog, dr.phil. (f. 12.09.1926, 558, 1974, Nb) Nordvangsparken 35, 3460 Birkerød. Tel: 42 81 21 49. GEUS, Thoravej 8, 2400 Kbh. NV. Tel: 31 10 66 00. Fax: 31 19 68 68. *Fagområder: Kvartær vegetationshistorie, landbrugshistorie, pollenanalyse, palæolimnologi, mosegeologi.*

ANDERSEN, TORKILD, professor, dr.phil. (f. 19.06.1934, 624 1979, Nmf) Klokkebakken 37, 8210 Århus V. Tel: 86 15 80 13. IFA, AaU, Ny Munkegade, Bygn. 520, 8000 Århus C. Tel: 89 42 28 99; dir. 89 42 37 40. Fax: 86 12 07 40. *Fagområder: Fysik, atom-, molekyl- og optisk fysik.*

ASMUSSEN, JES Peter, professor, dr.phil. (f. 02.11.1928, 556, 1973, H) R^l. Bredgade 77, 1260 Kbh. K. Tel: 33 12 76 75. Carsten Niebuhr Institutet, KU, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 89 00; dir. 35 32 89 19. Fax: 35 32 89 26. *Fagområder: Irans sprog, religions- og litteraturhistorie.*

BAK, THOR Anders, professor, dr.phil. (f. 28.04.1929, 511, 1965, Nmf) R^l. Strandvejen 59, 1.th., 2100 Kbh. Ø. Tel: 39 27 37 11. Fax: 39 27 38 11. *Fagområder: Kemi, kinetik, statistisk mekanik, termodynamik, matematiske modeller.*

BALLHAUSEN, CARL JOHAN, professor, dr.phil. (f. 04.04.1926, 512, 1965, Nmf) R^l. Holmegaardsvej 31, 2920 Charlottenlund. Kemisk Laboratorium IV, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. *Fagområde: Kemi.*

- BALLING, JAKOB Leth, professor, dr.theol. (f. 11.02.1928, 711, 1989, H) *R'*. Voldbækvej 3, 8220 Brabrand. Tel: 86 26 00 35. Institut for Kirkekundskab, Afd. for Kirkehistorie, AaU, Nordre Ringgade, Bygn. 410, 8000 Århus C. Tel: 89 42 11 11; dir. 89 42 22 26. Fax: 86 13 04 90. *Fagområder: Kirkehistorie, oldtidens og ældre europæisk kristendomshistorie, grænseområder mellem teologi- og litteraturhistorie.*
- BANG, THØGER Sophus Vilhelm, professor, dr.phil. (f. 27.06.1917, 456, 1955, Nmf) *R'*. Vagtelvej 8, 2000 Frederiksberg. Tel: 31 86 61 61. *Fagområder: Matematik, talteori, funktionsteori, matematikhistorie.*
- BARNDORFF-NIELSEN, OLE Eiler, professor, dr.phil. (f. 18.03.1935, 636, 1980, Nmf) *R*. Dalvangen 48, 8270 Højbjerg. Tel: 86 27 14 42. Matematisk Institut, Afd. for Teoretisk Statistik og Operationsanalyse, AaU, Ny Munkegade, Bygn. 521, 8000 Århus C. Tel: 89 42 31 88; dir. 89 42 35 21. Fax: 86 13 17 69. *Fagområder: Matematik og statistik.*
- BASBØLL, HANS, professor, cand.mag. (f. 12.07.1943, 726, 1991, H) Solvangen 5, 5260 Odense S. Tel: 66 15 11 56. Institut for Sprog og Kommunikation, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 65 93 24 83. *Fagområder: Nordiske sprog med særligt henblik på dansk sprog og nyere lingvistiske studieområder.*
- BASSE, ELLEN MARGRETHE, professor, dr.jur. (f. 26.11.48, 757, 1995, H) Langelandsgade 121, 8000 Århus C. Tel: 86 13 63 98. Fax: 86 19 66 71. CESAM, Forskerparken, Gustav Wieds Vej 10, 8000 Århus C. Tel: 89 42 16 28. Fax: 86 20 12 22. *Fagområde: Jura.*
- BECHGAARD, KLAUS, professor, lic.scient. (f. 05.03.1945, 676, 1984, Nmf) Østerled 2, st.tv., 2100 Kbh. Ø. Tel: 39 29 36 39. Afdelingen for Faststoffysik, Forskningscenter Risø, Postboks 49, 4000 Roskilde. Tel: 46 77 47 01. Fax: 42 37 01 15. *Fagområder: Organisk kemi, almen kemi, faststoffysik, superledning, materialekemi.*
- BECKER, CARL JOHAN, professor, dr.phil. (f. 03.09.1915, 488, 1961, H) *R'*. Egernevej 23, 2000 Frederiksberg. Tel: 31 86 57 11. *Fagområder: Nordisk arkæologi, europæisk forhistorie.*

- † BEHNKE, OLAV, professor, dr.med. (f. 03.05.1929, d. 26.07.1995, 560, 1974, Nb) Frederikkevej 19, 2900 Hellerup. Medicinsk Anatomisk Institut C, Panum Institutet, KU, Blegdamsvej 3, 2200 Kbh. N. Tel: 31.35 79 00, Fax: 35 36 15 85. *Fagområder: Cellebiologi, medicinsk cytologi.*
- BERG, CHRISTIAN, professor, dr.phil. (f. 02.06.1944, 661, 1982, Nmf) R. Kaningårdsvej 23, 2830 Virum. Tel: 45 85 47 04. Matematisk Institut, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 07 28. Fax: 35 32 07 04. *Fagområder: Matematik, potentialteori, harmonisk analyse, momentproblemer.*
- BERGSAGEL, JOHN Dagfinn, professor, dr. (f. 19.04.1928, 685, udenl. 1978, indenl. 1985, H) R. Strandvejen 63, 2100 Kbh. Ø. Tel: 31 20 02 02. Musikvidenskabeligt Institut, KU, Klerkegade 2, 1308 Kbh. K. Tel: 35 32 37 37; dir. 35 32 37 60. Fax: 35 32 37 38. *Fagområder: Musikhistorie, musik i middelalderen og renaissanceen, engelsk musik, amerikansk musik (indtil 1950), norsk musik.*
- BERTHELSEN, Svend ASGER, professor, dr.phil. (f. 30.04.1928, 587, 1977, Nmf) R¹. Jægersborg Alle 199, st.tv, 2820 Gentofte. Tel: 39 68 04 06. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35 32 24 58. Fax: 35 32 24 99. *Fagområde: Geologi.*
- BERTHELSEN, OLE, fhv. direktør, dr.phil. (f. 24.03.1919, 625, 1979, Nb) R¹. Granhøjvej 18, 2800 Lyngby. Tel: 45 87 96 69. GEUS, Thoravej 8, 2400 Kbh. NV. Tel: 31 10 66 00. *Fagområder: Geologi, palæontologi, hydrogeologi.*
- BILLING, GERT DUE, professor, dr.scient. (f. 08.04.1946, 717, 1990, Nmf) Clausholmvej 35, 2720 Vanløse. Tel: 38 71 72 49. Kemisk Laboratorium III, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 02 52. Fax: 35 32 02 59. *Fagområde: Kemi.*
- BJØRNHOLM, SVEN, docent, dr.phil. (f. 08.09.1927, 588, 1977, Nmf) Frederiksberg Allé 45, 3.tv., 1820 Frederiksberg C. Tel: 31 22 48 85. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 00. Fax: 31 42 10 16. *Fagområde: Fysik.*

- BLEGVAD, MOGENS, professor, dr.phil. (f. 25.06.1917, 557, 1973, H)
R^l. Soldalen 7, 2100 Kbh. Ø. Tel: 39 29 37 78. *Fagområder: Filosofi, Moral- og samfundsfilosofi, Samfundsvidenskabernes historie og filosofi.*
- BOCK, KLAUS, professor, lic.techn. (f. 02.07.1944, 718, 1990, Nb)
 Skovvænget 10 C, 2970 Hørsholm. Tel: 42 86 39 18. Carlsberg Laboratorium, Kemisk Afdeling, Gamle Carlsberg Vej 10, 2500 Valby. Tel: 31 22 10 22; dir. 33 27 52 20. Fax: 33 27 47 08. *Fagområder: Organisk kemi, kulhydratkemi, NMR spektroskopi, kulhydrat protein interaktioner.*
- BOHR, AAGE Niels, professor, dr.phil. & scient. (f. 19.06.1922, 457, 1955, Nmf) K. Strandgade 34, 1., 1401 Kbh. K. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. *Fagområde: Fysik.*
- BREDSORFF, ELLAS Lunn, dr.phil. (f. 15.01.1912, 637, udenl. 1975 indenl. 1980, H) Kronprinsesse Sofiesvej 28, 2.th., 2000 Frederiksberg. Tel: 31 19 91 17. *Fagområde: Dansk litteratur.*
- BREUNING-MADSEN, HENRIK, professor, dr.scient. (f. 25.02.1949, 732, 1992, Nmf) Valdemarsgarde 2, 4100 Ringsted. Tel: 57 67 17 78. Geografisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35 32 26 26 dir. 35 32 25 49. Fax: 35 22 25 01. *Fagområde: Naturgeografi.*
- BRÆSTRUP, CLAUS Tycho, forskningsdirektør, dr.med. (f. 18.01.1945, 677, 1984, Nb) Pfalzburger Strasse 46, D-10717 Berlin-Wilmersdorf, Tyskland. Schering AG, Müllerstrasse 178, D-13342 Berlin, Tyskland. Tel: 00 4930 468 13 68, Fax: 00 4930 468 66 78. *Fagområder: Neurovidenskab, lægemiddeldesign.*
- BRØNDSTED, MOGENS Holger, professor, dr.phil.h.c. (f. 12.11.1918, 606, 1978, H) Åløkken 50, 5250 Odense SV. Tel: 65 96 18 84. *Fagområde: Nordisk Litteratur.*
- BUCHWALD, VAGN Fabritius, docent, civilingeniør, dr.scient. (f. 23.06.1929, 626, 1979, Nmf) Ingeborgvej 4, 2920 Charlottenlund. Tel: 39 64 01 92. Procesteknisk Laboratoriet, for Metal-lære, Bygning 204, DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45 25 21 97. Fax: 45

93 62 13. *Fagområder: Metallurgi. Arkæometallurgi, specielt bronze og jern i Danmarks oldtid og middelalder. Meteoritter.*

BUKDAHL, ELSE MARIE, rektor, dr.phil. (f. 12.06.1937, 686, 1985, H) R^l. Puggaardsgade 10, 1573 Kbh. V. Tel: 33 12 50 45. Det Kongelige Danske Kunstakademi, Billedkunstskolerne, Kgs. Nytorv 1, 1050 Kbh. K. Tel: 33 12 68 60. *Fagområder: Billedkunst, det 20. årh., kunstæstetik, kunstkritik.*

CHRISTENSEN, BENT, professor, dr.phil. (f. 22.08.1930, 543, 1971, Nb) R^l. Rypevej 19, 2970 Hørsholm. Tel: 42 86 46 18. Afdeling for Populationsbiologi, Zoologisk Institut, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 13 07. Fax: 35 32 13 00. *Fagområder: Evolutionsbiologi, oligochætsystematik, kromosom-evolution, molekylær evolution.*

CHRISTENSEN, BENT, professor, dr.jur. (f. 20.11.1921, 662, 1982, H) Strandvejen 10, 2.tv, 2100 Kbh. Ø. Tel: 39 29 14 55. *Fagområder: Retsvidenskab, forvaltningsret.*

CHRISTENSEN, JOHNNY Carl, professor, dr.phil. (f. 05.03.1930, 627, 1979, H) Duevej 28, 1.tv., 2000 Frederiksberg. Tel: 38 34 45 01. Institut for Græsk og Latin, KU, Njalsgade 92, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 81 40; dir. 35 32 81 43. Fax: 35 32 81 55. *Fagområder: Klassisk filologi, antikke sprog og litteraturer, oldtidens filosofi, græsk, latin, antikke sprogs indflydelse på de europæiske sprog.*

CHRISTENSEN-DALSGAARD, JØRGEN, lektor, Ph.D. (f. 06.10.1950, 719, 1990, Nmf) P.S. Krøyers Vej 14, 8270 Højbjerg. Tel: 86 27 58 21. IFA, AaU, Ny Munkegade, Bygn. 520, 8000 Århus C. Tel: 89 42 28 99; dir. 89 42 36 14. Fax: 86 12 07 40. *Fagområder: Astronomi, specielt stjerneudvikling og -svingninger; helioseismologi.*

CHRISTIANSEN, FREDDY Villiom Bugge, professor, lic.scient. (f. 22.01.1946, 704, 1988, Nb) Geysergade 3 A, 8200 Århus N. Tel: 86 16 39 80. Biologisk Institut, Afd. for Genetik og Økologi, AaU, Ny Munkegade, Bygn. 540, 8000 Århus C. Tel: 89 42 31 88; dir. 89 42 32 38. Fax: 86 12 71 91. *Fagområder: Genetik, populationsgenetik, populationsøkologi, evolutionsmekanismer.*

- CHRISTIANSEN, SOFUS, professor, dr.phil. (f. 23.06.1930, 628, 1979, H) Hummeltoften 16, 2830 Virum. Tel: 45 85 44 16. Geografisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35 32 25 00; dir.: 35 32 25 48. Fax: 35 32 25 01. *Fagområder: Kulturgeografi/landbrugsgeografi.*
- COTTERILL, RODNEY Michael John, professor, dr.phil. & scient. (f. 27.09.1933, 678, 1984, Nmf) R'. Vibevangen 9, 3520 Farum. Tel: 42 95 26 98. Fax: 44 99 35 24. Fysisk Institut (Biofysik), Bygn. 307, DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45 25 32 03. Fax: 45 93 23 99. *Fagområder: Hjernefysik, biofysik, neurale netværk, proteinstruktur, materialefysik.*
- CVITANOVIĆ, PREDRAG, forskningsprofessor, Ph.D. (f. 01.04.1946, 733, 1992, Nmf) Livjærgade 41, 2100 Kbh. Ø. Tel: 31 42 16 16. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 00; dir.: 35 32 53 46. Fax: 31 42 10 16. *Fagområde: fysik.*
- DAHL, JENS PEDER, professor, dr.phil. (f. 30.07.1934, 608, 1978, Nmf) R'. Digevænget 5, 2730 Herlev. Tel: 44 98 24 41. Kemisk Laboratorium B, Bygn. 207, DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45 25 20 13; Fax: 45 88 16 39. *Fagområder: Teoretisk kemi, kvantekemi, atom- og molekylfysik.*
- DAHLERUP, TROELS, professor, dr.theol. (f. 03.12.1925, 672, 1983, H) R'. Kildevangen 15, 8382 Hinnerup. Historisk Institut, AaU, Universitetsparken, 8000 Århus C. Tel: 89 42 11 11; dir.: 89 42 20 54. Fax: 86 19 16 99. *Fagområder: Dansk-nordisk historie ca. 1400-1700, adelshistorie, kirkehistorie, socialhistorie.*
- DAL, Per Johan ERIK, dr.phil. (f. 20.12.1922, 544, 1971, H) K. Forchhammersvej 1, 1920 Frederiksberg C. Tel: 31 24 11 35. *Fagområder: Bogvæsen.*
- DALGÅRD, SUNE Bysted, fhv. landsarkivar, dr.phil. (f. 09.05.1922, 562, 1974, H) R. Italiensvej 56, 2300 Kbh. S. Tel: 31 55 18 02. *Fagområder: Historie, arktiske erhvervsforhold, fremmedpolitik, merkantilstisk erhvervs politik.*
- DANSGAARD, WILLI, professor, dr.phil. (f. 30.08.1922, 589, 1981, Nmf) Soløsevej 21, 2820 Gentofte. Tel: 39 65 58 86. Fax: 39 65 58

86. NBI for Astronomi, Fysik og Geofysik, Geofysisk Afd., KU, Juliane Maries Vej 30, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 05 52. Fax: 35 82 25 65. *Fagområder: Geofysik, klimaforskning, glaciologi.*

DANØ, SVEN, professor, dr.polit. (f. 22.02.1922, 673, 1983, H) Helsingevej 41, 2830 Virum. *Fagområder: Økonomi, driftsøkonomi, operationsanalyse.*

EBBESEN, STEN, docent, dr.phil. (f. 23.06.1946, 712, 1989, H) Skolevej 20, 2820 Gentofte. Institut for græsk og latin, KU, Njalsgade 92, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 81 40; dir. 35 32 81 46. Fax: 35 32 81 55. *Fagområder: Senantik og middelalderlig filosofi. Græsk og latin.*

†EGEROD, SØREN CHRISTIAN, professor, dr.phil. (f. 08.07.1923, d. 21.04.1995, 545, 1971, H) K. Gamle Carlsberg Vej 15, 2500 Valby. Tel: 31 31 12 25 eller 31 24 81 50. *Fagområde: Østasiatiske sprog.*

EJSKJÆR, INGER Jensen, professor, dr.phil. (f. 20.05.1926, 651, 1981, H) R. C.F. Richsvej 101 A, 2000 Frederiksberg. Tel: 38 34 27 92. Institut for Dansk Dialektforskning, KU, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 85 00; dir. 35 32 85 02. Fax: 35 32 85 12. *Fagområder: Danske dialekter, nordisk filologi, dialektgeografi.*

ELLASEN, ERIK, professor, dr.phil. (f. 08.09.1922, 652, 1981, Nmf) R'. Dronningeengen 5, 2950 Vedbæk. Tel: 42 89 22 20. *Fagområder: Dynamisk meteorologi, klimaforskning, meteorologi.*

ELLITSGAARD-RASMUSSEN, KNUD, fhv. direktør, mag.scient. (f. 23.06.1923, 563, 1974, Nmf) R'. FM.2*. Dammegade 22, 4792 Askeby. *Fagområder: Grønlands geologi, økonomisk geologi, nyere geologiske historie i Grønland.*

ENGBERG, BERTIL INGEMAR, professor, med.dr. (f. 01.03.1935, 590, 1977, Nb) Nørre Alle 75, 8000 Århus C. Tel: 86 13 76 91. Fysiologisk Institut, AaU, Ole Worms Allé, Bygn. 160, 8000 Århus C. Tel: 89 42 28 00; dir. 89 42 27 86. Fax: 86 12 90 65. *Fagområder: neurofysiologi, synaptisk transmission, centralnervesystemet.*

- ESTRUP, HECTOR, professor, dr.polit. (f. 16.01.1934, 638, 1980, H) R. Skaføgård, 8544 Mørke. Tel: 86 39 63 40. Fax: 86 39 66 40. Økonomisk Institut, KU, Studiestræde 6, 1455 Kbh. K. Tel: 35 32 30 17. Fax: 35 32 30 00. *Fagområder: Økonomi, økonomisk teoris historie.*
- FAVRHOLDT, DAVID Cornaby, professor, dr.phil. (f. 24.04.1931, 580, 1976, H) Oehlenschlägersvej 57, 5230 Odense M. Tel: 66 14 47 83. Filosofisk Institut, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 65 93 23 75. *Fagområder: Filosofi, videnskabshistorie, Niels Bohr – specielt vedr. erkendelsesteori.*
- FELDBÆK, OLE, professor, dr.phil. (f. 22.07.1936, 700, 1987, H) R. Efterårsvej 15, 2920 Charlottenlund. Tel: 39 63 59 68. Fax: 39 63 43 36. Institut for Historie, KU, Njalsgade 102, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 88 11; dir. 35 32 82 86. Fax: 35 32 82 41. *Fagområde: Historie 1500-1900.*
- FENCHEL, TOM Michael, professor, dr.phil. (f. 19.03.1940, 591 1977, Nb) Strandgade 23, 3000 Helsingør. Tel: 49 20 32 59. Marinbiologisk Laboratorium. KU, 3000 Helsingør. Tel: 49 21 33 44; dir. 49 21 16 33 Δ 325. Fax: 49 26 11 65. *Fagområder: Marinbiologi, økologi, evolutionsbiologi.*
- FENGER, OLE, professor, dr.jur. (f. 22.01.1931, 689, 1986, H) R¹. Kildegården 15, 3., 8000 Århus C. Tel: 86 18 39 86. Juridisk Institut, Afd. for Retslære, AaU, Bartholin Allé, Bygn. 351, 8000 Århus C. Tel: 89 42 15 04. Fax: 86 20 27 21. *Fagområde: Retshistorie.*
- FIL, NIELS Peter, forskningsdirektør, lic.scient. (f. 08.02.1941, 664, 1982, Nb) Fuglebakkevej 5, 2000 Frederiksberg. Tel: 38 34 53 32. Novo Nordisk A/S, Novo Alle, 2880 Bagsværd. Tel: 44 44 88 88. Fax: 44 44 45 65. *Fagområder: Bioteknologi, molekylær genetik, molekylær biologi.*
- FINK, TROELS Marstrand Trier, professor, dr.phil. (f. 18.04.1912, 592, udenl. 1974, indnl. 1977, H) K. Vægterpladsen 1, 6200 Åbenrå. Tel: 74 62 36 42. *Fagområde: Historie.*

- FISCHER, ERIK Adolf, fhv. overinspektør, dr.phil.h.c. (f. 08.10.1920, 593, 1977, H) R, M.I. & A. Agergårdsvej 5, Ammendrup, 3200 Helsingør. Tel: 48 79 44 04. *Fagområde: Kunsthistorie.*
- FISCHER-JØRGENSEN, ELI, professor, cand.mag., dr.phil.h.c. (f. 11.02.1911, 525, 1968, H) Kongestien 45, 2830 Virum. Tel: 42 85 35 13. *Fagområder: Fonetik, almen sprogvidenskab.*
- FLENSTED-JENSEN, MOGENS, professor, dr.scient. (f. 02.09.1942, 734, 1992, Nmf) R. Enebovænge 27, 3520 Farum. Tel: 42 95 42 20. Institut for Matematik og Fysik, KVL, Thorvaldsensvej 40, 1871 Frederiksberg C. Tel: 35 28 23 43. Fax: 35 28 23 50. *Fagområde: Matematik.*
- FORCHHAMMER, JES, afdelingsleder, dr.phil. (f. 05.04.1934, 639, 1980, Nb) Krogmosevej 25, 2880 Bagsværd. Tel: 44 98 69 33. Kræftens Bekæmpelse, Sektor for Kræftbiologi, Strandboulevarden 49, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 25 73 11. Fax: 35 25 77 21. *Fagområder: Kræftforskning, RNA tumor virus, molekylærbiologi, onkogener, supppressogener.*
- FRIIS, IB, professor, dr.scient. et fil.dr. (f. 12.01.1945, 720, 1990, Nb) Selsøvej 19 A, 2720 Vanløse. Tel: 31 74 93 95. Botanisk Museum, Gothersgade 130, 1123 Kbh. K. Tel: 35 32 21 97. Fax: 35 32 22 10. *Fagområder: Botanik, systematik, plantegeografi, diversitet, tropisk vegetation, afrikansk flora, botanikkens historie.*
- FROM, FRANZ GUSTAV, professor, dr.phil. (f. 14.02.1914, 564, 1974, H) R'. Azaleavej 28, 2000 Frederiksberg. Tel: 31 17 66 23. *Fagområder: Psykologi, drømme, spisefordomme.*
- FUGLEDE, BENT, professor, dr.phil. (f. 08.10.1925, 527, 1968, Nmf) R'. Trongårdsparken 67, 2800 Lyngby. Matematisk Institut, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. *Fagområde: Matematik.*
- GIVERSEN, SØREN, professor, dr.theol. (f. 09.01.1928, 727, 1991, H) R. Herredsvejen 8, 8832 Skals. Tel: 86 69 49 60. Institut for Gamme og Ny Testamente, Afd. for Ny Testamente, AaU, Nrd. Ring-

gade, Bygn. 410, 8000 Århus C. Tel: 89 42 11 11; dir.: 89 42 22 46.
Fax: 86 13 04 90. *Fagområder: Koptologi, håndskriftstudier, wrkristendommens historie.*

GLAHN, HENRIK, professor, dr.phil. (f. 29.05.1919, 555, 1972, H) K. Dantes Plads 3, 1556 Kbh. V. Tel: 33 32 68 90. *Fagområder: Musikvidenskab, renæssancens musik, kirkemusikkens historie, hymnologi.*

GLAMANN, KRISTOF, professor, pr.phil. (f. 26.08.1923, 528, 1968 H) K¹. Bjerregårdsvej 6, 2500 Valby. Tel: 31 16 13 47. Fax: 36 45 44 30. *Fagområde: Historie.*

GOMARD, BERNHARD, professor, dr.jur. (f. 09.01.1926, 574, 1975, H) K. Hammerensgade 3, 4. sal, 1267 Kbh. K. Tel: 33 32 80 20. Retsvidenskabeligt Institut A, KU, Studiegården, Studiestræde 6, 1455 Kbh. K. Tel: 35 32 26 26; dir. 35 32 31 32. Fax: 35 32 32 06/03. *Fagområder: Retsvidenskab, navnlig obligationsret, selskabsret, civilproces.*

GRANE, LEIF, professor, dr.theol. (f. 11.01.1928, 653, 1981, H) Regensen, St. Kannikestræde 2, 1169 Kbh. K. Tel: 33 15 99 16. Institut for Kirkehistorie, KU, Købmagergade 44-46, 1150 Kbh. K. Tel: 35 32 36 18. Fax: 35 32 36 39. *Fagområde: Kirkehistorie.*

GREVE, TORBEN, professor, dr.med.vet. (f. 17.02.1945, 749, 1994, Nb) Irisvej 19, 2500 Værløse. Tel: 42 48 58 15. Klinisk Institut, Sektion for Reproduktion, KVL, Bülowsvej 13, 1870 Frederiksberg C. Tel: 35 28 29 65. Fax: 35 28 29 72. *Fagområder: Husdyrenes reproduktionsbiologi.*

HALD, ANDERS Hjorth, professor, dr.phil. (f. 03.06.1913, 490, 1961, Nmf) Furesøvej 87 A, 2830 Virum. *Fagområder: Matematisk statistik.*

HAMMER, CLAU Uffe, professor, lic.scient. (f. 03.11.1945, 705, 1988, Nmf) Mynstersvej 1 st.th., 1827 Frederiksberg C. Tel: 31 21 36 10. NBI for Astronomi, Fysik og Geofysik, Geofysisk afdeling, KU, Juliane Maries Vej 30, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 18 18; dir. 35 32 05 59 el. 35 32 05 60. Fax: 35 82 25 65. *Fagområder: Polarforskning, klima, atmosfærekemi, vulkanisme.*

HANNESTAD, LISE, docent. dr.phil. (f. 15.10.1943, 728, 1991, H) Korshøjten 47, 8240 Risskov. Tel: 86 21 44 05. Institut for Klassisk Arkæologi, AaU, Ndr. Ringgade, bygn. 415, 8000 Århus C. Tel: 89 42 11 11; dir. 89 42 22 92. Fax: 86 19 16 99. *Fagområder: klassisk arkæologi.*

HANSEN, HANS JØRGEN Steen, docent, dr.phil. (f. 06.08.1939, 610, 1978, Nb) Henrik Steffens Vej 1, 1866 Frederiksberg C. Tel: 31 24 18 29. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35 32 24 95. Fax: 35 32 24 99. *Fagområder: Geologi, palæontologi.*

HANSEN, MOGENS HERMAN, Centerleder, dr.phil. (f. 20.08.1940, 701, 1987, H) Wilhelm Marstrandsgade 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 26 15 88. Polis Centret, KU, Njalsgade 94, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 91 03. Fax: 31 54 89 54. *Fagområder: Klassisk filologi, historie, demografi, politologi, retorik.*

HANSEN, OLE, direktør, professor, dr.phil. (f. 14.05.1934, 741, udenl.medl. 1992, indenl.medl. 1993, Nmf) Manenvej 11, 3460 Birkerød. Tel: 42 81 76 65. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 92. Fax: 35 43 10 87. *Fagområde: Kernefysik.*

HANSEN, Peder GREGERS, professor, dr.phil. (f. 11.01.1933, 690, 1986, Nmf) R. NSCL-Cyclotron, Michigan State University, East Lansing, MI 48824-1321, USA. *Fagområder: Kernefysik, atomfysik, radioaktivitet, ekstremt ustabile atomkerner.*

HANSEN, SVEND AAGE, professor, dr.polit. (f. 04.04.1919, 654, 1981, H) R^l. Byvej 42, 5892 Gudbjerg. Tel: 62 25 18 76, *Fagområder: Økonomisk historie, Danmarks statistik.*

HERSLUND, MICHAEL Denker, professor, dr.phil. (f. 21.07.45, 758, 1995, H). Forhåbningsholms Allé 17 A, 2.th., 2000 Frederiksberg. Tel: 31 22 08 76. Institut for fransk, italiensk og russisk, HHK, Dalgas Have 15, 2000 Frederiksberg. Tel: 38 15 32 80. Fax: 38 15 38 65. *Fagområder: Fransk-romansk sprog, lingvistik.*

- HJORT, ØYSTEIN, professor, dr.phil. (f. 15.08.38, 759, 1995, H) Malmøgade 6, 2100 Kbh. Ø. Tel: 31 42 41 30. Institut for Kunstshistorie og Teatervidenskab KU, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 81 95. Fax: 35 32 82 22. *Fagområde: Kunstshistorie.*
- HJORTH, POUL LINDEGÅRD, professor, dr.phil. (f. 24.07.1927, 565, 1974, H) *R^l*. Anemonevej 25, 2970 Hørsholm. *Fagområder: Nordisk filologi, dansk sprog, leksikografi, editionsteknik.*
- HOFFMANN, ELSE KAY, docent, mag.scient. (f. 10.03.1942, 706, 1988, Nb) Holmevej 6, 2950 Vedbæk. Tel: 42 89 21 91. Institut for Biologisk Kemi A, August Krogh Institutet, KU, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 18 18; dir.: 35 32 16 95. Fax: 35 32 15 67. *Fagområder: Cellefysiologi, signaltransduktion, membranfysiologi, biokemi.*
- HOLMSGAARD, ERIK, fhv. Forstander, dr.agro. (f. 21.06.1921, 595, 1977, Nb) *R^l*. Langebjerg 28, 2.th., 2850 Nærum. *Fagområde: Skovbrugsvidenskab.*
- HOLSTENER-JØRGENSEN, HELGE, afdelingsleder, dr.agro. (f. 10.12.1924, 640, 1980, Nb) *R*. Solbjærget 44, 3460 Birkerød. Tel: 42 81 20 51. Forskningscentret for Skov og Landskab, Skovbrynet 16, 2800 Lyngby. Tel: 45 76 32 00. Fax: 45 76 32 33. *Fagområder: Skovbrug, jordbund, planteernæring, vandbalance.*
- HULTBORN, HANS, professor, med.dr. (f. 17.11.1943, 721, 1990, Nb) *R*. Blegdamsvej 10, 4.th., 2200 Kbh. N. Medicinsk Fysiologisk Institut, Panum Institutet, KU, Blegdamsvej 3 C, 2200 Kbh. N. *Fagområder: Fysiologi, neurobiologi.*
- HUUS, TORBEN, professor, dr.phil., (f. 05.12.1919, 492, 1961, Nmf) *R^l*. Vordingborggade 5, 1.tv., 2100 Kbh. Ø. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. *Fagområde: Atomfysik.*
- HVIDBERG-HANSEN, FINN OVE, lektor, dr.phil. & lic.theol. (f. 09.09.1935, 742, 1993, H) Dalsagervej 30, 8250 Egå. Tel: 86 22 19 63. Institut for Semitisk Filologi, AaU, Nrd. Ringgade, Bygn. 415, 8000 Århus C. Tel: 89 42 11 11; dir. 89 42 23 09, Fax: 86 13

04 90. *Fagområder: Semitiske sprog, dvs. arabisk, aramaisk, hebraisk, syrisk, ugaritisk og æthiopisk.*

HVIDTFELDT, Anton Poul ARILD Peter, professor, dr.phil. (f. 26.06.1915, 575, 1975, H) *R¹*. Dømmergaarden, 4243 Rude. Tel: 53 75 91 10. *Fagområder: Almindelig religionshistorie, indoeuropæiske religioner, indianske kulturer.*

HAAGERUP, UFFE Valentin, professor, cand.scient. (f. 19.12.1949, 691, 1986, Nmf) *R*. Vestervangen 8, 5260 Odense S. Tel: 66 15 28 18. Institut for Matematik og Datalogi, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 65 93 26 91. *Fagområder: Matematik, funktionalanalyse, operatoralgebra.*

JACOBSEN, ERIC August, professor, dr.phil. (f. 05.04.1923, 546, 1971, H) Schweizerdalstien 51, 2610 Rødovre. *Fagområder: Engelsk litteratur.*

JANSEN, FREDERIK JULIUS BILLESKOV, professor, dr.phil. (f. 30.09.1907, 465, 1957, H) *K, M.I. & A*. Frydendalsvej 20, 1809 Frederiksberg C. Tel: 31 31 63 69. *Fagområder: Nordisk litteratur, verdenslitteratur, lærdomshistorie, litterær æstetik, Søren Kierkegaard.*

JENSEN, HENNING HØJGAARD, professor, dr.techn.h.c. (f. 21.11.1918, 566, 1974, Nmf) Rødtjørnevej 18 A, 2720 Vanløse. Fysisk Laboratorium, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. *Fagområder: Fysik, faststoffysik, transportfænomener, fundamental metrologi, international standardisering af symboler og enheder.*

JENSEN, JØRGEN, museumsinspektør, mag.art. (f. 30.07.1936, 714, 1989, H) *R*. Nørre Voldgade 12, 3., 1358 Kbh. K. Tel: 33 14 16 05. Nationalmuseet, O.M.A., Frederiksholms Kanal 12, 1220 Kbh. K. Tel: 33 13 44 11; dir: 33 47 31 57. *Fagområder: Forhistorisk arkæologi, klassisk arkæologi, dansk historie 1800-1900.*

JENSEN, MINNA SKAFTE, professor, dr.phil. (f. 19.05.1937, 743, 1993, H) Karen Brahesvej 5, 4.th., 5000 Odense C. Center for Græskromerske Studier, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. *Fagområder: Græsk og latin.*

- JERSLEV LUND, BODIL, professor, dr.phil. (f. 30.04.1919, 550, 1971, Nmf) *R^l*. Heslegårdsvej 39, 2900 Hellerup. Tel: 39 62 52 23. *Fagområder: Krystalstruktur, kemi, organisk kemi.*
- JOHANSEN, HANS CHRISTIAN, professor, dr.oecon. (f. 27.06.1935, 679, 1984, H) Anne Maries Allé 4 A, 5250 Odense Sv. Tel: 66 17 21 05. Historisk Institut, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 65 93 29 74. *Fagområde: Økonomisk historie.*
- JOHANSEN, HOLGER FRIIS, professor, dr.phil. (f. 29.04.1927, 596 1977, H) *R^l*. Fortebakken 38, 8240 Risskov. Tel: 86 17 51 10. Institut for Oldtids- og Middelalderforskning, AaU, Nordre Ringgade, Bygn. 414-15, 8000 Århus C. Tel: 89 42 20 52; dir. 89 42 20 63, Fax: 89 42 20 50. *Fagområde: Klassisk filologi.*
- JOHANSEN, KARSTEN FRIIS, professor, dr.phil. (f. 05.12.1930, 611, 1978, H) *R^l*. Langebjerg 24, II tv, 2850 Nærum. Tel: 42 80 23 09. Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik, KU, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 88 69; dir. 35 32 88 60. Fax: 35 32 88 50. *Fagområder: Antik og middelalderlig filosofi.*
- JOHANSEN, PETER, professor, dr.phil. (f. 29.01.1938, 680, 1984, Nmf) Ørnebakken 72, 2840 Holte. Tel: 45 80 53 02. Datalogisk Institut, KU, Universitetsparken 1, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 14 42. Fax: 35 32 14 01, Email: peterjo@diku.dk. *Fagområder: Datalogi, digital billedbehandling, mønstergenkendelse, datamatsyn.*
- JONASSON, PÉTUR Mikkell, professor, dr.phil. (f. 18.06.1920, 641, 1980, Nb) *R*. Helsevej 21, 3400 Hillerød. Tel: 42 26 04 28. Ferskvandsbiologisk Laboratorium, KU, Helsingørgade 51, 3400 Hillerød. Tel: 42 26 76 00. Fax: 48 24 14 76. *Fagområder: Ferskvandsbiologi, miljø, subarktisk, environmental conservation, fredning.*
- JØRGENSEN, CARL CHRISTIAN BARKER, professor, dr.phil. (f. 11.08.1915, 513, 1965, Nb) Slettevej 8, 2860 Søborg. *Fagområder: Sammenlignende fysiologi, ernæringsbiologi, endokrinologi, reproduktion, fysiologiens historie.*

JØRGENSEN, KARL ANKER, forskningsprofessor, dr.scient. (f. 15.06.1955, 750, 1994, Nmf) Geysergade 6, 8200 Århus N. Tel: 89 10 49 60. Kemisk Institut, AaU, Langelandsgade 140, Bygn. 510, 8000 Århus C. Tel: 89 42 39 10. Fax: 86 19 61 99. *Fagområde: Kemi.*

JØRGENSEN, PETER LETH, professor, dr.med. (f. 31.01.1938, 722, 1990, Nb) Frydenlund Park 27, 2950 Vedbæk. Tel: 45 66 04 68. Laboratoriet for cellulær og molekylær fysiologi, August Krogh Institutet, KU, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 16 70. Fax: 35 32 15 67. *Fagområder: Fysiologi, biologi.*

JØRGENSEN, SVEN-AAGE, professor, (f. 22.07.1929, 692, 1986, H) *R¹*. Ny Kongensgade 20, 3.tv., 1557 Kbh. V. Tel: 33 15 76 04. Institut for germansk filologi, KUA, Njalsgade 80, trappe 16, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 81 56; dir. 35 32 81 62. Fax: 35 32 81 71. *Fagområder: Tysk litteratur 18. og 19. århundrede, litterære utopier, tysk og dansk kultur i vekselvirkning.*

KIELLAND-BRANDT, MORTEN Christian, professor, lic.scient. (f. 02.04.1944, 751, 1994, Nb) Lundbysgade 3, 1771 Kbh. V. Tel: 31 21 81 71. Carlsberg Laboratorium, Gærgenetisk Afdeling, Gamle Carlsberg Vej 10, 2500 Valby. Tel: 33 27 53 31. Fax: 33 27 47 65. *Fagområder: Genetik, molekylærbiologi, biokemi.*

KJELDGAARD, NIELS OLE, professor, dr.phil. (f. 02.06.1926, 547, 1971, Nb) Høegh Guldsbergs Gade 57, 8000 Århus C. Tel: 86 12 02 24. *Fagområder: Retrovirus, molekylær biologi, bioteknologi, reguleringsmekanismer, bakteriefysiologi.*

KJEMS, JØRGEN KRISTIAN, forskningsdirektør, lic.techn. (f. 20.10.1943, 752, 1994, Nmf) Valhalvej 16, 4000 Roskilde. Tel: 42 36 28 37. Forskningscenter Risø, Direktionen, P.O. Box 49, 4000 Roskilde. Tel: 46 77 46 02. Fax: 42 36 85 31; e-mail: kjems@risoe.dk. *Fagområde: Fysik.*

KJÆR, ANDERS Clausen, professor, dr.phil. (f. 10.08.1919, 505, 1962, Nmf) *R¹*. Opnæsgaard 45, 2970 Hørsholm. Tel: 42 86 57 59. Institut for Organisk Kemi, Bygn. 201. DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45

88 25 66. Fax: 45 93 39 68. *Fagområder: Organisk kemi, naturstofkemi, stereokemi, svovlkemi, syntese.*

KLENOW, HANS, professor, dr.phil. (f. 07.02.1923, 576, 1975, Nb) *R^l*. Skovmindevej 21, 2840 Holte. Tel: 42 42 19 36. Institut for medicinsk biokemi og genetik, Panum Institut, KU, Blegdamsvej 3 C, 2200 Kbh. N. *Fagområde: Biokemi.*

KOCH, CARL HENRIK, docent, dr.phil. (f. 15.11.1938, 729, 1991, H) Fredensvej 47, 2970 Hørsholm. Tel: 42 86 53 74. Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik, KUA, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 88 69; dir. 35 32 88 64. Fax: 35 32 88 50. *Fagområde: Filosofi.*

KRISTENSEN, LEIF, professor, Ph.D. (f. 04.01.1934, 548, 1971, Nmf) Vesttoften 2, 8250 Egå. Tel: 86 22 16 04. Matematisk Institut, AaU, Ny Munkegade 116, Bygn. 530, 8000 Århus C. Tel: 89 42 31 88; dir. 89 42 34 55. Fax: 86 13 17 69. *Fagområder: Matematik, algebraisk topologi, homologisk algebra.*

KRISTENSEN, NIELS PEDER, professor, dr.scient. (f. 02.03.1943, 707, 1988, Nb) Æblehaven 7, 3450 Allerød. Tel: 48 17 16 66. Fax: 48 17 16 66. Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 10 00; dir. 35 32 11 13. Fax: 35 32 10 10. E-mail: npkristens@zmuc.Ku.dk. *Fagområder: Zoologi, entomologi, evolutionsbiologi, insektanatomi, insektfylogeni.*

KROGSGAARD-LARSEN, POVL, professor, dr.pharm., lic.pharm. (f. 17.05.1941, 693, 1986, Nmf) Elmevej 25, Blovstrød, 3450 Allerød. Tel: 48 17 12 15. Institut for Medicinalkemi, DFH, Universitetsparken 2, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 37 67 77 + 247. Fax: 35 37 22 09. *Fagområder: Medicinalkemi, lægemiddelkemi, molekylær farmakologi.*

KRUHØFFER, POUL Weber, professor, dr.med. (f. 15.11.1914, 549, 1971, Nb) Livjærgergade 12, 2100 Kbh. Ø. Tel: 31 38 81 16. Medicinsk-fysiologisk Institut, Panum Institut, KU, Blegdamsvej 3, 2200 Kbh. N. *Fagområder: Human fysiologi, nyrefunktion, lungefunktion.*

KUSCHEL, ROLF, professor dr.phil. (f. 25.10.1939, 744, 1993, H) Havnegade 35, 1058 Kbh. K. Tel: 33 12 50 55. Fax: 31 91 01 29. Psykologisk Laboratorium, KUA, Njalsgade 88, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 88 11; dir. 35 32 87 62. Fax: 35 32 87 45. *Fagområde: Socialpsykologi.*

†KAARSTED, TAGE Holst, professor, dr.phil. (f. 27.05.1928, d. 27.12.1994, 694, 1986, H) K. Rosenvænget 7 A, 5250 Odense SV. Tel: 66 13 22 19. Historisk Institut, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax 65 93 29 74. *Fagområder: Historie.*

LARSEN, ERIK HVIID, professor, dr.scient. (f. 31.07.1940, 735, 1992, Nb) Mågevang 20, 3450 Allerød. Tel: 48 17 45 91. Zoofysiologisk Laboratorium, August Krogh Institutet, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 15 50; dir. 35 32 16 42. Fax: 35 32 15 67. *Fagområde: Zoofysiologi.*

LARSEN, KAI, professor, dr.h.c. (f. 15.11.1926, 629, 1979, Nb) *R¹*. Gråstenvej 6, Søften, 8382 Hinnerup. Tel: 86 98 59 82. Biologisk Institut, Afd. for systematisk Botanik, AaU, Nordlandsvej 68, 8240 Risskov. Tel: 89 42 47 00. Fax: 89 42 47 47. E-mail: biobkl@aaudk. *Fagområder: Botanik, tropisk plantegeografi, taxonomi af højere planter, botanisk udforskning af Thailand. Feltarbejde i troperne i øvrigt: Brasilien, Martinique, Sri Lanka og Indonesien.*

LARSEN, MOGENS TROLLE, lektor, dr.phil. (f. 20.05.1937, 760, 1995, H) Kronprinsessegade 46 A, 4., 1306 Kbh. K. Tel: 33 12 62 08. Carsten Niebuhr Institutet, KU, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 89 16. Fax: 35 32 89 26. *Fagområder: Assyriologi.*

LARSEN, PEDER OLESEN, direktør, dr.phil. (f. 07.09.1934, 581, 1976, Nb) *R¹*. Marievej 10 A, 2., 2900 Hellerup. Tel: 31 61 05 72. Danmarks Grundforskningsfond, Tuborg Boulevard 4, 2., 2900 Hellerup. Tel: 31 20 27 00. Fax: 31 20 39 00. *Fagområde: Biokemi.*

LASSEN, NIELS ALEXANDER, professor, med.dr. (f. 07.12.1926, 612, 1978, Nb) *R. Ole Olsens Allé 9, 2900 Hellerup. Tel: 39 62 66 87. Klinisk fysiologisk/nuklearmedicinsk afdeling, Bispebjerg Hos-*

- pital, 2400 Kbh. NV. Tel: 31 81 12 50; dir. 35 31 27 90. *Fagområder: Hjernens gennemblødning, neurologi, klinisk fysiologi, nuklearmedicin.*
- LASSEN, NIELS OVE, professor, dr.phil. (f. 18.05.1914, 473, 1958, Nmf) *R'*. Søndervej 43, 2830 Virum. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 00. *Fagområder: Eksperimentel kernefysik.*
- LASSEN, ULRIK Vilhelm, direktør, dr.med. (f. 17.04.1930, 568, 1974, Nb) Skovmindevej 26, 2840 Holte. Tel: 42 42 14 12. Novo Nordisk A/S, Krogshøjvej 55, 2880 Bagsværd. Tel: 44 42 32 89. Fax: 44 44 40 38. *Fagområder: Industriel forskning, samarbejde mellem af fentlig og privat forskning, bioteknologi, lægemidler.*
- LIDIN, OLOF Gustav, professor, Ph.D., fil.dr. (f. 03.02.1926, 643, 1980, H) *R'*. Øverødvej 67 B, 2840 Holte. Tel: 42 42 50 24. Asien-Instituttet, KUA, Leifsgade 33, 5., 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 88 22; dir. 35 32 88 29. Fax: 35 32 88 35. *Fagområder: Japansk idéhistorie, japansk historie, japansk litteratur, japansk sproghistorie.*
- LINDERBERG, JAN Erik, professor, fil.dr. (f. 27.10.1934, 665, 1982, Nmf) Janus la Cours Gade 20, 8000 Århus C. Tel: 86 12 02 41. Kemisk Institut, AaU, Langelandsgade 140, Bygn. 510, 8000 Århus C. Tel: 89 42 33 33; dir. 89 42 38 29. Fax: 86 19 61 99. *Fagområde: Teoretisk kemi.*
- LINDHARD, JENS, professor, mag.scient. (f. 26.02.1922, 507, 1962, Nmf) J.F. Willumsensvej 4, 8270 Højbjerg. Tel: 86 27 11 79. IFA, AaU, 8000 Århus C. Tel: 89 42 36 64. Fax: 86 12 07 40. *Fagområde: Teoretisk fysik.*
- LUND, EBBA, professor, dr.scient. (f. 22.09.1923, 613, 1978, Nb) *R'*. Dronningensgade 9, 1420 Kbh. K. Tel: 31 54 62 19. Fax: 31 54 62 19. Institut for Veterinær Mikrobiologi, KVL, Bülowvej 13, 1870 Frederiksberg C. Tel: 35 28 27 26. *Fagområder: Virologi og immunologi, genteknologi.*
- LUND, HENNING, docent, dr.phil. (f. 15.09.1929, 630, 1979, Nmf) Vinkelvej 8 A, 8240 Risskov. Tel: 86 17 90 27. Kemisk Institut,

AaU, Langelandsgade 140, Bygn. 510, 8000 Århus C. Tel: 89 42 33 33; dir. 89 42 39 07. Fax: 86 19 61 99. *Fagområder: Organisk kemi, specielt organisk elektrokemi.*

LUNDGREEN-NIELSEN, FLEMMING, docent, dr.phil. (f. 24.01.1937, 715, 1989, H) Tølløsevej 59, 2700 Brønshøj. Tel: 31 28 46 68. Institut for nordisk Filologi, KU, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S: Tel: 35 32 83 11; dir. 35 32 83 37. Fax: 35 32 83 77. E-mail: flemnil@co-co.ihl.ku.dk. *Fagområder: Dansk og nordisk litteratur og litteraturhistorie.*

LUNDQUIST, FRANK, professor, dr.phil. (f. 31.05.1916, 597, 1977, Nb) Kastanievej 46, 2840 Holte. Tel: 42 42 05 11. *Fagområder: Biokemi, alkoholstofskifte, leverfunktion, metabolisk regulation.*

MACKINTOSH, ALLAN Roy, professor, Ph.D., fil.dr.h.c. (f. 22.01.1936, 598, 1977, Nmf) R¹. Henrik Thomsensvej 4, 3460 Birkerød. Tel: 42 81 50 38. Ørsted Laboratoriet, NBI for Astronomi, Fysik og Geofysik, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 00; dir. 35 32 04 50. Fax: 35 32 04 60. *Fagområder: Faststoffysik (magnetisme), den moderne fysiks historie.*

MADSEN, IB Henning, professor, Ph.D. (f. 12.04.1942, 614, 1978, Nmf) Vestervang 2, lejl. 222, 8000 Århus C. Tel: 86 13 39 05. Institut for matematiske fag, Afd. for Matematik, AaU, Ny Munkegade, Bygn. 530-540, 8000 Århus C. Tel: 89 42 31 88; dir. 89 42 34 51. Fax: 86 13 17 69. *Fagområde: Matematik.*

MAEGAARD, JAN Carl Christian, professor, dr.phil. (f. 14.04.1926, 695, 1986, H) R¹. Duevej 14, 6., 2000 Frederiksberg. Tel: 38 88 07 80. Musikvidenskabeligt Institut, KU, Klerkegade 2, 1308 Kbh. K. Tel: 35 32 37 37; dir. 35 32 37 59. Fax: 35 32 37 38. *Fagområde: Musikvidenskab.*

MARCKER, KJELD Adrian, professor, (f. 27.12.1932, 582 1976, Nb) Toftevej 1, 8250 Egå, Tel: 86 22 01 18. Institut for Molekylær Biologi, AaU, C.F. Møllers Allé, Bygn. 130, Universitetsparken, 8000 Århus C. Tel: 86 20 20 00; dir. 86 20 20 11 Δ 3201 el. 3214. Fax: 86 19 62 26. *Fagområder: Molekylærbiologi, bioteknologi.*

- MATTHIESSEN, POUL CHRISTIAN, professor, dr.polit. (f. 01.02.1933, 666, 1982, H) Prs. Alexandrines Allé 14, 2920 Charlottenlund. Tel: 39 64 09 48. Carlsbergfondet, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 Kbh. V. Tel: 33 14 21 28. Fax: 33 15 61 88. *Fagområde: Demografi.*
- MAUNSBACH, ARVID B., professor, med.dr. (f. 09.05.1937, 599, 1977, Nb) *R!* Agrivej 1, 8240 Risskov. Tel: 86 17 62 45. Cellebiologisk Afd., Anatomisk Institut, AaU, C.F. Møllers Allé, Bygn. 234, 8000 Århus C. Tel: 89 42 30 70; dir. 89 42 30 65 Δ 3058. Fax: 86 19 86 64. *Fagområder: Cellebiologi, elektronmikroskopi, biomembraner, Na K-ATPase, eksperimentel nyreforskning.*
- MICHELSEN, AXEL Albert, professor, dr.phil. (f. 01.03.1940, 631, 1979, Nb) *R!* Læssøgade 204, 5230 Odense M. Tel: 66 11 75 68. Fax: 66 14 16 03. Biologisk Institut, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 65 93 04 57. *Fagområder: Fysiologi, biofysik, adfærd.*
- MICHELSEN, OLAF, professor, dr.phil. (f. 04.11.1938, 753, 1994, Nb) Horsensvej 109, Tebstrup, 8660 Skanderborg. Tel: 86 53 85 83. Geologisk Institut, AaU, C.F. Møllers Allé, Bygn. 120, 8000 Århus C. Tel: 89 42 25 22. Fax: 86 13 92 48. *Fagområde: Geologi.*
- MOESTRUP, ØJVIND, professor, dr.scient. (f. 15.12.1941, 736, 1992, Nb) Plantagevej 4, 4180 Sorø. Tel: 53 60 73 42. Botanisk Institut, Afdeling for Ager og Svampe, KU, Øster Farimagsgade 2 D, 1353 Kbh. K. Tel: 35 32 22 90. Fax: 35 32 23 21. *Fagområder: Botanik med særligt henblik på alger.*
- MOHR, JAN Gunnar Faye, professor, dr.med. (f. 10.01.1921, 531, 1968, Nb) *R!* Skodsborgparken 62, 2942 Skodsborg. Tel: 42 80 23 63. Fax: 42 80 23 63. Inst. for Medicinsk Biokemi og Genetik, Panum Institut, KU, Blegdamsvej 3, 2200 Kbh. N. Tel: 31 35 79 00. Fax: 31 35 95 77. *Fagområder: Medicin, genetik, genkortlægning, human genetik, genetisk rådgivning.*
- MOLIN, SØREN, professor, lic.scient. (f. 29.11.1947, 696, 1986, Nb) Mothsvej 70, 2840 Holte. Tel: 45 80 76 09. Laboratoriet for Mi-

- krobiologi, Bygn. 221, DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45 25 25 13. *Fagområder: Mikrobiologi, molekylær genetik, bioteknologi.*
- MONBERG, TORBEN, professor, dr.phil. (f. 25.07.1929, 577, 1975, H) Veksebovej 10, 3480 Fredensborg. Tel: 42 28 10 31. Fax: 42 28 45 31. *Fagområder: Antropologi, kultursociologi.*
- MORTENSEN, PEDER, museumsdirektør, mag.art. (f. 07.05.1934, 745, 1993, H) R. Engdalgårdsvej 116, 8330 Beder. Tel: 86 93 62 33. Forhistorisk Museum, Moesgård, 8270 Højbjerg. Tel: 89 42 45 05. Fax: 86 27 23 78. *Fagområder: Ærkæologi, antropologi.*
- MOTTELSON, BEN ROY, professor, dr. (f. 09.07.1926, 569, udenl. 1958, indenl. 1974, Nmf) Tårbækdalsvej 9 A, 2930 Klampenborg. NORDITA, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 00. *Fagområder: Teoretisk fysik, atomkernefysik.*
- MOURITSEN, OLE G., professor, dr.scient. (f. 04.05.1950, 754, 1994, Nmf) Emdrup Engvej 16, 2400 Kbh. NV. Tel: 39 69 72 52. Fysisk Kemisk Institut, Bygning 206, DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45 25 24 62. Fax: 45 93 48 08. *Fagområder: Fysisk Kemi, faststoffysik, biofysik.*
- MOUSTGAARD, IB Kristian, professor, dr.phil. (f. 10.01.1926, 632, 1979, H) R¹. Vingårds Allé 52, 2900 Hellerup. *Fagområder: Psykologi.*
- MUNCH-PETERSEN, INGER AGNETE, professor, dr.phil. (f. 08.09.1917, 615, 1978, Nb) Prins Valdemarsvej 26, 2820 Gentofte. Tel: 31 65 69 28. Institut for biologisk kemi B, KU, Sølygade 83, 1307 Kbh. K. *Fagområder: Biokemi, molekylær biologi, nukleinsyreforskning.*
- MØLLER, BIRGER LINDBERG, professor, dr.scient. (f. 17.11.1946, 755, 1994, Nb) R. Kongstedvej 5, 2700 Brønshøj. Tel: 31 79 17 83. Institut for Plantebiologi, Plantebiokemisk Laboratorium, KVL, Thorvaldsensvej 40, 1871 Frederiksberg C. Tel: 35 28 33 52. Fax: 35 28 33 33. E-mail: moeller@biobase.dk. *Fagområde: Planteфизиologi.*
- MØLLER, CHRISTIAN KNAKKERGÅRD, professor, dr.phil. (f. 04.07.1920, 532, 1968, Nmf) Bødtchersvej 8, 5230 Odense M. Tel: 66 14 05

10. *Fagområder: Uorganisk kemi, fysisk kemi, røntgenkrystallografi, molekylspektroskopi.*

MØLLER, HANS BJERRUM, adm. direktør, dr.phil. (f. 11.05.1932, 616, 1978, Nmf) *R'*. Kirsebærhaven 12, 4000 Roskilde. Tel: 42 35 98 81. Forskningscenter Risø, Postboks 40, 4000 Roskilde. Tel: 46 77 46 01. Fax: 42 36 85 31. *Fagområder: Forskningsplanlægning og -ledelse, energiforskning, faststoffysik.*

NANSEN, PETER, professor, dr.med.vet. (f. 08.06.1938, 708, 1988, Nb) *R*. Elmekrogen 2, Hareskov By, 3500 Værløse. Tel: 44 44 05 40. Institut for Veterinær Mikrobiologi, KVL, Bülowsvej 13, 1870 Frederiksberg C. Tel: 35 28 27 80. Fax: 35 28 27 74. *Fagområder: Parasitologi, miljøhygiejne, veterinærmedicin, tropemedicin, palæoparasitologi.*

NATHAN, OVE Heymann Wandall, professor, dr.phil. (f. 12.01.1926, 583, 1976, Nmf) Bernstorffsvej 144, 2.th., 2900 Hellerup. Tel: 39 62 75 11. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 10; dir.: 35 32 52 44. Fax: 35 43 10 87. *Fagområde: Fysik.*

NIELSEN, AKSEL Christopher WIIN, professor, fil.dr., dr.sc.h.c. (f. 17.12.1924, 697, 1986, Nmf) *R*. Solbakken 6, 3230 Græsted. *Fagområder: Meteorologi, klima.*

NIELSEN, CHRISTIAN OVERGAARD, professor, dr.phil. (f. 16.01.1918, 493, 1961, Nb) Ravnsnæsvej 72, 3460 Birkerød. Tel: 42 81 42 93. *Fagområde: Økologi.*

NIELSEN, EDUARD Mikael Vandborg, professor, dr.theol. (f. 08.05.1923, 655, 1981, H) Vasehøjvej 4, 2920 Charlottenlund. Tel: 39 63 87 68. *Fagområder: Gammel Testamente, hebraisk, senjødedommen.*

NIELSEN, HOLGER BECH, professor, (f. 25.08.1941, 709, 1988, Nmf) Falkonervænget 13, 1952 Frederiksberg C. Tel: 31 35 12 14. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 00. Fax: 31 42 10 16. *Fagområder: Fysik, højenergifysik, teoretisk højenergifysik, kvante-gravitation, fundamental fysik.*

NIELSEN, THØGER, professor, dr.jur. (f. 30.10.1919, 644, indenl. medl. 1980, udenl. medl. 1984, indenl. 1993, H) *R'*. Betty Nansens Allé 43, 2000 Frederiksberg. *Fagområde: Retsvidenskab.*

NILSON, JYTTE REICHSTEIN, docent, dr.phil. (f. 27.04.1932, 682, 1984, Nb) Gåsebæksvej 9, 2500 Valby. Tel: 36 30 61 13. Zoologisk Institut, Cellebiologisk-anatomisk Laboratorium, KU, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 12 30. Fax: 35 32 12 00. *Fagområder: Protozoologi, cellebiologi, cytotoksikologi.*

NISSEN, POUL ERIK, docent, lic.scient. (f. 02.09.1939, 633, 1979, Nmf) Januarvej 39, 8210 Århus V. IFA, AaU, Ny Munkegade, Bygn. 520, 8000 Århus C. *Fagområder: Astronomi, astrofysik.*

NØJGAARD, MORTEN, professor, dr.phil. (f. 28.07.1934, 667, 1982, H) Åløkken 48, 5250 Odense SV. Tel: 65 96 18 06. Center for fransk og italiensk. OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 65 93 51 49. E-mail: mno@litcul.ou.dk. *Fagområder: Fransk og spansk litteraturvidenskab, moderne fransk syntaks, litteraturteori, græsk-romersk fabeldigtning, romansk filologi.*

OLESEN, POUL, docent, mag.scient. (f. 28.04.1939, 645, 1980, Nmf) Malmhøsevej 1, 2840 Holte. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 00. Fax: 31 42 10 16. *Fagområder: Teoretisk fysik, partikelfysik, grænseområdet mellem astrofysik og partikelfysik.*

OLSEN, BIRGER MUNK, professor, dr.litt. (f. 26.6.1935, 687, 1985, H) R. Ny Kongensgade 20, 2.th., 1557 Kbh. V. Tel: 33 91 91 81. Institut for græsk og Latin, KU, Njalsgade 90, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 81 40; dir. 35 82 81 44. Fax: 35 32 81 55. *Fagområder: Middelalderfilologi, middelalderkultur, humanisme, palæograf, bibliotekshistorie.*

OLSEN, OLAF, rigsantikvar, dr.phil. (f. 07.06.1928, 634, 1979, H) M.I. & A. Strelshovedvej 2, Alrø, 8300 Odder. Tel: 86 55 21 28. *Fagområder: Middelalder-arkæologi og -historie.*

OTTESEN, MARTIN, professor, dr.phil. (f. 14.12.1920, 485, 1960, Nb) Anfangervej 6, Fensmark, 4700 Næstved. *Fagområde: Proteinkemi.*

- OTZEN, BENEDIKT, professor, dr.theol. (f. 16.12.1929, 716, 1989, H)
R'. Haslevangsvej 36, 8210 Århus V. Tel: 86 15 62 13. *Fagområder:*
Gammeltestamentelig og senere jødisk litteratur, Israels klassiske og antikke historie og religion, hebraisk og aramæisk epigrafik.
- PEDERSEN, GERT KJÆRGÅRD, professor, dr.phil. (f. 13.04.1940, 600, 1977, Nmf) *R*. Kildeskovsvej 81, 2820 Gentofte. Tel: 39 68 17 44. Fax: 39 68 17 88. Matematisk Institut, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 07 29. Fax: 35 32 07 04; E-mail: gkped@math.ku.dk. *Fagområde: Matematik.*
- PEDERSEN, OLAF, professor, dr.phil. (f. 08.04.1920, 617, 1978, Nmf) Elbækvej 16, 8240 Risskov. Tel: 86 17 85 91. *Fagområder: De eksakte videnskabers historie; universitetshistorie.*
- PEDERSEN, PEDER JØRGEN, professor, dr.oecon. (f. 08.11.1941, 746, 1993, H) Moselund 7, 7120 Vejle Ø. Tel: 75 81 53 79. Institut for Økonomi, Afd. for Nationaløkonomi, AaU, Bartholins Allé, Bygn. 350, 8000 Århus C. Tel: 89 42 15 81. Fax: 86 13 63 34. *Fagområder: Nationaløkonomi, arbejdsmarkedsforhold.*
- PETERSEN, ERLING LADEWIG, professor, dr.phil. (f. 01.04.1929, 618, 1978, H) Løkkevej 82, 5250 Odense SV. Tel: 66 12 34 41. Historisk Institut, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 65 93 29 74. *Fagområder: Historie, international historie 1300-1750, Islams ældre historie, historieforskningens historie, historieforskningens metodelære.*
- POULSEN, OVE, direktør, professor, dr.scient. (f. 23.01.1946, 723, 1990, Nmf) Koefoeds Bakke 7, 2850 Nærum. Tel: 42 80 18 08. Forskningsministeriet, Bredgade 43, 1260 Kbh. K. Tel: 33 92 98 80. Fax: 33 32 35 01. *Fagområder: Atomfysik, optik og mikroteknologier.*
- POULSEN, VALDEMAR Jules, professor, dr.phil. (f. 28.11.1929, 656, 1981, Nb) *R'*. Murkærvænget 3, Græse, 3600 Frederikssund. Tel: 47 38 50 17. Geologisk Centralinstitut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35 32 26 26. Fax: 35 32 24 99. *Fagområder: Geologi, biostratigrafi (Kambrium-ordovicium), trilobiter, geostatistik.*

- RASMUSSEN, HOLGER, dr.phil. (f. 08.04.1915, 619, 1978, H) *R. Fuglsangvej 30, 2830 Virum. Tel: 42 85 27 62. Fagområder: Europæisk etnologi.*
- RASMUSSEN, KAARE LUND, professor, dr.scient. (f. 05.06.1953, 737, 1992, Nmf) Strandvej 24, 5700 Svendborg. Tel: 62 22 37 09, Fax: 62 22 37 09. Institut for Fysik, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 66 15 87 60. *Fagområde: fysik.*
- RASMUSSEN, POUL NØRREGAARD, professor, dr.polit. (f. 09.05.1922, 570, 1974, H) Hareskovbo, Lejl. 3, Blok 1, Bagsværdvej 248, 2880 Bagsværd. Tel: 44 44 57 80. *Fagområder: Økonomi, konjunkturteori, beskæftigelsesteori, pengeteori, anvendt makroteori.*
- RASMUSSEN, SVEND ERIK, professor, dr.phil. (f. 19.11.1925, 657, 1981, Nmf) Højkolvej 39, 8210 Århus V. Tel: 86 15 50 47. Fax: 86 15 50 47. Kemisk Institut, AaU, Langelandsgade 140, Bygn. 510, 8000 Århus C. Tel: 89 42 33 33; dir. 89 42 38 82. Fax: 86 19 61 99. *Fagområder: Uorganisk kemi, faststof-kemi, krystallografi.*
- REHFELD, JENS Frederik, professor, dr.med. & scient. (f. 11.10.1941, 658, 1981, Nb) *R. Esperance Allé 18, 2920 Charlottenlund. Tel: 39 62 90 27. Klinisk Biokemisk Afdeling, Rigshospitalet, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 45 30 18. Fax: 35 45 46 40. Fagområder: Hormoners molekylære biologi, hjernens hormoner, kraft og hormoner.*
- REIZ, SVEN ANDERS TORSTEN, professor, fil.dr. (f. 07.06.1915, 480, 1959, Nmf) Borgergade 26, 5., 1300 Kbh. K. Tel: 33 15 00 62. Universitetsobservatoriet, KU, Øster Voldgade 3, 1350 Kbh. K. Tel: 35 32 39 67. Fax: 33 15 43 38. *Fagområder: Klassisk astronomi, teoretisk og anvendt astrofysik, numerisk analyse.*
- RIIS, POUL JØRGEN, professor, dr.phil. (f. 26.05.1910, 445, 1953, H) Roskildevej 102, 2000 Frederiksberg. Tel: 38 71 32 73. Nationalmuseet, Afd. f. Oldtid og Middelalder, sektion Antikken, Frederiksholms Kanal 12, 1220 Kbh. K. Tel: 33 13 44 11 Δ 3117. *Fagområder: Klassisk og nærorientalsk arkæologi.*
- RISCHEL, JØRGEN, professor, dr.phil. (f. 10.08.1934, 620, 1978, H) *R.*

Stenhøjgårdsvej 57, 3460 Birkerød. Tel: 42 81 68 03. Institut for Almen og Anvendt Sprogvidenskab. KU, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S: Tel: 35 82 86 41; dir. 35 32 86 60. Fax: 35 32 86 35. *Fagområder: Lingvistik, fonetik, nordiske sprog, grønlandsk, sprog i Thailand.*

ROEPSTORFF, PETER, Forskningsprofessor, cand.polyt. (f. 10.06.1942, 724, 1990, Nb) Damgaard, Kolding Landevej 43, 7000 Fredericia. Tel: 75 94 04 95. Institut for Molekylær Biologi, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00, lok. 2404. Fax: 65 93 27 81. *Fagområder: Massespektrometri, molekylær biologi, proteinkemi.*

RUDKJØBING, MOGENS Hegelund, professor, dr.phil. (f. 06.09.1915, 494, 1961, Nmf) Hejrebakken 22, 8220 Brabrand. Tel: 86 25 20 88. IFA, AaU, 8000 Århus C. Tel: 89 42 36 02. Fax: 86 12 07 40. *Fagområde: Astronomi*

†RAASTED, JØRGEN Juul, Docent, dr.phil. (f. 19.03.1927, d. 05.05.1995, 647, 1980, H) Svanevej 12, 4000 Roskilde. Tel: 42 35 56 52. Institut for Græsk og Latin, KU, Njalsgade 90, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 81 40; dir. 35 32 81 53. Fax: 35 32 81 55. *Fagområder: Middelalderlig kirkemusik, byzantinsk og gregoriansk kirkemusik, græsk og latinsk paleografi og håndskriftvæsen, klassiske sprog.*

SCHIØRRING, NIELS, professor, dr.phil. (f. 08.04.1910, 509, 1962, H) R^l. Forchammersvej 2, 1920 Frederiksberg C. Tel: 31 35 39 10. *Fagområder: Dansk musikhistorie, 16. og 17. årh.s verdslige og kirkelige danske visesang, 17. årh.s franske instrumentalmusik, europæisk musik i 20. årh.s første halvdel, dansk balletmusik.*

SCHWARTZ, THUE Walter, professor, dr.med. (f. 20.03.1951, 756, 1994, Nb) Steen Blichers Vej 13, 2000 Frederiksberg. Klinisk Biokemisk Afdeling, Rigshospitalet, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 45 63 22. Fax: 35 45 46 40. *Fagområder: Molekylær endokrinologi og farmakologi.*

SCHÄFFER, CLAUS Erik, professor, civiling. (f. 31.01.1930, 601, 1977, Nmf) Rønnebærvej 136, B, 2840 Holte. Tel: 42 42 39 11. Kemisk Laboratorium I, HCØ, KU, Universitetsparken 5, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 01 21. Fax: 35 32 01 33. *Fagområder: Kemi, uorganisk kemi, koordinationskemi.*

- SEIDENFADEN, GUNNAR, ambassadør, dr.phil. & scient. (f. 24.02.1908, 571, 1974, Nb) K'. FM 2*. Borsholmgård, 3100 Hornbæk. Tel: 49 75 01 06. Fax: 49 75 02 48. *Fagområder: Botanik, taxonomi, orki-defamilien.*
- SIGMUND, PETER, professor, dr.rer.nat. (f. 05.04.1936, 710, 1988, Nmf) R'. Frølichsvej 9, 5230 Odense M. Tel: 66 11 03 53. Institut for Fysik, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 66 15 87 60. *Fagområder: Fysik. Partikel-Stof vekselvirkning.*
- SIIM, JØRGEN CHRISTIAN, fhv. direktør, dr.med. (f. 01.10.1915, 572, 1974, Nb) Rosenørns Allé 10, 1634 Kbh. V. *Fagområder: Lægevidenskab, toxoplasma og toxoplasmose, international postgraduat uddannelse, internationalt lægevidenskabeligt samarbejde inden for WHO og EU.*
- SIMONSEN, MORTEN, professor, dr.med. (f. 31.03.1921, 534, 1968, Nb) Thorshavns-gade 28, 4., 2300 Kbh. S. Statens Serum-institut, Artillerivej 5, 2300 Kbh. S. *Fagområder: Immunologi.*
- SKOU, JENS CHRISTIAN, professor, dr.med. (f. 08.10.1918, 516, 1965, Nb) Rislundvej 9, 8240 Risskov. Tel: 86 17 79 18. Biofysisk Institut, AaU, Ole Worms Allé, Bygn. 185, 8000 Århus C. Tel: 89 42 29 50; dir. 89 42 29 29. Fax: 86 12 95 99. *Fagområder: Biofysik.*
- SKYDSGAARD, JENS ERIK, professor, dr.phil. (f. 16.04.1932, 683, 1984, H) Duevej 10, 2000 Frederiksberg. Tel: 31 10 43 55. Institut for Historie, KUA, Njalsgade 102, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 82 42; dir. 35 32 82 54. Fax: 35 32 82 41. *Fagområder: Antikkens historie.*
- SPANG-HANSEN, EBBE CATO, professor, dr.phil. (f. 14.09.1928, 669, 1982, H) Åsletten 6, 3500 Værløse. Tel: 44 98 10 10. Institut for Almen og Anvendt Sprogvidenskab, KUA, Njalsgade 80, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 86 41; dir. 35 32 86 46. Fax: 35 32 86 35. *Fagområder: Sprogvidenskab, fransk grammatik, datalingvistik.*
- SPANG-HANSEN, HENNING, professor, dr.phil. (f. 22.01.1920, 602, 1977, H) Moltkesvej 40, 2000 Frederiksberg. Tel: 31 86 57 61. *Fagområder: Sprogvidenskab, informationssystemer, fagsprog, sprogstatistik.*

- STEENBERG, AXEL, professor, dr.phil. & dr.agro. h.c. (f. 01.06.1906, 455, 1954, H) *R^l*. Cæciliavej 30, 2500 Valby. *Fagområder: Historie, geografi, geologi samt etnologi og arkæologi.*
- STEENSGAARD, NIELS, professor, dr.phil. (f. 07.03.1932, 670, 1982, H) *R*. Lemnosvej 19, 2300 Kbh. S. Tel: 31 58 61 72. Institut for Historie, KUA, Njalsgade 102, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 82 42; dir. 35 32 82 60. Fax: 35 32 82 41. *Fagområder: Verdenshistorie c. 1300-c. 1800.*
- STEN-KNUDSEN, OVE, professor, dr.med. (f. 14.03.1919, 535, 1968, Nb) Smakkegårdsvej 8, 2820 Gentofte. Tel: 39 65 25 52. Institut for Almen Fysiologi og Biofysik, Panum Institut, KU, Blegdamsvej 3 C, 2200 Kbh. N. *Fagområder: Biofysik, kontraktilitet af tværstribet muskulatur, stoftransport gennem biologiske cellemembraner.*
- STIEF, CARL, professor, dr.phil. (f. 11.08.1914, 554, 1971, H) *R^l*. Vespervej 34, 2900 Hellerup. Tel: 39 62 86 03. *Fagområder: Slavisk filologi.*
- STOKLUND, BJARNE, professor (f. 17.01.1928, 730, 1991, H) Uglevangen 13, 2830 Virum. Tel: 42 85 40 95. Institut for Arkæologi og Etnologi, KU, Vandkunsten 5, 1467 Kbh. K. Tel: 35 32 41 00; dir. 35 32 41 24. Fax: 35 32 41 25. *Fagområder: Europæisk etnologi.*
- STRID, ARNE KRISTER, professor, fil.dr. (f. 07.03.1943, 584, 1976, Nb) *R^l*. Tulipanvej 4, 3450 Allerød. Tel: 48 17 40 58. Botanisk Laboratorium, Botanisk Institut, KU, Gothersgade 140, 1123 Kbh. K. Tel: 35 32 21 51. Fax: 33 13 91 04. *Fagområder: Botanik, systematisk botanik, plantegeografi, evolutionslære, Grækenlands flora.*
- SURLYK, FINN Christian, professor, dr.scient. (f. 17.03.1943, 698, 1986, Nb) Islandsvej 11, 2800 Lyngby. Tel: 45 87 72 09. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35 32 26 26; dir. 35 32 24 53. Fax: 35 32 24 99. *Fagområder: Geologi, sedimentologi, olie, stratigrafi, bassiner.*
- SVANE, GUNNAR Olaf, professor, dr.phil. (f. 25.09.1927, 635, 1979, H) Enebakken 4, 8520 Lystrup. Tel: 86 22 48 86. *Fagområder: Slaviske sprog og litteraturer, albanologi, balkanlingvistik.*

SVEJGAARD, ARNE, professor, overlæge, dr.med. (f. 13.03.1937, 648, 1980, Nb) R. Skovvang 67, 3450 Allerød. Tel: 48 17 32 11. Klinisk Immunologisk Afd., Rigshospitalet, Afsnit 7631, Tagensvej 20, 2200 Kbh. N. Tel: 35 45 76 30. Fax: 31 39 87 66. *Fagområder: Immunologi, genetik, medicin, transplantation, blod- og vævstyper.*

SØNDERGAARD, MORTEN, professor, lic.scient. (f. 30.12.1948, 738, 1992, Nb) Haraldsborgvej 47, 4000 Roskilde. Tel: 46 32 06 31. Ferskvandsbiologisk Laboratorium, KU, Helsingørsgade 51, 3400 Hillerød. Tel: 42 26 76 00; dir.: 48 24 24 70 Δ 510. Fax: 48 24 14 76. *Fagområder: Limnologi.*

SØRENSEN, BENGT ALGOT, professor, dr.phil. (f. 24.11.1927, 621, 1978, H) Center for tyske studier, OU, Campusvej 55, 5230 Odense M. Tel: 66 15 86 00. Fax: 66 15 84 28. *Fagområder: Tysk og nordisk litteratur.*

SØRENSEN, HENNING, professor, dr.phil. (f. 20.04.1926, 622, 1978, Nmf) Solbakken 49, 2840 Holte. Tel: 42 42 58 19. Geologisk Institut, KU, Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K. Tel: 35 32 26 26; dir. 35 32 24 18. Fax: 33 14 84 33. *Fagområder: Geologi, geokemi, råstoffer, miljø.*

SØRENSEN, JOHN KOUSGÅRD, professor, dr.phil. (f. 06.12.1925, 649, 1980, H) Nivåvænge 12, 3., 2990 Nivå. Tel: 42 24 75 43. *Fagområder: Nordisk filologi, navneforskning, leksikografi, parømiologi.*

SØRENSEN, KNUD OSCAR, professor, dr.phil. (f. 02.02.1928, 699, 1986, H) Råhøj Allé 12, 8270 Højbjerg. Tel: 86 27 21 06. *Fagområder: Engelsk grammatik, anglicismer i dansk.*

SØRENSEN, SØREN, professor, dr.phil. (f. 29.09.1920, 603, 1977, H) K. Møllevangs allé 52, 8210 Århus V. Tel: 86 16 05 01. Musikvidenskabeligt Institut, AaU, Universitetsparken, Bygn. 220, 8000 Århus C. *Fagområder: Musik.*

TAMM, DITLEV, professor, dr.jur. & phil. (f. 07.03.1946, 702, 1987, H) R. Svanemøllevvej 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 39 29 93 92. Det Retsvidenskabelige Institut A, KU, Studiestræde 6, 1455 Kbh. K. Tel:

35 32 26 26; dir. 35 32 32 22. Fax: 35 32 32 05. *Fagområder: Dansk og europæisk retshistorie, historie, romerret, kirkeret.*

THAYSEN, JØRN HESS, professor, dr.med. (f. 19.10.1921, 604, 1977, Nb) R'. Frederik V's Vej 21, 2100 Kbh. Ø. Tel: 31 39 31 10. *Fagområder: Medicin, nyresygdomme, kirtel- og nyrefysiologi.*

THODBERG, CHRISTIAN, professor, dr.phil. (f. 07.02.1929, 703, 1987, H) K'. Thunøgade 16, 8000 Århus C. Tel: 86 12 43 95. Afd. for Praktisk Teologi, Institut for Kirkekundskab, AaU, Nrd. Ringgade, Bygn. 410, 8000 Århus C. Tel: 89 42 11 11; dir. 89 42 22 97. Fax: 86 13 04 90. *Fagområder: Byzantinsk musik, teologi, liturgik, hymnologi, Grundtvigsforskning.*

THOMASSEN, CARSTEN, professor, Ph.D. (f. 22.08.1948, 725, 1990, Nmf) Skovparken 6, 2990 Nivå. Tel: 42 24 66 17. Matematisk Institut, Bygn. 303, DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45 88 36 99; dir: 45 25 30 58. Fax: 45 88 13 99. *Fagområder: Matematik.*

THOMSEN, NIELS JØRGEN, professor, dr.phil. (f. 21.04.1930, 585, 1976, H) Vitus Berings Allé 15, 2930 Klampenborg. Tel: 39 64 33 16. Fax: 32 96 44 06. Institut for Historie, KU, Njalsgade 102, 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 82 42; dir. 35 32 82 85. Fax: 35 32 82 41. *Fagområder: Nyere historie, økonomisk historie, dansk politik, pressevæsen, public opinion.*

THOMSEN, RUDI, professor, dr.phil. (f. 21.07.1918, 521, 1967, H) Funch Thomsensgade 4, 8200 Århus N. Tel: 86 16 15 32. Historisk Institut, AaU, Universitetsparken, 8000 Århus C. Tel: 89 42 20 44. Fax: 86 19 16 99. *Fagområder: Oldtidshistorie, antik numismatik, stormogulernes historie, sikhernes historie.*

THORN, NIELS Anker, professor, dr.med. (f. 01.08.1924, 671, 1982, Nb) Tonysvej 17, 2920 Charlottenlund. Tel: 39 64 27 05. Medicinsk-fysiologisk Institut, Panum Instituttet, KU, Blegdamsvej 3 C, 2200 Kbh. N. Tel: 35 32 75 30. Fax: 35 32 75 37. *Fagområder: Fysiologi, neurobiologi, endokrinologi.*

THYGESEN, NIELS Christoffer, professor, dr.polit. (f. 13.12.1934, 761, 1995, H) R'. Gothersgade 87, 1123 Kbh.K. Økonomisk Institut, KU, Studiestræde 6, 1455 Kbh. K. Tel: 35 32 30 06. Fax: 35 32 30 00. *Fagområde: Økonomi.*

THYSSEN, ANDERS PONTOPPIDAN, professor, dr.theol. (f. 17.07.1921, 684, 1984, H) Æblehegnet 7, 8320 Mårslet. Tel: 86 27 27 58. *Fagområder: Kirkehistorie, religiøse og nationale bevægelser i nyere tid, religionssociologi, Grundtvigforskning, lokalhistorisk forskning.*

TORNEHAVE, HANS Marius Nielsen, professor, dr.phil. (f. 24.04.1915, 487, 1960, Nmf) Tornebakken 45, 2830 Virum. Tel: 45 85 80 30. *Fagområder: Matematik.*

TYGSTRUP, NIELS, professor dr.med. (f. 26.05.1926, 659, 1981, Nb) Wiedeweltsgade 6, 2100 Kbh. Ø. Tel: 31 38 34 56. Medicinsk Afd. A, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 45 21 50. Fax: 31 35 29 13. *Fagområder: Hepatologi.*

ULSTRUP, JENS, professor, dr.scient. (f. 23.06.1941, 739, 1992, Nmf) Bendzvej 2, 2000 Frederiksberg. Kemisk Laboratorium A, Bygn. 207, DTU, 2800 Lyngby. Tel: 45 25 23 59. Fax: 45 88 31 36. *Fagområder: Uorganisk Kemi.*

USSING, HANS Henriksen, professor, dr.phil., med. & scient. (f. 30.12.1911, 460, 1955, Nb) K. Carl Blochs Allé 17, 2860 Søborg. Tel: 31 67 75 74. Institut for Biologisk Kemi A, August Krogh Institutet, KU, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 17 13. Fax: 35 32 15 67. *Fagområder: Biofysik, biokemi.*

WESTERGAARD, OLE, professor, Ph.D. (f. 23.07.1949, 740, 1992, Nb) Themsvej 5 B, 8240 Risskov. Tel: 86 17 47 84. Institut for Molekylær Biologi, AaU, C.F. Møllers Allé, Bygn. 130, 8000 Århus C. Tel: 89 42 31 88; dir. 89 42 26 08. Fax: 86 19 62 00. *Fagområder: Biokemi.*

WETTSTEIN, Ritter von Westerheim, DITER Holger von, professor, fil.dr., dr.rer.nat. (f. 20.09.1929, 518, 1965, Nb) R. Åsevej 13 B, 3500 Værløse. Tel: 42 48 19 98. Carlsberg Laboratorium, Fysiolo-

gisk Afdeling, Gamle Carlsberg Vej 10, 2500 Valby. Tel: 31 22 10 22; dir. 33 27 52 25. Fax: 33 27 47 66. *Fagområder: Arvelighedslære, genetik, molekylærbiologi, bioteknologi, planteforædling, gærforædling.*

WINTHER, AAGE, professor, dr.phil. (f. 08.05.1926, 537, 1968, Nmf) Dyssegaardsvej 39, 2860 Søborg. Tel: 39 69 40 77. NBI, KU, Blegdamsvej 17, 2100 Kbh. Ø. Tel: 35 32 52 00; dir. 35 32 52 45. Fax: 31 42 10 16. *Fagområder: Kernefysik, atomfysik, teoretisk fysik.*

WAABEN, KNUD, professor, dr.jur. (f. 06.06.1921, 605, 1977, H) Åmosebakken 8, 2830 Virum. Tel: 45 85 18 62. *Fagområder: Retsvidenskab (strafferet).*

ZAHLE, HENRIK, professor, dr.jur. (f. 26.08.1943, 747, 1993, H) Krusesmyntegade 20, 1318 Kbh. K. Tel: 33 11 57 27. Retsvidenskabeligt Institut B, KU, Studiestræde 6, 1455 Kbh. K. Tel: 35 32 31 84. Fax: 35 32 32 01. *Fagområder: Retsvidenskab.*

ØHRGAARD, PER, professor, dr.phil. (f. 06.02.1944, 731, 1991, H) R. Kongensvej 23, 2000 Frederiksberg. Tel: 38 33 37 16. Fax: 38 33 37 19. Institut for germansk filologi, KU, Njalsgade 80, trappe 16, 2., 2300 Kbh. S. Tel: 35 32 81 56; dir. 35 32 81 77. Fax: 35 32 81 71. *Fagområder: Tysk (litteratur, samfund, i nogen grad historie).*

UDENLANDSKE MEDLEMMER
HUMANISTISK KLASSE

- AKURGAL, EKREM (f. 30.03.1911), dr., fhv. professor i klassisk arkæologi ved Ankara Universitet (1977, 1066)
- ALPERS, KLAUS (f. 27.09.1935), dr., professor i klassisk filologi ved Hamborg Universitet (1985, 1155)
- ANDERSEN, HENNING (f. 18.02.1934), dr., professor i slaviske sprog og litteratur ved UCLA (1995, 1239)
- ANDERSSON, KARL THORSTEN GUNNAR (f. 23.02.1929), dr., professor i nordisk stednavneforskning ved Uppsala Universitet (1986, 1158)
- BAILEY, SIR HAROLD WALTER (f. 16.12.1899) dr., fhv. professor i sanskrit ved Cambridge Universitet (1946, 662)
- BALASSA, IVAN (f. 05.10.1917), dr., direktør for det ungarske landbrugsmuseum, Budapest (1975, 1030)
- BALDWIN, JOHN WESLEY (f. 13.07.1929), professor i historie ved Johns Hopkins Universitet, Baltimore, MD. (1978, 1087)
- BARNER, WILFRIED (f. 03.06.1937), professor i tysk filologi ved Georg-August Universitetet, Göttingen (1993, 1222)
- BARTH, THOMAS FREDRIK WEYBYE (f. 22.12.1928), professor i socialantropologi og etnografi ved Universitetet i Oslo (1976, 1049)
- BENEDIKTSSON, SIGURÐUR JAKOB (f. 20.07.1907), dr., hovedredaktør af Den Islandske Ordbog, Reykjavik (1961, 851)
- BENESTAD, FINN (f. 30.10.1929), dr., professor i musikvidenskab ved Universitetet i Oslo (1991, 1207)
- BERGSLAND, KNUT (f. 07.03.1914), dr., fhv. professor i finsk-ugriske sprog ved Universitetet i Oslo (1964, 880)

- BJØL, ERLING (f. 11.12.1918), dr., fhv. professor i statskundskab ved AaU. Saint-Germain-en-Laye, Frankrig (indnl. medl. 1974, 561; udenl. medl. 1984, 1143)
- BOARDMAN, SIR JOHN (f. 20.08.1927), Lincoln professor i klassisk kunst og arkæologi ved Oxford Universitet (1979, 1097)
- BOTTÉRO, JEAN (f. 30.08.1914), professor i assyriologi ved l'Ecole Pratique des Hautes Etudes, la Sorbonne, Paris (1978, 1090)
- BOYCE, NORAH ELIZABETH MARY (f. 02.08.1920), professor i iranske studier ved London Universitet (1978, 1091)
- BOYER, RÉGIS (f. 26.06.1932), professor i skandinavisk filologi ved Paris Universitet IV (1993, 1223)
- BREMS, HANS JULIUS (f. 16.10.1915), professor i økonomi ved Illinois Universitet, Urbana, IL (1979, 1098)
- CAILLAT, COLETTE (f. 15.01.1921), professor i indisk og sydøstasiatisk civilisation ved Paris Universitet III (1993, 1224)
- BUTTREY THEODORE (f. 29.12.1929), professor i numismatik ved Fitzwilliam Museum, Cambridge (1995, 1240)
- CATHCART, KEVIN JAMES (f. 09.10.1939), professor i mellemøstlige sprog ved University College, Dublin (1995, 1241)
- †CHÉHAB, EMIR MAURICE (f. 27.12.1904 – d. 22.12.1994), fhv. generaldirektør for Libanons Nationalmuseum, Beirut (1980, 1111)
- CLARK, JOHN GRAHAME DOUGLAS (f. 28.07.1907), dr., fhv. professor i arkæologi ved Cambridge Universitet. *K* (1964, 882)
- DUCHESNE-GUILLEMIN, JACQUES-ALFRED-MAURICE (f. 21.04.1910), fhv. professor i iransk sprog og kultur ved Liège Universitet (1975, 1035)

- FANT, GUNNAR (f. 08.10.1919), dr., fhv. professor i taletransmission ved Kgl. Tekniske Højskole, Stockholm (1989, 1192)
- FEHRMAN, CARL ABRAHAM DANIEL (f. 03.02.1915), dr., fhv. professor i litteraturhistorie ved Lunds Universitet (1969, 963)
- FELLOWS-JENSEN, GILLIAN MYRA (f. 05.07.1936), dr., docent i navneforskning ved KU (1982, 1123)
- FENTON, ALEXANDER (f. 26.06.1929), dr., professor i skotsk etnologi ved Edinburgh Universitet (1979, 1100)
- FIRTH, SIR RAYMOND WILLIAM (f. 25.03.1901), dr., fhv. professor i antropologi ved London Universitet (1966, 913)
- FLØISTAD, GUTTORM (f. 05.12.1930), professor i idéhistorie ved universitetet i Oslo (1991, 1208)
- FRIES, SIGURD (f. 22.04.1924), dr., fhv. professor i svensk ved Umeå Universitet (1989, 1193)
- FØLLESDAL, DAGFINN KÅRE (f. 22.06.1932), professor i filosofi ved universitetet i Oslo (1986, 1162)
- GERSHEVITCH, ILYA (f. 24.10.1914), fhv. professor i iransk filologi ved Cambridge Universitet (1982, 1126)
- GIORGI, AMADEO PETER (f. 09.07.1931), dr., professor i almen psykologi ved Duquesne Universitet, Pittsburgh, PA (1985, 1156)
- †GREENFIELD, JONAS C. (f. 30.10.1926 – d. 13.03.1995), dr., professor i semitiske sprog ved Jerusalems Hebraiske Universitet (1989, 1194)
- GURNEY, OLIVER ROBERT (f. 28.01.1911), fhv. professor i assyriologi ved Oxford Universitet (1976, 1053)

- †HAUGEN, EINAR INGVALD (f. 19.04.1906, d. 21.06.1994), dr., fhv. professor i nordisk og almen sprogvidenskab ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1970, 975)
- HENNE, HENRY (f. 21.10.1918), fhv. professor i almen sprogvidenskab ved Bergens Universitet (1979, 1103)
- HOFFMANN, ERICH (f. 16.07.1926), dr., professor i Slesvig-Holstens historie ved Kiels Universitet (1982, 1128)
- HUNGER, HERBERT (f. 09.12.1914), dr., fhv. professor i byzantinistik ved Wiens Universitet (1981, 1118)
- HAAKONSSON, KNUD (f. 09.07.1947), professor i filosofi ved Boston Universitet (1995, 1242)
- HAAVELMO, TRYGVE MAGNUS (f. 13.12.1911), dr., fhv. professor i nationaløkonomi ved Universitetet i Oslo (1975, 1037)
- JANSSON, ERIK VALTER (f. 22.05.1907), dr., fhv. professor i svensk sprog ved Uppsala Universitet (1969, 966)
- JEANNIN, PIERRE (f. 08.12.1924), professor ved Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Paris (1979, 1104)
- KRONHOLM, TRYGGVE (f. 15.12.1939), professor i semitiske sprog ved Uppsala Universitet (1995, 1243)
- KUIPER, FRANCISCUS BERNARDUS JACOBUS (f. 07.07.1907), dr., fhv. professor i sanskrit og indisk oldtidskundskab ved Leidens Universitet (1968, 948)
- LADEFOGED, PETER NIELSEN (f. 17.09.1925), professor i fonetik ved UCLA, Los Angeles, CA (1993, 1225)
- LECLANT, JEAN (f. 08.08.1920), dr., professor i ægyptologi ved Collège de France, Paris (1986, 1164)

- LEHMANN, WINFRED PHILIPP (f. 23.06.1916), professor i lingvistik og tysk sprog ved Texas Universitet, Austin, TX (1975, 1039)
- LIENHARD, SIEGFRIED (f. 29.08.1924), dr., professor i indologi ved Stockholms Universitet (1986, 1165)
- LINDBECK, ASSAR CARL EUGEN (f. 26.01.1930), dr., professor i international økonomi ved Stockholms Universitet (1977, 1075)
- LOMBARD, ALF (f. 08.07.1902), dr., fhv. professor i romanske sprog ved Lunds Universitet (1951, 760)
- LÖNNROTH, NILS ERIK MAGNUS (f. 01.08.1910), dr., fhv. professor i historie ved Göteborgs Universitet (1966, 916)
- MAĆZAK, ANTONI (f. 30.03.1928), professor i historie ved Warszawa Universitet (1987, 1174)
- MAIERÚ, ALFONSO (f. 01.04.1939), professor i middelalderens filosofi ved Roms Universitet, La Sapienza (1993, 1226)
- †MALMBERG, BERTIL (f. 22.04.1913, d. 08.10.1994), dr., fhv. professor i almen sprogvidenskab ved Lunds Universitet (1974, 1024)
- MALMQVIST, NILS GÖRAN DAVID (f. 06.06.1924), dr., professor i sinologi ved Stockholms Universitet (1976, 1058)
- MARTINET, ANDRÉ (f. 12.04.1908), dr., fhv. professor i almen sprogvidenskab ved Paris Universitet (1954, 791)
- MASSON, VADIM MICHAILOVITCH (f. 03.05.1929), professor i arkæologi under Akademia Nauk, Sankt Petersborg (1987, 1175)
- MATHIAS, PETER (f. 10.01.1928), dr., professor i økonomisk historie ved Oxford Universitet (1982, 1132)
- MAYBURY-LEWIS, DAVID H.P. (f. 09.05.1929), professor i antropologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1978, 1093)

- MAYRHOFER, MANFRED (f. 26.09.1926), dr., professor i sprogvidenskab ved Wiens Universitet (1980, *1115*)
- McFARLANE, JAMES WALTER (f. 12.12.1920), fhv. professor i europæisk litteratur, East Anglia Universitet, Norwich, England (1983, *1141*)
- MITCHELL, PHILLIP MARSHALL (f. 23.09.1916), dr., kurator for The Fiske Icelandic Collection, Cornell Universitet, Ithaca, NY. *K* (1971, *987*)
- MONFRIN, JACQUES (f. 26.04.1931), professor i romansk filologi ved og direktør for Ecole des Chartes, Paris (1987, *1176*)
- MYKLAND, KNUT (f. 20.04.1920), fhv. professor i historie ved Universitetet i Bergen (1989, *1195*)
- MÆHLE, LEIF MAGNAR (f. 17.05.1927), dr., professor i nordisk litteratur ved Universitetet i Oslo (1991, *1209*)
- †NEEDHAM, JOSEPH (f. 09.12.1900, d. 24.03.1995), dr., sinolog, fhv. reader i biokemi ved Cambridge Universitet (1975, *1040*)
- NORBERG, DAG LUDVIG (f. 31.07.1909), fhv. professor i latinsk sprog og litteratur ved Stockholms Universitet (1964, *887*)
- NORMAN, KENNETH ROY (f. 21.07.1925), Reader i indisk filologi ved Cambridge Universitet (1983, *1142*)
- NYKROG, PER (f. 01.11.1925), dr., professor i romansk filologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA, *R* (indenl. medl. 1975, *578*; udenl. medl. 1982, *1133*)
- ODÉN, AGNES BIRGITTA (f. 11.08.1921), professor i historie ved Lunds Universitet (1977, *1079*)
- PASSMORE, JOHN ARTHUR (f. 09.09.1914), fhv. professor i filosofi ved Australiens Nationale Universitet, Canberra (1979, *1106*)

- ROMILLY, JACQUELINE DE (f. 26.03.1913), dr., fhv. professor i græsk ved Paris Universitet (1961, 855)
- ROSSEL, SVEN HAKON (f. 24.10.1943), professor i skandinavisk og sammenlignende litteratur ved Washington Universitet, Seattle, WA (1991, 1210)
- RUDOLPH, KURT (f. 03.04.1929), dr., professor i religionshistorie ved Philipps Universitet, Marburg (1976, 1060)
- SCHAAR, CLAES GÖRAN GUSTAV VICTOR (f. 18.05.1920), dr., professor i engelsk ved Lunds Universitet (1987, 1177)
- SCHMITT, RÜDIGER (f. 01.06.1939), dr., professor i sammenlignende indoeuropæisk sprogvidenskab ved Saarlands Universitet, Saarbrücken (1985, 1157)
- SEJERSTED, FRANCIS (f. 08.02.1936), professor i økonomisk og social historie ved Universitetet i Oslo (1993, 1227)
- SJÖBLUM, BENGT GUNNAR OLOF (f. 28.10.1933), dr., professor i statskundskab ved KU. R. (1984, 1152)
- STENSTRÖM, THURE OSCAR (f. 12.04.1927), dr., professor i litteraturvidenskab ved Uppsala Universitet (1982, 1135)
- STRÖMHOLM, STIG FREDERIK (f. 16.09.1931), dr., professor i civilret ved Uppsala Universitet. K. (1991, 1211)
- SUNDERMANN, WERNER (f. 22.12.1935), dr., Centralinstitut for Oldtidshistorie og Arkæologi, videnskabsakademiet i Berlin (1989, 1196)
- SÄFLUND, LARS GÖSTA (f. 01.03.1903), dr., fhv. professor i klassisk sprogvidenskab ved Stockholms Universitet (1969, 970)
- SÄVE-SÖDERBERGH, TORGNY (f. 29.06.1914), dr., fhv. professor i ægyptologi ved Uppsala Universitet (1975, 1044)

- THESLEFF, BERNDT HOLGER (f. 04.12.1924), dr., fhv. professor i græsk filologi ved Helsingfors Universitet (1987, 1178)
- THOMPSON, HOMER ARMSTRONG (f. 07.09.1906), dr., fhv. professor i klassisk arkæologi ved Institute for Advanced Study, Princeton, NJ (1971, 991)
- TOLL, CHRISTOPHER (f. 09.03.1931), dr., professor i semitisk filologi ved KU. R. (1989, 1197)
- VOZGRIN, VALERIJ (f. 1937), dr., Det Russiske Akademis Historiske Institut, Sankt Petersborg (1991, 1212)
- WELZIG, WERNER (f. 1935), professor i nyere nordisk litteratur ved Wiens Universitet (1995, 1244)
- WINNER, MATTHIAS (f. 11.03.1931), dr., direktør ved Max-Planck-Institut, Biblioteca Herziana, Rom (1987, 1179)
- WISTRAND, ERIK KARL HILDING (f. 24.01.1907), dr., fhv. professor i klassiske sprog ved Göteborgs Universitet (1971, 995)
- VON WRIGHT, GEORG HENRIK (f. 14.06.1916), dr., fhv. professor i filosofi ved Finlands Akademi, Helsingfors (1974, 1028)
- WYLLER, EGIL ANDERS (f. 24.04.1925), dr., professor i antikkens åndshistorie ved Universitetet i Oslo (1972, 1007)
- AARSLEFF, HANS CHRISTIAN (f. 19.07.1925), dr., professor i engelsk ved Princeton Universitet, NJ (1984, 1154)

NATURVIDENSKABELIG KLASSE

fys betegner den matematisk-fysiske gruppe,
 biol den biologiske gruppe

AHLFORS, LARS VALERIAN (f. 18.04.1907), dr., fhv. professor i matematik ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1977 – fys, 1965)

AHRLAND, STEN HARALD (f. 04.08.1921), dr., fhv. professor i uorganisk kemi ved Lunds Universitet (1975 – fys, 1029)

ALFSEN, ERIK MAGNUS (f. 13.05.1930), dr., professor i matematik ved Universitetet i Oslo (1978 – fys, 1086)

†ALFVÉN, HANNES OLOF GÖSTA (f. 30.05.1908, d. 02.04.1995), fhv. professor i plasmafysik ved Kgl. Tekniske Højskole, Stockholm (1968 – fys, 934)

ALVAREZ, WALTER (f. 03.10.1940), dr., professor i geologi ved UC, Berkeley, CA (1992 – fys, 1214)

AMBARTSUMIAN, VIKTOR AMAZASPOVICH (f. 18.09.1908), direktør for Det Astrofysiske Observatorium i Erevan, Armenien (1971 – fys, 981)

ANDERSEN, OLE KROGH (f. 11.05.1942), direktør for Max-Planck-Institut for faststofforskning i Stuttgart (1982 – fys, 1120)

ANDERSSON, BENGT ERIK (f. 12.01.1923), dr., fhv. professor i fysiologi ved Sveriges Landbrugsuniversitet, Uppsala (1977 – biol, 1067)

†ANFINSEN, CHRISTIAN BOEHMER (f. 26.03.1916, d. 14.05.1995), dr., professor i biologi ved Johns Hopkins Universitet, Baltimore, MD (1965 – biol, 891)

†AUERBACH, CHARLOTTE (f. 14.05.1899, d. 17.03.1994), dr., fhv. professor i genetik ved Edinburgh Universitet (1968 – biol, 935)

- AVERY, JOHN SCALES (f. 26.05.1933), dr., lektor i kemi ved KU (1986 – fys, 1159)
- BAK, PER (f. 08.12.1947), dr., Brookhaven National Laboratory, NY (1990 – fys, 1198)
- BARTON, SIR DEREK HAROLD RICHARD (f. 08.09.1918), dr., professor i organisk kemi ved CNRS., Gif-sur-Yvette (1972 – fys, 996)
- BASS, LUDVIK (f. 09.03.1931), dr., professor i matematik ved Queensland Universitet, Brisbane (1988 – fys, 1181)
- BASTIANSEN, OTTO CHRISTIAN ASTRUP (f. 05.09.1918), dr., fhv. professor i teoretisk kemi ved Universitetet i Oslo (1967 – fys, 923)
- BAUER, HEINZ (f. 31.01.1928), dr., professor i matematik ved Erlangen-Nürnberg Universitet (1982 – fys, 1121)
- BELL, RONALD PERCY (f. 24.11.1907), fhv. professor i kemi ved Stirling Universitet, Skotland (1962 – fys, 857)
- BENGTSSON, BENGT OLLE (f. 23.11.1946), dr., professor i genetik ved Lunds Universitet (1994 – biol, 1230)
- BERGSTRÖM, LARS INGMAR VALESON (f. 06.09.1921), dr., fhv. professor i fysik ved Manne Siegbahn Institutet for fysik, Stockholm (1974 – fys, 1015)
- BERNHARD, CARL GUSTAV (f. 28.04.1910), dr., fhv. professor i fysiologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1975 – biol, 1031)
- BERRY, R. STEPHEN (f. 09.04.1931), dr., professor i kemi ved Chicago Universitet, IL (1980 – fys, 1109)
- BLAAUW, ADRIAAN (f. 12.04.1914), professor i astronomi ved Groningen Universitet (1982 – fys, 1122)
- BLACKBURN, THOMAS HENRY (f. 08.08.1933), dr., professor i mikrobiel økologi ved AaU (1983 – biol, 1136)

- BLASI, FRANCESCO (f. 19.10.1937), dr., professor i molekylær biologi ved Milanos Universitet (1988 – biol, 1182)
- BOGORAD, LAWRENCE (f. 29.08.1921), dr., professor i biologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1977 – biol, 1069)
- BOSTRÖM, KURT GEORG VERNER (f. 25.03.1932), professor i geokemi og petrologi ved Stockholms Universitet (1983 – fys, 1137)
- BOTHMER, ROLAND VON (f. 19.12.1943), dr., professor i kulturplanternes genetik og forædling ved Sveriges Lantbruks Universitet, Lund (1990 – biol, 1199)
- BRIDGWATER, DAVID (f. 05.07.1934), dr., professor i dynamisk geologi ved KU. *R* (1977 – fys, 1070)
- BRINCK, PER SIMON VALDEMAR (f. 04.09.1919), dr., professor i zoologi ved Lunds Universitet (1972 – biol, 997)
- BROMLEY, RICHARD G. (f. 31.07.1939), dr., lektor i geologi ved KU (1994 – biol, 1231)
- BROOKS, CHARLES KENT (f. 16.10.1939), dr., docent i petrologi ved KU (1986 – biol, 1160)
- BROWN, GERALD EDWARD (f. 22.07.1926), dr., professor ved NORDITA, København og ved SUNY, Stony Brook, NY (1967 – fys, 924)
- BUCHTHAL, FRITZ (f. 19.08.1907), dr., konsulent for NIH, Bethesda, MD. *R'*. (udenl. medl. 1946, 667; indenl. medl. 1947, 416; udenl. medl. 1986 – biol, 667)
- BUSEMANN, HERBERT (f. 12.05.1905), dr., fhv. professor i matematik ved USC, Los Angeles, CA (1964 – fys, 881)
- CARLESON, LENNART AXEL EDVARD (f. 18.03.1928), dr., professor i matematik ved Uppsala Universitet og ved UCLA, CA (1970 – fys, 972)

- CARTAN, HENRI-PAUL (f. 08.07.1904), fhv. professor i matematik ved Paris Universitet (1962 – fys, 858)
- CASIMIR, HENDRIK BRUGT GERHARD (f. 15.07.1909), dr., fhv. direktør for Philips, Eindhoven (1975 – fys, 1033)
- CELIS, JULIO ENRIQUE (f. 21.05.1941), dr., professor i medicinsk biokemi ved AaU (1984 – biol, 1144)
- CHANOCK, ROBERT M. (f. 08.07.1924), dr., chef for Laboratoriet for infektionssygdomme, NIH, Bethesda, MD (1980 – biol, 1110)
- CLARK, BRIAN FREDERIC CARL (f. 26.07.1936), dr., professor i biostrukturkemi ved AaU (1980 – biol, 1112)
- CONNES, ALAIN (f. 01.09.1947), dr., professor i matematik Paris Universitet IV (1980 – fys, 1113)
- COTTON, FRANK ALBERT (f. 09.04.1930), dr., professor i kemi ved Texas A & M Universitet, TX (1975 – fys, 1034)
- COULOMB, JEAN-MARIE-FRANCOIS-JOSEPH (f. 07.11.1904), dr., fhv. professor i geofysik ved Paris Universitet (1969 – fys, 961)
- COX, SIR DAVID ROXBEE (f. 15.07.1924), Warden of Nuffield College, Oxford (1983 – fys, 1138)
- DAVIE, EARL W. (f. 25.10.1927), dr., professor i biokemi ved Washington Universitet, Seattle, WA (1990 – biol, 1200)
- DAVIES, JOHN ARTHUR (f. 28.03.1927), dr., professor i fysik ved McMaster Universitet, Hamilton, Ontario (1970 – fys, 973)
- EDSALL, JOHN TILESTON (f. 03.11.1902), fhv. professor i biokemi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1969 – biol, 962)
- EIGEN, MANFRED (f. 09.05.1927), dr., professor, Max-Planck-Institut for fysisk Kemi, Göttingen (1971 – biol, 982)

- †FALICOV, LEOPOLDO MAXIMO (f. 24.06.1933, d. 24.01.1994), dr., professor i fysik ved UC, Berkeley, CA (1988 – fys, 1183)
- FAUCI, ANTHONY S. (f. 24.12.1940), direktør i NIH, allergi og smittsomme sygdomme, Bethesda, MD (1992 – biol, 1215)
- FELDMAN, LEONARD C. (f. 08.06.1939), Ph.D., direktør for Forskningsafdelingen for silikone materialer, AT&T Bell Laboratorierne, NJ (1994 – fys, 1231)
- FEY, HANS (f. 30.12.1921), dr., professor i veterinær bakteriologi, Berns Universitet (1971 – biol, 983)
- FISCHER-HJALMARS, INGA MARGRETE (f. 16.01.1918), dr., professor i teoretisk fysik ved Stockholms Universitet (1982 – fys, 1124)
- FLOOD, HÅKON (f. 25.09.1905), dr., fhv. professor i kemi ved Norges Tekniske Højskole, Trondheim (1964 – fys, 883)
- FOLKOW, BJØRN UNO GOTTFRID (f. 13.10.1921), dr., professor i fysiologi ved Göteborgs Universitet (1968 – biol, 942)
- FRIIS, ELSE MARIE (f. 18.06.1947), professor i palæobotanik ved Svensk Naturhistorisk Museum, Stockholm (1990 – biol, 1201)
- FRONÆUS, STURE (f. 05.10.1916), dr., fhv. professor i uorganisk kemi ved Lunds Universitet (1978 – fys, 1092)
- GARD, SVEN (f. 3.11.1905), dr., fhv. professor i virologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1964 – biol, 884)
- †GARNHAM, PERCY CYRIL CLAUDE (f. 15.01.1901, d. 25.12.1994), fhv. professor i medicinsk protozoologi ved Londons Universitet (1976 – biol, 1052)
- GILES, NORMAN HENRY (f. 06.08.1915), professor i genetik ved Georgias Universitet, Athens, GA (1982 – biol, 1127)

- GINZBURG, VITALY LAZAREVICH (f. 04.10.1916), professor i teoretisk fysik, Akademiet i Moskva (1977 – fys, 1071)
- GLICK, DAVID (f. 03.05.1908), dr., fhv. professor i patologi, Stanford Universitet, CA (1965 – biol, 900)
- GOLDANSKII, VITALII IOSIFOVICH (f. 18.06.1923), professor i kemisk fysik, Akademiet i Moskva (1977 – fys, 1072)
- GRAY, HARRY BARCUS (f. 14.11.1935), dr., professor i kemi ved California Institute of Technology, Pasadena, CA (1974 – fys, 1019)
- GROSHEV, LEONID VASILIEVITCH (f. 18.03.1907), fhv. professor ved institut for Atomenergi, Moskva (1965 – fys, 901)
- GROVE, KARSTEN (f. 12.08.1946), dr., professor i matematik ved Maryland Universitet, College Park, MD (1988 – fys, 1184)
- GUSTAFSSON, BENGT (f. 18.07.1943), dr., professor ved Astronomisk Observatorium, Uppsala (1990 – fys, 1202)
- GÅRDING, LARS JAKOB (f. 07.03.1919), dr., professor i matematik ved Lunds Universitet (1963 – fys, 874)
- HAMILTON, JAMES (f. 29.01.1918), fhv. professor ved NORDITA, København (1967 – fys, 926)
- HAMMEN, THOMAS VAN DER (f. 27.09.1924), dr., professor i palynologi ved Amsterdams Universitet (1976 – biol, 1054)
- HARALDSEN, HAAKON KRISTIAN (f. 24.04.1904), dr., fhv. professor i kemi ved Universitetet i Oslo (1972 – fys, 998)
- HELGASON, SIGURÐUR (f. 30.09.1927), dr., professor i matematik ved MIT, Cambridge, MA (1972 – fys, 999)
- HODGKIN, SIR ALAN LLOYD (f. 05.02.1914), fhv. professor i biofysik ved Cambridge Universitet (1964 – biol, 885)

- HÖHWÜ-CHRISTENSEN, ERIK (f. 25.09.1904), dr., fhv. professor i fysiologi ved Kgl. Centralinstitut for Gymnastik i Stockholm (indenl. medl. 1940, 397; udenl. medl. 1965 – biol, 894)
- HOPPE, ERNST GUNNAR (f. 24.12.1914), dr., fhv. professor i geografi ved Stockholms Universitet (1972 – fys, 1000)
- HOTCHKISS, ROLLIN DOUGLAS (f. 08.09.1911), dr., fhv. professor i organisk Kemi ved SUNY, Albany, NY (1986 – biol, 1163)
- HOWARD, RICHARD ALDEN (f. 01.07.1917), dr., professor i botanik og dendrologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1968 – biol, 943)
- HULTHÉN, LAMEK (f. 14.12.1909), fhv. professor i teoretisk fysik ved den Kgl. Tekniske Højskole i Stockholm (1976 – fys, 1055)
- HUXLEY, SIR ANDREW FIELDING (f. 22.11.1917), fhv. professor i fysiologi ved Londons Universitet (1964 – biol, 886)
- HUXLEY, HUGH ESMOR (f. 25.02.1924), dr., professor i biologi ved Brandeis Universitetet, MA (1971 – biol, 984)
- HÖRMANDER, LARS VALTER (f. 24.01.1931), dr., professor i matematik ved Lunds Universitet (1969 – fys, 965)
- HÖRSTADIUS, SVEN OTTO (f. 18.02.1898), dr., fhv. professor i zoologi ved Uppsala Universitet (1951 – biol, 754)
- JACOB, FRANÇOIS (f. 17.06.1920), dr., professor i genetik ved Pasteur Institutet, Paris (1962 – biol, 863)
- JAKOBSSON, SVEINN PETER (f. 20.07.1939), dr., direktør for Naturhistorisk Museum, Reykjavik (1975 – fys, 1038)
- †JERNE, NIELS KAJ (f. 23.12.1911, d. 07.10.1994), dr., fhv. direktør for Basel Institut for Immunologi (1968 – biol, 945)

- JONSON, BJÖRN NILS GUSTAV (f. 03.11.1941), professor i fysik ved Chalmers Tekniske Højskole, Göteborg (1988 – fys, 1185)
- JONSSON, BROR ARILD (f. 12.05.1948), dr., professor i zoologi ved universitetet i Trondheim (1988 – biol, 1186)
- JORTNER, JOSHUA (f. 14.03.1933), dr., professor i kemi ved Tel-Aviv Universitet (1990 – fys, 1203)
- JØRGENSEN, AXEL CHRISTIAN KLIXBÜLL (f. 18.04.1931), dr., professor i uorganisk kemi ved Genève Universitet (1965 – fys, 903)
- JØRGENSEN, BO BARKER (f. 22.09.1946), dr.scient., leder af Max-Planck-Institut for Marin Mikrobiologi, Bremen (indenlandsk medlem 1984, 681; udenlandsk medlem 1994 – biol, 1228)
- KADISON, RICHARD VINCENT (f. 25.07.1925), dr., professor i matematik ved Pennsylvania Universitet, Philadelphia, PA (1974 – fys, 1020)
- KATZ, SIR BERNHARD (f. 26.03.1911), dr., fhv. professor i biofysik ved London Universitet (1968 – biol, 946)
- KEYNES, RICHARD DARWIN (f. 14.08.1919), dr., fhv. professor i fysiologi ved Cambridge Universitet (1971 – biol, 985)
- KITAIGORODSKII, SERGEI ALEXANDROVICH (f. 13.09.1934), dr., professor i fysisk oceanografi, Johns Hopkins Universitet, Baltimore, MD (1984 – fys, 1146)
- KLEIMAN, STEVEN LAWRENCE (f. 31.03.1942), dr., professor i matematik ved MIT, Cambridge, MA (1992 – fys, 1217)
- KULLENBERG, GUNNAR (f. 01.07.1938), dr., fhv. professor i fysisk oceanografi ved KU. Sekretær for IOC, UNESCO, Paris (indenl. medl. 1980 – fys, 642; udenl. medl. 1992, 1213)
- KURLAND, CHARLES GABRIEL (f. 14.01.1936), dr., professor i molekylær biologi ved Uppsala Universitet (1986 – biol, 1166)

- KUZNETSOV, ALEKSANDR M. (f. 22.01.1938), dr., professor i teoretisk fysik ved A. N. Frumkin Institutet for Elektrokemi, Det Russiske Videnskabsakademi, Moskva (1994 – fys, 1233)
- LANGWAY, CHESTER CHARLES (f. 15.08.1929), dr., professor i geologi ved SUNY, Buffalo, NY (1992 – fys, 1218)
- LEAF, ALEXANDER (f. 10.04.1920), dr., professor i klinisk medicin ved Harvard Universitet, Boston, MA (1982 – biol, 1130)
- LEVAN, JOHAN ALBERT (f. 08.03.1905), dr., fhv. professor i cytologi ved Lunds Universitet (1962 – biol, 864)
- LIEB, ELLIOTT H. (f. 31.07.1932), dr., professor i matematik og fysik ved Princeton Universitet, NJ (1988 – fys, 1187)
- LIKENS, GENE E. (f. 06.01.1935), dr., direktør for Institut for økosystemer, NY og professor i biologi ved Yale Universitetet, CT (1994 – biol, 1234)
- LOWRY, OLIVER HOWE (f. 18.07.1910), dr., fhv. professor i farmakologi, Washington Universitet, St. Louis, MO (1968 – biol, 950)
- LUNDBERG, PAUL ANDERS (f. 10.09.1920), dr., professor i neurofysiologi ved Göteborgs Universitet (1976 – biol, 1057)
- LUNDQUIST, ARNE JOHN AXEL (f. 06.06.1920), dr., professor i genetik ved Lunds Universitet (1971 – biol, 986)
- LÖWDIN, PER-OLOV (f. 28.10.1916), dr., fhv. professor i kvantekemi ved Uppsala Universitet (1973 – fys, 1009)
- LÅG, JUL (f. 13.11.1915), dr., fhv. professor i jordbundslære ved Norges Landbrugshøjskole, Ås (1982 – biol, 1131)
- MACLANE, SAUNDERS (f. 04.08.1909), dr., fhv. professor i matematik ved Chicago Universitet, IL (1968 – fys, 951)

- MARTIN, THOMAS PATRICK (f. 13.09.1936), dr., videnskabelig medarbejder ved Max-Planck Institut for Faststoffysik, Stuttgart (1994 – fys, 1235)
- MAYR, ERNST (f. 05.07.1904), dr., fhv. professor i zoologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1956 – biol, 822)
- VON MEYENBURG, HANS KASPAR (f. 09.12.1941), dr., professor i bioteknologi ved CIBA-GEIGY AG, Basel, Schweiz (1979 – biol, 1105)
- MORGAN, WILLIAM WILSON (f. 03.01.1906), dr., fhv. professor i astronomi ved Chicago Universitet, IL (1967 – fys, 928)
- MOSCOWITZ, ALBERT (f. 20.08.1929), dr., professor i kemi ved Minnesota Universitet, Minneapolis, MN (1977 – fys, 1076)
- MUNCK AF ROSENSCHÖLD, LARS MORTIMER (f. 19.07.1935), dr., professor i levnedsmiddelteknologi, KVL (1978 – biol, 1094)
- NILAN, ROBERT A. (f. 23.12.1926), professor i genetik ved Washington Statsuniversitet, Pullman, WA (1986 – biol, 1167)
- NOMURA, MASAYASU (f. 27.04.1927), dr., professor i genetik og biokemi, UC, Irvine, CA (1977 – biol, 1077)
- NORTH, JOHN DAVID (f. 19.05.1934), dr., professor i de eksakte videnskabers historie og filosofi, Groningen Universitet (1984 – fys, 1149)
- OHNO, SUSUMU (f. 01.02.1928), dr., professor i teoretisk biologi, Beckman Research Institute of the City of Hope, Duarte, CA (1992 – biol, 1219)
- OLSSON, LENNART (f. 18.09.1949), dr.med., direktør for Receptron, CA (indenlandsk medlem 1982, 668; udenlandsk medlem 1994 – biol, 1229)

- OURISSON, GUY HENRI (f. 26.03.1926), dr., professor i kemi ved Louis Pasteur Universitetet, Strasbourg (1974 – fys, 1025)
- PAIS, ABRAHAM (f. 19.05.1918), dr., fhv. professor i fysik ved Rockefeller Universitet, New York, NY (1988 – fys, 1188)
- PEIERLS, SIR RUDOLF ERNST (f. 05.06.1907), fhv. professor i fysik ved Oxford Universitet (1980 – fys, 1116)
- PETERSEN, OLE HOLGER (f. 03.03.1943), dr., professor i fysiologi ved Liverpool Universitet (1988 – biol, 1189)
- PETHICK, CHRISTOPHER JOHN (f. 22.02.1942), dr., professor ved NORDITA, København (1977 – fys, 1080)
- PHITOS, DIMITRIOS (f. 13.07.1928), dr., professor i botanik ved Patras Universitet, Grækenland (1992 – biol, 1220)
- PONTECORVO, GUIDO PELLEGRINO ARRIGO (f. 29.11.1907), fhv. professor i genetik ved Glasgow Universitet (1966 – biol, 917)
- POPOV, ANDREJ VLADIMIROVICH (f. 24.10.1939), dr., Sechenov Institut for udviklingsfysiologi og biokemi, Sankt Petersborg (1990 – biol, 1204)
- PRANCE, GHILLEAN TOLMIE (f. 13.07.1937), professor i botanik ved London Universitet (1988 – biol, 1190)
- PRELOG, VLADIMIR (f. 23.07.1906), dr., fhv. professor i organisk kemi ved ETH, Zürich (1971 – fys, 988)
- RAMBERG, HANS (f. 15.03.1917), dr., professor i geologi ved Uppsala Universitet (1964 – fys, 888)
- RAVEN, PETER HAMILTON (f. 13.06.1936), dr., direktør for Missouri Botaniske Have, St. Louis, MO (1980 – biol, 1117)
- RECHINGER, KARL HEINZ (f. 16.10.1906), dr., fhv. professor i systematisk botanik ved Wiens Universitet (1971 – biol, 989)

- REGNÉLL, OTTO GERHARD (f. 19.06.1915), dr., fhv. professor i geologi ved Lunds Universitet (1969 – biol, 967)
- REYNOLDSON, THOMAS BRABAN (f. 21.03.1914), dr., fhv. professor i økologi ved Wales Universitet, Bangor (1984 – biol, 1150)
- †RHOADES, MARCUS MORTON (f. 24.07.1903, d. 30.12.1994), dr., fhv. professor i genetik ved Indiana Universitet, Bloomington, IN (1977 – biol, 1081)
- RICE, STUART ALAN (f. 06.01.1932), dr., professor i fysisk kemi ved Chicago Universitet, IL (1976 – fys, 1059)
- RICHTER, DIETMAR (f. 16.05.1939), professor i biokemi ved Hamburg Universitet (1990 – biol, 1205)
- RISTE, TORMOD (f. 14.05.1925), dr., professor i fysik ved Universitetet i Oslo (1986 – fys, 1168)
- RYABCHIKOV, IGOR DMITRIEVICH (f. 06.08.1937), professor i petrologi, ved IGEM, Moskva (1988 – fys, 1191)
- SALTIN, BENGT (f. 03.06.1935), dr., professor i fysiologi ved Center for Muskelforskning, RH (1984 – biol, 1151)
- SARGESON, ALAN MCLEOD (f. 13.10.1930), dr., professor i uorganisk kemi ved Australiens Nationale Universitet, Camberra (1976 – fys, 1061)
- SCHMIDT-NIELSEN, KNUT (f. 24.09.1915), dr., professor i zoologi ved Duke Universitetet, Durham, NC (1975 – biol, 1042)
- SCHNOPPER, HERBERT WILLIAM (f. 13.03.1933), dr., direktør for Dansk Rumforskningsinstitut, København (1982 – fys, 1134)
- SCHRIEFFER, JOHN ROBERT (f. 31.05.1931), professor i fysik ved Florida Statsuniversitet, Tallahassee, FL (1979 – fys, 1107)

- SCHWARZSCHILD, MARTIN (f. 31.05.1912), fhv. professor i astronomi ved Princeton Universitet, NJ (1969 – fys, 969)
- SEGAL, IRVING EZRA (f. 13.09.1918), dr., professor i matematik ved MIT, Cambridge, MA (1977 – fys, 1082)
- SELBERG, ATLE (f. 14.06.1917), dr., professor i matematik ved Institute for Advanced Study, Princeton, NJ (1967 – fys, 931)
- SHELINE, RAYMOND KAY (f. 31.03.1922), dr., professor i kemi og fysik ved Florida Statsuniversitet, Tallahassee, FL (1974 – fys, 1027)
- STERN, HERBERT (f. 22.12.1918), professor i biologi ved UC, La Jolla, CA (1976 – biol, 1062)
- STRAND, KAJ AAGE GUNNAR (f. 27.02.1907), dr., fhv. direktør for U.S. Naval Observatory, Washington, DC. *R'* (1965 – fys, 910)
- STUMPF, PAUL KARL (f. 23.02.1919), professor i biokemi ved UC, Davis, CA (1975 – biol, 1043)
- STØRMER, ERLING (f. 02.11.1937), dr., professor i matematik ved Universitetet i Oslo (1986 – fys, 1169)
- SUOMALAINEN, ESKO (f. 11.06.1910), dr., fhv. professor i genetik ved Helsingfors Universitet (1968 – biol, 957)
- SUTCLIFFE, BRIAN TERENCE (f. 30.07.1936), dr., Reader i kemi, York Universitet (1992 – fys, 1221)
- SWIATECKI, WLADYSLAW JERZY (f. 22.04.1926), dr., Lawrence Livermore Laboratorium, Berkeley, CA (1973 – fys, 1011)
- TAUBE, HENRY (f. 30.11.1915), dr., professor i kemi ved Stanford Universitet, CA (1984 – fys, 1153)
- TEICHERT, CURT (f. 08.05.1905), dr., fhv. professor i geologi ved Rochester Universitet, NY (1973 – fys, 1013)

- THIEDE, JÖRN (f. 14.04.1941), dr., direktør for GEOMAR Forskningscenter for marin geovidenskab ved Christian-Albrechts Universitet i Kiel (1994 – biol, 1236)
- THORNE, ROBERT FOLGER (f. 13.07.1920), dr., professor i botanik ved Rancho Santa Ana Botaniske Have, Claremont, CA (1986 – biol, 1170)
- TOSTESON, DANIEL CHARLES (f. 05.02.1925), dr., lægevidenskabelig dekan, Harvard Universitet, Boston, MA (1973 – biol, 1014)
- TUTIN, WINIFRED (f. 08.10.1915), dr., fhv. professor i botanik, Reading Universitet (1975 – biol, 1046)
- VALLEE, BERT LESTER (f. 01.06.1919), professor i biokemi ved Harvard Universitet, Boston, MA (1977 – biol, 1083)
- VOIGT, ERHARD (f. 28.07.1905), dr., fhv. professor i geologi ved Hamborg Universitet (1972 – biol, 1006)
- WALL, CHARLES T.C. (f. 14.12.1936), professor i matematik ved Liverpool Universitet (1990 – fys, 1206)
- WASSON, JOHN TAYLOR (f. 04.07.1934), dr., professor i geokemi og kemi ved UCLA, CA (1994 – fys, 1237)
- WATSON, JAMES DEWEY (f. 06.04.1928), dr., direktør for Cold Spring Harbor Laboratory, Long Island, NY (1962 – biol, 872)
- WEISSKOPF, VICTOR FREDERICK (f. 19.09.1908), fhv. professor i fysik ved MIT, Cambridge, MA; fhv. generaldirektør for CERN (1962 – fys, 873)
- WETZEL, ROBERT G. (f. 16.08.1936), professor i biologi ved Alabama Universitet, AL (1986 – biol, 1171)
- WHEELER, JOHN ARCHIBALD (f. 09.07.1911), dr., fhv. professor i fysik ved Princeton Universitet, NJ (1971 – fys, 993)

WICKMAN, FRANS-ERIK (f. 21.03.1915), dr., fhv. professor i mineralogi ved Stockholm Universitet (1971 – fys, 994)

WIGZELL, HANS LENNART RUDOLF (f. 28.10.1938), dr., professor i immunologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1986 – biol, 1172)

WILDMAN, SAMUEL GOODNOW (f. 26.05.1912), dr., fhv. professor i biologi ved UCLA, CA (1977 – biol, 1085)

WILKINSON, SIR GEOFFREY (f. 14.07.1921), professor i uorganisk kemi ved Imperial College, London (1968 – fys, 959)

ZAMECNIK, PAUL CHARLES (f. 22.11.1912), dr., fhv. professor i onkologi ved Worcester Foundation for Experimental Biology, Shrewsbury, MA (1978 – biol, 1096)

ZUCKERMANN, MARTIN J.J.A. (f. 07.07.1936), dr., MacDonald professor i fysik og direktør for Center for Materialefysik McGill Universitet, Montreal, Canada (1994 – fys, 1238)

ÖHRN, NILS YNGVE (f. 11.06.1934), dr., professor i kemi og fysik ved Florida Universitet, Gainesville, FL (1986 – fys, 1173)

AABOE, ASGER HARTVIG (f. 26.04.1922), dr., professor i matematikens og naturvidenskabens historie, og i det nære Østens sprog og litteraturer, Yale University, New Haven, CT (1975 – fys, 1047)

INDENLANDSKE MEDLEMMER EFTER INDVALGSÅR

(*H = humanistisk klasse; Nmf = Naturvidenskabelig klasse, matematisk-fysisk gruppe; Nb = Naturvidenskabelig klasse, biologisk gruppe*)

445 Riis, Poul Jørgen (1953) H	556 Asmussen, Jes Peter (1973) H
455 Steensberg, Axel (1954) H	557 Blegvad, Mogens (1973) H
456 Bang, Thøger (1955) Nmf	558 Andersen, Svend Thorkild (1974) Nb
457 Bohr, Aage Niels (1955) Nmf	562 Dalgård, Sune (1974) H
460 Ussing, Hans Henriksen (1955) Nb	563 Ellitsgaard-Rasmussen, K. (1974) Nmf
465 Jansen, Frederik J. Billeskov (1957) H	564 From, Franz (1974) H
473 Lassen, Niels Ove (1958) Nmf	565 Hjorth, Poul Lindegård (1974) H
480 Reiz, Sven Anders Torsten (1959) Nmf	566 Jensen, Henning Højgaard (1974) Nmf
485 Ottesen, Martin (1960) Nb	568 Lassen, Ulrik Vilhelm (1974) Nb
487 Tornehave, Hans M. Nielsen (1960) Nmf	569 Mottelson, Ben Roy (1974) Nmf
488 Becker, Carl Johan (1961) H	570 Rasmussen, Poul Nørregaard (1974) H
490 Hald, Anders (1961) Nmf	571 Seidenfaden, Gunnar (1974) Nb
492 Huus, Torben (1961) Nmf	572 Siim, Jørgen Christian (1974) Nb
493 Nielsen, Christian Overgaard (1961) Nb	574 Gomard, Bernhard (1975) H
494 Rudkjøbing, Mogens H. (1961) Nmf	575 Hvidtfeldt, Arild (1975) H
498 Andersen, Erik Sparre (1962) Nmf	576 Klenow, Hans (1975) Nb
505 Kjær, Anders (1962) Nmf	577 Monberg, Torben (1975) H
507 Lindhard, Jens (1962) Nmf	580 Favrhøldt, David (1976) H
509 Schiørring, Nils (1962) H	581 Larsen, Peder Olesen (1976) Nb
511 Bak, Thor Anders (1965) Nmf	582 Marcker, Kjeld Adrian (1976) Nb
512 Ballhausen, Carl Johan (1965) Nmf	583 Nathan, Ove H. Wandall (1976) Nmf
513 Jørgensen, C. C. Barker (1965) Nb	584 Strid, Arne Krister (1976) Nb
516 Skou, Jens Chr. (1965) Nb	585 Thomsen, Niels (1976) H
518 Wettstein, Diter von (1965) Nb	586 Andersen, Svend Olav (1977) Nb
521 Thomsen, Rudi (1967) H	587 Berthelsen, Asger (1977) Nmf
525 Fischer-Jørgensen, Eli (1968) H	588 Bjørnholm, Sven (1977) Nmf
527 Fuglede, Bent (1968) Nmf	589 Dansgaard, Willi (1981) Nmf
528 Glamann, Kristof (1968) H	590 Engberg, Ingemar (1977) Nb
531 Mohr, Jan Gunnar Faye (1968) Nb	591 Fenchel, Tom Michael (1977) Nb
532 Møller, C. Knakkegård (1968) Nmf	592 Fink, Troels (1977) H
534 Simonsen, Morten (1968) Nb	593 Fischer, Erik (1977) H
535 Sten-Knudsen, Ove (1968) Nb	595 Holmsgaard, Erik (1977) Nb
537 Winther, Aage (1968) Nmf	596 Johansen, Holger Friis (1977) H
543 Christensen, Bent (1971) Nb	597 Lundquist, Frank (1977) Nb
544 Dal, Erik (1971) H	598 Mackintosh, Allan Roy (1977) Nmf
546 Jacobsen, Eric (1971) H	599 Maunsbach, Arvid B. (1977) Nb
547 Kjeldgaard, Niels Ole (1971) Nb	600 Pedersen, Gert Kjærgård (1977) Nmf
548 Kristensen, Leif (1971) Nmf	601 Schäffer, Claus Erik (1977) Nmf
549 Kruhøffer, Poul Weber (1971) Nb	602 Spang-Hanssen, Henning (1977) H
550 Lund, Bodil Jerslev (1971) Nmf	603 Sørensen, Søren (1977) H
554 Stief, Carl (1971) H	604 Thaysen, Jørn Hess (1977) Nb
555 Glahn, Henrik (1972) H	605 Waaben, Knud (1977) H

- 606 Brøndsted, Mogens (1978) H
608 Dahl, Jens Peder (1978) Nmf
610 Hansen, Hans Jørgen Steen (1978) Nb
611 Johansen, Karsten Friis (1978) H
612 Lassen, Niels Alexander (1978) Nb
613 Lund, Ebba (1978) Nb
614 Madsen, Ib Henning (1978) Nmf
615 Munch-Petersen, Agnete (1978) Nb
616 Møller, Hans Bjerrum (1978) Nmf
617 Pedersen, Olaf (1978) Nmf
618 Petersen, Erling Ladewig (1978) H
619 Rasmussen, Holger (1978) H
620 Rischel, Jørgen (1978) H
621 Sørensen, Bengt Algot (1978) H
622 Sørensen, Henning (1978) Nmf
624 Andersen, Torkild (1979) Nmf
625 Berthelsen, Ole (1979) Nb
626 Buchwald, Vagn Fabritius (1979) Nmf
627 Christensen, Johnny (1979) H
628 Christiansen, Sofus (1979) H
629 Larsen, Kai (1979) Nb
630 Lund, Henning (1979) Nmf
631 Michelsen, Axel Albert (1979) Nb
632 Moustgaard, Ib (1979) H
633 Nissen, Poul Erik (1979) Nmf
634 Olsen, Olaf (1979) H
635 Svane, Gunnar (1979) H
636 Barndorff-Nielsen, Ole E. (1980) Nmf
637 Bredsdorff, Elias Lunn (1980) H
638 Estrup, Hector (1980) H
639 Forchhammer, Jes (1980) Nb
640 Holstener-Jørgensen, Helge (1980) Nb
641 Jónasson, Pétur Mikkell (1980) Nb
643 Lidin, Olof (1980) H
644 Nielsen, Thøger (1980) H
645 Olesen, Poul (1980) Nmf
647 Raasted, Jørgen (1980) H
648 Svejgaard, Arne (1980) Nb
649 Sørensen, John Kousgård (1980) H
650 Als-Nielsen, Jens (1981) Nmf
651 Ejlskjær, Inger (1981) H
652 Eliassen, Erik (1981) Nmf
653 Grane, Leif (1981) H
654 Hansen, Svend Aage (1981) H
655 Nielsen, Eduard (1981) H
656 Poulsen, Valdemar (1981) Nb
657 Rasmussen, Svend Erik (1981) Nmf
658 Rehfeld, Jens Frederik (1981) Nb
659 Tygstrup, Niels (1981) Nb
660 Andersen, Jens Ulrik (1982) Nmf
661 Berg, Christian (1982) Nmf
662 Christensen, Bent (1982) H
664 Fiil, Niels Peter (1982) Nb
665 Linderberg, Jan Erik (1982) Nmf
666 Matthiessen, Poul Christian (1982) H
667 Nøjgaard, Morten (1982) H
669 Spang-Hanssen, Ebbe Cato (1982) H
670 Steensgaard, Niels (1982) H
671 Thorn, Niels Anker (1982) Nb
672 Dahlerup, Troels (1983) H
673 Danø, Sven (1983) H
675 Andersen, Ellen (1984) H
676 Bechgaard, Klaus (1984) Nmf
677 Bræstrup, Claus Tycho (1984) Nb
678 Cotterill, Rodney (1984) Nmf
679 Johansen, Hans Christian (1984) H
680 Johansen, Peter (1984) Nmf
682 Nilsson, Jytte Reichstein (1984) Nb
683 Skydsgaard, Jens Erik (1984) H
684 Thyssen, Anders Pontoppidan (1984) H
685 Bergsagel, John (1985) H
686 Bukdahl, Else Marie (1985) H
687 Olsen, Birger Munk (1985) H
689 Fenger, Ole (1986) H
690 Hansen, Peder Gregers (1986) Nmf
691 Haagerup, Uffe Valentin (1986) Nmf
692 Jørgensen, Sven-Aage (1986) H
693 Krogsgaard-Larsen, Povl (1986) Nmf
695 Maegaard, Jan (1986) H
696 Molin, Søren (1986) Nb
697 Nielsen, Aksel Wiin (1986) Nmf
698 Surlyk, Finn Christian (1986) Nb
699 Sørensen, Knud (1986) H
700 Feldbæk, Ole (1987) H
701 Hansen, Mogens Herman (1987) H
702 Tamm, Ditlev (1987) H
703 Thodberg, Christian (1987) H
704 Christiansen, Freddy Bugge (1988) Nb
705 Hammer, Claus Uffe (1988) Nmf
706 Hoffmann, Else Kay (1988) Nb
707 Kristensen, Niels Peder (1988) Nb
708 Nansen, Peter (1988) Nb
709 Nielsen, Holger Bech (1988) Nmf
710 Sigmund, Peter (1988) Nmf

711	Balling, Jakob Leth (1989) H	737	Rasmussen, Kaare Lund (1992) Nmf
712	Ebbesen, Sten (1989) H	738	Søndergaard, Morten (1992) Nb
714	Jensen, Jørgen (1989) H	739	Ulstrup, Jens (1992) Nmf
715	Lundgreen-Nielsen, F.(1989) H	740	Westergaard, Ole (1992) Nb
716	Otzen, Benedikt (1989) H	741	Hansen, Ole (1993) Nmf
717	Billing, Gert Due (1990) Nmf	742	Hvidberg-Hansen, Finn Ove (1993) H
718	Bock, Klaus (1990) Nb	743	Jensen, Minna Skafte (1993) H
719	Christensen-Dalsgaard, J. (1990) Nmf	744	Kuschel, Rolf (1933) H
720	Friis, Ib (1990) Nb	745	Mortensen, Peder (1993) H
721	Hultborn, Hans (1990) Nb	746	Pedersen, Peder Jørgen (1993) H
722	Jørgensen, Peter Leth (1990) Nb	747	Zahle, Henrik (1993) H
723	Poulsen, Ove (1990) Nmf	748	Andersen, Nils O. (1994) Nmf
724	Roepstorff, Peter (1990) Nb	749	Greve, Torben (1994) Nb
725	Thomassen, Carsten (1990) Nmf	750	Jørgensen, Karl Anker (1994) Nmf
726	Basbøll, Hans (1991) H	751	Kielland-Brandt, Morten (1994) Nb
727	Giversen, Søren (1991) H	752	Kjems, Jørgen Kristian (1994) Nmf
728	Hannestad, Lise (1991) H	753	Michelsen, Olaf (1994) Nb
729	Koch, Carl Henrik (1991) H	754	Mouritsen, Ole G. (1994) Nmf
730	Stoklund, Bjarne (1991) H	755	Møller, Birger Lindberg (1994) Nb
731	Øhrgaard, Per (1991) H	756	Schwartz, Thue W. (1994) Nb
732	Breuning-Madsen, Henrik (1992) Nmf	757	Basse, Ellen Margrethe (1995) H
733	Cvitanović, Predrag (1992) Nmf	758	Herslund, Michael (1995) H
734	Flensted-Jensen, Mogens (1992) Nmf	759	Hjort, Øystein (1995) H
735	Larsen, Erik Hviid (1992) Nb	760	Larsen, Mogens Trolle (1995) H
736	Moestrup, Øjvind (1992) Nb	761	Thygesen, Niels Christoffer (1995) H

MEDLEMSANTAL

Indenlandske medlemmer	227	Udenlandske medlemmer	265
Humanistisk klasse	93	Humanistisk klasse	90
Naturvidenskabelig klasse	134	Naturvidenskabelig klasse	175
Mat.fys. gruppe	69	Mat.fys. gruppe	95
Biol. gruppe	65	Biol. gruppe	80

Tillidshverv

Årstallet til højre angiver valgperiodens udløb (normalt i april).

INTERNE HVERV

	valgt	til
Præsident: Henning Sørensen	1994	1996
<i>Klasseformænd og vicepræsidenter:</i>		
David Favrholdt.....	1995	1998
Tom Fenchel	1993	1996
<i>Sekretær:</i> Thor A. Bak.....	1985	1999
<i>Redaktør:</i> Poul Lindegård Hjorth	1988	1996
<i>Kasserer:</i> Hector Estrup	1991	1996
<i>Kassekommission:</i>		
Ellen Andersen, fm.	1992	1996
Sven-Aage Jørgensen.....	1991	1998
Niels Peder Kristensen.....	1995	1997
Carsten Thomassen.....	1995	1999
<i>Revisorer:</i>		
Jens Rehfeld.....	1992	1996
Jens E. Skydsgaard.....	1990	1998
<i>Revisorsuppleanter:</i>		
Freddy Bugge Christiansen	1992	1996
Sten Ebbesen	1990	1998
<i>Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark:</i>		
Rodney M. Cotterill, fm.	1986	1996
Ole Feldbæk	1989	1997
Mogens Herman Hansen	1991	1999
Finn Surlyk	1990	1998

<i>Carlsbergfondets direktion:</i>	valgt til 30.9.	
C.J. Ballhausen	1972	1996
Povl Krogsgaard-Larsen	1993	2004
Axel Michelsen	1986	2000
P.C. Matthiessen	1989	2002
Per Øhrgaard	1993	1998
 <i>Frederiksborg-Museets betyrelse:</i>		
Valgt af Selskabet: P.C. Matthiessen	1993	1998
 <i>Bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen</i>		
Valgt af Selskabets præsident: Peter Nansen	1993	1997
 <i>Tilforordnede til bestyrelsen for Carlsberg Laboratorium:</i>		
Valgt af Selskabet:		
Sven G. Petersen, direktør	1991	1996
Poul J. Svanholm, administrerende direktør.....	1980	1995
 <i>Beboer af Gl. Carlsbergs Hovedbygning (Æresboligen):</i>		
†Søren Egerod.....	1988	
 <i>Bestyrelsen for Grosserer A. Collstrop's Fond til støtte til en værdig bolig for en eller flere danske videnskabsmænd: .....</i>		
Tom Fenchel.....	1994	1997
Bernhard Gomard, fm.	1994	
Birger Munk Olsen	1994	
Finn Surlyk	1994	
 <i>Bestyrelsen for Lægen, Professor ved Københavns Universitet, dr.med. & chir. Knud Sand's Legat: .....</i>		
Jon Palle Buhl, højesteretssagfører	1988	1996
Bent Christensen, fm.		
Jens Peder Dahl		
Suppleanter:		
Tom Fenchel		
Per Harder, advokat		
Jan Maegaard		

Beboer af professor Knud Sands bolig:

Gert Kjærgård Pedersen 1988

Bestyrelsen for Selskabets Bidragsfond:..... 1996

Christian Berg 1991

Jes Forchhammer 1989

Niels Steensgaard, fm..... 1991

Bestyrelsen for Niels Bohr Arkivet:

Valgt af Selskabet: David Favrholt.....okt. 1989 1997

Bestyrelsen for Niels Bohr Legatet:

Thor A. Bak 1985

David Favrholt 1994

Ellen Andersen 1995

Olaf Olsen..... 1985

Henning Sørensen, fm..... 1981

Caix Legatet:

Selskabet indstiller mulige kandidater til
Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond

Bestyrelsen for Lillian og Dan Finks Fond: 1987

Niels Fink, direktør 1997

Dan Fink, arkitekt, M.A.A., fm.

Niels Steensgaard 1995 1997

Fondets sekretær: Erik Dal 1997

Bestyrelsen for Grundforskningsfonden:..... 1986

Jens Ulrik Andersen 1998

Jens Peder Dahl..... 1996

Hector Estrup..... 1996

David Favrholt 1998

Tom Fenchel..... 1996

Lennart Olsson, fm., livsvarigt medlem

Jens Rehfeld..... 1998

*Bestyrelsen for Emil Herborgs Legat til unge, danske,
mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd:*

Sven Bjørnholm	1992	1997
Bent Christensen (zool.)	1973	1999
Jens Peder Dahl.....	1987	1995
Bent Fuglede, fm.....	1980	1998
Jytte R. Nilsson.....	1986	1996
<i>Bestyrelsen for Aksel Tovborg Jensens Legat:.....</i>	okt.	1983
Thor A. Bak, fm.....	1985	1999
Klaus Bock	1994	1998
Hector Estrup.....	1991	1996
Poul Lindegård Hjorth	1988	1996
Johnny Christensen.....	1994	1998
<i>Bestyrelsen for Inge Lehmanns Legat af 1983:.....</i>	okt.	1986 1995
Willi Dansgaard		
Søren Gregersen, afdelingsseismolog, fm.		
Rolf Willanger, professor, dr.phil.		
Suppleanter:		
O. Bedsted Andersen, chefgeodæt		
Niels Balling, lektor, lic.scient.		
Rolf Kuschel		
<i>Bestyrelsen for Mag.art. Marcus Lorenzens Legat: .....</i>		1998
Thor A. Bak, fm.....	1985	
Poul Lindegård Hjorth	1983	
Kai Larsen	1980	
<i>Bestyrelsen for Julie von Müllens Fond .....</i>		30.9.1996
Valgt af Præsidenten:		
Tom Fenchel		
Henrik Zahle		
<i>Bestyrelsen for Kaj Linderstrøm-Langs Guldmedaillefond</i>		
Valgt af Selskabet: Diter v. Wettstein	1986	1996
<i>Bestyrelsen for Det danske institut i Rom</i>		
Valgt af Selskabet: Jens Erik Skydsgaard		31.3.1996

<i>Bestyrelsen for legatet Ole Rømer Medaillen</i>	31.10.
Valgt af Selskabet: Jørgen Christensen-Dalsgaard..	1993 1997
<i>Bestyrelsen for Ole Rømer Fondet</i>	dec. 1998
†Allan Mackintosh, fm.....	1990
Aksel Wiin Nielsen	1994
Poul Erik Nissen	1990
<i>Niels Skyum-Nielsen's Mindefond til støtte af middelalderhistorisk forskning</i>	
Godkendelse af beretning og regnskab: Præsidenten 1985.	

FÆLLES FOR BEGGE KLASSER

Statens Humanistiske Forskningsråd, SHF

Hans Basbøll
 Minna Skafte Jensen
 Carl Henrik Koch

Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd, SJVF

Torben Greve
 Lars Mortimer Munck
 Birger Lindberg Møller
 Peter Nansen

Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, SSF

Henrik Zahle

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, SNF

Svend Olav Andersen
 Bent Christensen, fm.
 Jørgen Christensen-Dalgaard
 Else Marie Friis
 Finn Surlyk

European Science Foundation-udvalget

okt. 1996

Tom Fenchel
 Claus Hammer
 Birger Munk Olsen
 Eigil L. Præstgård, professor, RUC

*Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og
 agerstrukturernes historie*

Sofus Christiansen
 Grith Lerche, museumsinspektør, dr.agro.
 Peter Nansen
 Holger Rasmussen
 Axel Steensberg, fm.

*Kommissionen til udforskning af Danmarks ældste landbrug
og de samtidige naturforhold*

Svend Th. Andersen
Peder Mortensen
Olaf Olsen
Axel Steensberg

Selskabets Forskningspolitiske udvalg

nov. 1996

Nils O. Andersen	1994
Sten Ebbesen	1993
Erik Hviid Larsen	1994
Axel Michelsen	1994
Jørgen Rischel, fm.	1993
Ditlev Tamm	1993

se beretning p. 138

Selskabets symposiestyregruppe (nedsat 9.12.1993):

Tom Fenchel (i egenskab af klasseformand)
Mogens Herman Hansen
David Favrhøldt (i egenskab af klasseformand)
Gert Kjærgård Pedersen

Selskabets vedtægtsudvalg (nedsat 13.10.1994)

Udpeget af præsidiet:

Bent Christensen (jur.)
Aksel Wiin Nielsen
Henning Sørensen, fm.

Udpeget af den humanistiske klasse:

Lise Hannestad
Karsten Friis Johansen

Udpeget af den naturvidenskabelige klasse:

†Allan Mackintosh
Axel Michelsen

HUMANISTISKE KLASSE

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie

Troels Dahlerup

Ole Feldbæk

Niels Thomsen

Jørgen Thomsen, stadsarkivar, sekr.

Kommissionen for registrering af litterære kilder til dansk historie

Valgt af Selskabet:

Ole Feldbæk

Poul Lindegård Hjorth, repræsenterer også

Det danske Sprog- og Litteraturselskab

Øvrige medlemmer:

Harald Ilsøe, seniorforsker, cand.mag., KB

Erland Kolding Nielsen, direktør, cand.phil., KB, fm.

Hans Kargaard Thomsen, arkivar, cand.mag., Rigsarkivet

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum, CLG nov.

Klaus Alpers (se s. 41) 1998

Johnny Christensen, fm. 1998

Holger Friis Johansen 1998

Fritz Saaby Pedersen, lektor, lic.phil. 1998

Kommissionen for Thesaurus Linguae Latinae, TLL nov.

Johnny Christensen 1997

Karsten Friis-Jensen, lektor, dr.phil.,

Inst. for Græsk og Latin, KUA 1997

Holger Friis Johansen, fm. 1997

Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner

Peder Mortensen, fm. og redaktør

Eduard Nielsen

Olaf Olsen

Ingolf Thuesen, kandidatstipendiat, mag.art.

*Udvalget til forberedelse af indstilling til ESF vedr. evt. udgivelse af pris-
materialet i Øresundstoldregnskaberne 1557-1646*

Sune Dalgård
Hans Chr. Johansen
E. Ladewig Petersen, fm.
Niels Steensgaard
Bengt Algot Sørensen, observatør

Bestyrelsen for Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

Valgt af Selskabet:
Ole Feldbæk
Hans Chr. Johansen

NATURVIDENSKABELIGE KLASSE

Styrelsen for Physica Scripta

jan. 1999

Valgt af Selskabet:
Hans L. Pécseli, professor, dr.scient.
Peter Leth Christiansen, docent, dr.techn., DTU, suppleant

Acta Zoologica

Valgt af Selskabet:
Chefredaktør: Claus Nielsen, lektor, dr.phil.,
Zoologisk Museum, KU
Medredaktør: Aase Jespersen, lektor, cand.mag.
Medlem af Advisory Council: C.C. Barker Jørgensen

Bestyrelsen for Danmarks Akvarium

Valgt af Selskabet: Torben Wolff, docent, dr.phil. 31.12.1996

UAI, UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

Nationalkomiteen

Jes Asmussen

1998

Erik Fischer

Birger Munk Olsen, delegeret til UAI til 1.7.1997

†Jørgen Raasted, delegeret suppleant til UAI til 1.7.1994

Rudi Thomsen, delegeret til UAI til 1.7.1997

Nationalkomiteer for foretagender under UAI

Romertallet angiver den pågældende UAI-kommissions nummer

- I. *CVA, Corpus Vasorum Antiquorum* 1997
 Christiansen, Jette, mag.art., museumsinspektør,
 Ny Carlsberg Glyptotek, fm.
 Hannestad, Lise, AaU
 Melander, Torben, mag.art., museumsinspektør,
 Thorvaldsens Museum
 Rasmussen, Bodil Bundgaard, mag.art., museumsinspektør,
 Nationalmuseet
 Thomsen, Rudi, Videnskabernes Selskab
- V. *NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis (Den ny Ducange)* 1998
 Johansen, Holger Friis, Institut for klassisk filologi, AaU, fm.
 Olsen, Birger Munk, Institut for Græsk og Latin, KUA
- XII. *MMB, Monumenta Musicae Byzantinae* nov.
 Bergsagel, John, Musikvidenskabeligt Institut, KU, fm. 1997
 †Raasted, Jørgen, Institut for Græsk og Latin, KUA, sekr. 1997
 Thodberg, Christian, Videnskabernes Selskab 1995
 Troelsgaard, Christian, seniorstipendiat, Ph.D.,
 Institut for Græsk og Latin, KUA 1998
- XVIII. *CPD, A Critical Pāli Dictionary*
 Asmussen, Jes, Institut for orientalsk filologi, KU 1998
 Hvidberg-Hansen, Finn Ove, Videnskabernes Selskab 1998
 Lidin, Olof, Asien-Instituttet, KUA fm. 1997
 Rischel, Jørgen, Videnskabernes Selskab 1998
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU 1997

- XX. *CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium* apr.
 Christiansen, Sofus, Videnskabernes Selskab 1997
 Hvidtfeldt, Arild, Videnskabernes Selskab, fm. 1997
 Lundbæk, Torben, mag.scient., museumsoverinspektør,
 Etnografisk Samling, Nationalmuseet 1999
 Schjellerup, Inge, mag.scient.
 Etnografisk Samling, Nationalmuseet 1997
 Rudi Thomsen, Historisk Institut, AaU 1997
- XXII. *FHA, Fontes Historiae Africanæ* okt. 1997
 Feldbæk, Ole, Videnskabernes Selskab
 Hansen, Holger Bernth, professor, dr.theol.,
 Institut for Samfundsfag, KU
 Justesen, Ole, lektor, Institut for Økonomisk Historie, KU
 Steensgaard, Niels, Historisk Institut, KU, fm.
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU
- XXVI. *SNG, Sylloge Nummorum Graecorum* 1997
 Hannestad, Niels, professor, dr.phil., Institut for
 klassisk og nærorientalsk arkæologi, AaU
 Kromann, Anne, museumsinspektør,
 Den kgl. Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet
 Melander, Torben, mag.art., museumsinspektør,
 Thorvaldsens Museum
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU, fm.
- XXVIII. *LIMC, Lexicon Iconographorum Mythologiae Classicae* 1997
 Fischer, Erik, Den kgl. Kobberstiksamling
 Johansen, Karsten Friis, Filosofisk Institut, KU, fm.
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU
- XXXV. *JAI, Jewish Art Index* dec. 1997
 Asmussen, Jes, Videnskabernes Selskab
 Fischer, Erik, Den kgl. Kobberstiksamling
 Gelfer-Jørgensen, Mirjam, overbibliotekar, dr.phil.,
 Kunstindustrimuseet
 Haxen, Ulf, førstebibliotekar, Judaistisk afdeling, KB, fm.

ICSU, INTERNATIONAL COUNCIL
OF SCIENTIFIC UNIONS

Formand: Axel Michelsen

Nationalkomiteens forretningsudvalg   marts 1997

Jakob Bohr, forskningsprofessor, dr.scient.

David Favrholt

Sven E. Harnung, lektor, cand.scient.

Axel Michelsen

- COSPAR/SCOSTEP Eigil Ungstrup, adj. professor, lic.techn.
IAU Jens Knude, lektor, dr.scient.
IBRO Johannes K. Jakobsen, overlæge, dr.med.
ICL Niels Balling, lektor, lic.scient.
IGBP Claus Hammer
IGU Sofus Christiansen
IMU Gert Kjærgård Pedersen
INQUA Johannes Krüger, lektor, dr.scient.
ISSS Ole K. Borggaard, professor, dr.agro.
IUAES Kirsten Hastrup, professor,
D.Phil & dr.scient.soc.
IUBMB Brian Clark
IUBS Ole Heie, professor, dr.phil.
IUCr Birthe Jensen, rektor, dr.pharm.
IUGG C.C. Tscherning, professor, mag.scient.
IUGS Bjarne Leth Nielsen, cand.scient.
IUHPS David Favrholt
IUIS Arne Svejgaard
IUMS Peter Westermann, lektor, lic.scient.
IUNS Arne Astrup, professor, dr.med.
IUPAB Axel Michelsen
IUPAC Sven E. Harnung, lektor, cand.scient.
IUPAP Jakob Bohr, forskningsprofessor, dr.scient.
IUPHAR/IUTOX Ove A. Nedergaard, professor, Ph.D.
IUPS Erik Hviid Larsen
IUPSyS Per Schultz Jørgensen, professor, dr.phil.
IUTAM P. Terndrup Pedersen, professor, lic.techn.
SCOR Merete Reuss, forskningschef
URSI Eigil Ungstrup, adj. professor, lic.techn.
WCRP A. Walløe Hansen, lektor, lic.scient.

Nationalkomiteer for unioner under ICSU

Medlemmerne indstilles af de anførte institutioner.
Endelig sammensætning af komiteerne besluttet af
Selskabets plenum.

COSPAR, Committee on Space Research

SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics 1993

Bahnsen, A., civiling., dr.scient.,

Dansk Rumforskningsinstitut, sekr.

Bonde-Petersen, Fl., overlæge, dr.med.,

Flyvemedicinsk Klinik, RH

Christensen-Dalsgaard, Jørgen, IFA, AaU

Forsberg, René, mag.scient., Kort- og Matrikelstyrelsen

Galster, J.G., lektor, civiling., Fysisk Laboratorium III, DTU

Gudmandsen, P., professor, civiling.,

Elektromagnetisk Institut, DTU

Hammer, Claus, Videnskabernes Selskab

Hansen, Leif, lektor, mag.scient., Observatoriet i Brorfelde, DK

Mikkelsen, I.S., statsmeteorolog, mag.scient., DMI

Stauning, Peter, civiling., DMI

Ungstrup, Eigil, adj. professor, lic.techn.,

Dansk Rumforskningsinstitut, fm. og ICSU-repræsentant

IAEG, International Association of Engineering Geology

affilieret IUGS (se s. 91).

IAU, International Astronomical Union

nov. 1997

Christensen, Per Rex, lektor, lic.scient., NBI

Christensen-Dalsgaard, Jørgen, IFA, AaU

Clausen, Jens Viggo, lektor, cand.scient.,

Observatoriet i Brorfelde, KU

Knude, Jens, lektor, dr.scient.

Observatoriet i Kbh., KU, sekr. og ICSU-repræsentant

Kristensen, Leif Kahl, lektor, mag.scient., IFA, AaU

Nissen, Poul Erik, Videnskabernes Selskab, fm.

Schnopper, H.W., Dansk Rumforskningsinstitut

- IBRO, International Brain Research Organization* apr. 1997
 Andersen, Per Høngaard, cand.scient., Novo Nordisk A/S
 Hounsgaard, Jørn, lektor, dr.med., Panum Institut, KU
 Jakobsen, Johannes K., overlæge, dr.med.,
 Aarhus Kommunehospital, fm. og ICSU-repræsentant
 Michelsen, Axel, Videnskabernes Selskab
 Møller, Morten, lektor, dr.med., Panum Institut, KU
 Paulson, Olaf, professor, dr.med., RH
 Rasmussen, Jens Zimmer, professor, dr.med., OU
 Schousboe, Arne, professor, dr.scient., DFH
 Treiman, Marek, lektor, dr.med., Panum Institut, KU
- ICL, Inter-Union Commission on the Lithosphere* nov. 1998
 Abrahamsen, Niels, lektor, lic.scient., Lab. for Geofysik, AaU
 Balling, Niels, lektor, lic.scient., Lab. for Geofysik, AaU,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Berthelsen, Asger, Geologisk Institut, KU
 og Videnskabernes Selskab
 Bridgwater, David, Geologisk Museum, KU
 Brooks, C.K., Afdeling for Petrologi, KU
 Dahl-Jensen, Trine, seniorforsker, Ph.D.,
 Dansk Litosfærecenter og DGU
 Gregersen, Søren, afdelingsseismolog, dr.scient.,
 Kort- og Matrikelstyrelsen
 Mosegård, Klaus, lektor, Ph.D., NBI – geofysisk afd., KU
 Sørensen, Kai, statsgeolog, DGU
 Thybo, Hans, lektor, cand.scient., Geologisk Institut, KU
- IGBP, International Geosphere-Biosphere Programme* okt. 1998
 Andersen, Ole Bedsted, chefgeodæt, cand.mag.,
 mag.scient., Kort- og Matrikelstyrelsen
 Buch, Erik, tjenestechef, Farvandsvæsenet
 Christensen-Dalsgaard, Jørgen, IFA, AaU
 Hammer, Claus, NBI – geofysisk afd., fm. og ICSU-repræsentant
 Jensen, Niels Otto, dr., Afd. for Meteorologi og Vindenergi,
 Forskningscenter Risø
 Johnsen, Ib, lektor, lic.scient., Botanisk Institut,
 Økologisk afd., KU
 Jørgensen, Torben Stockfleth, dr.phil., DMI

Kjøller, Annelise, lektor, cand.mag.,
 Afd. for Generel Mikrobiologi, KU
 Larsen, Søren Ejling, dr.,
 Afd. for Meteorologi og Vindenergi, Forskningscenter Risø
 Mikkelsen, Naja, lic.scient., DGU
 Nielsen, Ole John, lic.scient., Forskningscenter Risø
 Struwe, Sten, lektor, cand.scient.,
 Afd. for Generel Mikrobiologi, KU
 Søgaard, Henrik, lektor, cand.scient., Geografisk Inst., KU
 Thing, Henning, fuldmægtig, lic.scient., Dansk Polarcenter
 Tychsen, John, kontorchef, cand.scient.,
 Danmarks Miljøundersøgelser

IGU, International Geographical Union sept. 1998

Bengtsson, Tord, kontorchef, Kort- og Matrikelstyrelsen
 Biilmann, O., professor, cand.mag., Danmarks Lærerhøjskole
 Borggaard, Ole, professor, dr.agro., Kemisk Institut, KVL
 Brande-Lavridsen, Hanne, lektor, Dansk Kartografisk Selskab
 Brandt, Jesper, lektor, cand.scient., Geografisk Institut, RUC
 Breuning-Madsen, Henrik, Geografisk Centralinstitut, KU
 Christiansen, Chr., lektor, dr.scient., Geologisk Institut, AaU
 Christiansen, Sofus, Geografisk Centralinstitut,
 KU og Videnskabernes Selskab, fm. og ICSU-repræsentant
 Dupont, Henrik, forskningsbibliotekar, cand.mag.,
 Forskningsbiblioteksrådet
 Jensen, Henrik Toft, rektor, cand.mag.,
 Geografisk Institut, RUC
 Kuhlman, Hans G. Saxtorph, lektor, Geografisk Centralinst., KU
 Magnussen, Jan, rektor, cand.scient., Sydjysk Universitetscenter
 Maskell, Peter, lektor, dr.merc., Handelshøjskolen i Kbh.
 Matthiessen, Chr. Wichmann, professor, dr.scient.,
 Geografisk Selskab, sekr.

IMA, International Mineralogical Association,
 affilieret IUGS (se s. 91)

IMU, International Mathematical Union nov.
 Barndorff-Nielsen, Ole,
 Dansk Selskab for Teoretisk Statistik 1996

- Bendsøe, Martin, docent, Matematisk Institut, DTU 1998
 Fuglede, Bent, Dansk Matematisk Forening, fm. 1996
 Johansen, Peter, Datalogisk Selskab 1998
 Madsen, Ib, Dansk Matematisk Forening 1998
 Munkholm, Hans J., lektor, lic.scient.,
 Videnskabernes Selskab 1998
 Pedersen, Gert Kjærgård, Videnskabernes Selskab,
 sekr. og ICSU-repræsentant 1996
- INQUA, International Association for Quaternary Research,*
 affilieret IUGS maj 1999
- Bondesen, Erling, professor, mag.scient., RUC
 Björk, Svante, professor, fil.dr., Geologisk Institut, KU
 Christensen, Charlie, museumsinspektør, cand.scient.,
 Nationalmuseets Naturvidenskabelige afd.
 Funder, Svend, lektor, dr.scient., Geologisk Museum, KU
 Hammer, Claus, NBI – geofysisk afd., KU
 Houmark-Nielsen, Michael, lektor, dr.scient.,
 Geologisk Institut, KU
 Kronborg, Christian, lektor, Geologisk Institut, AaU
 Krüger, Johs., lektor, dr.scient., Geografisk Institut, KU, fm.
 og ICSU-repræsentant
 Petersen, Kaj Strand, seniorforsker, mag.scient., DGU
 Weidick, Anker, statsgeolog, dr.phil., DGU
 Aaris-Sørensen, Kim, lektor, lic.scient., Geologisk Institut, KU
- ISSS, International Society of Soil Sciences* april 1997
- Borggaard, Ole K., professor, dr.agro.,
 Kemisk Institut, KVL, fm. og ICSU-repræsentant
 Breuning-Madsen, Henrik, Geografisk Institut,
 KU og Videnskabernes Selskab
 Christensen, Bent T., forstander, lic.scient.,
 Statens Planteavlsvforsøg, Forskningscenter Foulum
 Dalsgaard, Kristian, lektor, Geomorfologisk Afd.,
 Geologisk Institut, AaU
- IUAES, International Union of Anthropological and
 Ethnological Sciences* april 1999
- Christiansen, Sofus, Videnskabernes Selskab

Hastrup, Kirsten, professor, D.Phil. & dr.scient.soc., Institut for
 Etnografi og Antropologi, KU, fm. og ICSU-repræsentant
 Pedersen, Poul, lektor, mag.scient.,
 Afd. for Etnografi og Socialantropologi, AaU
 Sjørlev, Inger, direktør, mag.scient., IWGIA
 Whyte, Susan Reynolds, lektor, Ph.D.,
 Institut for Etnografi og Antropologi, KU

IUBMB, International Union of Biochemistry and Molecular Biology marts 1998

Clark, Brian F.C., Videnskabernes Selskab,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Egel, Richard, professor, dr.rer.nat., Biokemisk Forening
 Fahrenkrug, Jan, professor, dr.med.,
 Dansk Selskab for klinisk Kemi
 Juncker, Steffen, lektor, Ph.D., Jydsk Biologisk Selskab
 Kielland-Brandt, Morten, Biologisk Selskab
 Wulff, Birgitte, cand.scient., Biokemisk Forening

IUBS, International Union of Biological Sciences marts

Fjeldså, Jon, lektor, dr.phil., Dansk Ornitologisk Forening 1999
 Friis, Ib, Videnskabernes Selskab, næstfm. 1997
 Heie, Ole E., professor, dr.phil., Dansk Naturhistorisk
 Forening, fm. og ICSU-repræsentant 1997
 Kjøller, Annelise, lektor, cand.mag.,
 Dansk Mikrobiologisk Selskab 1997
 Kristensen, Niels Peder, Entomologisk Forening 1997
 Mølgaard, Per, lektor, lic.agro., Dansk Botanisk Forening 1999
 Nielsen, Gunnar Gissel, lektor, dr.agro., Danmarks
 Jordbrugsvidenskabelige Ph.D.-forening, sekr. 1999
 Nielsen, Mogens Gissel, lektor, mag.scient.,
 Jydsk Biologisk Selskab 1999
 Schwartz, Thue W., Videnskabernes Selskab 1997

IUCr, International Union of Crystallography sept.

Als-Nielsen, Jens, Videnskabernes Selskab 1997
 Christensen, A. Nørlund, lektor, dr.phil., AaU 2000
 Feidenhans'l, R., lic.scient., Forskningscenter Risø 2000
 Gerward, L., lektor, dr.techn., DTU 2000

Jensen, Birthe, rektor, dr.pharm., Kemisk Institut BC, DFH, ICSU-repræsentant	1997
Larsen, Sine, lektor, cand.scient., Kemisk Laboratorium, KU	1997
Lebech, Bente, civiling., fysikafd., Forskningscenter Risø	1997
Makowicky, E., lektor, dr., Institut for Mineralogi, KU	2000
Simonsen, Ole, lektor, cand.scient., Kemisk Institut, OU	1997
Thorup, N., lektor, civiling., DTU, fm.	1997
Žunić, Tonči Balić, dr., Haldor Topsøe A/S	2000
<i>IUGG, International Union of Geodesy and Geophysics</i>	okt.
Dansgaard, Willi, Videnskabernes Selskab	1995
Friis-Christensen, E., mag.scient., DMI	1997
Gregersen, Søren, afdelingsseismolog, dr.scient., Kort- og Matrikelstyrelsen, sekr.	1997
Højerslev, Niels Kr., lektor, dr.scient., NBI – geofysisk afd., KU	1997
Madsen, Frede, statsgeodæt, Kort- og Matrikelstyrelsen	1997
Pedersen, Asger Ken, lektor, dr.scient., Geologisk Museum, KU	1997
Rasmussen, Erik, lektor, dr.scient, NBI – geofysisk afd., KU	1997
Tscherning, C.C., professor, mag.scient., NBI – geofysisk afd., KU, fm. og ICSU-repræsentant	1995
<i>Tværfaglige medlemmer:</i>	
Andersen, O. Bedsted, chefgeodæt, cand.mag., mag.scient., Kort- og Matrikelstyrelsen	1997
Rosbjerg, Dan, docent, dr.techn., Institut for Strømningsteknik og Vandbygning, DTU	1995
<i>IUGS, International Union of Geological Sciences</i>	nov.
Andersen, Steen, mag.scient., Skov- og Naturstyrelsen	1995
Christensen, Charlie, museumsinspektør, cand.scient., Nationalmuseets Naturvidenskabelige Afdeling	1997
Ellitsgaard-Rasmussen, Knud, Videnskabernes Selskab	1995
Funder, Svend, lektor, lic.scient., Geologisk Museum	1996
Gravesen, Peter, cand.scient., Dansk Geologisk Forening	1995
Gregersen, Søren, afdelingsseismolog, dr.scient., IUGG	1997
Holm, Poul M., lektor, Ph.D., Geologisk Institut, KU	1996

Jørgart, T., lektor, cand.scient., Det naturvidenskabelige Hovedområde, RUC	1997
Michelsen, Olaf, Geologisk Institut, AaU, næstfm.	1996
Mikkelsen, Naja, videnskabelig assistent, lic.scient., DGU	1995
Nielsen, Bjarne Leth, cand.scient., DONG, Hørsholm, sekr. og ICSU-repræsentant	1997
Steenfelt, Agnete, cand.scient., GGU, fm.	1995

IUHPS, International Union for the History and Philosophy of Science

Collin, Finn, lektor, dr.phil., KU april 1998

Favrholdt, David, Filosofisk Institut, OU og

Videnskabernes Selskab, fm. og ICSU-repræsentant

Knudsen, Ole, lektor, dr.scient.,

Institut for de eksakte videnskabers historie, AaU

Kragh, Helge, lektor, dr.scient., Steno Museet, Århus

Kruse, Poul Reinhardt, lektor, cand.pharm., DFH

Lützen, Jesper, docent, dr.scient., Matematisk Institut, KU

Moesgaard, Kristian P., lektor, dr.scient., AaU

Pedersen, Fritz Saaby, lektor, lic.phil.,

Institut for klassiske studier, OU, sekr.

Pedersen, Stig Andur, professor, RUC

Söderqvist, Thomas, docent, fil.dr., Institut for biologi, RUC

Taisbak, C.M., docent, dr.phil., Institut for klassisk filologi, KU

Wagner, Peter H., lektor, cand.scient., KU

Aaserud, Finn, forstander, dr.phil., Niels Bohr Arkivet

IUIS, International Union of Immunological Sciences feb. 1997

Andersen, Vagn, overlæge, Medicinsk afd. TAA, RH

Dabelsteen, Erik, professor, dr.odont., Kbh.s Tandlægehøjskole

Jensenius, Jens Chr., professor, dr.med. & phil., AaU

Koch, Claus, lektor, cand.med., Statens Serum Institut

Kristensen, Tom, overlæge, dr.med.,

Dansk Selskab for Klinisk Immunologi

Lamm, Lars, professor, dr.med., AaU

Morling, Niels, institutleder, dr.med.,

Dansk Selskab for Klinisk Immunologi

Svejgaard, Arne, Videnskabernes Selskab,

fm. og ICSU-repræsentant

Svendsen, Ulrik Gerner, 1. reservelæge, dr.med.,
 Dansk Selskab for Allergologi og Immunologi
 Weeke, Bent, overlæge, dr.med., Dansk Selskab for Allergologi
 og Immunologi
 Werdelin, Ole, lektor, dr.med., Institut for eksperimentel
 Immunologi, KU

IUMS, International Union of Microbiological Societies dec.
 Bestyrelsen for Danmarks Mikrobiologiske Selskab er
 nationalkomite.

Gerner-Schmidt, Peter, læge, Statens Seruminstitut 1997
 Ingvorsen, Kjeld, lektor, lic.scient., Biologisk Institut,
 Afd. for Mikrobiel Økologi, AaU 1997
 Iversen, Jens J. Lønsmann, lektor, lic.scient.,
 Biokemisk Institut, OU 1997
 Kilian, Mogens, professor, dr.odont.,
 Tandlægehøjskolen i Aarhus 1995
 Mathrani, Indra, seniorforsker, Ph.D.,
 Institut for Bioteknologi, DTU 1997
 Pedersen, Ib Rode, lektor, dr.scient.,
 Institut for Medicinsk Mikrobiologi, KU 1997
 Schneider, Ib, cand.scient., Novo Nordisk A/S 1997
 Wegener, Henrik, lic.med.vet.,
 Statens Serumlaboratorium, sekr. 1997
 Westermann, Peter, docent, lic.scient., Afd. For generel
 Mikrobiologi, KU, fm. og ICSU-repræsentant 1995

IUNS, International Union of Nutritional Sciences april 1998

Astrup, Arne, professor, dr.med., SSVF,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Hansen, Gitte Laub, Ph.D., Forbrugerstyrelsen
 Haraldsdóttir, Johanna, adjunkt, Ph.D.,
 Selskabet for Ernæringsforskning
 Hessov, Ib, overlæge, dr.med., SSVF, næstfm.
 Kondrup, Jens, afdelingslæge, dr.med.,
 KU og Videnskabernes Selskab
 Michaelsen, Kim Fleischer, lektor, læge,
 Selskabet for Ernæringsforskning
 Overvad, Kim, adjunkt, dr.med., DADL

Ovesen, Lars, afdelingsforstander, Levnedsmiddelstyrelsen
 Sandström, Brittmari, forskningsprofessor, dr.phil., KVL
 Skovsgaard, Ib, afdelingschef, lic.agro.,

Landbrugets Samråd for forskning og forsøg
 Stender, Steen, overlæge, dr.med., Roskilde Amtssygehus
 Zeuthen, Peter, lektor, Institut for Bioteknologi, DTU

IUPAB, International Union of Pure and Applied Biophysics marts 1997

Arendt-Nielsen, Lars, professor, lic.techn., AUC
 Brahm, Jesper, lektor, dr.med., Institut for almen fysiologi
 og biofysik, Panum Institut, KU

Clark, Brian F.C., Kemisk Institut, AaU
 Cotterill, Rodney M.J., Fysisk Institut (Biofysik), DTU
 Kristensen, Poul, lektor, mag.scient.,

Institut for biologisk kemi A, KU
 Michelsen, Axel, Biologisk Institut, OU, ICSU-repræsentant
 Nørby, Jens G., lektor, cand.polyt., Biofysisk Institut, AaU
 Roepstorff, Peter, Molekylærbiologisk Institut, OU, fm.

IUPAC, International Union of Pure and Applied Chemistry maj 1998

Bechgaard, Klaus, Videnskabernes Selskab, fm.
 Harnung, Sven E., lektor, cand.scient.,

Kemisk Forening, sekr. og ICSU-repræsentant
 Larsen, Elfin, civiling., Ingeniørforeningen Danmark
 Mogensen, Gurli, lic.techn., Dansk Ingeniørforening
 Nielsen, Poul Erik Højlund, Haldor Topsøe A/S
 Pedersen, Carl Th., dr.phil., Kemisk Forening

IUPAP, International Union of Pure and Applied Physics april 1997

Bestyrelsen for Dansk Fysisk Selskab er nationalkomite.

Alstrøm, Preben, lektor, lic.scient., NBI, KU
 Bohr, Jakob, forskningsprofessor, dr.scient., Fysisk Institut,
 DTU og Videnskabernes Selskab, fm. og ICSU-repræsentant
 Freltoft, Torsten, civiling., lic.scient., NKT Forskningscenter
 Rasmussen, Jens Juul, seniorforsker,

Afd. for Optik- og Fluidodynamik, Forskningscenter Risø
 Sørensen, Allan H., lektor, lic.scient., IFA, AaU

- IUPAR, International Union of Pharmacology/*
IUTOX, International Union of Toxicology feb. 1996
 Arnt, Jørn, dr.pharm., H. Lundbeck A/S, sekr.
 Autrup, Herman, professor, Ph.D.,
 Institut for Miljø og Arbejdsmedicin, AaU
 Christensen, Sten, lektor, dr.pharm., Farmakologisk Institut, KU
 Friis, Chr., lic.med.vet.,
 Institut for Farmakologi og Toksikologi, KVL
 Kudsk, Folmer Nielsen, professor, dr.med.,
 Farmakologisk Institut, AaU, kass.
 Nedergaard, O.A., professor, Ph.D., Farmakologisk Institut, OU,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Schou, Jens, professor, dr.med., KU
- IUPS, International Union of Physiological Sciences* marts 1998
 Engberg, Ingemar, Fysiologisk Institut, AaU
 Galbo, Henrik, professor, dr.med., KU
 Holst, Jens Juul, forskningsprofessor, dr.med.,
 Panum Institutttet, KU
 Larsen, Erik Hviid, Zoofysiologisk Laboratorium A,
 KU og Videnskabernes Selskab, fm. og ICSU-repræsentant
 Richter, Erik, lektor, dr.med., August Krogh Institutet, KU
 Skøtt, Ole, professor, dr.med., OU
 Weber, Roy, professor, dr.phil.,
 Institut for Zoologi og Zoofysiologi, AaU
- IUPSyS, International Union of Psychological Sciences* jan. 1997
 Christensen, Anne-Lise, direktør, adj. professor,
 cand.psych., Center for Hjernesgade, KU
 Elsass, Peter, chefspsykolog, dr.med.,
 Psykiatrisk Hospital, Risskov
 Føltved, Preben, sekretariatschef, mag.art.,
 Dansk Psykolog Forening, sekr.
 Jørgensen, Per Schultz, professor, dr.phil., Danmarks
 Lærerhøjskole, Kbh., fm. og ICSU-repræsentant
 Mammen, Jens, lektor, dr.phil., Psykologisk Inst., AaU
 Petersen, Jogvan, mag.art., Dansk Psykolog Forening

- IUTAM, International Union of Theoretical and Applied Mechanics* apr.
 Hansen, Erik B., professor, dr.techn., 1997
 Videnskabernes Selskab
- Jensen, Niels O., civiling., lic.techn., Afd. for meteorologi
 og vindenergi, Forskningscenter Risø 1997
- Larsen, P. Scheel, professor, Ph.D., Dansk Center for
 Anvendt Matematik og Mekanik, sekr. 1998
- Madsen, Per, civiling., ATV, revisor 1998
- Pedersen, Pauli, docent, dr.techn.,
 Afd. for Faststofmekanik, DTU 1997
- Pedersen, P. Terndrup, professor, lic.techn., Institut for
 Skibs- og Havteknik, DTU, fm. og ICSU-repræsentant 1997
- Sørensen, Kaj Aagaard, civiling., Institut for industriel
 konstruktion og energiteknik, AUC 1997
- SCOR, Scientific Committee on Oceanographic Research* feb.
- Dansk Nationalråd for Oceanologi er nationalkomite.
- Bjørnsen, Peter Kofoed, lektor, mag.scient.,
 Marinbiologisk Laboratorium, KU, næstfm. 1999
- Brink-Kjær, Ole, civiling., DMI 1997
- Buch, Erik, oceanograf, lic.scient., Farvandsdirektoratet 1999
- Christiansen, Christian, lektor, lic.scient.,
 Geologisk Institut, AaU 1997
- Garde, Hans, viceadmiral, Søværnet 1999
- Kej, Asger, vicedirektør, civiling., Dansk Hydraulisk Institut 1999
- Kjørboe, Thomas, dr.scient.,
 Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser 1997
- Kristensen, Carsten Bording, lic.techn., DMI 1997
- Larsen, Birger, seniorforsker, mag.scient., DGU 1997
- Lomstein, Bente, lektor, lic.scient., Biologisk Inst., AaU 1999
- Moestrup, Øjvind, Inst. for Sporeplanter, KU og
 Videnskabernes Selskab 1999
- Nielsen, Poul Erik, konst. kontorchef,
 Skov- og Naturstyrelsen 1997
- Richardson, Katherine, institutleder, Ph.D.,
 SNF og Danmarks Fiskeriundersøgelser 1999
- Schaffer, Gary Ray, professor, dr.scient., Videnskabernes
 Selskab og NBI – geofysisk afd., KU 1997

Tendal, Ole S., lektor, dr.phil., Zoologisk Museum, KU	1997
Årkrog, Asker, civiling., Forskningscenter Risø	1997
<i>URSI, Union Radio Scientifique Internationale</i>	okt.
Albertsen, Christian, civiling., lic.techn., DTU	1997
Andersen, J. Bach, professor, Videnskabernes Selskab	1997
Gudmandsen, P., professor, civiling., Elektromagnetisk Institut, DTU	1997
Guldbrandsen, Tom, afdelingsleder, civiling., lic.techn., Fysisk Laboratorium III, DTU	1997
Høeg, P., lic.scient., DMI	1997
Knude, Jens, lektor, dr.scient., Astronomisk Observatorium, KU og Videnskabernes Selskab	1997
Mortensen, E., lektor, civiling., Institut for Teleteknik, DTU	1995
Raskmark, Poul, civiling., Institut for elektroniske Systemer, AUC	1995
Stubkjær, Kristian, lektor, lic.techn., Elektromagnetisk Institut, DTU	1995
Sørensen, Ole Hoffmann, civiling., lic.techn., Telecom A/S	1995
Ungstrup, Eigil, adj. professor, lic.techn., Dansk Rumforskningsinstitut, fm. og ICSU-repræsentant	1997
<i>WCRP, World Climate Research Programme</i>	maj
Andersen, Svend Th., DGU og Videnskabernes Selskab	1998
Buch, Erik, oceanograf, lic.scient., Farvandsdirektoratet, sekr.	1998
Busch, Niels E., direktør, lic.techn., Teknologisk Institut	1998
Gudmandsen, P., professor, civiling., Elektromagnetisk Institut, DTU	1996
Hammer, Claus, SNF og Videnskabernes Selskab	1998
Hansen, Aksel Walløe, lektor, lic.scient., NBI – geofysisk afd., KU, fm. og ICSU-repræsentant	1996
Larsen, Søren, sektionsleder, lic.techn., Forskningscenter Risø	1998
Laursen, Leif, sektionsleder, DMI	1996
Søgaard, Henrik, lektor, NBI – geofysisk afd., KU	1996

Komiteer for andre ICSU-foretagender

*CASAF*A, *Interunion Commission on the Application of Science to Agriculture, Forestry and Aquaculture*

Korrespondent for Danmark: E. Holmsgaard

CODATA, *Committee on Data for Science and Technology*

Korrespondent for Danmark: H. Højgaard Jensen

COSTED, *Committee on Science and Technology in Developing Countries*

Korrespondent for Danmark: Sofus Christiansen

CTS Committee on the Teaching of Science

juli 1997

Korrespondent for Danmark:

Professor, Ph.D. Vagn Lundsgaard Hansen,
Matematisk Institut, DTU

IAEG, *International Association of Engineering Geology*,

affilieret IUGS

febr.

Frederiksen, John, mag.scient.,

Dansk geoteknisk Forening, sekr.

1997

Gravesen, Peter, cand.scient., Dansk Geologisk Forening

1997

Knudsen, Børge, civiling., Dansk geoteknisk Forening

1995

Larsen, Gunnar, professor, dr.phil.,

Dansk geoteknisk Forening

1995

Schrøder, Niels, lektor, afdelingsgeolog, cand.scient.,

Dansk Geologisk Forening

1997

Thamdrup, Kjeld, amtsgeolog, mag.scient.,

Dansk Geologisk Forening

1995

Thorsen, Grete, lektor, civiling., AUC

1995

Willumsen, Arne, professor, lic.scient., Institut for teknisk
geologi, DTU, fm.

1997

IMA, *International Mineralogical Association*, affilieret IUGS

Petersen, Ole Valdemar, afdelingsleder, mag.scient.,

Mineralogisk Klub, Dansk Geologisk Forening

COUNCIL FOR INTERNATIONAL ORGANIZATIONS OF
MEDICAL SCIENCES, CIOMS

Nationalkomiteen

Valgt af Selskabet:

Ebba Lund

Jan Mohr

J.C. Skou

Valgt af Dansk Medicinsk Selskab:

Bent Harvald, professor, overlæge, dr.med.

Niels Reisby, professor, overlæge, dr.med.

Povl Riis, professor, overlæge, dr.med.

J. Chr. Siim, fm.

Medlemsmøder

1. møde, torsdag den 29. september 1994

Til stede var 58 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, fg. sekretær Tom Fenchel. Udenlandske medlemmer: John Avery, C. Kent Brooks og Gillian Fellows-Jensen, alle København.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet et indenlandsk medlem, idet Mogens Ørsnes, fhv. overinspektør ved Nationalmuseet, f. 7.3.1925, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1985, er afgået ved døden den 24.9.1994.

Asger Berthelsen: Geologer og geofysikere som sparringspartnere.

Den traditionelle naturhistoriske geologi, som omfattede palæontologi, historisk geologi og mineralogi-petrografi, har i løbet af de sidste årtier ændret karakter og indhold; geologi er i dag, ligesom geofysik og geokemi, en basal disciplin inden for »Earth Sciences«. Geologer er begyndt at tænke ligeså dybt som dybseismikere og ligeså mobilistisk som palæomagnetikerne. Vi ved nu, at det geologiske verdensbillede konstant har ændret sig. De sidste 3.7 milliarder år har unge oceaner gang på gang afløst ældre, kontinenter er vokset, brudt op og føjet sammen på nye måder, mens skiftende pladebevægelser førte dem vidt omkring på jordkloden. Efter pladetektonikteoriens fremkomst sidst i 60'erne er der udviklet et helt nyt geovidenskabeligt tankesæt, som bl.a. bygger på resultater opnået ved store og dyre seismiske eksperimenter.

Det Internationale Lithosfære Program (ILP) udpegede i 1980 den kontinentale lithosfære som det vigtigste mål for international indsats. Danske geoforskere tog fra starten aktiv del i planlægningen og realiseringen af et ILP »key project«, det multidisciplinære EUROPÆISKE GEOTRAVERS (EGT) projekt (1983-90). Koordineret af ESF og støttet af forskningsrådene i 14 vesteuropæiske lande havde dette projekt et totalbudget på 37 millioner SFr, hvoraf størsteparten anvendtes til dybseismiske eksperimenter og til afholdelse af workshops og studiecentre. Sigtet var at kortlægge lithosfæren geofysisk og tektonisk langs et N-S-bælte fra Nordkap via Danmark, Alperne og Corsica-Sardinien til Tunis. EGT projektets gode resultater banede vejen for et nyt ESF-sponsoreret projekt, EUROPROBE-Programmet (1992), hvor øst- og vesteuropæiske geoforskere samarbejder, i nær kontakt med bl.a. ILP-Programmet for Kontinentale Dybboringer.

I og omkring Danmark er der udført i alt ca. 3000 km kombinerede refleksions- og refraktionsseismiske profiler ned til 50-100 km's dybde i forbindelse med to multinationale projekter: BABEL-Projektet (1989-92, med EF-støtte) og 1. fase af MONA LISA-Projektet (1994 - støttet af bl.a. SNF og olieindustrien). Herved er kendskabet til den før-permiske udvikling af Danmarks dybeste undergrund blevet betydeligt udvidet.

Med udgangspunkt i erfaringer og resultater fra disse projekter gives eksempler på, hvorledes geologer og geofysikere gensidigt kan supplere og inspirere hinanden og derved opnå et dybere indblik i lithosfærens opbygning og de pladetektoniske processer, som har styret dens udvikling.

Johnny Christensen: Stoisk samfundsfilosofi.

Mennesket er et fornuftsvæsen: det er i stand til at rekonstruere verden i sit indre, til at forudsige begivenheder, til at ændre dele af sine medfødte handlingsmønstre. Denne fornuft har alle mennesker fælles, derfor er samarbejde, ikke herredømme, den naturlige interaktionsform mellem fuldt udviklede mennesker. At vi er lige efter muligheden, gør broderskabet til moralens grundformel. »Jeg er et menneske, der er intet menneskeligt forhold mig ivedkommende«.

Præsidenten har bedt Peter Nansen om at fortsætte endnu en periode i Bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen. Valget gælder for 3 år, til september 1997.

Der blev foretaget valg til følgende nationalkomiteer under ICSU: IGBP, IUCr, INQUA og IUGS. Nationalkomiteen for IUBS fik tilladelse til en mindre omstrukturering i indvalgsproceduren.

2. møde, torsdag den 13. oktober 1994

Til stede var 55 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Udenlandsk medlem: Christopher Toll. Gæst: Lise Fremm.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Niels Kaj Jerne, fhv. direktør for Basel Institut for Immunologi, f. 23.12.1911, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1968, er afgang ved døden den 7.10.1994.

Henning Sørensen: Selskabets forhold. Et oplæg til diskussion i forbindelse med planlagte ændringer af Selskabets Vedtægter.

Præsidiet har på sit møde den 13. september 1994 besluttet at nedsætte et udvalg med den opgave at fremsætte forslag til en revision af Selskabets Vedtægter. Præsidiet udpeger tre af udvalgets medlemmer, og klasserne vælger hver to medlemmer.

Det er udvalgets opgave at gennemgå Selskabets Vedtægter med henblik på, at disse ajourføres for bedst muligt at være i overensstemmelse med Selskabets nuværende arbejdsform, men således at de ikke vanskeliggør igangsætningen af nye aktiviteter inden for Selskabets virkeområde.

Vedtægtsændringerne skal respektere og støtte, at Selskabet fortsat virker som et lærd Selskab med medlemsmøderne som en hovedaktivitet. Men de skal også respektere og støtte Selskabets udadrettede virksomhed, nationalt som internationalt.

Udvalget anmodes om at fremlægge en »midtvejsrapport« på mødet i Selskabet

den 9. februar 1995 og at afslutte arbejdet, således at de nye Vedtægter kan vedtages på møderne den 27. april og 11. maj 1995.

Debatoplægget vil præsentere Selskabets forhold og samtidig være et oplæg til en diskussion af Selskabets virksomhed, og det vil give medlemmerne anledning til at udtrykke deres syn på, ønsker om og forslag til Vedtægterne. Tom Fenchel er ordstyrer.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Valg af medlemmer til Vedtægtsudvalget (se s. 73).
2. Eventuelt.

3. møde, torsdag den 27. oktober 1994

Til stede var 70 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Lektor Klaus Mosegaard; adjunkt, dr.scient. Karsten Riisager; gæsteprofessor ved Niels Bohr Institutet Sara Solla; forskningslektor Per Stoltze. Udenlandske medlemmer: Wilfried Barner, Tyskland, og Gillian Fellows-Jensen, København.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet to udenlandske medlemmer, idet Einar Ingvald Haugen, fhv. professor i nordisk og almen sprogvidenskab ved Harvard University, f. 19.04.1906, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1970, er afgang ved døden den 21.6.1994; og Bertil Malmberg, fhv. professor i almen sprogvidenskab ved Lunds Universitet, f. 22.4.1913, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1974, er afgang ved døden den 8.10.1994.

Peter Johansen: Mønstergenkendelse og datakompression.

Et krav om den enkleste beskrivelse af et mønster kan være tilstrækkeligt til at genkende det. Som et eksempel blev demonstreret automatisk genkendelse af en persons håndskrift.

Den metode, der berettedes om, har lange historiske rødder. Epicurus mente, at hvis der kan tænkes flere forklaringer på et fænomen, bør man undlade at vælge en vilkårlig, men lade alle muligheder for forklaring være åbne. Senere fremsatte middelaldermunken William af Ockham princippet om, at man blandt mange forklaringer på et fænomen bør vælge den enkleste. Princippet kaldes Ockhams rasekniv. I nyere tid – efter datamaskinens konstruktion – fremsatte Kolmogorov en præcis definition af enkelhed for et datasæt: Et datasæt er enkelt, hvis det kan regnes af et kort program.

Der blev givet en praktisk metode til at finde den korteste beskrivelse af et datasæt ved hjælp af et beskrivessprog med ringe udtrykskraft, men hvori det er muligt hurtigt at beregne den korteste beskrivelse af data.

Metoden er nært beslægtet med den, som anvendes til datakompression på praktisk taget alle datamaskiner i dag.

Wilfried Barner: From Ithaca to Troy. On reading modern mythological literature.

Mythical poetry, as far as related to Greek myth, in the 20th century runs in two contrary paths: from Troy to Ithaca, as from war and catastrophe into a new/old existence at home, and the path from Ithaca to Troy, into terror of war and destroying, at the end of our century. This thesis is explained by demonstration of phenomena like self-mirroring, mythopany, transtemporality, catastrophic remythization.

Allan Mackintosh motiverede og uddelte legater fra Ole Rømer Fondet til: Lektor Klaus Mosegaard; adjunkt, dr.scient. Karsten Riisager og forskningslektor Per Stoltze. Præsidenten overrakte diplomerne og en check til hver på 6.000 kr.

Formanden for den humanistiske klasse aflagde beretning om klassemødet afholdt den 13.10.1994:

Til Vedtægtsudvalget valgtes Lise Hannestad og Karsten Friis Johansen. Et medlem omtalte problemer omkring den interne revision.

Formanden for den naturvidenskabelige klasse aflagde beretning om klassemødet afholdt den 13.10.1994: Til Vedtægtsudvalget valgtes Allan Mackintosh og Axel Michelsen.

Der blev foretaget valg til den danske nationalkomite for UAI, samt til nationalkomiteen for IMU under ICSU.

4. møde, torsdag den 10. november 1994

Mødet afholdtes på Steno Museet, Aarhus Universitet

Til stede var 60 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Eva Hammershaimb; Ida Hammershaimb; Margrethe Hammershaimb; Jørgen Ulrik Hammershaimb; lægesekretær Else Lehmann; rektor Henning Lehmann; museumsdirektør Kr. Peder Moesgaard; sygeplejerske Sif Otzen; stud.med. Morten Vase. Udenlandske medlemmer: Ludvik Bass, Australien; Brian Clark, Århus.

Benedikt Otzen: Mindeord om Erling Hammershaimb.

Olaf Pedersen: Danmarks Videnskabshistoriske Museum.

Videnskabshistorien begyndte i Danmark i anden halvdel af forrige århundrede med en række medicinhistoriske arbejder, medens de eksakte fags historie blev opdyrket af matematikeren H.G. Zeuthen og fremmet af de mange initiativer, han

tog som sekretær for Videnskabernes Selskab. I 1965 blev dette fagområde universitetsfag baade i København og ved det nye naturvidenskabelige fakultet i Aarhus. Her fremkom de første planer om et videnskabshistorisk institut i 1957. Institutet oprettedes i 1965 og erhvervede efterhaanden en stor samling ældre instrumenter og rekonstruerede modeller, der i 1981 blev til Videnskabshistorisk Museum. Samtidig havde overlæge E. Hovesen i Grenaa etableret en lignende samling af lægevidenskabeligt udstyr, der i 1982 aabnedes for publikum i Aarhus. Tanken om en sammenslutning af disse to institutioner vakte gehør på universitetet og førte til det nuværende museum, der ogsaa suppleredes med et planetarium udtænkt af astronomen Ole J. Knudsen. Midlerne fremskaffedes fra private fonde, og museet aabnedes i marts i aar i en bygning opført til formaalet i Universitetsparken.

Museumsdirektør Peder Kr. Moesgaard: Introduktion til museet, efterfulgt af omvisning.

5. møde, torsdag den 24. november 1994

Til stede var 51 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Civiling. Birthe Schouby, ATV; kontorchef Klaus Winkel, Danida. Udenlandske medlemmer: Bo Barker Jørgensen, Tyskland; David Bridgwater, C. Kent Brooks, Gillian Fellows-Jensen og Lars Munck, alle København.

Tema-møde: Akademiernes rolle i u-landene.

Henning Sørensen: Indledning.

Et stort antal videnskabsakademier, deriblandt Videnskabernes Selskab, afholdt et topmøde i New Delhi i oktober 1993 om emnet »Population – the Complex Reality« i erkendelse af, at løsningen af det globale befolkningsproblem er en af forudsætningerne for at skabe en bæredygtig udvikling. Mødet er et udtryk for, at videnskabsakademierne ønsker at medvirke til at styrke den bæredygtige udvikling i den tredje verdens lande gennem støtte til forskning og uddannelse.

Videnskabernes Selskab har ogsaa markeret sin interesse for u-landsspørgsmål ved siden 1972 at være medlem af International Foundation for Science (IFS). IFS, der nu støttes af Danida, har som formål at styrke u-landenes forskningsmiljøer inden for området bioressourcer. Denne og andre organisationer og de forskningsfelter, som blev behandlet i de efterfølgende indlæg, præsenteredes, og der blev gjort rede for formålet med dette temamøde.

Sofus Christiansen: Befolkningsproblemet.

Verdens befolkning er p.t. på ca. 5 1/2 milliard, fordelt således, at ca. 1 1/2 mia. har en »tidssvarende« levestandard, ca. 2 mia. klarer sig »nogenlunde«, og de resterende 2 mia. er »fattige«.

Hovedproblemet er, at det for de sidste 2 mia. gælder, at de tillige har den højeste befolkningstilvækst. Da de samtidig har ringe økonomisk vækst, får de det hele

tiden relativt dårligere. Da de piger allerede er født, som vil producere næste generation, er det sandsynligt, at vækstmønstret i det store og hele vil fortsætte, med mindre »adfærden« ændres. I u-landsbistanden erkendes det mere og mere, at selv effektiv bistand har svært ved at modstå »babybomben«.

Jørgen Rischel: Kulturelle, religiøse og sproglige barrierer.

Ligesom globale initiativer let kommer i konflikt med lokale befolkningers kulturelle traditioner, gælder det, at nationale løsninger ikke altid harmonerer med landets egen etniske diversitet. Det er næppe sproglig mangfoldighed som sådan, der er den afgørende faktor (det er almindeligt at være flersproget uden for den vestlige kulturkreds), men kulturelle (religiøse) og sociale barrierer, der vanskeliggør kommunikation. Sproget vil samtidig fungere som et meget kraftigt signal for sådanne barrierer og forstærke dem.

Majoriteter og minoriteter kan være på sammenligneligt socialt niveau, og det er dermed et officielt faktum, at befolkningen er heterogen; men nogle etniske grupper kan være marginaliserede og dermed politisk-økonomisk næsten usynlige. Kommunikationen kan her yderligere hæmmes af analfabetisme.

»Oprindelige folk« i afsides områder opfattes ofte som en besværlig faktor fx i forbindelse med ressourceudnyttelse, samtidig med, at deres levevis måske slet ikke erkendes som en form for kultur, når lokale områder søges udviklet. – Selv om »naturfolk«s levevilkår har publicitet i dag, kan den politisk-økonomiske debat let blive domineret af de pågældende landes officielle, til tider meget etnocentriske selvforståelse.

Henrik Breuning-Madsen: Naturgrundlaget for landbrugssystemer i troperne.

Den tropiske zone kan defineres som de områder, der aldrig får frost. Den indeholder en lang række forskellige klima- og plantebælter, der strækker sig fra regnskov til egentlig ørken. Disse forskelle medfører, at man i troperne finder meget forskellige jordbundstyper; nogle vil være stærkt udvaskede og forsurede, medens andre vil være præget af saltophobning.

Den store variation i naturgrundlaget giver forskellige muligheder og begrænsninger for landbrugsproduktionen. Dette blev kort demonstreret ved et eksempel fra Vestafrika, hvor man fra syd til nord kommer gennem en række forskellige økologiske zoner som regnskov, skovsavanne, græssavanne, busksteppe og egentlig ørken.

Sofus Christiansen: Landbrugssystemer – begrænsninger og muligheder.

U-landenes landbrugssystemer karakteriseres ved meget stor variation i intensitet, såvel målt ved udbytte pr. arealenhed som udbytte pr. arbejdstime. Stigende behov for øget produktion har i første række medført inddragelse af »marginale« jorder, siden medført krav om højere arealudbytte. Behovet for tekniske fornyelser er derfor voksende. På kort sigt er et hovedmål at opnå en produktionsvækst, der mindst er på størrelse med befolkningstilvæksten. Kan »Grønne Revolutioner« også gennemføres i en lidt fjernere fremtid, eller må andre løsninger overvejes?

Henning Sørensen: Akademiernes rolle i u-landene: Oplæg til debat.

Den vestlige verdens videnskabsakademier støtter forskningen i den tredje verdens lande gennem medlemmernes deltagelse i forskningsprogrammer, gennem modtagelse af stipendiater, og ved etablering af »tvilling«-aftaler med institutter i u-lande (som det fx nu kan ske gennem Danidas program ENRECA – Enhanced Research Capacity). Denne virksomhed bør udbygges ved hjælp af de eksisterende støttemuligheder, som fx Rådet for Udviklingsforskning under Danida.

En af de barrierer, der vanskeliggør opbygningen af forskningskapacitet i u-landene, er de lokale myndigheders prioritering af kortsigtede økonomiske interesser frem for investering i fremtiden gennem støtte til forskning. Videnskabsakademierne vil, hvis de kan opnå den fornødne prestige, kunne spille en vigtig rolle som pressionsgrupper over for de lokale myndigheder og skabe interesse for opbygningen af national forskningskapacitet og bæredygtige forskningsmiljøer.

Den vestlige verdens akademier kan medvirke til denne proces gennem bilaterale aftaler med udvalgte akademier eller støtte til etablering af akademier i lande uden sådanne. En anden mulighed er at etablere et formelt samarbejde med The Third World Academy of Sciences, TWAS, som siden 1983 har ydet en stor indsats med hensyn til opbygning af grundforskningsmiljøer i u-landene ved hjælp af etablering af netværker, stipendier, priser, osv. Det foreslås derfor, at Videnskabernes Selskab i samarbejde med Akademiet for de Tekniske Videnskaber undersøger mulighederne for at etablere et formelt samarbejde med TWAS.

Derudover bør vi støtte IFS, International Foundation for Science. IFS's arbejde er baseret på mere end 2000 rådgivere, som hjælper med bedømmelse af ansøgere til stipendier og ved at besøge forskningsmiljøer i u-landene for bl.a. at introducere nye metoder og apparaturer. Der er kun 13 danske rådgivere tilknyttet IFS, heraf to medlemmer af Videnskabernes Selskab og fire medlemmer af ATV (to af disse er også medlemmer af Videnskabernes Selskab). De to akademier bør informere deres medlemmer om IFS's virksomhed for at få flere til at melde sig som rådgivere samt arbejde for, at der indbydes IFS-stipendiater til at deltage i symposier og andre møder arrangeret af de to akademier.

Der blev vedtaget uddeling af midler fra Mag.art. Marcus Lorenzens Legat og foretaget valg til det nye Lundehavelegat samt valgt medlem til bestyrelsen for Danmarks Akvarium. Derudover foretog valg til IMU og ICL, nationalkomiteer under ICSU.

Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har for 1995 bevilget 16.925 kr. til dækning af Danmarks kontingenter til internationale unioner.

6. møde, Torsdag den 8. december 1994

Til stede var 84 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Professor Olaf Sparre Andersen, Cornell University, NY; Ph.D., cand.mag. Lene Koch. Udenlandske medlemmer: Klaus Alpers og Jörn Thiede, Tyskland; John Avery, David Bridgwater, C. Kent Brooks, Gillian Fellows-Jensen, Abraham Pais og Christopher Toll, alle København.

Henrik Zahle: Retlig polycentri.

Den juridiske verden består af »regler« eller »argumenter« og af »fakta«. Traditionen indordner regler og argumenter i en monocentrisk pyramide; sagens fakta bedømmes på »beviser«, der vurderes efter ét mønster. Denne traditionelle strukturering skal ifølge en polycentrisk tilgang erstattes af en mere åben ikke-hierarkisk flerhed af argumentationsmåder og bevismønstre.

Jörn Thiede: Den kænozoiske istids anomali: en unik hendelse i klodens historie.

Et istidsklima med nedisete polkapper har udviklet sig flere gange igennem klodens historie. Bipolare iskapper iaktas derimod bare i kænozoisk tid efter at plate-tektonikken havde ført til, at sydpolen blev dækket af et isolert kontinent, mens nordpolen ligger i et oseanbasseng (polhavet) som er nærmest avskåret fra vandudvekslingen med verdenshavet. Konsekvensen er en lang og stabil nedisning av Antarktika (der begyndte for omkring 45 mio. år siden), mens kontinenterne rundt polhavet ble isdekket for bare 10 mio. år siden. Igennem Ocean Drilling Project som besøkte Norske-Grønlandshavet og polhavet i 1993 har en funnet at nedisningen av kontinenterne på det nordlige hemisfære begyndte på Grønland og nedisningens intensitet var meget vekslende. Norske-Grønlandshavets sedimenter bærer præg av 26 store »istider« igennem de siste 2.6 mio. år, og isens utbredelse viser en nær korrelasjon til Milankovitch-cyklerner (med hensyn til eksentrisitet og skjevhet). Meget kortvarige, abrupte klimaendringer kan også dokumenteres, men de synes at forekomme mindre regelmessig. Den uløste store gåte i klimahistorien er reaksjonen av polhavet på vekslen imellem istider og mellemistider, selvom ekspedisjonene af forskningsisbryterne frem til nordpolen i det siste år har sikret oss et unikt prøvemateriale av havbundens sedimenter.

Plenum vedtog program for forårssæsonen i foredragsserien »Aktuelt fra Forskningen«.

7. møde, Torsdag den 26. januar 1995

Til stede var 72 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Udenlandsk medlem: Valerij Vozgrin, Skt. Petersborg.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet et indenlandsk medlem, idet Tage Kaarsted, professor i moderne historie ved Odense Universitet, f. 27.5.1928, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1986, er afgang ved døden den 27.12.1994.

Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Leopoldo Maximo Falicov, professor i fysik ved University of California at Berkeley, f. 24.6.1933, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1988, er afgang ved døden den 24.1.1995.

Jørgen Christensen-Dalsgaard: Asteroseismologi – et nyt værktøj til udforskning af stjernerne.

Man har vidst i adskillige år, at nogle stjerners lysstyrke varierer periodisk. Det er blevet klart, at svingningerne i mange tilfælde skyldes pulsationer af stjernerne; perioderne afhænger derfor af stjernernes struktur. I de senere år har nye observationer detekteret mange perioder i et antal stjerner; hver periode giver uafhængig information om stjernens egenskaber, og man kan derfor studere disse egenskaber i betydelig detalje. Specielt indikerer observationer foretaget af en gruppe ved Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus, og European Southern Observatory, ESO, at man nu kan måle svingninger analoge til dem, der kendes fra Solen. Hermed er der åbnet mulighed for en væsentlig forbedring af vor forståelse af stjernernes struktur og udvikling.

Valerij Vozgrin: Krim og Sicilien, to kulturelle brændpunkter i den middelhavs-pontiske protorenæssance.

I gammel tid lignede Krim og Sicilien hinanden naturgeografisk og antropologisk set. De oprindelige forhold dannede grundbetingelser for opståen af to meget ens kulturer. Til udviklingen af de lokale og infiltrationen af de fremmede (antikke, nordiske, byzantiske og romerske) kulturer medvirkede begge steder de enestående brogede, vekslende landskaber samt den stabile polycentrisme. De objektive begivenheders gang har betinget en blandet europæisk-orientalsk udviklingstype. Kun dér kunne man i middelalderen se en udvikling af de unikke »kultursæt« i åbenhedens, tolerancens og pluralismens tegn, og det i løbet af århundreder. Resultatet var, at det her lykkedes at dyrke de storartede poly-etniske og -konfessionelle, humanistiske kulturer, som i deres højeste fase var steget til det niveau, der var typisk, ikke så meget for middelalderen som for den nærmest følgende store epoke.

Hverken Krim eller Sicilien spillede nogen fremtrædende rolle i renæssancens historie. Måske netop derfor undervurderes deres betydning også i den foregående epoke, men de var med rette kommet ind i protorenæssancecentrenes stjernebillede. På det faktum hviler deres utvivlsomme og uforgængelige betydning i verdenscivilisationens historie.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Mundtlige forslag om nye medlemmer, jf. Vedtægternes § 4, 5 og 6 samt Forretningsordenens § 2, 3, 4 og 5.

Klasseformanden henstiller, at man ved mødet KUN nævner kandidaternes navne og således venter med en evt. præsentation, til skriftligt materiale foreligger.

2. Eventuelt.

Ib Moustgaard udtræder af bestyrelsen for Inge Lehmann's Legat. Posten overtages af Rolf Kuschel. Allan Mackintosh og Poul Erik Nissen blev genvalgt til bestyrelsen for Ole Rømer Fondet. Willi Dansgaards plads overtages af Aksel Wiin Nielsen.

Der blev valgt medlemmer til Kommissionen for Thesaurus Lin-

guae Latinae. I UAI-nationalkomiteerne var der valg til Monumenta Musicae Byzantinae og Jewish Art Index. Sekretæren orienterede om ændring af sammensætningen af bestyrelsen for Lillian og Dan Finks Fond (se side 69).

Selskabet har fra Carlsbergfondet modtaget bevilling for 1995, kr. 1.700.000 kr.

Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd har for 1995 bevilget 16.603 kr. til dækning af Danmarks kontingenter til internationale unioner.

8. møde, Torsdag den 9. februar 1995

Til stede var 85 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Udenlandske medlemmer: Gillian Fellows-Jensen og Herbert Schnopper, begge København. Gæster: Lise Fremm; konsulent, cand.jur. Inger Skydsgaard.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet emir Maurice Chéhab, fhv. generaldirektør for antikvitetsvæsenet i Libanon, f. 27.12.1904, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1980, er afdøet ved døden den 22.12.1994.

Herbert Schnopper: Mindeord om Bernard Peters.

Jens Erik Skydsgaard: Italiens samling og udbygningen af det romerske vejnet i oldtiden.

I midten af det fjerde århundrede f.Kr. begyndte Italiens samling under byen Roms ledelse. Samtidig hermed foretoges en udbygning af halvøens vejnet. Meddelelsen orienterede om dette vejbyggeri og diskuterede årsager og virkninger heraf. Det bemærkes, at det romerske vejnet stort set fungerer den dag i dag og var hovedfærdselsystemet indtil udbygningen af autostradanettet.

Formanden for den humanistiske klasse aflagde beretning om klassemødet den 26. januar.

Vedtægtsudvalget fremlagde forslag til vedtægtsændringer. Forslaget efterfulgtes af diskussion i plenum.

Der blev valgt medlemmer til Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Valg af 2 nye medlemmer til Selskabets Forskningspolitiske udvalg.
2. Eventuelt.

Undervisningsministeriet har fremsendt meddelelse om, at Selskabet på finansloven 1995 er bevilget kr. 763.000.

Ørnborgs Legat tildeles mag.art. Leif Stedstrup til forberedelse af en udgave af Randershåndskriftets skuespiltekster.

9. møde, Torsdag den 23. februar 1995

Til stede var 90 medlemmer. Mødet overværedes af Selskabets protektor Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og Hans Kongelige Højhed Prins Henrik. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Udenlandske medlemmer: Klaus Alpers, Tyskland; Gillian Fellows-Jensen. København. Gæster: Lise Fremm; orlogskaptajn Hans Hammer og hofdame Anita van Hauen.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Charlotte Auerbach, fhv. professor i genetik ved Edinburgh Universitet, f. 14.5.1899, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1968, er afdøet ved døden den 17.3.1994.

Temamøde om sprog.

Poul Lindegård Hjorth: Indledning.

Jørgen Rischel: Sprog og begrebsdannelse.

Sproget gør det muligt for mennesker at symbolisere og videregive abstrakt information. Sproget og dets kategorier er dermed en kilde til forståelse af et samfunds kollektive opfattelse af omverdenen. Men ofte er sproglige kategorier vilkårlige, fordi de afspejler en svunden tid.

Information kan formidles af sprog af vidt forskellig struktur. Det enkelte sprog har naturligvis de udtryksmuligheder, som der er brug for i den traditionelle kultur; men kulturændringer kan opsamles gennem tilpasning af især ordforrådet.

En omstridt hypotese går ud på, at strukturen i det enkelte sprog har en stærk indflydelse på, hvordan man oplever verden. Hypotesen er baseret på studiet af indianersprog; den virker meget kontroversiel, hvis man ser på kulturområder som Europa.

Søren Egerod: Fra tanke til skrift i Kina.

Den kinesiske skrift adskiller sig fra de alfabetiske ortografer ved at være en stavelseskraft med ét tegn for hvert enstavelsesord eller betydningsbærende enstavelsesorddel. Oprindelsen til tegnene var i den ældste tid billeder og symboler, som for størstedelens vedkommende efterhånden er forandret til ukendelighed. Det er ofte blevet hævdet, at kinesisk skrift har et særligt forhold til tanken og skriver begre-

10. møde, Torsdag den 9. marts 1995

Til stede var 86 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Udenlandske medlemmer: Gillian Fellows-Jensen og Abraham Pais, begge København. Gæst: Lektor, dr.phil. Vibeke Winge.

Sven-Aage Jørgensen: Af en sørgmunter scholiasts bekendelser.

I universitetsundervisningen op til M.A.-niveau forekommer det inden for de filologisk-litteraturvidenskabelige discipliner oftest illusorisk at ville ekspliciteren den forskning, som øvelsen baseres på. I forbindelse med præsentationen af en »Arbeitsbuch Wieland«, der forsøger at gøre dette, diskuteredes grænser og muligheder for en sådan forskningsformidling.

Birger Lindberg Møller: Cyanogene glucosider.

Cyanogene glucosider findes som naturstoffer i mere end 1600 forskellige planter. Når plantematerialet knuses, nedbrydes de under frigivelse af cyanid. Cyanogene glucosider forekommer i store mængder i den tropiske kulturplante kassava og udgør der et stort ernæringsmæssigt problem. Arbejde på Plantebiokemisk Laboratorium, KVL, har klarlagt den vej, planter benytter til at danne disse stoffer. Biosyntesevejen er usædvanlig ved at omfatte N-hydroxylerede aminosyrer, som ikke tidligere er vist dannet i biologisk materiale. Mens biosyntesevejen er kompleks og omfatter syv trin, er det ansvarlige enzymssystem overraskende enkelt: Det består af to multifunktionelle hydroxylaser af cytochrom P-450-typen. Disse har vi karakteriseret. Ad molekylærbiologisk vej håber vi at kunne kontrollere og optimere dannelsen af cyanogene glucosider i planter fx med hensyn til ernæringsværdi og sygdomsresistens.

Der blev foretaget valg til ICSU-nationalkomiteerne for IUPAC og URSI.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Forslag til indstilling til forskningsrådene.
2. Indstilling af indenlandske medlemmer.
3. Indstilling af udenlandske medlemmer.
4. Eventuelt.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Forslag til indstilling til forskningsrådene.
2. Valg til Selskabets Forskningspolitiske Udvalg.
3. Forslag til kandidat til Selskabets Prislegat.
4. Eventuelt.

11. møde, Torsdag den 23. marts 1995

Til stede var 60 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Udenlandske medlemmer: Björn Jonson, Göteborg; Gillian Fellows-Jensen og Christopher Toll, begge København. Gæster: Socialrådgiver Charlotte Bergsagel, dr.agro. Bitten Bisbjerg og Lise Fremm.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Jonas Greenfield, professor i semitiske sprog ved Jerusalems Hebraiske Universitet, f. 30.10.1926, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1989, er afdøet ved døden den 13.3.1995.

John Bergsagel: A Mucisian among »The Measurers«.

A painting in the Museum of the History of Science in Oxford shows scenes of people engaged in various acts of measuring. Among them is a musician and his pupil who are applying themselves to a book of music. How does this scene fit into the context of the picture? What is the musician measuring and what does the picture, which is assigned to an unknown artist in Antwerp c. 1600, tell us about the way in which music was regarded at that time and in that place?

Peder Gregers Hansen: Eksotiske atomkerner og store acceleratører.

Indtil for nylig var undersøgelser af ekstremt ustabile kerner hovedsagelig baseret på radioaktivitetsstudier som ved CERN's ISOLDE-anlæg. Det er nu muligt at benytte store tungionacceleratorer til at frembringe sekundære stråler af sjældne radioaktive projektiler med meget høj energi. Intensiteten er lav, men dog tilstrækkelig til, at man kan studere, hvad der sker, når en kerne som fx lithium-11 med en halveringstid på bare 8 millisekunder bryder op i et sammenstød med en anden kerne. Metoden blev illustreret med eksempler hentet fra tre store nationallaboratorier, Grand accélérateur national des ions lourds (GANIL) i Caen, Gesellschaft für Schwerionenforschung (GSI) i Darmstadt og National Superconducting Cyclotron Laboratory (NSCL) ved Michigan State University i East Lansing. Den specielle interesse i lithium-11 og visse andre stærkt neutronrige og kortlivede isotoper ligger i, at de uden om en normal centralkerne har en udstrakt og tynd neutronske, kaldet en »neutron-halo«. Der er nu teoretiske forudsigelser om eksistensen af en endnu mere udstrakt kernetilstand, en »super-halo« på måske 100 gange normal kernestørrelse.

Formanden for den humanistiske klasse aflagde beretning for klassemødet den 9. marts.

Formanden for den naturvidenskabelige klasse aflagde beretning for klassemøderne den 23. februar og 9. marts.

Der blev foretaget valg til nationalkomiteen for IUCr.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Valg af klasseformand.
2. Diskussion af vedtægtsændringer.
3. Eventuelt.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Indstilling af medlemmer til forskningsrådene.
2. Diskussion af vedtægtsændringer.
3. Eventuelt.

12. møde, Torsdag den 6. april 1995

Til stede var 70 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Udenlandske medlemmer: Vitalii Goldanskii og Alexandr Kuznetsov, begge Moskva; Chr. Klixbüll Jørgensen, Genève; John Avery og Gillian Fellows-Jensen, begge København. Gæster: Fru Loudmila Goldanskaia; hr. Bjarne Ørsnes; bibliotekar Eva Ørsnes, kunstmaler Henning Ørsnes.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Joseph Needham, sinolog og fhv. reader i biokemi ved Cambridge University, f. 9.12.1900, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1975, er afdøet ved døden den 24.3.1995.

Jørgen Jensen: Mindeord om Mogens Ørsnes.

Vitalii Iosifovich Goldanskii: Tunneling, chirality and cold prebiotic evolution.

The extra-terrestrial scenario of the origin of life, suggested by Svante Arrhenius (1908), was revived by the discovery of a low-temperature quantum limit of chemical reaction rates caused by molecular tunneling (Goldanskii et al., 1973). Entropy factors play no role at absolute zero, and slow molecular tunneling can lead to the formation of quite complex molecules.

The cold environment in cometary tails may have played a role in prebiotic chemical evolution. This may account for the chiral plurality of the molecules associated with life, since a cold environment hinders racemization.

Den humanistiske klasse har som ny formand valgt David Favrholt.

Plenum indvalgte følgende nye medlemmer til den humanistiske klasse:

Indenlandske medlemmer:

professor, dr.jur. Ellen Margrethe Basse

professor, dr.phil. Michael Herslund
 professor, dr.phil. Øystein Hjort
 lektor, dr.phil. Mogens Trolle Larsen
 professor, dr.polit. Niels Christian Thygesen

Udenlandske medlemmer:

professor, Ph.D. Henning Andersen
 professor Theodore Buttrey
 professor, dr. Kevin Cathcart
 professor, Ph.D. Knud Haakonssen
 professor, dr. Tryggve Kronholm
 professor, dr. Werner Welzig

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Fortsat drøftelse af og evt. afstemninger vedr. vedtægtsændringerne.
2. Drøftelse af høringsskrivelse fra Forskningsministeriet.
3. Eventuelt.

Selskabet har modtaget en skrivelse fra Carlsbergfondets direktion vedr. jubilæumsgaven. Derudover bevilger direktionen 156.250 kr. til udbedring af Selskabets arkivforhold på 2. sal, samt indretter et tidligere beskyttelsesrum i kælderen til yderligere arkivrum.

13. møde, Torsdag den 27. april 1995

Til stede var 64 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, sekretær Thor A. Bak. Udenlandsk medlem: Siegfried Lienhard. Gæst: Ler.psyk. Madeleine Lienhard.

Sekretæren meddeler: Selskabet har mistet et indenlandsk medlem, idet Søren Christian Egerod, fhv. professor i østasiatiske sprog ved Københavns Universitet, f. 8.7.1923, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1971, er afgået ved døden den 21.4.1995.

Siegfried Lienhard: Den klassiske indiske skalden – legend och verklighet.

De få redogørelser som vi har av den indiske diktarens dagliga liv och levnadsvillkor ger oss en bild som i många avseenden är idealiserad. De visar dock skalden boende på samma sätt som överklassen under mycket förfinade förhållanden. När det gäller diktarens dagsprogram beskrivs skalden som en disciplinerad man vilkens dagar – och till och med nätter – bestämdes av hans kall i nästan varje detalj. Värdefulla uppgifter om den klassiske indiske poeten ges i Rājasekharas *Kāvyaṁimāmsā* (från slutet av 900-talet), Ksemendras *Kavikanthābharana* (från mitten af 1000-talet)

samt – mærkligt nog – i päli-recensionen av den buddhistiska kanon och dess kommentarlitteratur.

Erik Hviid Larsen: Det cellulære og molekylære grundlag for kloridtransport i epitelceller.

I en række osmoregulatoriske epitelceller varetages optagelsen af natrium og klorid af to forskellige celletyper. De klorid-transporterende celler udgør kun få procent af de natrium-transporterende celler. I meddelelsen blev gennemgået de nyeste undersøgelser af »klorid-cellen«, som har afsløret en rig besætning af transportsystemer og ført til måling af meget små elektriske strømme gennem individuelle membranprotein-molekyler, der kunne vises at udgøre klorid-gennemtrængelige kanaler i cellens udadvendende membran. Der er holdepunkter for at dette kanalprotein tilhører en familie af membranproteiner (ABC-proteinerne), der er vidt udbredte blandt eukaryote og prokaryote organismer. Hertil hører også det membranprotein, der er defekt ved cystisk fibrose. Ved denne arvelige sygdom er transporten af klorid-ioner i organismens epitelvæv defekt.

Plenum genvalgte Mogens Herman Hansen til Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark. Bestyrelsen for Mag.art. Marcus Lorenzens Legat blev genvalgt, og plenum vedtog uddeling af midler fra legatet.

Der blev valgt medlemmer til den nyoprettede nationalkomite for antropologi, IUAES.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Indstilling af 2 medlemmer til kassekommissionen.
2. Eventuelt.

14. møde, Torsdag den 11. maj 1995

Til stede var 68 medlemmer. Præsident Henning Sørensen, fg. sekretær Poul Lindgård Hjorth. Udenlandske medlemmer: Bengt Olle Bengtsson, Lund; John Avery og Gillian Fellows-Jensen, begge København. Gæster: Lise Fremm; kvæstor A.C. Jacobsen, regnskabschef Lise Jantzen.

Den fg. sekretær meddeler: Selskabet har mistet et indenlandsk medlem, idet Jørgen Juul Raasted, docent i klassisk filologi ved Københavns Universitet, f. 19.3.1927, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1980, er afdøet ved døden den 5.5.1995.

Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Percy Garnham, fhv. professor i medicinsk protozoologi ved Londons universitet, f. 15.1.1901, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1976, er afdøet ved døden d. 25.12.1994.

Peder Jørgen Pedersen: Mindeord om Jørgen Gelting.

Tom Fenchel: Havmiljø og plankton-økologi.

I løbet af firserne registreredes der om efteråret et reduceret iltindhold i de dybere vandmasser i store dele af de indre danske farvande, hvilket bl.a. medførte, at fisk i disse perioder forsvinder fra de berørte områder. Fænomenet resulterede dels i igangsættelsen af vandmiljøplanen og samtidig hermed igangsættelsen af større havforskningsprojekter. Meddelelsen behandlede først og fremmest nogle af disse undersøgelses resultater, specielt de biologiske processer i vandsøjlen og deres variation i tid og rum. Resultaterne belyser dog også årsagerne til forekomsten af iltsvind (der både har naturlige og menneskeskabte komponenter), og dette diskuteredes i forhold til vandmiljøplanen.

Formanden for Carlsbergfondets direktion aflagde beretning og regnskab for Carlsbergfondet for perioden 1. oktober 1993-30. september 1994.

Kassekommissionens formand aflagde regnskab for 1994 til godkendelse og décharge og forelagde revideret budget for 1995 samt budget for 1996.

I Kassekommissionen udtrådte Jes Forchhammer og Bent Fuglede. I deres sted valgtes Niels Peder Kristensen og Carsten Thomassen.

Carsten Thomassen fratrådte som revisorsuppleant. I hans sted valgtes Freddy Bugge Christiansen.

Christian Berg, Jes Forchhammer og Niels Steensgaard blev genvalgt som bestyrelse for Selskabets Bidragsfond.

Formanden for Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark forelagde program for efteråret 1995 til plenums godkendelse.

Der blev foretaget valg til UAI-nationalkomiteen CAA og til ICSU-nationalkomiteerne INQUA og IUPS.

Meddelelse fra præsidenten.

Sæsonens sidste møde giver mig anledning til at sige nogle få ord om Selskabets aktuelle forhold.

Det er nu godt et år siden, at jeg tiltrådte som præsident. Mit valgoplæg var, at Videnskabernes Selskabs kapacitet i kraft af dets medlemmers status og ekspertise og de gode bygningsmæssige rammer burde udnyttes i højere grad, end det hidtil havde været tilfældet, og det både nationalt og internationalt.

Jeg har i det forløbne år lagt meget arbejde i at skabe grundlaget for en realisering af valgoplægget, men må i dag erkende, at der er kommet mindre ud af det, end jeg kunne have ønsket det. Jeg skal nævne to af årsagerne hertil.

En årsag er medlemmernes tilbageholdenhed over for nye initiativer, der fx er demonstreret ved talmæssigt ringe deltagelse i de møder, hvor Selskabets forhold og muligheder er blevet debatteret, og ved at kun 20 ud af mere end 220 medlemmer returnerede de spørgeskemaer, der blev rundsendt til alle medlemmer efter debatmødet i oktober sidste år.

En anden årsag er, at det ikke er lykkedes at forbedre Selskabets økonomi så meget, at vi har kunnet styrke sekretariatets kapacitet. Det gælder nu, som ved alle tidligere drøftelser af Selskabets forhold: sekretariatets kapacitet sætter snævre grænser for udfoldelsesmulighederne.

Et stærkt sekretariat – og ikke at forglemme aktive medlemmer – er forudsætningerne for et godt fungerende Videnskabernes Selskab.

Selskabets omdømme nyder stadig godt af rapporten om forskerrekutteringen, hvilket jeg har fået bekræftet gennem mange samtaler og tilkendegivelser. Men vi skal vise, at vi stadig er aktive; jeg ser frem til den rapport om forskeruddannelsen, som et udvalg nu er ved at lægge sidste hånd på.

Jeg er ikke tilfreds med indsatsen på det internationale område. Selskabet er medlem af en række internationale netværker, som fx ALLEA, og er paraplyorgan for internationale organisationer som ICSU, UAI og ESF. Vor indsats kan for det meste karakteriseres som rutinemæssig udførelse af det absolut nødtørftige. Vi udnytter kun i ringe grad vore medlemskaber til gavn for dansk forskning. Jeg kan dog nævne to nye initiativer: Selskabet og Akademiet for de Tekniske Videnskaber (ATV) har foreslået Forskningsministeriet, at der etableres et samarbejde med videnskabsakademierne i de baltiske lande. Og vi er sammen med ATV i forhandling med Danida om at indlede et samarbejde med videnskabsakademier i tredje-verdens lande formidlet gennem Third World Academy of Sciences. Jeg håber, at vi kan komme til at yde en stærkt påkrævet indsats på disse felter, og at flere af medlemmerne vil engagere sig i det internationale arbejde.

En positiv udvikling er vedtagelsen af afholdelsen af to årlige in-

ternationale symposier i Selskabets regi. Carlsbergfondet har givet tilsagn om at støtte hvert symposium med op til 50.000 kr. til indbydelse af foredragsholdere, og Selskabet vil ligeledes yde op til 50.000 kr. til dækning af de direkte udgifter forbundet med at anvende Selskabets faciliteter. De symposier, der skal afholdes i 1995 og 1996, er allerede vedtaget. Forslag om symposier i de følgende år kan indsendes til symposieudvalget, hvis formand er Mogens Herman Hansen.

Når dette er sagt, er jeg klar over, at en del medlemmer ånder lettet op, når jeg her erklærer, at der ikke er umiddelbar udsigt til andre større nye tiltag i det kommende år.

Jeg skal knytte et par kommentarer til vedtægtsarbejdet. Det hidtidige forløb har vist, at tiden ikke er moden til større ændringer. Jeg vil benytte denne lejlighed til at påpege, at den kritik, der har været rettet mod vedtægtsudvalget for at fare for ambitiøst og hurtigt frem, ikke er rimelig. Udvalget har nøje fulgt et kommissorium og en tidsplan fastlagt af præsidiet og godkendt i plenum.

Præsidiet har endnu ikke afsluttet drøftelsen af, hvordan og hvornår det vil foreslå vedtægtsarbejdet afsluttet. Om forløbet til nu kan siges det positive, at vedtægtsarbejdet har givet anledning til, at en del medlemmer har debatteret Selskabets forhold. Der er sået nogle frø. Fremtiden må vise, hvad de kan udvikle sig til.

Jeg vil afslutte sæson nr. 253 i Selskabets historie med at ønske medlemmerne en god sommer – med fremgang for deres forskning, men også med stille stunder, hvor de kan tænke videre over, hvad de ønsker af og med Selskabet.

Henning Sørensen

Behandlede sager

Legater

Fra *Selskabets Bidragsfond*, hvis midler hovedsagelig hidrører fra gaver fra Selskabets medlemmer, blev der bevilget kr. 100.000 som tilskud til Selskabets drift i 1994.

Bestyrelsen for *Niels Bohr Legatet* har i beretningsperioden bevilget:

Lektor, mag.art. Christian Kock, støtte til forskningsprojekt »Retorik der flytter stemmer«	20.000 kr.
Mag.art. Grit Lerche til trykning af disputats	25.000 kr.
Abraham Pais, støtte til rejser i forbindelse med arbejde i Niels Bohr Arkivet	6.000 kr.
Johannes Sløks bog om Kierkegaard på fransk	40.000 kr.
Harja Arkæologisk forening, støtte til arkæologisk udgravning	10.000 kr.
Carsten Jensen, støtte til udgivelse af ph.d.-afhandling	20.000 kr.
Tværfagligt grundforskningsinitiativ om kompleksitet i biologiske systemer	20.000 kr.
Holger Friis Johansen, støtte til deltagelse i møde i Thesaurus Linguae Latinae	3.000 kr.
Paul Hartvigson, støtte til deltagelse i historiker- konference i Liverpool	3.000 kr.
Restaurering af 17 af Selskabets gamle publikationer	13.740 kr.
Støtte til udgivelse af jubilæumspublikation »Autism, Intelligence and Consciousness« ved Rodney Cotterill	4.500 kr.
Forlaget Spektrum til Abraham Pais' bog om Niels Bohr og hans tid	50.000 kr.
I alt	215.240 kr.

Caix Legatet under Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond har i 1995 efter indstilling bevilget:

Advokat, cand.jur. Ulrik Trolle til et års studier ved Insead, Fontainebleau	75.000 kr.
Stud.phil. Nikolaj Lübecker til den franske universitetsgrad Diplôme d'Etudes Avancées (DEA)	75.000 kr.

Lillian og Dan Finks Fonds bestyrelse har i 1994 bevilget:

Arkitekt m.a.a., docent Birger Bindsvlev: Hædersgave for videnskabeligt forsknings- og udviklingsarbejde	75.000 kr.
Fil.dr. Irene Wormell, Danmarks Biblioteksskole, til seminar i International Federation for Information and Documentation/Education Training Committee	25.000 kr.
Forlaget Spektrum til Abraham Pais' bog: Niels Bohr og hans tid	25.000 kr.
Randers Kunstmuseum til Sven Dalsgaards udstillingspublikation: I tvillingens tegn	10.000 kr.
Arkitektens Forlag til bog om Kay Fisker	25.000 kr.
Seniorforsker Ivor Ambrose, Statens Byggeinstitut: Udgifter for øst- og centraleuropæiske deltagere i seminar om boligsociologi	22.500 kr.
Fagleder Michael Kristiansson, Danmarks Biblioteksskole, til deltagelse i konference om information i Japan	8.000 kr.
Det danske Sprog- og Litteraturselskab til opbygning af Danske Ordbank under det europæiske EU-projekt PAROLE	50.000 kr.
I alt	240.000 kr.

Grundforskningsfonden har for tiden ikke midler til uddeling.

Emil Herborgs Legat har i 1994 bevilget:

Anders Chr. D. Meibom	8.000 kr.
Henrik Qvist Lorensen	7.000 kr.
Henrik Hautop Lund	16.000 kr.
Ulrik Mikkelsen	6.000 kr.
Claus Svendsen	10.000 kr.
Henrik Claus Hansen	6.000 kr.
Jørgen Olesen	10.000 kr.

Torsten Steenholt Jensen	7.000 kr.
I alt	70.000 kr.

Selskabet har fra den Hielmstjerne-Rosencroneske
Stiftelse modtaget sin andel af overskuddet for 1993: 137.563 kr.

Aksel Tovborg Jensens Legat har i 1994 bevilget:

Københavns Universitet, støtte til symposium i anledning af Jens Peder Dahls 60 års dag	20.000 kr.
Robert Thorne, dækning af rejse og opholdsudgifter i forbindelse med møde	8.243 kr.
Selskabets ekskursion 1994, delvis dækning	30.000 kr.
Guldmedalje fra den Kgl. Mønt	21.339 kr.
Robert F. Stewart, dækning af rejse- og opholdsudgifter	21.487 kr.
Munkeruphus Fond, udstilling: »Orkideer i kunst og videnskab«	10.000 kr.
I alt	111.069 kr.

Inge Lehmanns Legat af 1983:

Universitetslektor, mag.art. Lars von der Lieth, støtte til »en sammenlignende undersøgelse af hørehandicappedes livsvilkår i 3 lande«	90.000 kr.
Cand.scient. Tine B. Larsen, støtte til projektet »Geodynamic Modelling – an approach to understanding Processes in the Earth's Mantle«	50.000 kr.
I alt	140.000 kr.

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat.

Selskabet besluttede på sine møder den 24. november 1994 og den
27. april 1995 at uddele:

Til studiet af dansk sprog:	
Til udgivelse af publikation inden for området dansk talesprogsvariation, ved lektor Inge Lise Pedersen, Institut for Dansk Dialektforskning	10.000 kr.
Til forberedelse af udgivelse af Randershåndskriftet, GKS 794 fol., ved mag.art. Leif Stedstrup	7.500 kr.

Universitets-Jubilæets danske Samfund ved Flemming Lundgreen-Nielsen, til dækning af produktion af ca. 1 1/2 ark sproghistorisk stof i tidsskriftet Danske Studier 1995	5.500 kr.
Inge Lise Pedersen som støtte til udgivelse af bogen »Studier i talesprogsvariation og sprogkontakt«	6.500 kr.
Hanne Ruus som støtte til udgivelse af disputats om det centrale danske ordforråd	6.500 kr.
Til studiet af dansk flora:	
Jette Berit Brøcker som støtte til reproduktionsøko- logiske undersøgelser af Stor Gyvelkvæler på Samsø	3.500 kr.
Erik Aude som støtte til undersøgelse af diversiteten i ikke forstlig drevet skov	8.000 kr.
Erik Lautrup-Larsen som støtte til økologiske studier af <i>Arnica montana</i> (Guldblomme)	3.000 kr.
Inge Hansen som støtte til undersøgelse af bestøvningsbiologien hos Plettet Gøgeurt	4.000 kr.
<i>Julie von Müllens Fond</i> har i 1994 i alt bevilget 350.000 kr.:	
Professor, dr.phil. Niels Hannestad til rejser med henblik på studier over senantik skulptur	80.000 kr.
Mag.art. Karina Mitens til studieophold i Italien med henblik på undersøgelse af samnitiske helligdomsanlæg	77.000 kr.
Dr.phil. Tove Skutnabb-Kangas til rejser til Australien mv. med henblik på studier over officiel sprogpolitik	56.000 kr.
Cand.scient. Thomas Bjerneboe Berg til ophold i Nordøstgrønland med henblik på studier over faunabestanden	27.000 kr.
Stud.scient. Bo Elberling til ophold i Canada med henblik på studier over vekselvirkninger mellem iltransport og pyritoxidation	15.000 kr.
Lektor, lic.scient. Niels O.G. Jørgensen til ophold i USA med henblik på studier over mikrobiel assimilation af opløst organisk kvælstof	21.000 kr.
Lektor, dr.med. Ruth Rasch til ophold i USA med	

henblik på studier over filtrationsbarrieren i
glomeruli ved diabetes 74.000 kr.

Fra det *Classenske Fideicommis* har Selskabet i 1994
i alt modtaget 5.000 kr.

Bestyrelsen for *Ole Rømer Fondet* har i 1994 tildelt lektor Klaus Mo-
segaard, adjunkt, dr.scient. Karsten Riisager og forskningslektor
Per Stoltze hver 6.000 kr.

Pastor emer. F.J. Ørnborgs Legat på 2.000 kr. er i 1994 tildelt mag.art.
Leif Stedstrup til forberedelse af en udgave af Randershånd-
skriftets skuespiltekster.

Selskabets 4 forskerværelser er indtil videre stillet til rådighed for:
Corpus Lexicographorum Graecorum og Olaf Pedersen,
Mogens Blegvad og F.J. Billeskov Jansen,
udvalgsvirksomhed samt sekretariat for Det danske Institut i Rom,
opmagasinering.

Præambel til ny fundats for
»Grosserer A. Collstrop's Fond
til støtte til en værdig bolig
for en eller flere danske videnskabsmænd«.

Under 23. marts 1925 underskrev grosserer A. Collstrop fundats for
»Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«.

Under 13. maj 1925 meddelte Undervisningsministeriet ad
mandatum kongelig konfirmation på fundatsen.

Legatets formue bestod ved stiftelsen af ejendommen »Lunde-
have« ved Nordre Strandvej, Helsingør, med bygninger og have,
det på ejendommen værende indbo og inventar samt en kapital,
stor kr. 300.000, i 5% Danske Gjenforsikringsobligationer.

Bestyrelsen skulle vælges af Det Kongelige Danske Videnskaber-
nes Selskab i København. Når stifteren afgik ved døden eller fra-
flyttede ejendommen, skulle ejendommen Lunde have tjene som
livsvarigt, vederlagsfrit hjem for en dansk videnskabsmand valgt af
Videnskaberne Selskab.

Videnskabernes Selskab fastsatte den 3. november 1933 nærmere bestemmelser om fremgangsmåden ved besættelse af friboligen.

Under 12. november 1954 vedtog Videnskabernes Selskab et tillæg til fundatsen motiveret i en testamentarisk gave til legatet fra stifterens søn, legationsråd Rudolf Collstrop.

Ved møder i Videnskabernes Selskab hhv. 4. februar 1966 og 24. november 1972 vedtoges forskellige ændringer i fundatsen.

Under 16. februar 1973 vedtoges et tillæg vedrørende matrikulering.

Præsidiet for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab vedtog énstemmigt i efteråret 1987 en indstilling fra legatets bestyrelse om at indgive en ansøgning til Fondsmyndigheden om tilladelse til vidtgående ændringer i fundatsen motiveret i de økonomiske forhold for legatet, i ejendommen Lundehaves tilstand samt en vurdering af den ændring i forholdene, udviklingen siden legatets stiftelse mere end 60 år tidligere havde medført.

Under 23. september 1987 indsendte medlem af bestyrelsen for legatet, højesteretssagfører Jon Palle Buhl, motiveret ansøgning til Fondsmyndigheden om den ønskede ændring.

Ved skrivelse af 19. april 1988 – j.nr. 1987-741-6673 – meddelte Fondsregistret, at man var indstillet på at tillade, at ejendommen, Lundehave, som foreslået i indstillingen blev afhændet ved udstykning og salg af grundarealet samt salg af bygningen som to ejerlejligheder, når forpligtelsen over for den nuværende beboer af ejendommen bortfalder.

Fondsmyndigheden betingede sig, at Fondsregistret kunne godkende salgsvilkårene, og at provenuet ved salget blev anbragt efter reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 97 af 15. marts 1985.

Fondsregistret ville endelig kunne tillade, at afkastet af den ved salget tilvejebragte kapital i overensstemmelse med indstillingen blev anvendt som tilskud til en værdig bolig for en eller flere danske videnskabsmænd.

På grundlag af Fondsregistrets imødekommende holdning over for den fremsendte anmodning om en ændring af fundatsen har Præsidiet for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab og fondens bestyrelse – under forbehold af Fondsmyndighedernes godkendelse – vedtaget sålydende

FUNDATS

for

»Grosserer A. Collstrop's Fond
til støtte til en værdig bolig
for en eller flere danske videnskabsmænd«.

§ 1.

- Stk. 1. Fondens navn er »Grosserer A. Collstrop's Fond til støtte til en værdig bolig for en eller flere danske videnskabsmænd«.
- Stk. 2. Fondens hjemsted er Københavns kommune.

§ 2.

- Stk. 1. Fondens formål er at yde tilskud til værdige boliger for danske videnskabsmænd efter indstilling af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab.

§ 3.

- Stk. 1. Fondens kapital vil – efter gennemførelse af de i præambelen omtalte dispositioner over de faste ejendomme – bestå af det provenu, der fremkommer ved afhændelse af de »Grosserer A. Collstrop's Hjem for den dansk Videnskabsmand« tilhørende faste ejendomme og de på tidspunktet for afhændelse af ejendommene værende kontante aktiver i nævnte legat, samt hvad der senere måtte blive tilført fonden ved arv eller gave.
- Stk. 2. Vilkårene for udstykning og salg af de »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand« tilhørende grunde og bygninger skal godkendes af Fondsregistret. Provenuet skal anbringes efter reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 97 af 15. marts 1985.

§ 4.

- Stk. 1. Fondens regnskabsår er kalenderåret.
- Stk. 2. Det påhviler bestyrelsen at drage omsorg for, at der udarbejdes årsregnskab for fonden i overensstemmelse med fondens bestemmelser.
- Stk. 3. Bestyrelsen kan udpege en eller flere statsautoriserede revisorer til at revidere årsregnskabet i overensstemmelse med bestemmelserne i Fondsloven herom.

§ 5.

- Stk. 1. Fondens bestyrelse skal bestå af fire personer, af hvilke én skal være jurist. Bestyrelsen vælges af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab i København.
- Stk. 2. Bestyrelsens funktionstid er seks år. Genvalg kan finde sted. Bestyrelsen vælger selv sin formand, der kan forpligte fonden over for trediemand.
- Stk. 3. Fondens bestyrelse består siden oktober 1985 af følgende:
Professor, dr.phil. Thor A. Bak (formand)
Landsarkivar, dr.phil. Sune Dalgård
Professor, dr.phil. Gert Kjærgård Pedersen
Højesteretssagfører Jon Palle Buhl.

§ 6.

- Stk. 1. Bestyrelsen kan oppebære honorar i overensstemmelse med Fondslovens § 18. Bestyrelsen kan antage lønnet medhjælp.

§ 7.

- Stk. 1. Formanden for bestyrelsen skal sørge for, at bestyrelsen holder møde, når dette er nødvendigt, og skal påse, at samtlige medlemmer indkaldes.

- Stk. 2. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når tre medlemmer er til stede. Beslutning træffes ved simpelt stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed skal formandens stemme være afgørende.
- Stk. 3. Over forhandlingerne i bestyrelsen skal der føres referat, der underskrives af samtlige tilstedeværende medlemmer.

§ 8.

Fondens overskud efter fradrag af henlæggelser, jfr. Fondslovens § 2a, skal anvendes som tilskud til værdige boliger for danske videnskabsmænd indstillet af Videnskabernes Selskab. Det tilsigtes i denne forbindelse bla., at legatmodtagerne kan forblive i deres hjem eller selv vælger stedet for deres boligs beliggenhed, og at ydelsen eventuelt kan opretholdes helt eller delvis for en efterlevende ægtefælle til den videnskabsmand, der oppebærer tilskuddet.

København, den 10.10.1989

Gert Kjærgård Pedersen   Thor A. Bak

Sune Dalgård   Jon Palle Buhl

Møder i Selskabets lokaler

Der har i sæsonens løb været afholdt 14 medlemsmøder samt 10 offentlige foredrag.

Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie har afholdt møder den 5.10.94 og 22.3.95.

Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie afholdt festmiddag i forbindelse med 250 års jubilæet den 6.1.1995.

Mindesmærkeselskabet har afholdt møder 21.9.94, 1.2.95, 22.3.95 og 19.4.95.

24.8.-27.8.94 afholdtes Polis-symposium: Sources for the Ancient Greek City-State, ved Mogens Herman Hansen.

4.9.-10.9.94. afholdt Ove Poulsen workshop for unge fysikere.

Kommissionen for Danmarks Kirker afholdt møder den 6.10.94 og 13.3.95.

Videnskabernes Selskab afholdt den 11.10.94 i samarbejde med Kgl. Norske Ambassade Fridtjof Nansen Mindeforelæsning ved den norske kulturminister Åse Kleveland.

Forskningsministeriet afholdt OECD-høring i Selskabets lokaler den 31.10.94.

Fra 8.-11.11.94 afholdtes symposium ved Søren Brunak med titlen: Distance-Based Approaches to Protein Structure Determination II.

Den 14.11.94 afholdtes fællesmøde med Klassisk Arkæologisk Forening. François de Polignac holdt foredrag om de ældste græske helligdomme.

Selskabet arrangerede bogudsalg den 9.-11.12.94 (se rapport s. 132).

Det danske Sprog- og Litteraturselskab uddelte den 31.1.95 Lis Jacobsen Prisen.

Samtidshistorisk Selskab afholdt møde 10.2.95.

Museumshøjskolen afholdt møde 7.3.95.

European Science Foundation afholdt reception 27.3.93.

Claus Bræstrup afholdt symposium 5.-6.5.95.

Alfred Benzon's Fond afholdt sit 39. symposium fra 11.6.-15.6.95.

Reception afholdtes den 22.6.95 for modtageren af prisen The Samuel Friedman Rescue Award, professor, dr.med. Hans Jørgen Gundersen, AaU.

Birger Munk Olsen afholdt reception på sin 60-årsdag den 26.6.95.

Danmarks Grundforskningsfond har afholdt møder: 28.3., 25.4. og 9.5.1995.

Adskillige nationalkomiteer under UAI, ICSU og ESF har afholdt møder i Selskabet, ligesom også medlemmerne flittigt har benyttet sig af muligheden for at afholde møder. Dertil kommer naturligvis møder i Selskabets forskellige udvalg og legatbestyrelser.

International repræsentation

Henning Sørensen deltog i nordisk akademimøde i Oslo den 6.-7.10.94.

UDGIVNE OG OPTAGNE PUBLIKATIONER 1994-95

	kr.
	ekskl. moms
Oversigt over Selskabets Virksomhed 1993-1994. Annual Report with an English summary. 1994. 288 s., 6 portrætter.....	100,-
<i>Historisk-filosofiske Meddelelser</i>	
66:3 <i>Nøjgaard, Morten: Les adverbies français. Essai de description fonctionnelle. Tome III. 1995. 476 s. ....</i>	600,-
68 Law and the Islamic World. Past and Present. Papers presented to the joint seminar at the Universities of Copenhagen and Lund, March 26th-27th, 1993, organized by Christopher Toll, Jan Hjärpe, Jakob Skovgaard-Petersen and Ditlev Tamm. Edited by <i>Christopher Toll and Jakob Skovgaard-Petersen.</i> 1995. 184 s.	325,-
69 <i>Brandt, Søren: Infinitive Control in Danish.</i> 1995. 150 s.	200,-

- 70** Poetry of the Baxtiārīs. Love Poems, Wedding Songs, Lullabies, Laments with Introduction, Translation & Notes. By *Fereydun Vahman* & *Garnik Asatrian*. 1995. 216 s. 250,-
- 71** *Hansen, Mogens Herman*: The Trial of Sokrates – from the Athenian Point of View. 1995. 36 s. 60,-
- 72** Sources for the Ancient Greek City-State. Symposium August, 24-27 1994. Acts of the Copenhagen Polis Centre vol. 2. Edited by *Mogens Herman Hansen*. 1995. 376 s. 450,-
- Historisk-filosofiske Skrifter*
- 17** *Riis, P.J., Jørgen Jensen, Marie-Louise Buhl* & *Benedikt Otzen*: Sūkās X. The Bronze and Early Iron Age Remains at the Southern Harbour.
- Biologiske Skrifter*
- 43** Brain and Mind. Symposium on the Occasion of the 250th Anniversary of The Royal Danish Academy of Sciences and Letters August 17-20, 1992. Edited by *Rodney M.J. Cotterill*. 1994. 204 s. 400,-
- Matematisk-fysiske Meddelelser*
- 44:1** *Fuglede, Bent*: Lower Estimates of the Isoperimetric Deficit of Nearly Spherical Domains in $\mathbf{R}^n$ in Terms of Asymmetry. 1995. 65 s. 100,-
- 44.2** *Andersen, Hemming*: Historic Scientific Instruments in Denmark. 1995. 446 s. 350,-
- Særpublikationer*
- Sprog og tanke. Fire essays. Redigeret af *Poul Lindegård Hjorth*. 1995. 112 s. 80,-

Personalia

Ole Hansen er pr. 1.8.1994 udnævnt til direktør ved Niels Bohr Institutet.

Peder Gregers Hansen er pr. 1.5.1995 udnævnt til John A. Hannah Distinguished Professor in Physics ved National Superconducting Cyclotron Laboratory, Michigan State University.

Sven-Aage Jørgensen har modtaget Alexander von Humboldt Stiftelsens forskningspris 1995.

Peter Nansen blev i december 1994 indvalgt som medlem af Lithuanian Academy of Sciences.

Følgende medlemmer går eller er gået på pension: Bernhard Gomard (31.1.1996); Olof Lidin (29.2.1996); Poul Christian Matthiessen (30.9.1995); Erling Ladewig Petersen (31.1.1996); Bjarne Stoklund (31.8.1996).

Regnskaber

Videnskabernes Selskab

Resultatopgørelse for 1994

1993	INDTÆGTER	kr.	kr.
	<i>Renter og udbytter</i>		
152.878	Renteindtægter	142.272,38	
806	Aktieudbytter, efter skat	806,40	
	Salg af aktietegningsretter	0,00	143.078,78
<u>153.684</u>			
	<i>Salg af publikationer</i>		
146.990	Salg af publikationer	172.805,40	
	Diverse	<u>375,00</u>	<u>173.180,40</u>
<u>300.674</u>			316.259,18
	<i>Modtagne tilskud</i>		
752.000	Staten	765.000,00	
1.600.000	Carlsbergfondet, tilskud	<u>1.650.000,00</u>	
	SNF (unioner under ICSU)	40.000,00	
100.000	Videnskabernes Selskabs Bidragsfond	100.000,00	
101.997	Hielmstjerne-Rosencrone	137.563,06	
<u>21.191</u>	Andre tilskud m.m.	<u>133.045,06</u>	
2.575.188			<u>2.825.608,12</u>
2.875.862	Indtægter i alt herefter		3.141.867,30
<u>127.320</u>	Kursreguleringer obligationer & aktier		<u>160.490,50</u>
<u>3.003.182</u>	Indtægter i alt		<u>2.981.376,80</u>

UDGIFTER & HENLÆGGELSER

UDGIFTER			
	<i>Publikationer</i>		
472.540	Meddelelser og skrifter	164.727,01	
20.549	Merværdiafgift af frieksemplarer	11.626,36	
	Særlige publikationer	0,00	
58.277	Oversigt over Selskabets Virksomhed	0,00	
10.875	Diverse	<u>11.562,00</u>	187.915,37
	Nationalkomiteerne	31.700,73	
	International repræsentation	<u>9.146,59</u>	40.847,32

<i>Offentlige foredrag</i>		
15.000	Foredragshonorar	13.500,00
389	Rejser og fortæring	3.541,00
31.836	Annoncer og plakater	36.940,64
3.922	Garderobeavgat	4.031,97
7.679	Rengøring og ommøblering	9.838,13
5.850	Diverse	<u>16.275,96</u>
		84.127,70
<i>Medlemsmøder</i>		
133.481	Mødeudgifter	122.144,72
174.850	Rejser	<u>167.097,00</u>
		289.241,72
<i>Diverse</i>		
6.586	Istandsættelse og nyanskaffelser	23.410,00
3.215	Håndbiblioteket	16.500,00
717	Diverse vedr. int. kontingenter	689,80
15.281	Forskningspolitisk udvalg	35.606,88
4.769	Særlige aktiviteter	71.733,41
		147.940,09
<i>Administration</i>		
75.773	Løn, embedsmænd	65.439,00
1.246.664	Løn m.m., funktionærer og medhjælp	1.411.454,08
73.494	Lønsumsafgift & AER	72.994,50
55.369	Kontorhold	78.870,22
19.715	EDB, service m.m.	24.171,25
121.535	Telefon, porto etc.	140.347,11
22.166	Forsikringer	22.517,31
13.731	Repræsentation	9.090,50
28.300	Mødeudgifter, administration (inkl. præsidentens rejseudgifter)	23.408,71
201.343	Rengøring	202.390,63
2.967	Rejser, administrationen	2.919,20
3.544	Selskabet for Fædrelandets Historie	1.756,88
47.511	Diverse	<u>61.849,22</u>
		2.117.208,61
<i>Renteudgifter</i>		
<u>1.687</u>	Kurtage obligationer & gebyrer	<u>1.331,11</u>
2.879,615	Udgifter i alt	2.868.611,92
<i>HENLÆGGELSER M.M., FORSKYDNINGER</i>		
<u>72.345</u>	Prisuddelinger m.m. (legatkontoen), inddraget	<u>-18.468,78</u>
<u>2.951.960</u>	Udgifter og henlæggelser i alt	<u>2.850.143,14</u>
<u>51.222</u>	Årets resultat herefter	<u>131.233,66</u>
	Overføres til kapitalkontoen	

Balance pr. 31. december 1994

AKTIVER			
<i>Finansielle anlægsaktiver</i>			
43.332	Aktier	nom.værdi 10.200,00	kursværdi 36.138,00
<i>Obligationer</i>			
512.313	Vedrørende henlæggelser	586.000,00	460.900,50
<u>858.476</u>	I øvrigt	<u>851.000,00</u>	<u>773.073,50</u>
<u>1.414.121</u>	Anlægsaktiver i alt	<u>1.447.200,00</u>	<u>1.270.112,00</u>
<i>Omsætningsaktiver</i>			
Tilgodehavender:			
85.261	Merværdiafgift	0,00	
105.837	Tilgodehavende for publikationssalg	37.024,95	
<u>40.053</u>	Andre tilgodehavender	<u>0,00</u>	37.024,95
<u>231.151</u>			
Likvide beholdninger			
Bankbeholdninger:			
22.780	Konto (vedrørende henlæggelser)	55.723,34	
610.134	Bankbøger & checkkonti	<u>866.978,74</u>	
		922.702,08	
106.908	Postgiro	50.512,47	
<u>2.660</u>	Kontant kasse	<u>2.225,25</u>	<u>975.439,80</u>
<u>973.633</u>	Omsætningsaktiver i alt		<u>1.012.464,75</u>
<u>2.387.754</u>	Aktiver i alt		<u>2.282.576,75</u>
GÆLD OG EGENKAPITAL			
<i>Egenkapital</i>			
1.403.880	Saldo primo	1.370.961,72	
51.222	Resultat iflg. resultatopgørelse	131.233,66	
-84.140	Overført til afslutn. af jubil. publikationer	0,00	
<u>0</u>	Overført fra henlæg. til jubilæum	<u>0,00</u>	<u>1.502.195,38</u>
1.370.962	Egenkapital i alt		1.502.195,38
<i>Henlæggelser</i>			
Til prisuddelinger m.m. (Legatkontoen):			
467.748	Saldo primo	535.092,62	
-5.000	Uddelinger prislegat	0,00	
<u>72.345</u>	Årets henlæggelse	<u>-18.468,78</u>	<u>516.623,84</u>
<u>535.093</u>	Henlæggelser i alt		<u>516.623,84</u>

Gæld

	Kortfristet gæld:		
131.870	Leverandører	0,00	
300,000	Afsat restomk. publikationer		
	i.f.m. jubilæet	181.551,00	
44.161	Skyldig A-skat	63.492,00	
2.333	Skyldig ATP, AM-bidrag, AUD	5.199,31	
3.335	Skyldige feriepenge	9.369,22	
0	Skyldig merværdiafgift	<u>4.146,00</u>	<u>263.757,53</u>
<u>481.699</u>	Gæld i alt		<u>263.757,53</u>
<u>2.387.754</u>	Gæld & egenkapital i alt		<u>2.282.576,75</u>

Indtægter og omkostninger føres efter kontantprincip, (Moms, A-skat, ATP og feriepenge til løsmedhjælp dog undtaget, samt omkostninger vedrørende jubilæet). Værdipapirer optages til handelsværdier ultimo året.

København, den 5/5 1995

Hector Estrup, kasserer

Revisionserklæring:

Foranstående årsregnskab for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab har vi revideret.

København, den 4/5 1995

Revisionsfirmaet H.E. Noiesen

H.C. Geilbjerg

statsaut. revisor

Regnskabet indstillet således til godkendelse.

København, den 5/5 1995

Henning Sørensen

præsident

Årsregnskab 1994

Årsregnskabet gennemset. Der er taget stikprøver med konferering af diverse bilag. Intet at bemærke.

Jens F. Rehfeld, Selskabets revisor

Sten Ebbesen, Selskabets revisor

Videnskabernes Selskabs Bidragsfond

Resultatopgørelse for 1994

<i>Indtægter:</i>	kr.	kr.
Afkast værdipapirer		59.792,50
Pengeinstitutrenter		1.230,68
Bidrag		<u>62.200,00</u>
		123.223,18
<i>Uddelinger & udgifter:</i>		
Foretagne uddelinger	100.000,00	
Hensat til uddelinger		
Tilbageførte hensatte uddelinger		
Uddelinger i alt	100.000,00	
Revision, incl. afsat for 1994	840,00	
Administrationsudgifter i øvrigt	180,00	
Depotafgift	1.200,00	
Udskriftsgebyrer		<u>-102.220,00</u>
		<u>21.003,18</u>
Afsat indkomstskat for 1994		21.003,18

Balance pr. 31. december 1994

	Disponibel kapital	Bunden kapital
<i>Aktiver:</i>		
Obligationer, nom. værdier		599.000,00
Reguleringer til kursværdier		<u>-438,50</u>
Obligationer, kursværdier		598.561,50
Pengeinstitutkonti	<u>84.862,86</u>	<u>956,43</u>
Tilgodehavende		
Mellemregnskonti		
Aktiver i alt	<u>84.862,86</u>	<u>599.517,93</u>
<i>Passiver:</i>		
<i>Legatkapitaler:</i>		
Kapitaler primo 1994	63.019,68	631.131,56
Årets driftsmæssige resultat	21.003,18	
Kursgevinster/tab		<u>-31.613,63</u>
Legatkapitaler i alt ultimo 1994	<u>84.022,86</u>	<u>599.517,93</u>

Gæld m.m.:

Afsat revision	840,00	
Afsat fondsskat		
Gæld m.m. i alt	<u>840,00</u>	
Passiver i alt	<u>84.862,86</u>	<u>599.517,93</u>

Revisionserklæring:

Foranstående legatregnskab har jeg revideret.

København, den 9/11 1995
Revisionsfirmaet H.E. Noiesen
H.C. Gejlsbjerg
Statsautoriseret revisor

Beretninger

Årsberetning for Selskabet

Selskabets aktiviteter i det forløbne år fremgår af de efterfølgende referater af præsidiemøderne. Herudover skal kort nævnes enkelte større sager, hvoraf nogle er færdigbehandlede, og andre først er i færd med at blive færdiggjort.

1. I forbindelse med en oprydning i vore ældre skrifter holdt Selskabet, efter forslag fra Michael Krarup, udsalg af skrifter 9.-11. december. I forbindelse hermed blev der arrangeret rundvisninger i Selskabets lokaler i alt 15 gange. Bogudsalget, hvor de fleste bøger solgtes til en pris på 20 kr. pr. kg, var en stor succes og blev besøgt af skønsmæssigt 2000 mennesker.
2. I foråret 1995 fik Selskabet leveret et nyt edb-anlæg. Vi har imidlertid været forfulgt af uheld med det resultat, at arbejdet med databaserne er blevet besværliggjort, ligesom Oversigten er blevet betydelig forsinket.
3. Den tidligere omtalte ombygning af den gamle mødesal er blevet færdigdrøftet med Carlsbergfondet og ombygningen sættes i gang i løbet af sommeren, således at alt skulle være klar til efterårssæsonen 1995. Udbygningen af arkivfaciliteter er også aftalt, men vil først kunne igangsættes i efteråret 1996.
4. Vedtægtsudvalget begyndte sit arbejde med at udarbejde et forslag til nye vedtægter 14. november. Arbejdet vil utvivlsomt strække sig et stykke ind i næste sæson.

Thor A. Bak

Resumé af sæsonens præsidiemøder (som udsendt med mødesedler)

I sæsonens løb har der været afholdt præsidiemøder 13.9.94, 22.11.94, 19.12.94, 17.1.95, 14.3.95, 21.4.95, 27.4.95 og 30.5.95.

Resumeet dækker ikke drøftelserne af økonomi o.l., hvorom henvises til s. 126 ff.

13.9.1994.

Henning Sørensen meddelte, at det ny European Assembly var blevet nedsat med 4 danske medlemmer, hvoraf Thor A. Bak sidder i udvalget vedr. teknologioverførsel mellem universiteterne og industrien. Formand blev den hollandske astronom Jan Borkman.

Der har været afholdt forskellige frokostmøder i den forløbne tid. Bl.a. et møde med formanden for Forskningspolitisk Råd, direktør, dr.med. Eva Steiness, hendes sekretariatschef Anders Korsgaard, Thor A. Bak, Henning Sørensen og Pia Grüner. Der er måske mulighed for yderligere samarbejde.

Henning Sørensen var i juni indkaldt til et kort møde med det internationale panel i Forskningsministeriet i forbindelse med OECD-evalueringen af det danske forskningssystem, som præsenteres på et lukket møde i Selskabets lokaler den 31.10.

Til foråret, sandsynligvis i marts, skal der være et temamøde om sprog og identitet. Dette vil muligvis resultere i en publikation. Poul Lindegård Hjorth foreslog flere titler: Sprog og tanke, sprog og kultursammenhæng, sprog og magt. Mødet er blevet til på foranledning af en samtale mellem Dronningen og Henning Sørensen (se s. 103f).

Hvad angår edb mener Thor A. Bak, at man bør afvente Selskabets reaktion på Henning Sørensens oplæg til Vedtægtsændringerne, før det endeligt besluttes at sætte projektet i gang.

Vandmiljøplanen har ikke alle steder virket efter hensigten, og Thor A. Bak, med tilslutning fra Henning Sørensen, har stillet forslag om, at Videnskaberne Selskab vælger dette som emne for en undersøgelse. Tom Fenchel sagde, at ferskvandet er i orden, men at planen ikke har virket i de indenrigske farvande. Hvis Selskabet skal blande sig i sagen, skal det gøres ud fra grundforskningsmæssige synspunkter. Dette bragte spørgsmålet op om, hvorvidt Selskabet skal blande sig i sager, der kan være politisk varme. Foreløbig tager et af Selskabets Forskningspolitiske udvalg nedsat underudvalg sig af spørgsmål i forbindelse med forskeruddannelse. Der var enighed om, at Selskabet kun skal tage sig af generelle sager. Fx kunne man godt gøre opmærksom på faren ved embedsmændenes voksende indflydelse. I den sammenhæng bør det nævnes, at Selskabet er uvildigt i forhold til universiteterne. Bachelor-uddannelsen er en demonstration af, hvor dårligt det kan gå; men det kan sikkert være meget vanskeligt at finde konsensus i Selskabet om dette spørgsmål.

Henning Sørensen gennemgik et udkast til sin tale i Selskabet 13. oktober og sammenfattede: Hvad vil vi med Selskabet? Benytte det som klub? Betragte det som en aktiv samarbejdspartner for ministeriet og andre instanser, som planlægger dansk forskning? (heraf afhænger sekretariatets størrelse).

Efter en længere diskussion blev det vedtaget, at de centrale dele af Vedtægterne skal diskuteres og udformes af et udvalg nedsat af Selskabet. Det blev vedtaget, at Henning Sørensen skulle skrive et udkast til et kommissorium, som skulle indeholde hovedpunkterne af oplægget. Det blev ligeledes besluttet, at det vedtægtsudvalg, der bliver nedsat, skal holde sig løbende orienteret via præsidium og sekretariat og desuden bidrage med en midtvejsrapport i februar.

Der var enighed om, at den allerede truffne beslutning om forskerværelserne stod ved magt.

22.11.1994.

Henning Sørensen (HS) kommenterede OECD-høringen og gav i tilknytning hertil udtryk for, at Selskabet snarest bør diskutere spørgsmålet om forskningstilknøytning af de højere uddannelser. Thor A. Bak (TAB) nævnte, at det brændende spørgsmål er, om det kan accepteres, at den indledende undervisning (til bachelorniveau) gives af lærere, der ikke alle har forskningspligt. Derudover refererede HS en samtale mellem Else Kay Hoffmann (EKH), TAB og ham selv. EKH fortalte, at hun har trukket sig tilbage fra alle udvalg. Efter en kort diskussion vedtog præsidiet, at der ikke er grund til at foretage sig yderligere i sagen.

TAB nævnte de forslag, der har været fremme angående Selskabets aktiviteter i kulturåret 1996. TAB vil undersøge mulighederne for at etablere en udstilling; de synes dog ikke gode. Særlige forelæsningsrækker vil imidlertid blive arrangeret, og allerede inden 1996 vil vi prøve at lave offentlige møder med titlen »Spørg Videnskaberne Selskab«.

Møbelsagen skrider nu godt frem, og det kan påregnes, at mødesalen i sin nye form vil stå klar til efteråret 1995.

Blandt andre nye aktiviteter, som blev diskuteret, men endnu ikke er vedtaget, kan nævnes: En årlig redegørelse for forskningen i Danmark; faglige møder med deltagelse af personer, der ikke er medlemmer af Selskabet.

19.12.1994.

Det endelige program for sprogtemamødet 23.2.1995 blev forelagt. Muligheden for at arrangere en udstilling i kulturåret 1996, der kan demonstrere Selskabet og dets medlemmers betydning for det danske samfund, blev igen diskuteret. Noget materiale er på vej fra Frederiksborgmuseet. Der vil blive afholdt 2 symposier i 1995 (det ene dog reelt først i det tidlige forår 1996) med direkte støtte fra Carlsbergfondet.

Præsidiets havde læst udkastet til den skrivelse til Folketingets Forskningsudvalg, som Selskabets Forskeruddannelsesudvalg havde fremsendt til udtalelse. Der blev foretaget enkelte mindre ændringer, og skrivelserne fremsendtes 20. december 1994.

17.1.1995.

Jørgen Rischel, formand for Selskabets Forskningspolitiske udvalg (FPU) var til stede under det først behandlede punkt, svaret på høringen om OECD-rapporten. Det blev overdraget præsidenten og Jørgen Rischel at udarbejde udkast til høringssvar. Præsidenten gennemgik derefter visse af de anbefalinger, der var nævnt i OECD-rapporten.

Henning Sørensen omtalte, at Vedtægtsudvalget har holdt møde og vil holde møde igen 19. januar. De beslutninger, der her træffes, samles i et dokument, der udsendes med mødesedlen til mødet 9. februar og danner grundlag for den diskussion, der skal finde sted på dette møde.

Præsidiets drøftede præliminært muligheden af at udsende en årbog om dansk forskning. Diskussionen vil fortsætte på næste møde, baseret på et oplæg fra præsidenten og sekretæren. Sekretæren bad om snarest belejligt at få skriftlige bidrag fra andre præsiemedlemmer.

14.3.1995.

Henning Sørensen meddelte, under henvisning til en indtruffen begivenhed, at der ville blive udarbejdet en husorden for benyttelse af Selskabets lokaler, samt at dr. James Jupp, direktør for Academy of the Social Sciences in Australia, har aflagt Selskabet et besøg med henblik på at etablere en samarbejdsaftale med Selskabet.

Selskabets underskud i 1994 var 119.000 kr., og det ventes at blive 523.000 kr. i 1995, heri dog medregnet et nyt edb-anlæg til ca.

360.000 kr. Præsidenten, kassereren, redaktøren og sekretæren har været til møde med kassekommissionen, og det er klart, at vi skal spare og desuden anmode Staten og Carlsbergfondet om yderligere støtte.

Præsidiets diskuterede det oplæg til vedtægtsændringer, som udvalget har udarbejdet, og foreslog mindre ændringer. Oplægget sendes til diskussion i klasserne.

Redaktøren refererede en korrespondance med Peter Sigmund, som finder det uheldigt, at Selskabets publikationer kan være op til et år forsinkede, inden de når frem til biblioteker. Forsinkelsen er en følge af, at Det Kongelige Bibliotek, som afholder forsendesomkostningerne, kun udsender publikationerne en gang om året. Hvis vi selv skal betale, vil det koste Selskabet 100-200.000 kr. om året. Forholdene kan derfor ikke ændres.

21.4.1995.

Selskabet har modtaget en høringskrivelse om den af Forskningsministeriet udgivne »Betænkning om Forskningsrådgivning«. Selskabets Forskningspolitiske Udvalg vil udarbejde et svar (og sagen i øvrigt blive diskuteret på et eftermiddagsmøde i plenum den 17. maj). Selskabet har modtaget det definitive brev fra Carlsbergfondet om den møbelgave, fondet lovede os til 250-års jubilæet. Gaven muliggør kun en noget mindre ombygning af salen end den planlagte. Sekretæren fik overdraget at tage sig af den praktiske tilrettelæggelse af ombygningen, som forventes at være færdig til september. Jes Forchhammer ønsker at udtræde af Kassekommissionen, og Bent Fuglede skal gå af og kan ikke genvælges. To nye medlemmer vil blive foreslået af den naturvidenskabelige klasse.

De foreslåede vedtægtsændringer blev diskuteret, og det konstateredes, at præsidiets flertal ikke var positivt indstillet over for større vedtægtsændringer. Specielt blev det konstateret, at der er flertal imod fjernelse af loftet for medlemsindvalg.

27.4.1995.

Der blev afholdt et kort ekstraordinært præsidiemøde, hvor det blev vedtaget at opfordre medlemmerne til at indbetale bidrag til Bidragsfondet. Er der ikke den 15. september 1995 indkommet et passende stort beløb, vil der blive opkrævet betaling for spisning efter møderne med 50 kr. pr. gang fra begyndelsen af næste sæson.

30.5.1995.

Præsidenten bød Ellen Andersen, kassekommissionens ny formand, velkommen til arbejdet i præsidiet. Han refererede dernæst et møde afholdt sammen med ATV i Danida angående samarbejdet for at støtte 3. verdens-landene. Danida vil kun støtte gennem Third World Academy of Sciences. Det blev vedtaget, at præsidentens meddelelse givet på det sidste møde i plenum skal trykkes i Oversigten (se s. 110ff). Der udsendes brev til medlemmerne med opfordring til forøget støtte til Selskabets Bidragsfond.

Sekretæren meddelte, at bygningsagens formaliteter nu er afsluttet, og at arbejdet vil blive udført i sommerens løb. Bibliotekaren har udtrykt ønske om en ekstra reol til læseværelset. Dette imødekommes. J.E. Skydsgaard har anmodet om lokalemulighed i forbindelse med sit arbejde (få timer ugentligt) som medlem af bestyrelsen for Det Danske Institut i Rom. Flere har anmodet om at få nøgle og kode til det nye alarmanlæg, således at de kan komme ind aften og week-ender. Præsidiet besluttede med beklagelse at begrænse kredsen af nøgle- og kodehavere til præsidiet og de i sekretariatet ansatte.

Svaret på høringskrivelsen om forskningsrådgivning blev diskuteret og vil blive færdiggjort af Henning Sørensen, Nils O. Andersen, Pia Grüner og Thor A. Bak.

Efter præsidentens ønske og en længere drøftelse, blev det besluttet at bede Vedtægtsudvalget om at udarbejde et nyt oplæg, som efter nærmere diskussion vil blive sat under afstemning i foråret 1996.

Et oplæg fra sekretæren angående Selskabets fremtidige virke blev diskuteret indgående. Det er klart, at visse ambitiøse planer for selskabet må opgives på grund af den økonomiske situation, men der er stadig en del, vi kan gøre, selvom det ikke kan gå væsentligt ud over den virksomhed, vi har haft de sidste mange år.

Thor A. Bak

Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark

I serien »Aktuelt for forskningen« er der holdt 10 foredrag.

- 10.10. Forskningsprofessor, dr.scient. Jakob Bohr: Eksempler fra den moderne strukturfysik.
- 24.10. Ledende redaktør, mag.art. Ebba Hjorth: Det danske sprog og Den Danske Ordbog.
- 7.11. Niels Peder Kristensen: Sommerfuglenes udviklingshistorie.
- 21.11. Professor, dr.phil. Bent Jensen: Rusland: Historisk arv og reformer.
- 5.12. Lektor, mag.scient. Niels Bonde: Dinosaurer – deres udvikling og slægtskabet med fuglene.
- 6.2. Centerleder Morten Meldgaard. Ph.D.: Stenalderhus i flammer – om arkæologiske forsøg i Lejre.
- 20.2. Professor, dr.scient. Arne Schousboe: Årsag og mekanismer for ischemi-induceret neurondød.
- 6.3. Sten Ebbesen: Skolastik – Middelalderens videnskab.
- 20.3. David Favrhøldt: Arv, miljø og det frie valg.
- 3.4. Lektor, cand.scient. Jette Dahl Møller: Kreative løsninger: Planternes struktur og funktion.

Derudover arrangerede udvalget den 14. november 1994 fællesmøde med Klassisk Arkæologisk Forening. Professor, dr. François de Polignac holdt foredrag med titlen: The Polis Revisited? – Changes in Ritual and Society in Early Greece.

Jørgen Maes, udvalgets sekretær

Selskabets Forskningspolitiske Udvalg

Udvalgets sammesætning ændredes omkring årsskiftet 1994/95, idet Else Kay Hoffmann og Ove Poulsen udtrådte. Efter nyvalg består udvalget af Nils O. Andersen, Sten Ebbesen, Erik Hviid Larsen, Axel Michelsen, Jørgen Rischel og Ditlev Tamm. Samtidig afløstes Jørgen Rischel som formand af Nils O. Andersen. Den væsentligste aktivitet i perioden har været arbejdet i underudvalget for Forskeruddannelse. Dette udvalg består af: Hans Basbøll, Sten Ebbesen, Erik Hviid Larsen, Peder Olesen Larsen, Ove Nathan, Jørgen Rischel, Ditlev Tamm og Niels A. Thorn. Udvalgets rapport

forventes at foreligge omkring midten af året. Udvalget arrangerede et debatmøde for medlemmerne den 17. maj vedrørende Betynkning om Forskningsrådgivning. Sluttelig har udvalget i samarbejde med Præsidiets medvirket ved udarbejdelsen af høringsvar.

Nils O. Andersen

Kommissionen til Udforskning af Landbrugsredskabernes og Agerstrukturernes Historie

Efter indhentede oplysninger kan Selskabets sekretær meddele følgende om kommissionens aktiviteter i det forløbne år:

I kommissionens beretning for 1992-93 omtales en kommende international jorddyknings-forskerkongres, ISTRO. Den blev afholdt i juli 1994 i Ålborg. Professor Henry E. Jensen, KVL, var præsident. Man har i ISTRO-gruppen nedsat en Working Group G for at fremme den historiske forståelse for jorddykningens udvikling og en komite for Øst-Vest relationer, hvori kommissionens sekretær Grith Lerche er indtrådt som sekretær og medlem. Fra kommissionens side ses der med optimisme frem til styrkelse af kontakt med forskere, der har den jordnære forbindelse til helt anderledes agerstrukturer og dyrkningsforhold end de danske. Gennem ISTRO er der især knyttet god kontakt med dr. ir. C. van Ouwkerk, Holland, og dr. Chi Ren Li, Beijing.

I foråret var hjulplov-forsøgsplovene blikfang ved en udstilling af flere af kommissionens skrifter i det nyindviede bibliotek på KVL. Kommissionens seneste publikation, nr. 8, er »Ploughing Implements and Tillage Practices in Denmark from the Viking Period to about 1800, Experimentally Substantiated« skrevet af Grith Lerche.

Den 7. oktober holdt kommissionen sit sidste møde på Nationalmuseet i Brede, hvor den gennem mere end 26 år har nydt godt af husly og faciliteter sammen med Det internationale sekretariat. Kommissionen takker især Nationalmuseet for den udstrakte velvilje og rådigheden over lokalerne i de sidste fem år, hvor kommissionens sekretær ikke mere var ansat på museet. Sekretariatet og kommissionen flyttede i april 1995 til KVL, hvor Grith Lerche er forskningslektor på Mejeri- og Levnedsmiddelinstituttet.

Under udarbejdelsen af en EU-ansøgning til fremme af forskning i den europæiske madkultur som inspiration for fremtidens producenter og forbrugere er man blevet opmærksom på den øgede interesse blandt europæiske forskere fra flere faggrupper for undersøgelse af tidligere dyrknings- og forarbejdningsmetoder for ældre kornsorter. Dette vil man søge at følge på nært hold i kommissionens fremtidige projekter.

Ud over den faglige kontakt med udenlandske forskere, der det forløbne år er skabt gennem deltagelse i internationale faglige arrangementer, kunne et møde arrangeres med de to indiske landbrugsforskere M. Chakravarty Kaul og A. Prasad (fra Berkeley og Cornell universiteter) og den norske forsker Per Martin Tvengsberg i Oslo i maj for at diskutere forskningsresultater og deres publicering i *Tools and Tillage*. Seneste nummer af tidsskriftet er vol. VII 2-3, 1993-94.

Ud over ovenfor nævnte forskere har følgende besøgt kommissionen i det forløbne år: Dr. A. Lühning, Schleswig; professor A. Fenton, Edinburgh; dr. A. Bourne, London; og dr. Th. Spek, Wageningen.

Kommissionens medlemmer: Sofus Christiansen, forskningslektor, dr.agro. Grith Lerche, Peter Nansen, Holger Rasmussen og Axel Steensberg (formand).

Thor A. Bak

Kommissionen for registrering af litterære kilder til dansk historie

Som omtalt i beretning for året 1993-1994 har kommissionen i 1993 og et stykke ind i 1994 afventet en afklaring af mulighederne for at gennemføre en status over kommissionens arbejde og registreringer gennem tiderne.

Med bevillingsskrivelse af 21. juni 1994 fra Kulturministeriet modtog kommissionen en bevilling på kr. 95.000 til at gennemføre denne status. Kommissionen ansatte derefter mag.art. Louise Arnheim i vinteren 1994/95 med henblik på at skabe oversigt over og tilgængeliggøre tidligere registreringsarbejder for publikum. Dette arbejde omfattede en gennemgang, opdatering og vedligeholdelse

delse af 1) kommissionens egne arkiver (årsberetninger, mødereferater og indberetninger) og 2) den geografiske generalregistratur. Endelig ønskedes udarbejdet en artikel og/eller selvstændig publikation, der analyserede registreringerne.

Resultatet af dette arbejde foreligger nu. Der er udarbejdet følgende:

- en oversigt over *Registreringskommissionens arkiv* (1906-1990) samt en kort vejledning i dets benyttelse til indlæggelse i Det kongelige Biblioteks edb-baserede informationssystem REX.
- en datafil over registreringerne i den geografiske generalregistratur nu ligeledes indlagt i Håndskriftafdelingens base REX. Den omfatter 100 poster, der hver indeholder følgende oplysninger om registreringen:
land, by, institution, emne;
årstal for registrering;
navn på registrator;
indholdsangivelse af, hvad der er registreret, herunder evt. betydningsfulde navne; henvisning til papirer (beretninger, korrespondancer) i kommissionens arkiv; henvisning til den relevante arkivkasse.

Disse oversigter og filer er søgbare i REX pr. 1. juni 1995. Der kan søges på navn, by, land, institution og emne. Arbejdet har desuden omfattet en vedligeholdelse og opdatering af de dele af arkiv og kartotekskasser, hvor der savnedes orden. Det er hensigten at opstille både arkivet og kortkartoteket tilgængeligt for publikum i den nye speciallæsesal i Det kongelige Biblioteks nye bygning i Havnefronten, der åbner i 1998. Det må vurderes som betydningsfuldt, at der nu ved selve søgningen i generalregistraturen kan opnås henvisning til registreringens sag i kommissionens arkiv, hvad enten denne ligger i form af korrespondance eller er omtalt i årsberetningen.

Arbejdet har været vanskeligt og tidskrævende, da ordningen og vedligeholdelsen af både arkiv og kartoteker viste sig at være langt mere omfattende og dermed påkrævet end først anslået. Til gengæld er der nu en nem adgang for benytterne. Indtil 1997 vil publikum efter opslag på hjælpeskærmen i REX kunne få adgang til arkiv og kasser, selv om de på grund af pladmangel i Det kongelige Biblioteks Informationssal endnu ikke kan stå fremme til almindeligt brug. Kun versregistranten står som hidtil i Informationssalen.

Det har på grund af det uventet store revisionsarbejde ikke været muligt inden for den tid, bevillingen afsatte, at udarbejde artikler til Magasin hhv. en selvstændig publikation om kommissionens arbejde og registreringer.

Erland Kolding Nielsen

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie

Lektor Claus Bjørn, KU, har i henhold til en tidligere indgået aftale i beretningsåret forestået registreringen af en række arkivalier, tilhørende godsejer Gustav Erik von Rosen, Rudbjerggård. Der er fortrinsvis tale om materiale med tilknytning til major i generalstabten Sigismund Carl Ludvig von Rosen (1827-64), der faldt ved Dybbøl.

I beretningsåret er kommissionens formand Tage Kaarsted afgået ved døden. Efterfølgende har kommissionen valgt Niels Thomsen som ny formand. Arkivchef Jørgen Thomsen, Stadsarkivet i Odense, varetager fortsat sekretariatsforretningerne.

Troels Dahlerup Ole Feldbæk Niels Thomsen/Jørgen Thomsen

Corpus Lexicographorum Graecorum, CLG

Etymologicum Genuinum

Tekstrevisjonen på edb er fortsat, idet der i det forløbne år blev indtastet en foreløbig tekst til artiklerne i bogstavet Π og dele af Τ. Alle glosserne fra I til Χ blev kontrolleret for skrivefejl og mulige udeladelser ved indtastningen.

Den gennemgribende revision og ajourføring af manuskriptet til *apparatus criticus* og *apparatus fontium et locorum parallelorum* til Α-Δ er videreført.

Klaus Alpers

Hesychios

Færdiggørelsen af Kurt Lattes Hesychios-udgave finansieres af Carlsbergfondet indtil slutningen af marts 1996, hvor anden halvdel af et yderligere årsstipendium udløber.

Med hensyn til detaljer om den forbedrede arbejdsgang henvises til sidste års beretning.

Foruden fortsat videnskabelig assistance fra kommissionsmedlemmerne og de i beretningen for 1991-92 og 1992-93 anførte filologer bør specielt nævnes dr. Martin L. West (All Souls College Oxford, tidl. professor ved University of London), som har gennemset og leveret værdifulde kommentarer til færdiggjorte dele.

Peter Allan Hansen

Thesaurus Linguae Latinae, TLL

I løbet af 1994 er publiceret Vol. X,1 Fasc. VIII, pensio – perdomo. Den 29.6.-1.7. deltog Holger Friis Johansen i Den internationale Thesauruskommissions ordinære møde samt i de i anledning af Thesaurus Linguae Latinae's 100 års jubilæum stedfundne videnskabelige arrangementer.

Peter Terkelsens virksomhed som redaktionsmedarbejder på bevilling fra Carlsbergfondet sluttede den 1.9.1994. En efterfølger, ligeledes på bevilling fra Carlsbergfondet, tiltræder i forsommeren 1995.

Holger Friis Johansen

Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner

Trykningen af det tiende og sidste bind i rækken af publikationer af Carlsbergfondets udgravninger i Hāma, *The Medieval Citadel and its Surroundings* af Peter Pentz, er uheldigvis blevet forsinket. Bindet forventes udsendt inden udgangen af 1995.

I serien *Publications of the Carlsberg Expedition to Phoenicia* resterer endnu fem bind. Heraf er *Sūkās X. The Bronze and Early Iron Age Remains at the Southern Harbour* af P.J. Riis et al. i trykken i Selskabets skriferække (*Hist-fil.Skr. 17*). Manuskriptet til det følgende bind: »Topografiske studier vedrørende Ġabla sletten« forventes at være klart til at gå i trykken i løbet af efteråret 1995.

Peder Mortensen   Eduard Nielsen   Olaf Olsen   Ingolf Thuesen

Danmarks Akvarium

Den usædvanligt varme og tørre sommer medførte, som for andre lignende institutioner, et betragteligt fald i betalende gæster: fra

203.102 i 1993 til 164.294. Fire udsendelser omkring påske i TV2-Lorry havde dog en positiv effekt på besøget; en række økologiske temaer blev behandlet med udgangspunkt i Akvariets udstillinger.

Efter indhøstede erfaringer i de fem små akvarier med tropisk saltvand i det biologiske museum er også de store akvarier i den gamle afdeling blevet udstyret med levende koraller. Forudsætningen for at kunne få disse sarte dyrekolonier til at trives er intens overvågning kombineret med kraftige kviksølvlamper, en voldsom vandbevægelse, delvis sterilisering af vandet med ultraviolet lys samt vandfiltrering suppleret med proteinskummere, hvor ozonholdig luft tilført nedefra skummer affaldsprodukter bort foroven. Pumper og belysning medfører imidlertid en opvarmning, der har måttet imødegås med et ekstra køleanlæg.

I det store Forundringsrum i kælderen, der i første række bruges af Skoletjenesten, er aktiviteterne for publikum i weekenderne nu blevet et veletableret og meget påskønnet ekstratilbud. Særlig populær er nærkontakt med fisk, muslinger og snegle, søstjerner og søpindsvin, krabber og andre velegnede danske dyr, der sker under kyndig vejledning af biologer.

Skoletjenesten er, i forbindelse med andre aktiviteter på stranden neden for Akvariet, gået i gang med at strukturere brug af håndvod, som eleverne selv trækker i land. I et nyt tilbud for børnehaverbørn, »Smag med Dyrene«, sammenligner børnene smagsansen hos sig selv og hos krabber, som smager med sansehår på benene.

I laboratoriekælderen har en tidligere studentermedarbejder ved Skoletjenesten undersøgt optagelse, omsætning og udskillelse af kobber hos ål. Disse processer har vist sig at foregå mere effektivt hos fodrede ål end hos sultede ål, og udskillelsen sker gennem leveren via galden til tarmen.

Torben Wolff

Physica Scripta

Physica Scripta udgives af de videnskabelige og de fysiske foreninger i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island. Aftalen om udgivelsen af tidsskriftet er netop blevet forlænget for perioden 1994-1999. Hovedredaktionen forbliver i Stockholm hos Kungliga Vetenskapsakademien med fil.dr. Anders Bárány som hovedredaktør

og Roger Wäppling som medredaktør. Agneta Seidel er ansat i en halvtidsstilling med ansvaret som teknisk redaktør. Katarina Lundin er ansvarlig for manuskripterne og tidsskriftets korrespondance. Tidsskriftets økonomi, abonnementer og fordeling styres af Åsa von Krusenstjerna. Lindsay Ross Int. Ltd. i England har ansvaret for sats, trykning, indbinding og til dels også distribuering af tidsskriftet. Redaktionsmedarbejdere får assistance fra omkring 30 fagredaktører fra udgiverlandene, Europa i øvrigt samt USA.

Den videnskabelige profil og fordelingen af bidrag på forskellige faggrupper i *Physica Scripta* er ikke ændret væsentligt i det forløbne år. Tidsskriftet har en stabil tilgang af manuskripter fra store dele af verden, omend Australien og Sydamerika er svagt repræsenteret. Det samlede antal publicerede sider i de ordinære numre var omtrent 1500, mens special-numrene (de såkaldte Topical Issues) indeholdt omtrent 1000 sider fordelt på seks numre. Dette resultat er lidt mindre end de 2800 sider (+/- 10%), som *Physica Scripta*'s bestyrelse i 1991 anslog som et rimeligt mål.

Physica Scripta har en stabil økonomi. Bestyrelsen har kunnet afsætte 10.000 SEK for hvert af de nordiske lande til rejsestipendier for yngre forskere, som har fået en artikel trykt i *Physica Scripta*. Sveriges medlemskab af EU og den deraf følgende justering af momslovgivningen får kun ringe betydning for tidsskriftet. Den generelle udvikling har nødvendiggjort en mindre stigning på 75 USD/år i abonnementsprisen, mens prisen i DEM og SEK forbliver uændret.

Hans L. Pécseli

Acta Zoologica

Bind 75 omfattende fire hefter på tilsammen 384 sider er udkommet i 1994. Dette dækker det ordinære sidetal på 320 samt 64 ekstra sider trykt med tilskud fra Nordisk Publiceringsnævn. Tilstrømningen af manuskripter er stadig betydelig, og de fire hefter udkommer nu i første måned i hvert kvartal. For 1995 har Pergamon/Elsevier sat det ordinære sidetal op til 352. Kvaliteten af manuskripterne ser ud til at være stabil; ca. en trediedel forkastes hvert år.

Claus Nielsen

UAI, UNION ACADEMIQUE INTERNATIONALE

69. generalforsamling i Prag 11.-17. juni 1995

Som delegerede for Videnskabernes Selskab deltog undertegnede Birger Munk Olsen og Rudi Thomsen i denne generalforsamling, på hvilken videnskabsakademier fra 31 lande var repræsenteret. Bl.a. havde såvel Kina som Korea – hvad der konstateredes med stor tilfredshed – sendt to delegerede, og endvidere var også de to nyoptagne akademier i Tunesien og Slovakiet repræsenteret. Derimod har det fortsat ikke været muligt at få det irske akademi til at indtræde i unionen.

Ud over at deltage i generalforsamlingens plenarmøder og møderne i Unionens 42 kommissioner, hvor disses publikationsforetagender blev drøftet, havde Selskabets delegerede følgende specielle funktioner: Birger Munk Olsen var rapportør for Monumenta Musicae Byzantinae, som Selskabet har ansvaret for, og blev desuden valgt til medlem af bedømmelsesudvalget for det nyanmeldte projekt Monumenta Palaeographica Medii Aevi. Rudi Thomsen var rapportør for Selskabets andet publikationsforetagende, A Critical Pāli Dictionary, og deltog derudover i sin egenskab af vicepræsident i det indledende forretningsudvalgsmøde samt møderne i generalforsamlingens commission des affaires internes.

På generalforsamlingens afslutningsmøde blev det vedtaget at inddrage det omtalte projekt Monumenta Palaeographica Medii Aevi såvel som projektet Clavis Monumentorum Litterarum Bohemiae under Unionens auspici. På samme møde blev italieneren Aurelio Roncaglia valgt til ny præsident og amerikaneren Madeline H. Caviness til ny vicepræsident, og endvidere blev der valgt fem nye medlemmer af forretningsudvalget, nemlig Vilém Herold fra Den tjekkiske Republik, Masaaki Kubo fra Japan, Jacques Monfrin fra Frankrig, Shaul Shaked fra Israel og Rudi Thomsen fra Danmark.

Næste års generalforsamling vil blive afholdt i Bruxelles 16.-22. juni.

Birger Munk Olsen

Rudi Thomsen

CIPSH, Conseil International de la Philosophie et des Sciences Humaines

I dagene 28. september – 1. oktober afholdt UNESCO's råd for de humanistiske videnskaber, CIPSH, sin 22. generalforsamling, denne gang i Cyperns hovedstad Nicosia.

Generalforsamlingen omfattede CIPSH's forretningsudvalg med præsidenten greve Jean d'Ormesson og den danskfødte generalsekretær Annelise Gaborieau (begge Paris) i spidsen, endvidere fire delegerede fra UAI's forretningsudvalg, deriblandt undertegnede, og endelig én delegeret fra ti af rådets tolv internationale fagsammenslutninger; den internationale komite for kunsthistorie var ikke repræsenteret på grund af sygdom, og ligesom det var tilfældet på generalforsamlingen i Zimbabwe i 1992, havde den internationale kongres for afrikanske studier undladt at sende en repræsentant. Ud over de delegerede deltog også direktøren for UNESCO's kulturelle projekter, afrikaneren Doudou Diene, i møderne som stedfortræder for organisationens generalsekretær.

På grundlag af arbejdet i en nedsat budgetkomite fordelte generalforsamlingen den bevilling på 600.000 dollars for årene 1996-97, som CIPSH's medlemsorganisationer tilsammen regner med at modtage fra UNESCO, nu hvor dettes finansielle situation synes at ville lysne ved den forventede nyttilslutning fra USA. Og først og fremmest blev CIPSH's forhold til UNESCO indgående drøftet. Det mundede ud i en resolution til UNESCO's generalsekretær om nedsættelse af en international komite af videnskabsmænd, kunstnere og andre kulturpersonligheder som fremtidig uafhængig rådgiver vedrørende UNESCO's kulturelle programmer.

På det afsluttende møde trak Annelise Gaborieau sig tilbage som generalsekretær, men blev af hensyn til kontinuiteten i CIPSH's aktiviteter i stedet udpeget som kasserer. Som ny generalsekretær valgtes den tyske politolog professor Tilo Schabert, og i øvrigt blev det resterende forretningsudvalg genvalgt for den kommende toårsperiode.

I fortsættelse af generalforsamlingen blev der afholdt et todages kollokvium i tilknytning til UNESCO's store tiårige forskningsprojekt om Silkevejen som international kulturformidler. Emnet herfor var en belysning af forekomsten af kulturkontakter ud fra låne-

ordene i de forskellige sprog, og det skete ved indlæg af 18 indbudte forskere fra de forskellige verdensdele.

Rudi Thomsen

UAI's forretningsudvalg

I dagene 14.-15. februar 1995 deltog undertegnede som vicepræsident for UAI i det årlige forretningsudvalgsmøde i Paris, der som sædvanlig blev afholdt i Institut de France med deltagelse af samtlige syv forretningsudvalgsmedlemmer og Unionens to belgiske administrative ledere.

Det blev konstateret, at Unionens finansielle situation stadig er tilfredsstillende. På tilsvarende måde går alt planmæssigt med de forskellige publikationsprojekter, og specielt er det glædeligt, at serien *Corpus Antiquitatum Americanensium* atter er vakt til live. Alene for serien *Corpus Vasorum Antiquorum* er der fortsat problemer, nemlig med hensyn til publiceringen af de græske vaser i Skt. Petersborgs og Moskvas museer.

Vedrørende de energiske bestræbelser, der udfoldes for at udvide Unionen mest muligt internationalt, er der håb om en snarlig tilslutning fra Chile og Bulgarien. For Irlands og Portugals vedkommende hindres tilslutningen fortsat af økonomiske vanskeligheder. Der er også ført forhandlinger med Syriens og Thailands akademier, og der er håb om, at de vil føre til et positivt resultat.

Det blev meddelt, at de tyske akademier nu har udpeget deres anden delegerede til UAI, nemlig professor Ernst Vogt fra Münchens universitet, der beklæder den vigtige post som præsident for den internationale Thesaurus-kommission.

Hvad angår optagelsen af nye projekter under UAI's patronage, var der enighed om at fremme optagelsen af serien *Monumenta Medii Aevi*, der nu har fået den nye titel *Monumenta Palaeographica Medii Aevi*, og at anmode det tjekkiske akademi om en officiel henvendelse om optagelse af serien *Clavis Monumentorum Litterarum*. Derimod blev behandlingen af serien *Corpus Speculorum Etruscorum* udsat på grund af nyligt indtrufne organisatoriske problemer, og endelig kunne man ikke imødekomme et indisk ønske om optagelse af et projekt om den indiske tænknings historie, som snarere hører hjemme under UNESCO.

Sluttelig blev der givet oplysninger om arrangementerne ved den forestående generalforsamling i Prag.

På et efterfølgende møde med CIPHS's fungerende generalsekretær, den danskfødte Annelise Gaborieau, og sektionschefen i UNESCO Michael Millward drøftedes UAI's forhold til de to nævnte overordnede organisationer. Mme Gaborieau aflagde rapport om CIPHS's generalforsamling i Nicosia (jf. min beretning om denne ovenfor). M. Millward gav en lang række nyttige oplysninger om de muligheder, UAI og CIPSH har for under UNESCO's nye finansieringssystem at opnå øgede tilskud til deres forskellige projekter. På mødet kunne alle deltagerne med tilfredshed konstatere, at der stadig består de bedst tænkelige relationer mellem UAI, CIPSH og UNESCO.

Rudi Thomsen

CVA, Corpus Vasorum Antiquorum

Der har i den forløbne periode været arbejdet på følgende værker: *Thorvaldsens Museum*. Fasc. 1, Torben Melander, Vases attiques à figures noires, tænkes udgivet i 1997.

Ny Carlsberg Glyptotek. Fasc. 1, Jette Christiansen, Greek Geometric and Archaic Vases, er under redaktionel bearbejdelse.

Nationalmuseet, Antiksamlingen. Fasc. 9, Keramik fra Stabiae. Tegning er påbegyndt, men ikke fuldført p.g.a. manglende økonomisk støtte. Fasc. 10, Attisk sort- og rødfigurskeramik. Vaserne er renset og omkonserveret m.h.p. fotografering.

Aarhus Universitet, Antikmuseet. Fasc. 1. Arbejdet med dette bind afventer, at fornøden arbejdskraft er til rådighed.

Jette Christiansen

NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis

Af NGML er i 1993 publiceret fasciklen *passibilis-pazzu*. Af *Lexicon Mediae Latinitatis Danicae* (red.: Peter Terkelsen, AaU) vil fascikel V under forudsætning af fornøden bevilling formodentlig kunne færdiggøres på 1-1¹/₂ år.

Holger Friis Johansen

Birger Munk Olsen

MMB, Monumenta Musicae Byzantinae

Siden sidste beretning (se Oversigt 1993-1994 s. 138) er der ikke udkommet nye bind af de forskellige underserier. *Corpus Scriptorum de Re Musica*: Bind 4 (*Anonymous: Questions and Answers on the Interval Signs*, ed. Bjarne Schartau) er i efteråret 1994 blevet antaget til udgivelse af Det østrigske Akademi og forventes udsendt inden udgangen af 1995. *Series Subsidia*: Der er blevet arbejdet på to nye bind i denne underserie: †Jørgen Raasted, *An Introduction to Byzantine Chant. The Musical Notation and the Chanted Texts* (Subsidia 9) og Sysse Engberg, *Profetie. The History of a Liturgical Book* (Subsidia 10). *Series Principalis*: En planlagt facsimile-udgave, ved Christian Hannick, af en *Apostolos* (det nytestamentelige epistel-lectionar) har det desværre været nødvendigt at udsætte. Ved udgiverkomiteens langtidspanlægning i august 1993 havde man ønsket at markere Carsten Høegs 100-års dag i 1996 med denne facsimile-udgave af et håndskrift med ekfonetisk notation. Den internationale byzantinerkongres (København, august 1996) ville være en ideel baggrund for denne markering. Redaktionen satser nu på inden august 1996 at få udsendt de ovenfor nævnte bind 9 og 10 af *Subsidia*-serien. Christian Troelsgårds fortegnelse over MMBs mikrofilm og håndskriftfotografier (*An Inventory of Microfilms and Photographs in the Collection of Monumenta Musicae Byzantinae*) er blevet indlagt på World Wide Web (WWW) under den desværre lidt misvisende adresse »www.ku.dk/latin/latin.htm« og vil således stå til disposition for alle med adgang til Internet.

John Bergsagel †Jørgen Raasted Christian Thodberg Christian Troelsgård

CPD, A Critical Pāli Dictionary

Arbejdet på A Critical Pāli Dictionary er fortsat i 1993, og konsonantafsnittets anden fascikel på 68 sider (CPD III.2) blev publiceret i begyndelsen af november 1993. Derefter blev der arbejdet på konsonantafsnittets tredje fascikel (CPD III.3) på 52 sider, som blev udgivet i begyndelsen af december 1994. Der er siden blevet arbejdet på konsonantafsnittets fjerde fascikel (CPD III.4), som forventes udgivet ultimo november 1995. Fortsættelsen af ordbogsarbejdet er fortsat sikret økonomisk af *Bukkyō dendō kyōkai*, Tokyo, der har til-

delt ordbogen USD 100.000 for 1993 og ligeledes for 1994. *Reiyukai* gennem *The International Institute for Buddhist Studies*, Tokyo, har bidraget med USD 10.000 for 1993 og ligeledes for 1994. Ordbogen har endvidere i 1993 og ligeledes for 1994 fra *Kungliga Vitterhets, Historie och Antikvitets Akademien*, Stockholm, modtaget SEK 50.000. Endelig har *Österreichische Akademie der Wissenschaften*, Wien, i 1994 bidraget med ÖS 30.000. Medlemmerne af Advisory Board er:

Colette Caillat, Paris;
 Siegfried Lienhard, Stockholm;
 professor, dr. Egaku Mayeda, Nagoya;
 professor Kogen Mizuno, Tokyo;
 professor, dr. Gadjin M. Nagao, Kyoto;
 Manfred Mayerhofer, Wien;
 professor, dr. Tatsuro Yamamoto, Tokyo; og
 dr. Akira Yuyama, Tokyo.

Päli-kommissionens medlemmer er fortsat: J. Asmussen, †S. Egerod, O. Lidin, J. Rischel, R. Thomsen. Sekretariatets personale udgøres af O.H. Pind (editor) og Ch. Hersaa (sekretær).

Olof Lidin

SNG, Sylloge Nummorum Graecorum

1981-82 udkom de syv første bind af det amerikanske forlag Sunrise Publications' nyudgave af den københavnske Sylloge. De er i 1994 blevet efterfulgt af et ottende bind, der omfatter fasciklerne om Nordafrikas og Spanien-Galliens græske mønter, og dermed foreligger hele Sylloge i den praktiske nyudgave. Efter at arbejdet med de to supplementbind har været indstillet i de to sidste år som følge af dr. Jan Zahles nye videnskabelige opgaver, er udarbejdelsen af disse bind nu blevet overtaget af dr. Sabine Schultz i Berlin. Udsendelsen af det første supplementbind vil derfor forhåbentlig kunne finde sted om et par år.

Rudi Thomsen

LIMC, Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae

Registreringen af materiale i danske museer er afsluttet. I det samlede lexicon er materialet til og med vol. VII publiceret.

Karsten Friis Johansen

JAI, Jewish Art Index

I august 1994 udkom det planlagte bind V af Jewish Art Index med titlen: Iconographical Index of Hebrew Illuminated Manuscripts (Vol. V), Illuminated Manuscripts of the Copenhagen Collection. Volume V er udgivet af Det kongelige Bibliotek og Det Hebraiske Universitet i Jerusalem under Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab og The Israel Academy of Sciences' auspicer (ISSN 0793-1557 og ISBN 965-391-006X). Som hovedredaktør har værket haft professor Bezalel Narkiss, Israel, og professor Gabrielle Sed-Rajna, Paris. Værket blev præsenteret ved en højtidelighed i forbindelse med The European Congress for Jewish Studies i København, august 1994, af redaktørerne og formanden for nationalkomiteen. Til stede var præsidenten for Videnskabernes Selskab Henning Sørensen, den tidligere præsident Erik Dal og overbibliotekar Erland Kolding Nielsen, KB.

Ulf Haxen

ICSU, INTERNATIONAL COUNCIL OF SCIENTIFIC UNIONS

Videnskabernes Selskab er det danske medlem af ICSU, og Danmark er medlem af samtlige unioner under ICSU. For hver union er der en dansk nationalkomite (se disses beretninger). Hver nationalkomite har et medlem i Den danske ICSU-nationalkomite, der varetager den danske tilknytning til ICSU og tillige tager sig af de problemer og forskningsprogrammer, som behandles af ICSU.

ICSU's medlemmer er dels de internationale unioner, dels nationale akademier eller lignende organisationer. ICSU's formål er at fremme internationalt samarbejde om forskning, og organisationen tager sig dels af generelle spørgsmål, dels af interdisciplinære forskningsprogrammer.

En af ICSU's vigtigste opgaver har i en årrække været at sikre et frit internationalt samarbejde om forskning. En stående ICSU-komite (med undertegnede som dansk repræsentant) medvirker til princippets realisering, bl.a. ved at formidle visum til forskere, der vil deltage i møder i lande, som deres regering ikke har diplomatiske forbindelser med. Danmark har i princippet varmt støttet bestræbelserne for at sikre alle forskere fri adgang til kongresser og

møder, til samarbejde med andre forskere samt til at publicere i og erhverve de internationale tidsskrifter. Den mangeårige boycott af Sydafrika og den aktuelle boycott af Serbien har imidlertid vist, at der ikke blandt politikerne er forståelse for værdien af at håndhæve dette princip.

Som nævnt er Danmark medlem af alle de unioner under ICSU, der varetager samarbejdet inden for de enkelte fag. Derimod er Danmark kun medlem af nogle af de mange komiteer og programmer, der koordinerer den tværfaglige eller regionale forskning. Den danske ICSU-nationalkomite behandler forslag til dansk medlemskab og foretager også en evaluering af udbyttet af de organer, som vi allerede er medlem af. Komiteen afvejer her den konkrete danske interesse med bl.a. omkostningerne.

Axel Michelsen

COSPAR, Committee on Space Research

SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics

COSPAR holdt sit 30. videnskabelige møde og generalforsamling i Hamborg i tiden 11. til 21. juli. Det tilhørende SCOSTEP-symposium fandt sted i Sendai i Japan 5. til 10. juni. Der var dansk deltagelse i begge møder.

Danske forskere inden for COSPAR's og SCOSTEP's arbejdsområder holdes underrettet om aktiviteter og initiativer ved hjælp af COSPAR Information Bulletin, der udkommer 4 gange om året samt ved informationsmateriale, der udsendes løbende fra de to organisationer.

Ørsted-satellitten: Den danske aktivitet inden for området er øget kraftigt, efter at Danmark har besluttet at bygge den første nationale satellit, Ørsted. Satellitten skal opsendes af NASA i slutningen af 1996. Satellitten er forsynet med magnetiske instrumenter, som kan måle Jordens magnetfelt med meget høj præcision, således at det bliver muligt at foretage en detaljeret opmåling af Jordens indre felt samtidig med en udforskning af de svagere magnetfelter, som stammer fra strømme i ionosfæren og i magnetosfæren. Et af magnetometrene leveres fra det franske rumforskningscenter CNES. Foruden de magnetiske måleinstrumenter er satellitten forsynet med et partikeleksperiment til måling af højenergiske partikler i form af elektroner, protoner og α -partikler.

NASA har til satellitten leveret en højpræcisions GPS (navigations) modtager, som vil blive anvendt til at måle elektrontætheden i ionosfæren, temperaturen i troposfæren og stratosfæren samt fugtighed i troposfæren.

Ørsted-projektet er et tværinstitutionelt projekt, som omfatter DMI, Afdelingen for Elektrofysik ved DTU, Geofysisk afd., KU, samt Dansk Rumforskningsinstitut. Eigil Friis-Christensen, forskningsleder ved DMI og adj. professor i geofysik ved KU, har ansvaret for administrationen og koordineringen af den videnskabelige indsats, såvel nationalt som internationalt. I denne koordinering vil Ørsted-projektets videnskabelige datacenter ved DMI spille en stor rolle. Den internationale indsats forventes at blive betydelig, idet et stort antal forskergrupper fra udlandet har indsendt forslag om at være med til at anvende Ørsted-projektets data. Sammen med NASA og CNES har Ørsted-projektet udvalgt 48 forskergrupper fra 14 lande til sammen med det danske forskerteam at analysere satellittens data.

Eigil Ungstrup

IAU, International Astronomical Union

IAU har afholdt sin 22. generalforsamling den 17.-24. august i Haag med ca. 2100 deltagere. Nationalrepræsentant og medlem af nomineringskomiteen var lektor Leif Kahl Kristensen, og lektor Birgitta Nordström deltog som medlem af finanskomiteen. I forbindelse med generalforsamlingen blev der afholdt videnskabelige symposier med dansk deltagelse. Der vedtoges en række resolutioner, som bl.a. vender sig mod placeringen af solreflektorer m.m. i det interplanetariske rum.

Poul Erik Nissen

IBRO, International Brain Research Organization

Nationalkomiteen udøver sit virke gennem Dansk Selskab for Neurovidenskab, hvis formand er professor, dr.med. Morten Møller. Dette selskab har udvidet sin medlemskare til 266 personer og afholdt 10 videnskabelige møder samt et symposium på Sandbjerg Gods omhandlende »glutamat-receptorer«.

Foreningen har sendt en repræsentant til det årlige Europæiske

Neuroscience Møde, som fandt sted i Wien. Ligeledes vil foreningen lade sig repræsentere ved det kommende IBRO-møde i Japan i juli 1995.

Nationalforeningen deltager aktivt i forberedelserne til »Hjernens År 1996«, som er en kampagne, hvor basale og kliniske forskere i 1996 vil afholde en række arrangementer, hvor man vil oplyse alment om hjernens funktion og sygdomme.

Morten Møller

ICL, Inter-Union Commission on the Lithosphere

Nationalkomiteen har i 1994 afholdt et møde. ICL's aktiviteter er knyttet til det internationale lithosfæreprogram (ILP). Nationalkomiteen får informationer om ILP's aktiviteter hovedsagelig gennem ILP's årsrapport samt fra ILP's sekretariat. Nationalkomiteens medlemmer formidler oplysninger videre til de relevante danske forskergrupper. Danske forskere har deltaget i en række internationale møder og workshops inden for og med relation til ILP's emneområde. Der er betydelig dansk deltagelse i det europæiske multidisciplinære lithosfæreforskningsprogram, EURO-PROBE, der ud over tilknytningen til ILP også er et videnskabeligt program under ESF. Der er fortsat stigende dansk forskningsaktivitet i »det nordatlantiske område«, hvor bl.a. det nyetablerede Dansk Lithosfærecenter under Danmarks Grundforskningsfond er virksomt.

Niels Balling

IGBP, International Geosphere Biosphere Programme

En engelsk version af oversigten over danske IGBP-aktiviteter er stadig ikke skrevet, hvilket hovedsagelig skyldes, at formanden hidtil kun har modtaget to projektbeskrivelser. Formanden deltog i det årlige IGBP Science Advisory Committee møde (SAC), denne gang i Bonn. Den danske nationalkomite er knap så interesseret i de voldsomme ønsker, visse lande har med hensyn til komiteernes fremtidige forpligtelser. Et nordisk møde forsøgtes afholdt; men der var ikke vilje i NOS-N til at støtte mødet. Herefter aflystes mødet. Komiteen besluttede at udnævne kontaktpersoner til IGBP's subprogrammer IGAC, GCTE etc. blandt komiteens medlemmer.

Formanden har på en enig komites vegne tilskrevet det Strategiske Miljøprogram, SMP, i håb om at et eventuelt SMP2 også kunne omfatte mere globale aspekter, end tilfældet var for SMP.

Claus Hammer

IGU, International Geographical Union

Nationalkomiteen har arbejdet med en række problemstillinger i tilknytning til hovedopgaven: at administrere den forskningsmæssige indsats i forhold til den Internationale Geografiske Union (IGU). Desuden diskuterer man en række generelle spørgsmål vedrørende faget. Det internationale samarbejde udøves i arbejdsgrupper og disciplin-specifikke komiteer med aktiv dansk deltagelse. Nationalkomiteen varetager desuden distributionen af informationer om internationale aktiviteter, herunder af IGU's løbende serie: IGU Bulletin, som blandt andet giver meddelelser om talrige relevante arrangementer overalt i Verden. IGU's regionale 1994-konference var i Prag med sessioner i andre centraleuropæiske byer. Konferencen dækkede hele faggeografiens spændvidde og fokuserede desuden på miljø og livskvalitet i Centraleuropa. I forbindelse med konferencen afholdtes orienterende møde i general assembly (med 70 nationalrepræsentanter) og møde i IGU's executive committee. Christian Wichmann Matthiessen repræsenterede Danmark ved førstnævnte møde. Sommeren 1996 afholdes den 28. internationale geografkongres i Haag. Der ventes 4000 deltagere, og den danske nationalkomite har påtaget sig en del af værtskabet for arrangementet. Temaet for kongressen er: Man, Land and the Sea. Der er dansk deltagelse i ledelsen af tre ekskursioner umiddelbart efter kongressen. Niels Nielsen og Morten Pejrup deltager i ledelsen af vestkyst-ekskursionen. Bjarne Holm Jacobsen leder Grønlands-ekskursionen. Christian Wichmann Matthiessen leder cross-South-Scandinavia-ekskursionen i samarbejde med Jan Magnussen, Peter Skriver og Niels Lewan (Lunds Universitet). Ekskursionsprogrammet ved Haag-konferencen er skitseret i Geografisk Tidsskrift bd. 94, side 82. Man forbereder danske bidrag til udstillinger. Ansvarlig herfor er Sofus Christiansen. Endvidere planlægger man Occasional Papers Denmark, vol. 10, med redaktør Henrik Breuning-Madsen. Komiteen har inviteret undervisningssektorens fagkonsulenter til at deltage i møderne med obser-

vatørstatus for derved at forbedre kommunikationen mellem videnskabens og undervisningens verdener og for bedre at kunne hævde geografiens status. Det nordiske samarbejde inden for IGU er genoptaget efter nogen tids stilstand.

Sofus Christiansen

Christian Wichmann Matthiessen

IMU, International Mathematical Union

Professor Mogens Niss, RUC, er sekretær for eksekutivkomiteen for ICMI (International Commission on Mathematical Instruction). Docent Martin P. Bendsøe, DTU, er dansk repræsentant i ICMI. Lektor Kirsti Andersen, AaU, er sekretær for eksekutivkomiteen for ICHM (International Commission on the History of Mathematics). Docent Jesper Lützen, KU, er dansk repræsentant i ICHM. I tilknytning til den internationale matematikerkongres i Zürich 3.-11. august 1994 har IMU afholdt generalforsamling 31. juli-1. august i Luzern (Schweiz). Som danske delegerede deltog Bent Fuglede og Vagn Lundsgaard Hansen. Den næste internationale matematikerkongres skal afholdes i Berlin i 1998.

Bent Fuglede

INQUA, International Union for Quaternary Research

Den danske nationalkomite har p.t. 10 medlemmer. Der afholdtes årsmøde i november 1994. I beretningsperioden har Berit Valentin Eriksen, Institut for Forhistorisk Arkæologi, AaU, deltaget i et symposium, *The Archaeology of the Pleistocene-Holocene Transition in Africa, the Near East, and Europe*, i Anaheim, Californien. Kaj Strand Petersen, DGU, har deltaget i et symposium, *LITTORAL 94*, arrangeret af EUROCAST i Lissabon. Under INQUA Commission on Formation and Properties of Glacial Deposits er der oprettet en ny arbejdsgruppe: *Geospacial Analysis of Glaciated Environments (GAGE)* med Ole Humlum, Geografisk Institut, KU, som sekretær. Subcommission on European Quaternary Mammal Research Association (EuroMam) har Kim Aaris-Sørensen, Zoologisk Museum, KU, som medlem. Kaj Strand Petersen og Stig Schack Pedersen, begge DGU, samt Michael Houmark-Nielsen, Geologisk Institut, KU, har udarbejdet guidebooks til ekskursioner

i forbindelse med XIV International INQUA Congress i Berlin 3.-10. august 1995. Nationalkomiteens sekretariat orienterer løbende, mens de forskere, der er tilknyttet INQUA's kommissioner og subkommissioner, orienteres om aktiviteter direkte fra de respektive sekretariater.

Johannes Krüger

ISSS, International Society of Soil Sciences

Nationalkomiteens arbejde foregår via det nationale selskab, Dansk Forening for Jordbundsvidenskab, idet undertegnede repræsenterer for nationalkomiteen samtidig er formand for foreningen. Foreningen har i årets løb afholdt fire møder med foredrag. Endvidere kan det oplyses, at foreningen er repræsenteret ved formanden i styringsgruppen (management committee) for tidsskriftet *European Journal of Soil Science* (engelsk).

Ole K. Borggaard

IUBMB, International Union of Biochemistry and Molecular Biology

Nationalkomiteen har afholdt et møde. Nationalkomiteen modtager løbende informationer fra IUBMB, såsom IUBMB Circulars, IUBMB News Letters og FEBS Bulletin, der videreformidles. I lighed med tidligere år foregår aktiviteterne overvejende i de foreninger og selskaber, nationalkomiteen repræsenterer. Biokemisk Forening med 996 medlemmer har afholdt 10 møder samt 4 minisymposier. Biologisk Selskab med 693 medlemmer har afholdt 20 møder. Jydsk Biologisk Selskab med 150 medlemmer har afholdt 8 møder. Selskab for Klinisk Kemi med 387 medlemmer har afholdt 6 møder. Nationalkomiteen har primært via disse selskaber informeret hovedparten af danske biokemikere og molekylærbiologer om internationale aktiviteter, bl.a. IUBMB, FEBS (Federation of European Biochemical Societies) og EMBO (European Molecular Biology Organization). Lektor Karsten Kristiansen (Odense) og docent Hans Uffe Sperling-Petersen (Århus) var valgt som danske delegerede ved 15th Ordinary General Assembly 12. september 1994 ved International Congress of Biochemistry and Molecular Biology i New Delhi. Konferencen havde 3000 deltagere og blev

åbnet af Indiens præsident. Nordisk samarbejde på biokemi/molekylærbiologi området bliver koordineret af Nordisk Komite for Biokemi og NOMBA (Nordic Molecular Biology Association). Brian Clark er formand for Nordisk Komite for Biokemi og formand for IUBMB Committees on Symposia and Interest Groups. Julio E. Celis er dansk videnskabelig delegeret ved EMBC (European Molecular Biology Conference) og EMBL (European Molecular Biology Laboratory). Professor Roger Garrett er medlem af EMBO Course Committee.

Brian F.C. Clark

IUBS, International Union of Biological Sciences

Nationalkomiteen for IUBS har i 1994 afholdt et møde og er fortsat engageret i de i tidligere årsberetninger omtalte arbejder og bl.a. repræsenteret i IGBP. Med mellemrum har undertegnede udsendt »nyhedsbreve« til komiteens medlemmer bl.a. om komiteens arbejde for samarbejde mellem IUBS og nogle danske projekter, herunder et nordisk projekt om biodiversitet i tropiske bjergskove og et projekt om ændringer i vegetationen i tundraområder (IPEX under MAB). Endvidere er bestræbelser for tilvejebringelse af biologisk litteratur til Vilnius Universitet fortsat. Muligheder for dansk medvirken ved oprettelse af biologiske databaser er ved at blive undersøgt.

Ole E. Heie

IUCr, International Union of Crystallography

IUCr udgiver tidsskrifterne Acta Crystallographica, sektion A, B, C og D, samt Journal of Applied Crystallography og Journal of Synchrotron Radiation. Desuden udgives de omfattende tabelværker International Tables for X-ray Crystallography og Structure Reports samt fortegnelsen World Directory of Crystallographers, der nu også er tilgængelig via datanet. Siden 1993 har unionen udsendt et IUCr Newsletter til alle krystallografer, som er registreret i World Directory. Hvert tredje år afholdes International Congress and General Assembly, senest i august 1993 i Beijing, Kina. Et betydeligt arbejde udføres i de faglige udvalg og kommissioner, som er nedsat af IUCr, og hvor flere danske krystallografer for tiden har

sæde. Forbindelsen til IUCr varetages af den danske Nationalkomite, som også foranlediger, at der afholdes danske krystallografmøder, sædvanligvis et hvert år. Det 26. Danske Krystallografimøde fandt sted 6.-7. juni 1994 på Gl. Avernæs med 56 deltagere og med støtte fra Acta Chemica Scandinavica. Nationalkomiteen er endvidere ansvarlig for, at Cambridge Crystallographic Database er tilgængelig for danske forskere, men udgifterne hertil dækkes af brugerne.

Niels Thorup

IUGG, International Union of Geodesy and Geophysics

Nationalkomiteen har i 1994 afholdt et møde. Nationalkomiteen følger gennem sine repræsentanter arbejdet i nationalkomiteerne for ICSU, IUGS, ICL og IGBP. Nationalkomiteen koordinerer den danske deltagelse i unionens arbejde og følger i øvrigt de internationale aktiviteter inden for geodæsi og geofysik. Information om nationalkomiteen og IUGG's aktiviteter formidles gennem komiteens associationsrepræsentanter og øvrige medlemmer til danske forskere i de berørte institutioner. Unionens Chronicle, som i 1994 udsendtes i 6 numre, udgør en vigtig informationskilde. Hertil kommer associationernes Newsletters og andet materiale, som associationsrepræsentanterne distribuerer til relevante geodætiske og geofysiske institutioner.

C.C. Tscherning

IUGS, International Union of Geological Sciences

Nationalkomiteen har i 1994 afholdt et møde. Hovedaktiviteten har fortsat været rettet mod en forbedret information til de geologiske forskningsmiljøer om IUGS og mulighederne for deltagelse og forslag til IGCP-projekter. I denne sammenhæng har Nationalkomiteen udarbejdet en oversigt over danske geologers deltagelse i international geologisk forskning. Nationalkomiteen har med støtte af de øvrige nordiske nationalkomiteer nomineret Erik Stenestad, DGU, som kandidat til IGCP, Scientific Board, Working Group 2. Posten skal besættes ultimo 1995. Nationalkomiteen er af World Heritage blevet opfordret til at medvirke i registrering af bevarelsesværdige danske og grønlandske geologiske lokaliteter. Ar-

bejdet er igangsat. Nationalkomiteen har endvidere nedsat et udvalg med henblik på at formulere retningslinier for retskrivning af geologiske fagudtryk.

Bjarne Leth Nielsen

IMA, International Mineralogical Association (associeret IUGS)

Danske mineraloger er i 1994 løbende blevet orienteret om arbejdet i IMA på møder i Mineralogisk Klub (siden 4.11.1994 Dansk Mineralogisk Selskab). Flere danske forskere har, qua deres medlemskab af en eller flere af IMA's kommissioner og arbejdsgrupper, deltaget i IMA's arbejde. På generalforsamlingen i november 1994 valgtes repræsentanter for den kommende to-års periode, hvilket betød flere ændringer. I august-september afholdtes den 16. IMA generalforsamling i Pisa med tilhørende ekskursioner til udvalgte mineralforekomster i Italien. Mødet havde et deltagerantal på op mod 1.000, heraf 4 danskere. Det blev vedtaget at hæve det årlige medlemsbidrag fra USD 30 til USD 40. En række nye formænd, næstformænd og sekretærer blev udpeget til kommissioner og arbejdsgrupper. Nye lande har indmeldt sig i IMA, der nu omfatter 32 medlemslande. På mødet præsenteredes 3. udgave af World Directory of Mineral Collections, redigeret af bl.a. O.V. Petersen, tidligere dansk medlem af museumskommissionen. Aktiviteten i kommissioner og arbejdsgrupper har som i tidligere år været størst i kommissionen for nye mineraler og mineralnavne (CNMMN), hvor mere end 60 forslag til nye mineraler har været behandlet tillige med en række forslag til diskrediteringer og nomenklaturrevisioner. Næste generalforsamling i IMA finder sted i 1998 i Toronto. 1996 holder CNMMN et midtvejsmøde i Budapest i tilknytning til konferencen Mineralogy and Museums III.

Ole Johnsen

IUHPS, International Union of History and Philosophy of Science

I beretningsåret er der udsendt to numre af Orientering: Meddelelser fra den danske nationalkomite for videnskabshistorie og videnskabsfilosofi (11. årgang). Nationalkomiteen har afholdt et en-

kelt møde. Årsmødet afholdtes som en konference om »At undervise i videnskabshistorie« på RUC 11.-12. november 1994 med Helge Kragh, Thomas Söderqvist og Finn Aaserud som arrangører. Statens Humanistiske Forskningsråd har i juni 1994 bevilget 350.000 kr. årligt i to år til dansk forskning inden for videnskabshistorie og videnskabsfilosofi. Bevillingen anvendes til åbne netværksaktiviteter, der koordineres af Thomas Söderqvist, Stig Andur Pedersen og Claus Emmeche, KU, og som allerede nu har over 200 medlemmer. Nationalkomiteen samarbejder med netværkets ledelse.

Fritz Saaby Pedersen

David Favrholdt

IUIS, International Union of Immunological Sciences

Nationalkomiteen har i 1994 fortsat arbejdet med det Bioteknologiske Forskningscenter for Signalpeptider gennem afholdelse af ugentlige, offentligt tilgængelige møder på Rigshospitalet, Tagensvej. Her har unge og yngre forskere fremlagt aktuelle og kontroversielle videnskabelige problemer i immunologien til almindelig diskussion.

Arne Svejgaard

IUMS, International Union of Microbiological Societies

Danske mikrobiologer er blevet orienteret om unionens arbejde gennem Danmarks Mikrobiologiske Selskab og Virologiske Selskab. I 1994 er der afholdt møder omhandlende *Salmonella*-problematikken, extremophile mikroorganismer, antibiotika-resistens samt virologiske problemstillinger. Der har i indeværende år været afholdt generalforsamling i IUMS, hvor bl.a. ICSU's og IUMS's vigtige rolle i genopbygningen af østeuropæiske forskningsprogrammer samt mikrobiologiens voksende betydning i bioteknologiske og miljømæssige sammenhænge blev diskuteret.

Peter Westermann

IUNS, International Union of Nutritional Sciences

Nationalkomiteen har i 1994 afholdt et møde og har fortrinsvis beskæftiget sig med muligheden for at gøre Nationalkomiteen hø-

ringsberettiget i relevante ernæringsvidenskabelige spørgsmål. På denne baggrund har komiteen rettet henvendelse til blandt andet sundhedsministeren og Sundhedsstyrelsen. Initiativet har resulteret i positiv tilbagemelding fra sundhedsministeren. Komiteen har gjort flere tiltag til opprioritering af præ- og postgraduat ernæringsundervisning ved de sundhedsfaglige uddannelser, herunder lægestudierne. Komiteen har endvidere opfordret til oprettelse af lærestole, d.v.s. professorater, ved de sundhedsvidenskabelige fakulteter. Endelig har Komiteen fungeret som koordinerende organ vedrørende informationer om tiltag i øvrige organisationer, såsom Ernæringsrådet, ligesom der på den internationale side arbejdes for dansk repræsentation i IUNS-videnskabelige komiteer.

Arne Astrup

IUPAB, International Union of Pure and Applied Biophysics

IUPAB's væsentlige aktiviteter er afholdelse af internationale kongresser i biofysik samt cirkulation af information om møder inden for det biofysiske område. Den næste internationale kongres finder sted 11.-16. august 1996 i Amsterdam. Nationalkomiteen har indgivet forslag til emner på kongressen, men disse forslag er ikke blevet fulgt. Nationalkomiteen har ikke holdt møder i 1994. Nationalkomiteen fungerer i praksis som informationsnet, idet medlemmerne løbende modtager informationer fra IUPAB til videre orientering.

Peter Roepstorff

IUPAC, International Union of Pure and Applied Chemistry

Nationalkomiteen varetager forbindelsen med IUPAC, publicerer mødemeddelelser i bladet Dansk Kemi og sender delegater til Unionens generalforsamling. Omkostningerne i forbindelse med vor repræsentants deltagelse i den kommende generalforsamling, der skal finde sted i august 1995 i Guildford, England, betales af SNF-midlerne, medens alle omkostninger i Danmark er betalt af Kemisk Forening.

Sven E. Harnung

IUPAP, International Union of Pure and Applied Physics

Nationale og internationale aktiviteter foregår i regi af Dansk Fysisk Selskab, hvis bestyrelse fungerer som nationalkomite. I 1994 blev Per Anker Lindegaard valgt til næstformand i Kommissionen om magnetisme (C9). Dette skete ved et kommissionsmøde i Warszawa, hvor også den internationale konference om magnetisme for 1996, ICM96, blev planlagt. Den vil blive afholdt i Sydney.

Jakob Bohr

IUPHAR, International Union of Pharmacology

IUTOX, International Union of Toxicology

Den danske Nationalkomite har holdt 2 møder i 1994. Information om komiteens aktiviteter formidles igennem et Nyhedsbrev, der udsendes 3-4 gange årligt. Nationalkomiteens formand deltog i IUPHAR's General Assembly i Montreal. Komiteen deltager aktivt i planlægningen af flere internationale kongresser, der er sponsoreret af IUPHAR og IUTOX.

Ove A. Nedergaard

IUPS, International Union of Physiological Sciences

Nationalkomiteen har haft en række tiltag i forbindelse med lovgivning om dyreforsøg. Formanden er blevet indvalgt i Federation of European Physiological Societies' Committee on questions related to animal legislation and welfare. Komiteen har fortsat forbindelse med de baltiske lande.

Niels A. Thorn

IUTAM, International Union of Theoretical and Applied Mechanics

Informationen om IUTAM's og nationalkomiteens arbejde formidles især gennem Dansk Center for Anvendt Matematik og Mekanik (DCAMM), som tæller 130 danske medlemmer. I 1994 har IUTAM afholdt ti symposier, en sommerskole samt et møde i General Assembly. Danmark var vært for »IUTAM Symposium on Microstructures – Property Interactions in Composite Materials«, ledet af Dr.

R. Pyrz, og for IUTAM's sommerskole om emnet, Concurrent Engineering Tools for Dynamic Analysis and Optimization. I august 1994 afholdtes IUTAM's generalforsamling i Amsterdam, hvor professorerne N. Olhoff og P. Terndrup Pedersen repræsenterede den danske nationalkomite. Ved dette møde blev det besluttet, at et IUTAM Symposium on Simulation and Identification of Organized Structures in Flows skal afholdes i Danmark i 1997.

P. Terndrup Pedersen

SCOR, Scientific Committee on Oceanic Research

Den danske komite for SCOR udgøres af Dansk Nationalråd for Oceanologi (DNO). Dette har 16 medlemmer, som repræsenterer en bred kreds af de institutioner, der i Danmark er beskæftiget med havundersøgelser. De danske medlemmer af SCOR er forskningschef Merete Reuss (DMU), lektor Peter Kofoed Bjørnsen (KU) og seniorforsker Birger Larsen (DGU). Nationalrådet har holdt to møder i 1994 med M. Reuss som formand. Sekretær er B. Larsen. Det 8. danske havforsker møde blev afholdt i januar 1994 i Odense med 260 deltagere. Der samarbejdes med de norske og svenske havforskerforeninger om afholdelse af det første Nordic Marine Science Meeting i marts 1995. XXII SCOR Meeting blev holdt i oktober i Sidney, Canada, med M. Reuss som dansk repræsentant. Nationalrådet har udnævnt en dansk komite for World Ocean Circulation Experiment (WOCE). Denne komite, der har Erik Buch som formand, varetager planlægningen af det danske engagement i WOCE i tæt samarbejde med de øvrige nordiske lande. IOC afholdt den 19. generalforsamling i Paris i juni. DNO kunne ikke sende en repræsentant. Danmark finansierer to Associate Experts ved IOC.

Merete Reuss

Birger Larsen

URSI, Union Radio Scientifique Internationale

Der har ikke været internationale møder i URSI i beretningsåret, men der har været en række URSI-sponsorerede arrangementer. URSI's næste generalforsamling finder sted i Lille i Frankrig 28. august til 5. september 1996. Danske forskere holdes orienteret

om aktiviteter inden for URSI's område gennem URSI Information Bulletin og The Radioscientist, der nu udkommer samlet 4 gange årligt og udsendes til komited medlemmer og interesserede kontaktpersoner. URSI har også oprettet en elektronisk nyhedstjeneste, som giver meget hurtig informationsformidling. Man kan tilmelde sig denne nyhedstjeneste ved henvendelse til URSI's generalsekretariat i Gent i Belgien.

Eigil Ungstrup

WCRP, World Climate Research Programme

I året 1994 har komiteen holdt 2 møder. Disse møder har til formål at orientere internt for medlemmerne om aktiviteter på klimafronten, både hvad angår det programmæssige og det organisatoriske. Ved hvert møde tages et på forhånd udpeget tema op til nærmere diskussion. En ekspert inden for temaområdet deltager her. Der har ikke været direkte internationale aktiviteter, men udviklingen på den internationale front med hensyn til de videnskabelige programmer følges som sædvanlig nøje. Komiteen modtager løbende publikationer fra WCRP/ICSU og andre programmer/organisationer. Nationalkomiteen har for 1994 udarbejdet et kort notat vedrørende nogle vigtige resultater inden for klimaforskningen.

Aksel Walløe Hansen

CIOMS, COUNCIL FOR INTERNATIONAL ORGANIZATION OF MEDICAL SCIENCES

CIOMS har i 1994 udgivet en udmærket samlet oversigt over formål, organisation og aktiviteter: CIOMS, Organization, Activities, Members, Geneva 1995, 90s.

Året 1994 har været præget af nedsatte aktiviteter p.g.a. en anstrengt økonomi. De tre hovedområder er: 1) Bioethics and Health-Policy Ethics. 2) Drug Development and Use-Medical, Social and Economic Implications, og International Assessment and Monitoring of Adverse Drug Reactions and the Development of an International Agreed Terminology and Classification. Og 3) International Nomenclature of Diseases.

Ad 1: CIOMS har i samarbejde med WHO og UNESCO afholdt sin XXVIII Conference: Poverty, Vulnerability, the Value of Hu-

man Life, and the Emergence of Bioethics i Mexico, 17.-20. april 1994. Proceedings er trykt i Genève, 1995, 296s.

Endvidere støttede CIOMS og WHO et kollokvium i USA, 20.-25. juni 1994, om: Impact of Scientific Advances on Future Health. Proceedings ventes i 1995.

Ad 2: En rapport fra CIOMS Working Group III: The Core Safety Data Sheet: Standards for Good Clinical Safety Labelling Practice er udkommet i Geneva, 1995, 69s. Endelig er Proceedings fra CIOMS XXVII Conference: Drug Surveillance: International Cooperation – Past, Present and Future, udgivet i Geneva, 1994, 198s.

Ad 3: Udgivelsen af denne vigtige publikation er stillet i bero på grund af manglende fondsmidler, men der arbejdes med bindene om Blood and the Haemopoietic System Including Immunological Disorders, Neurological Disorders, og The Musculo-skeletal System.

Herudover foreligger den nye Calendar of Congresses of Medical Sciences.

J. Chr. Siim

G. Hammenshainb.

Erling Hammershaimb

3. marts 1904 – 8. febr. 1994

Af Benedikt Otzen

Den generation af universitetslærere, der i 1930'erne og 40'erne byggede institutionen Aarhus Universitet op, har med Erling Hammershaimb, der døde i februar i år få uger før sin 90-årsdag, mistet sin sidste markante skikkelse. Da Erling Hammershaimb i 1942 kom til Aarhus som docent i Gammeltestamentlig Eksegese, dannede han sammen med Johannes Munck det første teologiske lærerkollegium. Da fakultetet i 1992 kunne fejre 50-års jubilæum, var han den eneste, der var tilbage af den første generation af teologiske professorer, og vist også af de øvrige professorer ved Universitetet dengang.

Erling Hammershaimb blev født 3. marts 1904 i Aalborg som søn af overretssagfører, forsikringsdirektør Hjalmar Hammershaimb og Margrethe Kerstens. Slægten og navnet stammer fra Bøhmen, og en forfader indvandrede til Danmark i 1675 og blev kongelig udnævnt »Landmaaler Capitaine«. De fleste i slægten har været embedsmænd, flere af dem på Færøerne (hvorfor mange har troet, at navnet »Hammershaimb« er færøsk; men det er altså bøhmisk).

Disse oplysninger har jeg fra Hammershaimbs selvbiografi i Ordenskapitlet, som jeg har fået adgang til med fru Hammershaimbs tilladelse. Her fortæller han også om sine første år i Aalborg. Hvor glad han var for årene i under- og mellemskolen, og hvordan gymnasieårene blev en skuffelse.

Til gengæld nærrede han store forventninger til universitetsstudiet i København, hvor han efter nogen betænkning valgte teologien. Han blev hurtigt indfanget af Johs. Pedersens undervisning i hebraisk. Johs. Pedersen havde netop forladt det teologiske fakultet og var blevet Buhls efterfølger som professor i semitisk filologi – den samme bevægelse fra teologi til semitistik, som Hammershaimb skulle foretage 40 år senere. Det betød, at Johs. Pedersen selv havde undervisningen i hebraisk, og han vakte interessen for

Det gamle Testamente og for den semitiske baggrund for det gamle Israel. Hammershaimb gjorde studiet igennem mest ud af faget gammeltestamentlig eksegese og fik et nært forhold til professoren i faget, J.C. Jacobsen. En anden teologisk professor, der fik betydning for Hammershaimb var – ejendommeligt nok – den noget følelsesprægede Eduard Geismar.

Efter embedseksamen 1928 havde Hammershaimb ikke lyst til at blive præst, men tog på en længere »dannelsesrejse« i de europæiske hovedlande. Og så blev han 2-3 år huslærer på den fynske herregård Langesø, hvor han fik tid til at efterforske og skrive sin slægts historie, et arbejde som aldrig er blevet publiceret.

I 1931 kom Hammershaimb tilbage til København, boede på Borchs Kollegium og læste til magisterkonferens i Semitisk Filologi. Lærerne var fremfor alt Johs. Pedersen, men også O.E. Ravn i akkadisk og Johannes Østrup i arabisk. Prøven blev aflagt 1936 med hovedfag i hebraisk og bifag i aramæisk og arabisk.

Hammershaimb manuducerede i disse år teologer for 80 øre i timen pr. elev. Og hvis jeg, sagde han, begyndte med tre elever, og der så måske faldt én fra, og man iøvrigt tager i betragtning, at jeg skulle forberede mig til hver time, blev det en beskedent timeløn.

Det var hos Johs. Pedersen, at Hammershaimb i årene efter konferensen var assistent i hebraisk, og samtidig havde han timerne i nytestamentlig græsk hos teologerne. Det var slidsomme og fattige år. Hammershaimb har selv fortalt, hvordan holdene i hebraisk voksede, og timerne måtte dubleres; men Johs. Pedersen mente ikke, der var grund til at han skulle have honorar for dubleringstimerne; det var jo blot en gentagelse af allerede given undervisning.

Alligevel lykkedes det Hammershaimb i disse travle år at få udarbejdet disputatsen, *Das Verbum im Dialekt von Ras Schamra*, som blev forsvaret for den filosofiske doktorgrad den 16. oktober 1941. Den lange undertitel fortæller en del om, hvad bogen indeholder: *Eine morphologische und syntaktische Untersuchung des Verbums in den alphabetischen Keilschrifttexten aus dem alten Ugarit*. Det drejer sig altså om en undersøgelse af verbets former og dets syntaks i et sprog, der stammer fra det gamle Ugarit, som lå på Syriens kyst over for Kypern. Yderligere får vi at vide, at det drejer sig om tekster, der er affattet på et sprog, der skrives med kileskrift, men at kilerne er brugt til at forme en alfabetskrift.

Da Hammershaimb nogle måneder efter disputatsen tiltrådte

som docent i gammeltestamentlig eksegesi i Aarhus, holdt han en tiltrædelsesforelæsning (trykt 1942 i Gads danske Magasin, hvor han i en noget mere populær form beretter om Ugaritteksterne: i 1928 stødte en pløjende bonde på et gravkammer, og fra 1929 udgravede franske arkæologer den nærliggende ruinhøj (Ras Shamra, Fennikel-højen). Her var man heldigere, end man har lov at være: efter kun fem dages udgravning ramte man lige ned i tempel-arkivet. Store mængder af lertavler med kileskrift kom for dagen, og allerede et år efter havde man fundet ud af, at man stod over for byen Ugarit, som man kendte fra omtale i akkadiske og hittitiske tekster fra 2. årtusind f.Kr. Yderligere blev det klart, at teksterne var affattet på et semitisk sprog, eller snarere en dialekt, som havde været anvendt i et begrænset område i Nordsyrien, hvor man havde simplificeret den akkadiske kileskrift til et alfabet.

Ved udgravningerne i Mesopotamien helt tilbage i forrige århundrede havde man fundet titusinder af tekster. Men langt de fleste var handelsdokumenter. Her var man heldigere; det var jo tempelarkivet, man var truffet på, og her fandt man store mængder af religiøse tekster.

I løbet af 30'erne foregik der en omfattende forskning i de nyfundne tekster. Ikke mindst var de interessante, fordi de religiøse tekster stammede fra den kana'anæiske Ba'alreligion, som man hidtil kun kendte fra Det gamle Testaments polemik mod Palæstinas før-israelitiske religion. I Danmark havde Johs. Pedersen og teologen Flemming Hvidberg allerede skrevet større afhandlinger om teksternes indhold; men en dybtgående analyse af sprogets art og placering inden for den semitiske sproggruppe savnedes. Det var denne opgave, Hammershaimb stillede sig, idet han begrænsede sig til verbalsystemet.

Det var et pionérarbejde, der kunne fremlægges i 1941. Der var i 30'erne delte meninger om vurderingen af den ugaritiske dialekt; nogle (Hans Bauer i Halle, der var den første, der i 1930 dechiffrede det ugaritiske alfabet, og Albrecht Goetze fra Yale) ville – ikke mindst når det gælder verbalsystemet – mene, at ugaritisk står østesemitisk (akkadisk) nærmest. Det hænger dels sammen med tempusforholdene, og dels med, at den hyppigste kausativform i ugaritisk er *shaf'el*, som er kausativ-formen i akkadisk.

Heroverfor vil Hammershaimb vise, at ugaritisk helt og ganske hører hjemme i det nordvestsemitiske, at det står hebraisk nær-

mest både morfologisk og syntaktisk, og at det bedst kan betegnes som old-hebraisk eller i hvert fald old-kana'anæisk. Han foretager en nøje gennemgang af alle de tekster, der var publiceret i løbet af 30'erne, foretager en statistisk optælling af verbalformer. Han kortlægger verbalsystemets former og redegør for tempusproblemet, hvor han anvender aspekt-synspunktet.

Hammershaimb viser – når det specielt gælder de akkadisk-lignende kausativ-former – at der nok er flere *shaf'el*-former (55) og færre *hif'il*-former, som de kendes på hebraisk (25). Dette forhold, siger Hammershaimb, kan hænge sammen med en vis påvirkning fra østsemitisk. Men analysen af de øvrige former overbeviser om, at det ugaritiske verbalsystem som sådant står hebraisk nærmest. De forskelle, der er mellem ugaritisk og hebraisk, skyldes tidsafstanden: ugaritisk hører hjemme omkr. år 1400 f. Kr., mens de ældste hebraiske tekster er mere end 500 år yngre.

Med denne afhandling placerede Hammershaimb sig i forreste række blandt Ugarit-forskerne, som i det store og hele accepterede hans resultater. Og samtidig stod han som en af de lovende semitiske filologer i Skandinavien. Det kan siges med det samme, at Hammershaimbs fordybelse i de ugaritiske tekster – ikke blot grammatisk, men også indholdsmæssigt – fik den største betydning for hans senere arbejde med de gammeltestamentlige tekster. Det skal jeg vende tilbage til.

Eksistensmulighederne var stadig beskedne. Man spinder ikke guld på at skrive én disputats; men den åbner nogle døre. I Aarhus havde der op gennem 30'erne været en teologisk præliminær-undervisning, til dels privat arrangeret. I 1938 foretog man et afgørende skridt mod dannelsen af et teologisk fakultet, idet man under det humanistiske fakultet ansatte en docent i hebraisk (teologen, senere arkæologen og orientlisten Harald Ingholt) og en professor i nytestamentlig eksegesis (Johannes Munck). Da Ingholt ved krigens begyndelse tog sin afsked og flyttede til USA, omdannede man hans stilling til et docentur i gammeltestamentlig eksegesis og slog stillinger op i kirkehistorie og systematisk teologi.

1. februar 1942 overtog Hammershaimb Ingholts stilling. Foreløbig var der altså kun Munck og Hammershaimb, men med de to opslåede professorater i sigte følte man sig som et helt kompagni og skred til handling.

Der hviler et mytisk skær over fakultetets tilblivelse, og hand-

lingsforløbet er typisk for pionertiden. Hammershaimb fortalte selv om det: hvorledes han i den hårde isvinter ikke kunne komme over Storebælt, men fløj til flyvepladsen i Ry i slutningen af januar og fra den 1. februar fik løn som docent (knap 500 kr. om måneden – dog et fremskridt fra de beskedne assistentlønninger i København). »Den 4. februar kom jeg hjem til Johannes Munck, og sammen besluttede vi at oprette det teologiske fakultet. Ingen kunne belære os om, hvorledes man skulle gøre dette, men vi fandt ud af, at det vigtigste måtte være at anskaffe en protokol og begynde at skrive i den. Og vi sørgede desuden for at sætte presse på. Det humanistiske fakultet stillede sig meget forstående over for de to udbrydere, og ministeriet fulgte efter med anerkendelse af det skete«.

Hammershaimbs beretning om den første tid (oprindeligt et foredrag fra 1976) er optrykt i fakultetets jubilæumsskrift fra 1992, side 96-111, og en facsimile af den første side i protokollen er givet på bogens perm: »*Det første Møde den 4. februar 1942*. Docent, dr.phil. E. Hammershaimb og Professor, dr.theol. J. Munck holdt Møde i Teologisk Haandbibliotek Kl. 11 og konstituerede sig som Det teologiske Fakultet ved Aarhus Universitet. Man enedes om, at Professor Munck skulde fungere som Dekan indtil Sommeren. Alle de for det nye Fakultet foreliggende Spørgsmaal, specielt de to bevilgede Professorater, blev derefter drøftede. (sign.) Johannes Munck«.

De to andre stillinger blev lidt senere besat med kirkehistorikeren P.G. Lindhardt og systematikeren K.E. Løgstrup, og i 1945, da Regin Prenter dukkede frem (han havde været under jorden), blev han udnævnt i dogmatik. Samtidig blev Hammershaimbs docentur omdannet til et professorat, og man havde så et teologisk fakultet med professorater i de fem klassiske fag.

I 1946 giftede Hammershaimb sig med bibliotekar Ida Breum, og tre børn voksede op i hjemmet i Aarhus.

I mere end 20 år – frem til 1963, da han overtog det nyoprettede professorat i Semitisk Filologi ved det humanistiske fakultet i Aarhus – var Hammershaimb professor i gammeltestamentlig eksegeese. Det blev travle år med opbygningen af bibliotek og undervisning. Hammershaimb blev en central kraft i fakultetet, hans administrative evner blev taget i brug, og samtidig fik han tid til at frem-

bringe en stor videnskabelig og pædagogisk produktion. Hammershaimbs forfatterskab falder i tre grupper:

- 1) Ugaritisk samt semitisk epigrafik i almindelighed (arabiske, aramæiske og hebraiske indskrifter)
- 2) de gammeltestamentlige profetskrifter og den gammeltestamentlige teksthistorie
- 3) den senere jødiske litteratur (Pseudepigraferne).

Hammershaimb var et irenisk menneske. Men det varede ikke længe, før han kom i vinden. Han skrev et afsnit i *Haandbog i Kristendomskundskab* (1942), et bestillingsarbejde, som han næppe har lagt sin sjæl synderligt i. Det var en ganske traditionel opgave, han havde fået. Han udarbejdede en slags gammeltestamentlig litteraturhistorie, hvor han analyserede de enkelte gammeltestamentlige skrifter, redegjorde for deres tilblivelse, litterære udvikling etc. – på ganske samme måde som teologerne har gjort det i de sidste 200 år. Af en eller anden grund følte Indre Missions formand, Christian Bartholdy, sig kaldet til at angribe universitetsteologien, og han kastede sig over Hammershaimb. Han mente, at Hammershaimbs nøgterne vurdering af Det gamle Testaments litterære tilblivelse – med påvisning af de mange omredigeringer, ændringer og tilføjelser i tidens løb – skadede Biblens autoritet. Bartholdy sagde, at Hammershaimb måtte have studeret i »Djævelens stude-rekammer«!

Det var først senere, da Lindhardt havde analyseret vækkelsesbevægelserne sociologisk (de rige blev grundtvigianere, de fattige blev indremissionske, for at sige det meget kort), at Bartholdy kaldte det teologiske fakultet i Aarhus for »en røverkule«. Men det var altså Hammershaimb, der først måtte stå for skud. Det kunne ikke falde ham ind at svare på et sådant angreb. Han siger selv i sin ordensbiografi: »Angrebet lod mig fuldstændig kold, og jeg overlod gerne arenaen til mere kampivrige. Jeg har så vel ved denne som senere lejligheder undgået offentlig polemik og praktisk talt enhver form for avisskriverier«. Så vist ikke af mangel på mod; Hammershaimb har syntes, at angrebet var under lavmålet, hvad det også var.

Men ellers havde han nogle gode år i fakultetet. Nærmest stod han den jævnaldrende Johannes Munck. De var begge stærke personligheder, men på helt forskellig måde. Munck er blevet vurde-

ret meget forskelligt, men jeg synes egentlig, Prenter karakteriserer ham meget præcist i et interview i det omtalte jubilæumsskrift: »Munck var en meget bestemt mand og meget – hvad skal jeg kalde det? – meget regerende i den forstand, at han lagde ting til rette, så de gik, som han gerne ville have det« (s. 140). Lindhardt siger i sine erindringer, at det var helt forkert, når studenterne kunne få den opfattelse, at Munck »regerede« med Hammershaimb. »I virkeligheden var Hammershaimb den stærkeste; han dæmpede Munck ned og holdt ham i skøderne, når lejlighedsvis lidenskaben overvældede begavelsen, og før der skete noget uopretteligt ... kraftfeltet lå hos Hammershaimb, og han var den der så nogenlunde holdt sammen på tingene« (s. 92). Det er givet rigtigt. Alle respekterede Hammershaimb, hvordan end fronterne i fakultetet gik – og der var mange fronter og modsætninger. Hans retsindighed og sunde dømmekraft var hans styrke i alle forhold.

Hammershaimbs produktion i de første år i Aarhus er dels bestemt af de pædagogiske krav og dels af den indsigt, han med disputatsarbejdet havde fået i den før-israelitiske, kana'anæiske religion. Han skrev i 1946 en kommentar til en af de små profeter i GT – *Amosbogen fortolket*, og den er kommet i adskillige oplag og senere på engelsk. Den er pædagogisk forbilledlig og har hjulpet utallige studerende som en indføring i den profetiske litteratur og det ingenlunde lette hebraisk, som disse skrifter repræsenterer. Den er elementær i ordets bedste forstand. Hammershaimb var ikke bange for at meddele ting, som andre kommentatorer føler sig hævet over; men han kunne samtidig fastholde hovedlinjer og grundsynspunkter i denne klassiske hebraiske litteratur.

Ringens blev sluttet, idet Hammershaimb 40 år senere – som firsårig emeritus – skrev en lignende kommentar: *Femten gammeltestamentlige salmer* (1984). Den har de samme kvaliteter som Amoskommentaren. Det gælder også den filologiske kommentar: *Genesis. En sproglig analyse* (1957), som stadig er et uundværligt hjælpemiddel for enhver teologisk student.

Straks i årene efter krigen skrev Hammershaimb en artikel, som er blevet en klassiker i faget. Den handlede om problemer i Esajas bogens kapitel 7, *Immanuelstegnet* hed den, og den tager udgangspunkt i den berømte sætning, som i det Nye Testamente bliver opfattet som en forudsigelse af jomfrufødslen: »Se, den unge kvinde bliver frugtsommelig og føder en søn, og hun kalder ham Imma-

nuel«. Hammershaimb mener for det første – hvad teologerne længe havde været enige om – at Esajas med sætningen hentyder til bestemte forhold i sin egen samtid i det 8. årh. f. Kr. Men det nye i Hammershaimbs artikel er påvisningen af en forbindelse fra Esajasteksten tilbage til Ugaritteksterne, som er mindst 600-700 år ældre. Hammershaimb påviser, at profeten bringer et citat fra den israelitiske kongekult, som udtrykker et løfte om Davidsdynastiets beståen. Dette citat har sin næsten ordrette modsvarighed i en af de ugaritiske tekster, »Se, den unge kvinde føder en søn«, lige som den berømte sætning i Esajas 9, »Et barn er født os, en søn er os givet«, har sin modsvarighed i en anden tekst fra Ugarit. I begge tilfælde stammer teksterne fra kongekulten. Der er altså en tæt forbindelse mellem den israelitiske kongekult i Jerusalem og den tidligere kana'anæiske kongekult. Et forhold som ikke kan forundre nogen, når man erkender, at David ved sin erobring af Jerusalem formentlig overtog den kana'anæiske kult, således at de kana'anæiske guder er blevet dyrket ved siden af Israels gud Jahve.

En af Hammershaimbs betydeligste afhandlinger er kongresforedraget fra 1959, *On the Ethics of the Old Testament Prophets*. Også her kan han på værdifuld måde anvende sine indsigter i det ugaritiske. Profeterne anklager ellers voldsomt israeliterne for at lade sig påvirke af den kana'anæiske kultur og religion. Men i virkeligheden har de i deres etiske forkyndelse overtaget meget fra kana'anæerne. Kravet om at tage sig af de svage i samfundet udtrykkes fx hos Esajas i formlen: »Hjælp den undertrykte, skaf den faderløse ret, før enkens sag!« (Es. 1,17). Præcis de samme krav stilles til de kana'anæiske konger i Ugarit. De israelitiske profeter viderefører en gammel kana'anæisk retstradition.

Sammen med flere andre afhandlinger er de to nævnte genoptrykt i *Some Aspects of Old Testament Prophecy from Isaiah to Malachi* fra 1966. Man får her et godt indtryk af Hammershaimb som gammeltestamentlig forsker: discipelforholdet til Johs. Pedersen og til den norske teolog Sigmund Mowinckel er tydeligt, og Hammershaimb fremhæver det selv i den nævnte forelæsning fra 1976, som blev trykt i fakultetets jubilæumsbind 1992. Forsåvidt tilhører Hammershaimb den skandinaviske skole, med den stærke fremhævelse af den kultiske baggrund for de gammeltestamentlige teksters tilblivelse, af kongekulten etc. Men han står alligevel meget selvstændigt i den skandinaviske forskningstradition. Selv om han havde en

æresdoktorgrad fra det teologiske fakultet i Uppsala, havde han kun hovedrysten til overs for svenskernes excesser. Artiklen *History and Cult in the Old Testament* (Albright-festskriftet 1971) viser noget om hans metodiske overvejelser: israelitens opfattelse af sin egen historie som historien om Jahves førelse af sit folk bliver udtrykt i myten, som igen er uløseligt forbundet med kulten, for så vidt som de store religiøse fester forstås som fester, der mindes afgørende begivenheder i folkets historie (den kana'anæiske, agrare påskefest bliver hos israeliterne en mindefest for udfrielsen af Ægypten etc.). Historien er det overordnede i den israelitiske bevidsthed i forhold til myten og kulten.

Indskriftstudier fascinerede tydeligt nok altid Hammershaimb. Formentlig har pionerarbejdet med Ugaritteksterne, som han studerede lige så hurtigt, som de blev trukket op af jorden (der blev fundet og publiceret tekster op igennem 30'erne og i efterkrigsårene), givet ham lyst til den slags arbejde. Han skrev igennem årene artikler om alle de større tekstfund i Palæstina og nabolandene: de aramæiske Elefantine- og Hermopolis-papyri, de hebraiske Lakish-breve, den aramæiske Deir Alla-indskrift, og de hebraiske Qumran-tekster. I 1958 var han epigraf ved Carlsbergfondets udgravninger i Tell es-Sūkās i Syrien. Iøvrigt foretog han adskillige studierejser til Den nære Orient gennem årene: i 1948 var han i Ægypten, Libanon og Syrien, og i 1953-54 i Jordan og Israel.

På det arabiske felt havde Hammershaimb ansvaret for de middelalderlige indskrifter og de arabiske mønter fundet ved Carlsbergfondets udgravninger i Hāma i Syrien. *Les inscriptions sur verres et poteries* kom i Hāma IV, 2 i 1957. Men ikke mindst arbejdet med mønterne var omfattende og tidrøvende. Han begyndte allerede i 1930'erne, og publikationen kom først i 1969: *Monnaies islamiques* (Hāma IV,3). Der er intet forhold mellem de ret få sider i den store Hāma-publikation og så det arbejde, der ligger bagved.

I denne forbindelse vil det være rimeligt at nævne Hammershaimbs sidste arabiske arbejde: bogen *Ibn Khaldun, arabisk historisk skriver og statsmand* – på én gang en monografi om Ibn Khaldun og en oversættelse af store afsnit fra Ibn Khalduns Indledning til historieværket, hvor denne senmiddelalderlige araber fremsætter sit syn på historieskrivning, på sociale og økonomiske problemer etc. Den kom i 1982, da Hammershaimb var nær de 80.

I 1953 afholdtes den internationale kongres for gammeltestamentlige studier i København. Her var det Hammershaimb, der som en af initiativtagerne stod op og foreslog et stort internationalt udgiverarbejde: den syriske oversættelse af Det gamle Testamente (Peshitta), et værk, som stadig er under udgivelse hos Brill i Leiden. Dette store projekt med det komplicerede tekstkritiske arbejde deltog Hammershaimb selv i, og i 1976 udgav han i samarbejde med Hans Gottlieb Kongebøgerne. I mange år var han iøvrigt medredaktør af det internationale tidsskrift »Vetus Testamentum«, som også kommer hos Brill.

Sammen med andre Aarhus-teologer tog Hammershaimb initiativet til den første skandinaviske oversættelse af De gammeltestamentlige Pseudepigrapher – altså de jødiske skrifter fra århundrederne omkring Kristi tid, som blev til blandt jøderne i og uden for Palæstina, men nu kun er bevaret på forskellige sprog (syrisk, græsk, latin, old-slavisk, ætiopisk, armenisk etc.). Værket kom i to bind mellem 1953 og 1976 og er på næsten 1000 sider med indledninger og kommenterende noter. Hammershaimb stod selv for knap en tredjedel af værket og måtte oversætte og kommentere skrifter på ætiopisk, græsk, latin og old-slavisk. I alle disse arbejder (Peshitta, Pseudepigrapher, Hāma etc.) fornemmer man, hvorledes Hammershaimb drog nytte af sin solide filologiske skoling; han beherskede de sprog, han beskæftigede sig med, og ovenikøbet lærte han sig old-slavisk for at kunne klare de jødiske tekster, der kun er bevaret på dette sprog.

I de tyve år Hammershaimb var professor i gammeltestamentlig eksegese, påtog han sig stadig undervisning i de forskellige semitiske sprog. Det var derfor helt naturligt, at det humanistiske fakultet i Aarhus i 1963, da man fik oprettet en lærerstol i Semitisk Filologi, hentede Hammershaimb over til posten. Han lagde de næste år et stort arbejde i at opbygge et semitisk bibliotek og skabe en undervisningstradition. Jeg tror, Hammershaimb var glad for årene i det teologiske fakultet, men jeg tror, det var en endnu større glæde for ham at få lov at opbygge det fag, der stod hans hjerte så nær.

I 1966 blev Hammershaimb indvalgt i Videnskabernes Selskab. Han har haft sæde i forskellige kommissioner gennem årene, og han gav i 1968 meddelelsen »Om det aramaiske sprogs udvikling«

og i 1976 »Ibn Khaldun (1332-1406). Træk af en arabisk historie-skrivers liv og virke«. Han skrev mindetalen over Johs. Pedersen (Oversigten 1978-79, side 77-106). I 1973 modtog Hammershaimb den teologiske æresdoktorgrad ved Uppsala Universitet, og i 1968 blev han kommandør af Dannebrog.

Gennem årene havde man gjort brug af Hammershaimbs uomtvistelige administrative evner. Han sad en halv snes år i det dengang nyoprettede Statens almindelige Videnskabsfond (Forskningsrådet), var en del år formand for Aarhus Universitets Stipendiebestyrelse, medlem af bestyrelserne for Palæstinafondet, Hans Tausens Fond etc.

Netop da Hammershaimb skulle flytte over til sit nye institut, blev han rektor for Aarhus Universitet. Han havde allerede været prorektor i årene 1961-63 og blev nu rektor i to perioder, 1963-67. Hammershaimb var omtrent 60, da han tiltrådte rektoratet, og han indrømmede, at det sled hårdt på ham. Der stilledes store krav til den, der skulle lede universitetet i de år, men Hammershaimb nød stor respekt som rektor; hans dømmekraft var usædvanlig sikker, og han indgød dem, han skulle forhandle med, tillid – både på universitetet og hos kommunale og statslige myndigheder i Aarhus og København. Han sad i flere udvalg (Planlægningsrådet for de højere Uddannelser og Universitetsadministrationsudvalget) og måtte foretage utallige rejser til København. Det var netop de år, universitetet voksede voldsomt, og der krævedes et godt overblik og en sikker hånd af den, der havde ansvaret for udbygningen af universitetet. Hammershaimb har en ikke ringe del af æren for, at Aarhus Universitet stod velrustet – ikke mindst bygningsmæssigt – til at møde de vanskeligere år i 70'erne.

Jeg begyndte med at sige, at Hammershaimb tilhørte den første generation af professorer ved Aarhus Universitet. Når jeg til sidst gerne vil prøve at karakterisere Hammershaimb nærmere, skal man gøre sig klart, at han på mange måder tilhørte en tid, som efterhånden er blevet os fjern. Mange ville nok opfatte ham som reserveret, og vi yngre kolleger ville – uanset hvor meget vi holdt af ham – have følt det meget akavet at være dus med ham. Det lå slet ikke for. Jeg tror, han var dus med ret få mennesker. Men det umiddelbare indtryk af reservation skulle man ikke tage fejl af.

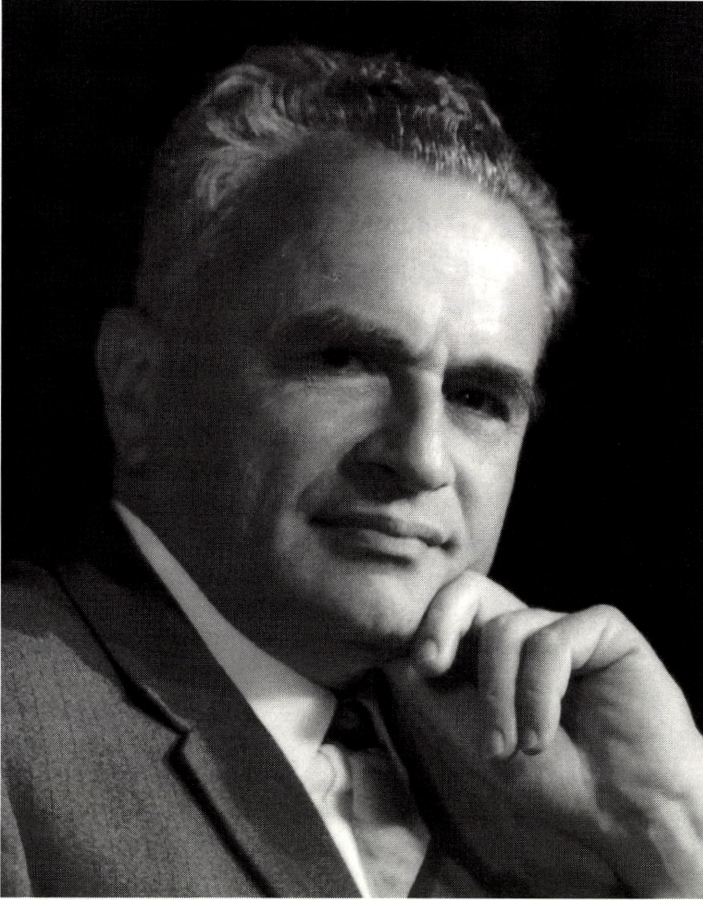
Når man var sammen med Hammershaimb, fornemmede man hurtigt det, man i gamle dage kaldte den bundne varme i hans væsen. Han var meget nærværende, når man talte med ham, og han lyste tit op i sit charmerende smil, ikke mindst når man kom ind på de nære ting som familien og haven. Jeg har allerede nævnt det venlige og tillidvækkende i hans karakter og i hans måde at begegne andre på. Det gav en tryghedsfornemmelse, som var befordrende for godt kollegaskab.

Hammershaimb stillede store krav i det faglige, og studenterne havde respekt for hans stilfærdige myndighed. Han kunne godt blive irriteret over slendrian, og jeg husker, at han var vred, da han havde eksamineret og dumpet en studerende, som kun altfor tydeligt var gået op på chance og var totalt uforberedt på det spørgsmål, han fik. Sådan kunne man ikke behandle universitetet og universitetets lærere, syntes Hammershaimb. Ellers var han en meget venlig eksaminator, og kunne vente på et svar med en tålmodighed, som ikke alle eksaminatorer besidder. Ved en eksamination til den hebraiske sprogrprøve, hvor jeg var censor, havde vi en student oppe, og Hammershaimb prøvede at få ham til at sige noget om en meget karakteristisk gruppe af nominer, som de fleste ellers kan huske. Studenten åbenbarede en afgrund af uvidenhed om disse såkaldte segolater, og da vi endelig kom til vejs ende med formerne, var det med ægte forundring og helt uden sarkasme, at Hammershaimb venligt spurgte: »Det havde De måske aldrig hørt om før?«

Hammershaimb har betydet meget for Aarhus Universitet, for faget gammeltestamentlig eksegesi og for den semitiske filologi. Og han har betydet meget for de fagfæller og kolleger, han kom i berøring med. Han var et beskedent menneske. Da Det teologiske Fakultet fejrede 50-års jubilæet i 1992, var han som sagt den eneste af de oprindelige professorer, der var med. Da vi kom ud i forhallen efter taler og festivitas, sagde Hammershaimb: »Jeg synes næsten, jeg blev nævnt for mange gange«.

Vi behøver ikke at rejse os for at mindes professor Hammershaimb. Vi, der har kendt ham, glemmer ham ikke.

B. Peters

Bernard Peters

22. december 1910 – 2. februar 1993

Af Herbert Schnopper

Bernard Peters, for more than four decades a world leader in probing cosmic rays, died at the age of 82 on 2. February 1993 i Copenhagen. Born in Posen (now Poznan in Poland), he grew up in academic circles in Germany between the wars. His bold early anti-Nazi activity as an engineering student in Munich brought him briefly to Dachau, but he soon found his way to the US, in 1934. A few years later, while a dockworker in San Francisco, he met Robert Oppenheimer through mutual friends, and soon he became one among Oppie's students. Peters took a PhD at Berkeley in 1942, then spent the war years working on the magnetic separation of ^{235}U .

Off to the University of Rochester at war's end, Peters formed a highflying collaboration with another young group from the University of Minnesota. In 1948 they flew a package up to the last few grams/cm² of the air in a balloon. The package contained both a small cloud chamber for the Minnesotans and a large stack of photographic plates for Peters and Helmut Bradt, a colleague from Rochester who died, sadly, in 1950. The abundant heavy tracks confirmed for the first time that incoming cosmic rays are a mix of nuclei-stuff like ourselves, somewhere and somehow smoothly accelerated to relativistic energies, but not a primordial mystery of creation.

Soon the McCarthyite cold war chilled American campuses. Peters, although in no danger of a second concentration camp, nevertheless had real troubles to avoid and the high geomagnetic field at the equator still to exploit. Was there any antimatter in those cosmic rays? He was welcomed by Homi Bhabha to the Tata Institute of Fundamental Research in Bombay. There they promptly set a limit on antimatter, less than one antiproton among 1000. Soon Peters conceived another interest in the cosmic beam: It left radioactive tracers everywhere. Once you could ferret out a few dozen specific atoms from tons of meltwater you could study the mutual history of the rays and of the Earth.

Peters stayed in Bombay for eight busy years, happily engaged in such novel tasks as learning chemistry and a little Tamil, processing unprecedentedly large sheets of unbacked photographic emulsion, searching out downed balloons among suspicious, unlettered villagers and hauling heavy ion-exchange columns on horseback high into the Kashmir snows. The TIFR graduate students became devoted to this professor who worked harder than they did, would try out anything he could understand, earnestly explained everything he knew and through it all kept a helpful eye on them as his warm friends. His style is honored today in more than one successful Indian lab.

Peters left the tropics in 1958 to work at the Bohr Institute in Copenhagen. As Peters could improvise in the rickety Indian infrastructure, so he would innovate in the high-technology European context. If a gas at high pressure was a standard but cumbersome medium for Cherenkov detectors aloft, Peters had a better idea: Why not an artificial »gas,« submicron hollow spheres of silica, custom-pressed to the density and refractive index of choice?

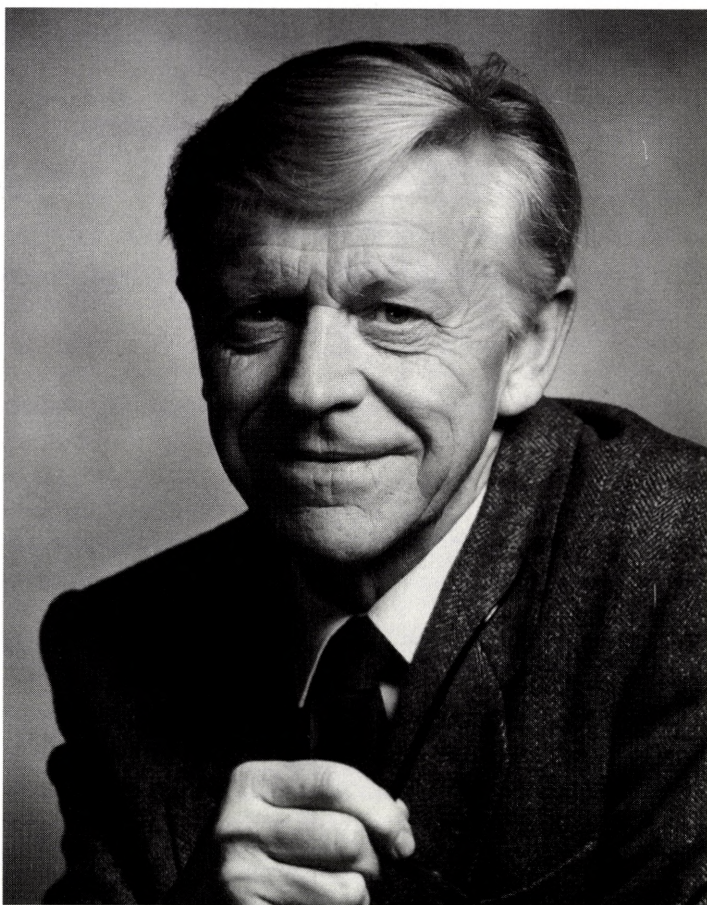
After a few years at the Bohr Institute Peters became director of the new Danish Space Research Institute, where his ingenuity and leadership informed many a productive space payload, even for the much larger agency, NASA. He retired in 1979, still able to challenge the experts with good new ideas about cosmic-ray origins. His personal glow as a cosmopolitan »teacher supreme,« both through his pungent precepts and his reasoned if stubborn example, warms and illumines many who follow his path, fascinated as he was by nature's secrets and eager for human welfare the world around.

Bruce Dayton
Carmel Valley, California

Devendra Lal
*University of California, San Diego
La Jolla, California*

Niels Lund
Herbert Schnopper
*Danish Space Research Institute
Lyngby, Denmark*

Philip Morrison
*Massachusetts Institute of Technology
Cambridge, Massachusetts*

Kiönny

Mogens Ørsnes

7. marts 1925 – 24. september 1994

Af Jørgen Jensen

Ved Mogens Ørsnes' død i september 1994 har dansk arkæologisk forskning mistet en af sine mest indsigtfulde udøvere og det danske museumsvesen en af sine mest respekterede embedsmænd. Mogens Ørsnes var født den 7. marts 1925 i Charlottenlund som søn af prokurist Carl Rasmus Christensen og dennes hustru, lærerinde Karen Augusta Ørsnes. Han voksede op sammen med sine to brødre i et hjem, som navnlig moderen prægede med sin fine pædagogiske sans. Det var hende, der sørgede for, at dørene i den gamle, lidt forfaldne villa i Charlottenlund altid stod åbne for de unge og deres venner. Sin studentereksamen fik Mogens Ørsnes fra Ordrup Gymnasium i det mørke besættelsesår 1943. Efter eksamen besluttede han sig for at læse fransk og historie ved Københavns Universitet. Men allerede året efter begyndte han at færdes på Nationalmuseet.

Det gamle museum i Frederiksholms Kanal var i årene under den tyske besættelse noget af et nationalt samlingspunkt. I oldtidsafdelingens lokaler virkede professor Johannes Brøndsted, dengang kendt af enhver for sit folkeoplysende arbejde. I en grundtvigsk forening af det nationale og det folkelige havde han med sin skribent- og foredragsvirksomhed allerede fra de første krigsår forløst stærke behov i befolkningen. Hans virke opfattedes som en del af det systematiske arbejde for at organisere modstanden mod den tyske besættelses åndelige følger, et arbejde som især varetoges af det indflydelsesrige Dansk Ungdomssamvirke under Hal Kochs ledelse. Målet var at fremme »Ungdommens Vilje til Danskhed og Ansvarsbevidsthed over for Fædrelandet ... og skabe Respekt for Danmarks Historie og Fortid og Tillid til Danmarks Fremtid«. Set på baggrund af denne følelseladete og nationale retorik fra besættelsestiden forstår man bedre den til blufærdighed grænsende sproglige nøgternhed, der prægede Mogens Ørsnes' skribentvirksomhed i de modne år.

Men for den unge Mogens Ørsnes blev mødet med den arkæologiske videnskab i de sidste to besættelsesår til et spontant engagement: »så heftigt som en ungdomsforelskelse«, fortalte han mange år senere. Og han tilføjede: »Vi, der kom fra andre og større fag ved universitetet, mødte her et undervisningsmiljø, der mildt sagt var anderledes. Der var over denne håndfuld mennesker, professoren inclusive, en afslappet fortrolighed ... der var noget i denne konkrete genstandsverden, der fængede, og der var meget, der fristede i dette videnskabelige studium, hvor ingen tog smålige hensyn til studieplaner eller eksamenskrav.«

For Mogens Ørsnes blev mødet med dansk arkæologi også til et engagement i modstandsbevægelsen. I efteråret 1944 dukkede der i den illegale presse rygter op om planlagt schalburgtage mod Nationalmuseet. Mogens Ørsnes blev sammen med andre af de studerende inddraget i Studenternes Efterretningstjeneste, og engagementet lå lige for. For i hjemmet i Charlottenlund var begge brødrene involveret i illegalt modstandsarbejde. Når vi studerende senere læste Morten Nielsens digte om »Krigere uden Vaaben«, fortalte han engang, så vidste vi præcist, hvem det var, han havde skrevet om: »Det var jo os. Alt det havde vi tilfælles foruden arkæologien.«

Men for de unge arkæologistuderende førte terrortruslerne også til egentligt museumsarbejde. Museet skulle evakueres, og således begyndte de da deres arbejde i museumsverdenen med at gemme alt det bort, som studiet gjaldt. Men de fremdrog samtidig også nyt. Oldtidsafdelingens leder var i de år arkæologen Therkel Mathiassen. Han iværksatte i krigsårene bl.a. omfattende udgravninger på de store bopladser fra jægerstenalderen, og her fik Mogens Ørsnes sin første introduktion til den arkæologiske udgravningsteknik. Han deltog fra 1944 i undersøgelser af bopladser i bl.a. Holmegårds mose og på Vedbæk boldbaner.

Så kom befrielsen i maj 1945. Allerede året efter drog Mogens Ørsnes sammen med en flok medstuderende til Sverige, hvor der om sommeren på Gotland, under ledelse af försteantikvarie Mårten Stenberger, var iværksat en international udgravningslejr. Et stort bopladsområde med 5-6 gårdanlæg fra ældre romersk jernalder til folkevandringstidens slutning blev udgravet. I det lysåbne, svenske sommerlandskab lagde en hel generation af arkæologistuderende og yngre kandidater grunden til venskaber, som kom

til at vare livet igennem. »Og i fortsættelse af Gotlandsrejserne turde vi så rundt i det svenske land, så langt pengene og de nedslidte cykeldæk rakte«, fortalte Mogens Ørsnes senere.

Allerede i sommeren 1947 er han som 22-årig student på sin første, selvstændige arkæologiske udgravning sammen med studiekammeraten Olfert Voss. Ved Dollerup nær Kolding udgraver de en stormandsgrav med sølvbægre og andet kostbart drikkeudstyr fra romersk jernalder. Det var en grav af den type, som få år senere af H.J. Eggers blev betegnet fyrstegrave af Lübsow-typen. Det blev for Mogens Ørsnes indledningen til en livslang beskæftigelse med den periode af Danmarkshistorien, der rakte fra tiden omkring Kristi fødsel til rigssamlingen i vikingetiden, hvor oldtidssamfundet udviklede sig »Fra stamme til stat«, som et stort forskningsrådsprojekt senere kom til at hedde.

Sin oplæring i udgravningsteknikken havde Mogens Ørsnes allerede fået på udgravningerne af stenalderens bopladser, i Åmosen, i Holmegårds mose og på mange andre af de klassiske lokaliteter i dansk stenalderforskning. År senere beskrev han det selv sådan: »Det var den klassiske bopladsudgravning, vi her lærte at kende, og dens barske effektivitet skal ikke bestrides; men der var kættere iblandt os – mosegeologer, der vidste, at mosernes naturlige lagfølge ikke respekterede vore retlinede udgravningsfelter, og som hævdede, at vi i al vor systematiske flid sammenblandede yngre og ældre aflejringer. Det blev der talt meget om i teltene om aftenen – og nok så sagligt, da vi kort efter kom til Åmosen og med geologen Troels-Smith som en inspirerende og utrættelig lærer blev indført i mosegeologiens mysterier. De traditionelle udgravningsmetoder ... var i det hele taget til debat og revision i disse år.«

Den udgravnings- og dokumentationsvirksomhed, som Mogens Ørsnes og hans jævnaldrende i disse år søgte at udvikle gennem kritisk debat og eksperimenter, var grundlagt omkring århundredskiftet af Nationalmuseets daværende direktør Sophus Müller. Den var kommet til udtryk i formuleringen af faste regler for udgravningsvirksomheden og ikke mindst for højundersøgelserne. Sophus Müller havde foreskrevet, hvilke dele af højene der skulle gøres til genstand for undersøgelse, hvordan jorden skulle afskovles i vandrette lag inden for retvinklede udgravningsfelter, hvorledes opmåling skulle foretages og skematiske planer siden konstrueres på grundlag af de registrerede mål, og samtidig blev fotografi-

apparatet introduceret til dokumentation af de iagttagne fund og anlæg.

Men teknikken var ikke blevet udviklet meget gennem det følgende halve århundrede. Det blev den så af den unge generation i årene omkring 1950 og under stærk påvirkning af de naturvidenskabelige metoder, som anvendtes specielt inden for mosegeologien. Hvad de unge arkæologer understregede, var først og fremmest kravene til dokumentation og registrering, samtidig med at de pegede på, at en første tolkning af objektet altid foregik på stedet – og at undersøgelsesmetoden måtte rettes ind herefter. Det var måske nok mest ved den relativistiske erkendelse, at de unge arkæologer omkring 1950 skilte sig ud fra deres forgængere. I hvert fald fik de skabt en opmærksomhed omkring udgravningsmetodikken, som længe ikke havde været til stede i dansk arkæologi.

Den sidste halvdel af 1940'erne var en periode med umættelig rejselyst for den generation af unge, som havde været holdt inde bag de lukkede grænser under besættelsen. I efteråret 1948 rejser Mogens Ørsnes sammen med et par studiekammerater til Polen, inviteret dertil af den polske arkæolog professor Joseph Kostrzewski. I 4-5 uger rejser de rundt i det sønderbombede land, besøger bl.a. de store byudgravninger, som blev gennemført under arbejdet med at rydde ruindyngerne bort. »Vi så udgravninger«, skrev Mogens Ørsnes senere, »der var større og mere systematisk planlagt, end selv vi havde drømt at realisere i Danmark ... og vi så museer, hvor man i lange, lange arbejdsdage blot søgte at identificere de smadrede museumsgenstande, som krigen havde efterladt.« Og han tilføjede: »i dette isolerede land, hvis grænser aldrig lå fast, måtte det at være polak stadig begrundes og bekræftes i vidnesbyrdene om en fælles fortid. Medens vort eget faglige engagement var noget meget personligt – næsten intimt – mødte vi her en planlagt arkæologisk-historisk virksomhed, der skulle tilfredsstillende elementære, folkelige behov, og som prioriteredes lige så højt som genopbygningen af fabrikker og boliger. Måske havde vi hidtil undervurderet vort fags betydning? – og måske overvurderet vor egen? Vi havde mange ubesvarede spørgsmål med i bagagen, da det omsider gik hjemover.«

Rejsen til Polen efterfulgtes den næste sommer, i 1949, af en rejse til England, arrangeret af British Council. I Salisbury deltog han

i et kursus i Field Archaeology, og han fik lejlighed til at møde flere af europæisk arkæologis koryfæer: van Giffen, Stuart Piggott, Sir Mortimer Wheeler og Gordon Childe.

Under disse dannelsesrejser i slutningen af 1940'erne blev der hentet megen inspiration fra efterkrigstidens europæiske arkæologi, og da Mogens Ørsnes og rejsekammeraterne igen var hjemme, iværksatte nogle af dem en kampagne for at få skaffet flere penge til dansk arkæologi. De kunne pege på, at Nationalmuseets udgravningsbudget her i 1949 kun var på 20.000 kr. årligt. Det var kun en fordobling siden 1893, da de første store udgravningsbevillinger var kommet til museet. Men i mellemtiden var timelønnen for en arbejder steget fra 18 øre til 2,35 kr., altså det 13-dobbelte. Med så gode argumenter lykkedes det faktisk at få bevillingen forhøjet. Det var den slags held, der gjorde, at museumsarbejdet optog Mogens Ørsnes mere og mere. »Man var studerende på Nationalmuseet mere end på universitetet, og studerede – egentlig uden at vide det – museologi lige så meget som arkæologi«, sagde han.

Et af de mest perspektivrige projekter, Mogens Ørsnes engagerede sig i i disse år, var de første skridt til etableringen af et centralkartotek for danske oldsager, en naturlig opgave for et centralmuseum som Nationalmuseet. Det skete sammen med studiekammeraten Olfert Voss, og målet var at skabe en udtømmende billedokumentation for samtlige de arkæologiske fund, som opbevares på danske museer. Det var et kolossalt ambitiøst projekt, og det er da også først i vor tid ved at blive realiseret ved hjælp af den moderne computer- og digitaliseringsteknik. Men at projektet fødtes allerede i 1949, længe før den nødvendige teknik var til rådighed, viser lidt om, hvilket fremsyn de unge arkæologer ved Nationalmuseet dengang var i besiddelse af.

I studieårene kom også Mogens Ørsnes' første videnskabelige afhandling, som han i 1948 publicerede sammen med Olfert Voss. Det var en artikel om stormandsgraven fra Dollerup, skrevet prisværdigt hurtigt efter udgravningen året forinden. Dokumentation af udgravningen blev fremlagt, ledsaget af analyser af de enkelte dele af gravudstyret, alt sammen på forbilledlig vis, også selv om den dengang tilgængelige litteratur endnu ikke tillod at indpasse fundet i et større europæisk helhedsbillede.

I marts 1952 aflagde Mogens Ørsnes magisterkonferens i nordisk arkæologi og europæisk forhistorie. Det gjorde han hos sin

gamle lærer Johs. Brøndsted, da fagets nyudnævnte professor Carl Johan Becker var på orlov. Samme år ansættes han som inspektør på Nationalmuseet. Nu begyndte en årrække med et frugtbart virke for Nationalmuseet. Man kan kalde det de store planers tid, hvor hans visioner for, hvorledes det arkæologiske arbejde skulle organiseres, mere og mere tog form. Det var en periode, der varede lidt over et årti frem til 1963, kun afbrudt af 18 måneders militærtjeneste ved flyvevåbnet i 1953-54.

En stor del af arbejdet ved oldtidsafdelingen bestod i arkæologiske udgravninger, og her tog Mogens Ørsnes sig af en række pladser, der senere skulle blive centrale i hans forskningsvirksomhed. Den første var gravpladsen ved Kyndby fra det 7.-8. århundrede, i Horns herred. Her udgravede han i 1952 en halv snes grave, af hvilke nogle enkelte skilte sig ud ved deres rige udstyr af gravgaver. Kyndby-gravpladsen var dengang et ganske sensationelt fund, som skulle komme til at kaste afgørende nyt lys over en hidtil meget negligeret del af Danmarkshistorien.

I 1955 begyndte han udgravningerne i Ejsbøl mose ved Haderslev. Det blev en udgravning, som sammen med fundet fra Illerup ådal i Jylland skulle blive det første våbenofferfund fra jernalderen udgravet i moderne tid. Fundet var fremkommet i 1955 ved gravning af en drængroft. Ved den efterfølgende udgravning, som varede 9 år, fulgtes fundlaget i alle retninger, indtil der til sidst ikke var mere at finde. For hver tredje meter blev lodrette snit ført gennem undersøgelsesområdet i hele dets udstrækning, lagfølgen i disse profiler blev opmålt og beskrevet i henhold til det af mosegeologerne benyttede system til karakterisering af løse jordarter. Der blev taget pollenprøver og slemmeprøver i store mængder, og der blev taget prøver til kulstof-14-datering, altsammen en fornem virkeliggørelse af de udgravningsidealer, som Mogens Ørsnes havde været med til at formulere i sine studieår. Da udgravningen af det 1700 m² store område i 1964 var til ende, kunne han tilfreds konstatere, at så at sige alle de genstande, som offerhandlingen havde efterladt i mosen, var blevet hjembragt til museet. Fundbilledet var fastholdt i en omfattende dokumentation, således at det forhistoriske udviklingsforløb i videst muligt omfang kunne klarlægges og dokumenteres ud fra fundenes egne vidnesbyrd. Under udgravningen viste samtlige iagttagelser, at det kunne udelukkes, at tingene var deponeret med senere afhentning for øje, eller at de

var efterladenskaber på en valplads. Konklusionen var klar: fundområdet måtte være en offerplads.

I årene 1956-59 foretog Mogens Ørsnes endvidere sammen med kollegaen Olfert Voss udgravninger på den store bosættelse fra 6.-9. århundrede ved Bejsebakken syd for Ålborg. Det var kun de indledende udgravninger af et stort bosættelsesområde, hvis karakter vi endnu i dag ikke kan vurdere. Dets strategiske beliggenhed tyder på, at det var en plads af mere end almindelig betydning. Publikationen af Bejsebakken mangler vi endnu, Mogens Ørsnes nåede kun at skrive en kort artikel herom i Hoops Reallexikon.

Et kort intermezzo i Mogens Ørsnes' virke for dansk arkæologi kom, da han i 1959 deltog i P.V. Globs udgravninger ved den persiske golf. Mogens Ørsnes gravede sammen med bl.a. redaktør Harald Andersen fra tidsskriftet Skalk på den alt andet end gæstmilde ø, Umm an-Nahr, der blot frembød et ørkenlandskab med et enkelt palmetræ, men med tusinder af aldrig undersøgte grave. Øen havde i det 3. årtusinde f. Kr. været en vigtig handelsplads, så en bedre introduktion til golfens forhistorie kunne næppe tænkes. Opholdet i Mellemøsten blev rigt på menneskelige oplevelser. Alligevel blev det ikke Orienten, der fastholdt Mogens Ørsnes' interesse, det var og blev den nordeuropæiske, forhistoriske arkæologi.

I de rige arbejdsår ved Nationalmuseets oldtidsafdeling kom en række vigtige videnskabelige arbejder fra hans hånd. I 1952 forelå den første om udgravningen af en gravhøj ved Sevel i Jylland. Den rummede bl.a. en særdeles pædagogisk redegørelse for udgravningsmetoden, der snart gjorde artiklen til en klassiker blandt de arkæologistuderende. Få år senere, i 1955, publicerede Mogens Ørsnes sine udgravninger af Kyndby-gravpladsen. Det var en afhandling, som med stort indblik trak på de seneste års stilhistoriske studier fra det øvrige Skandinavien. Navnlig ét fundstykke viede Ørsnes særlig opmærksomhed. Det var et ringsværd fra det 7. århundrede af den slags, der er kendt fra den nordiske sagn- og skjaldedigtning, med guld- og sølvbelægninger. Dets komplicerede ornamentik, som han tydede med stor skarpsindighed, viste Odin og Sleipner i kamp med underverdenens øgler. Det var stilhistoriske analyser af den art, som senere kom til at danne grundlaget for hans disputats om stiludviklingen i Sydsandinavien i det 7. og 8. århundrede.

I 1956 fulgte så publikationen af en undersøgelse, Mogens

Ørsnes havde foretaget af en stærkt ødelagt jættestue på Møn. Det var en forbilledlig fremlæggelse med talrige, ikke tidligere gjorde detailobservationer, bl.a. af at der var blevet anvendt en slags mørtel ved opførelsen af stenmurene. To år senere kom en vægtig publikation af et rigt depotfund fra den yngre bronzealder, fundet ved Borbjerg i Nordjylland. Også her demonstrerede han sit indgående kendskab til det danske materiale. Sammenligner man med den 10 år ældre publikation af Dollerup-fundet, er det tydeligt, at der nu er kommet et langt større perspektiv i fremlæggelsen. Hvad der afspejler sig her, er den internationalisering af arkæologien, som var sat ind ved professor C.J. Beckers overtagelse af lærestolen ved Københavns Universitet i 1951, og som Mogens Ørsnes nød godt af gennem sit altid åbne og lydhøre samarbejde med de studerende i faget. Det var navnlig den tyske Marburg-skoles opfattelse af den europæiske bronzealder, der slog igennem i artiklen om Borbjerg-fundet.

Mogens Ørsnes' engagement i bronzealderarkæologien var kun en episode, men den satte sig tydelige spor i de studier, andre forskere gennemførte i de efterfølgende år. I 1959 udgav han så en første, foreløbig publikation af våbenofferfundet ved Ejsbøl. Omkring 1950 fandtes der to opfattelser af våbenofferfundene fra jernalderens moser. Den ene så våbenofferfundene som vidnesbyrd om årligt tilbagevendende småofre i lokale helligmoser. Den anden mente, at våbenofferfundene var ofret samlet under ét, omend flere offerhandlinger kunne være fulgt efter hinanden på stedet. Det var bl.a. disse problemstillinger, Mogens Ørsnes søgte at belyse med sin udgravning. Medens sagerne i forrige århundredes mosefund blev spadet op, så gav de nye fund mulighed for minutiøs iagttagelse af tingenes placering i mosen og for at fastholde billedet på plantegninger, fotos og profilopmålinger.

Allerede i 1959 mente Mogens Ørsnes, at Ejsbøl var resultatet af en enkelt stor offerhandling. Få år senere kunne han uddybe og modificere disse synspunkter i den første videnskabelige publikation af Ejsbøl-fundet, som udkom i *Acta Archaeologica* 1963.

Igennem årtiet fra 1952 til 1962 fortsatte Mogens Ørsnes sit brede engagement inden for den danske museumsverden og dens samarbejdende institutioner. Det førte ham bl.a. ind i Folkeuniversitetets programudvalg (1952), i Dansk Naturfredningsforenings videnskabelige udvalg (1957), han blev medlem af tidsskriftet

Skalks redaktion (1957), af Dansk selskab for oldtids- og middelalderforskning (1959), hvis formand han senere blev, og i 1961 blev han medlem af Det kongelige nordiske Oldskriftselskabs bestyrelse. Alle disse engagementer gav ham en bred kontaktflade til omverdenen. Men også indadtil, i forholdet til museets arbejde, var han særdeles virksom. Han udarbejdede sammen med sine jævnaldrende kolleger en lang række redegørelser og betænkninger om museets daglige arbejdsområder, f.eks. standardiserede regler for beretningskriveriet. I disse arbejder kan man tydeligt se hans optagethed af museets rolle som rigsarkiv for den arkæologiske forskning i Danmark. Det kom navnlig til udtryk i hans og kollegernes udarbejdelse af en række registranter og andet værktøj, bl.a. den såkaldte stednummerfortegnelse, der direkte peger fremad mod oprettelsen af Det kulturhistoriske Centralregister, som skete i 1984. Der er ingen tvivl om, at han allerede dengang forudså en række af de problemstillinger, som en kommende decentralisering af det danske museumsvæsen ville rejse.

I 1962 gik den daværende leder af oldtidsafdelingen på Nationalmuseet, Therkel Mathiassen, på pension. Mange havde regnet med, at Mogens Ørsnes med sit dybe engagement i både de administrative og forskningsmæssige sider af museumsarbejdet skulle overtage lederposten på oldtidsafdelingen. Sådan kom det ikke til at gå, og som en konsekvens af afgørelsen valgte han at træde uden for nummer på museet for at overgå til en stilling ved Forhistorisk arkæologisk Institut på Københavns Universitet. Lykkeligvis skete i de samme år en omvæltning i hans privatliv: i 1963 giftede han sig med konservator Dorthe Hansen, og hun blev ham en uundværlig støtte i de kommende år.

Mogens Ørsnes' overgang til universitetet blev muliggjort af de store bevillinger til forskningsstipendier, som den socialdemokratiske regering fik gennemført i begyndelsen af 1960'erne, og som meget snart gav resultat for arkæologien. Med blot en uges mellemrum udkom i 1966 to disputatser af forskere med tilknytning til Nationalmuseet: Olaf Olsens »Hørg, Hov og Kirke« og Mogens Ørsnes' »Form og stil i Sydskandinaviens yngre germanske jernalder«. Mogens Ørsnes havde allerede påbegyndt disputatsen, da han arbejdede på museet, men nu fik han arbejdsro til at færdiggøre den.

Disputatsen behandlede et meget svært tilgængeligt emne, den

stilhistoriske udvikling af den sydiskandinaviske kunst i tiden ca. 600-800 e.Kr. Det var en periode, der i generationer havde været genstand for stor interesse i den øvrige del af Norden, men i Danmark havde man længe været bagud på det felt. Perioden var så at sige ikke behandlet i den Danmarkshistorie, der få år tidligere var blevet udgivet på Politikens forlag.

Disputatsens tese var, at det sydiskandinaviske kulturområde havde sin egen identitet helt på linie med det østskandinaviske område, hvis egenart man kendte så godt fra de berømte fund fra Vendel og Valsgårde i nærheden af det gamle svenske kongesæde i Uppsala. At også Sydiskandinavien havde sin egenart, kunne Mogens Ørsnes vise gennem en analyse af tidens kunststil, specielt den nordiske dyreornamentik, som han kunne opdele i en række stilarter, der i analogi med det mellemsvenske materiale betegnedes stil B, C, D, E og F. Metoden var en elementanalyse af stilarterne, hvis lige man ikke tidligere havde set i skandinavisk arkæologi. Mogens Ørsnes foretog en detailanalyse af hvert enkelt dyremotiv, splittede dyret op i enkeltelementer: hoved, lår, fødder osv. På samme måde som arkæologen arbejder med fundkombinationer, arbejdede Mogens Ørsnes med kombinationer af dyredetailler og fik derved givet præcise og overbevisende definitioner af de enkelte stilarter og deres særpræg i forhold til bl.a. det mellemsvenske materiale. Analysen hvilede på et meget indgående kendskab til samtidens angelsaksiske og kontinentale kunst, hvorfra de afgørende impulser til udformningen af den nordiske kunst kom.

Disputatsen blev af de officielle opponenter, professorerne C.J. Becker, København, og Holger Arbman, Lund, samstemmende betegnet som et meget stort og værdifuldt arbejde udført af en moden forsker. Men næsten lige så samstemmende var deres påpegning af, at bogen ud over det rent stilhistoriske var ganske tilbageholdende i sine konklusioner. Man ønskede sig en bredere kulturhistorisk skildring af epoken, som trods alt var den tid, hvor kongemagten var ved at blive etableret rundt om i Norden, og hvor tidligere århundreders kamp om territorial kontrol i hjemlandet, som det kom til udtryk i de store våbenofferfund, nu var ved at blive afløst af plyndrings- og handelstogter til søs. Men trods disse bemærkninger var man enig om, at disputatsen var en meget vigtig studie i en henvend 200 år lang, mørk periode af Sydiskandinaviens oldtidshistorie, og man anbefalede, at dens resultater snarest blev

publiceret på et sprog, der gjorde den tilgængelig for den internationale forskning. Det råd blev hurtigt fulgt. I 1969 udkom artiklen *Südschandinavische Ornamentik* i *Acta Archaeologica*, som på forbillig vis sammenfattede disputatsens stilhistoriske resultater.

Efter disputatsen kom i 1967 et lille, men væsentligt arbejde om et fund fra Bejsebakken ved Ålborg, hvor Mogens Ørsnes endnu en gang tog spørgsmålet om oprindelsen til den yngste af stilarterne, stil D, op og så det i forhold til diskussionen om kommunikationsruterne i Sydschandinavien i det 7.-8. århundrede. Men herefter vendte han tilbage til sit store engagement i våbenofferfundene fra de forudgående århundreder. Det skete i 1968 med et vægtigt indlæg i debatten om fundenes fortolkning og som en indledning til de forskningshistoriske arbejder, han udgav i de følgende år.

Udgravningerne i Ejsbøl mose havde gjort de gamle mosefund fra forrige århundrede aktuelle, og fra 1969 stod Mogens Ørsnes for genudgivelsen af Conrad Engelhards publikationer af Torsbjerg-, Nydam- og Vimose-fundene, som han forsynede med forskningshistoriske kommentarer. Det er utvivlsomt hans virke som redaktør for Det kongelige nordiske Oldskriftselskabs årbøger, der har givet ham fascinationen af det forskningshistoriske perspektiv. I årbøgenes hundrede år lange række kunne han »følge, hvordan arbejdsmaterialet øges, synsmåder ændres og erkendelsen udvides i bredde og dybde«. I sine kommentarer til de gamle mosefund viser han skarpsindigt, hvorledes administrative og psykologiske problemstillinger i den arkæologiske videnskab spillede ind ved fremdragelsen af våbenofferfundene i 1860'erne, og hvorledes national demagogi var en vigtig del af magtkampen mellem de involverede parter. Mogens Ørsnes' analyser er noget af det mest skarpsindige, der er skrevet om dansk arkæologisk forskningshistorie, og tydeligvis bygget på et dybt personligt kendskab til, hvorledes forskningspolitik bliver til.

I de 7 år, Mogens Ørsnes virkede ved Forhistorisk arkæologisk Institut ved Københavns Universitet, skete en total forandring af instituttets indhold og rammer. Indtil 1963 havde professor C.J. Becker været alene om administrationen og undervisningen. Ved Mogens Ørsnes' ansættelse var der knap nok skrivebordsplads, endsige skrivemaskine og skrivepapir. Men der var et godt fagligt bibliotek, et målbevidst forskningsmiljø og en tro på, at det økonomiske opsving i disse år også ville komme arkæologien til gode.

Det skete, og at det foregik i harmoni og inden for en vel tilrettelagt planlægning, havde Mogens Ørsnes sin store andel i. Han spillede en aktiv rolle, da Universitetet i 1968 erhvervede ejendommen Vandkunsten 5 til Institutet, og han var i hele sin ansættelsesperiode på Universitetet højt værdsat af de studerende som en levende men også meget stringent underviser og forelæser. Han var iøvrigt den første ved Københavns Universitet, der underviste i udgravningsmetodik.

Årene, som Mogens Ørsnes tilbragte ved Københavns Universitet, var den epoke, vi kalder 60'erne, og hvor ord som »overflods-samfund« og »kulturkløft« kom ind i det danske sprog. 60'erne var også en periode, hvor kulturbegrebet udvidedes voldsomt. Det mærkedes ikke mindst i museumsverdenen. Her som så mange andre steder begyndte 60'erne dog allerede i 1958. Det var det år, lokalmuseerne fik det lovgrundlag, som skabte forudsætningerne for en hidtil uset vækst og en decentralisering af det danske museumsvæsen. Tidligere havde Nationalmuseet været den centrale forskningsinstitution i arkæologien. Den rolle måtte museet nu gradvis opgive. 1958-loven indebar nemlig en støtteordning, hvorved staten fordoblede hver museumskrone, der blev bevilliget lokalt. Virkningen udeblev ikke. Ude i lokalmuseerne satte en voldsom ekspansion ind, og der oprettedes talrige nye stillinger med faguddannet, akademisk personale. Da det ved revisionen af naturfredningsloven i 1969 blev bestemt, at ansvaret for den arkæologiske virksomhed ude i landet skulle overgå fra Nationalmuseet til rigsantikvarembudet, stod der et stort og nyudbygget museumsvæsen uden for Nationalmuseet parat til at løfte opgaven – og den var stor. Den eksplosive vækst i bygge- og anlægsarbejderne over hele landet havde totalt ændret arkæologiens vilkår. De arkæologiske fund var nu ikke længere noget, der bare kom frem ved landmænds markarbejde. Nej, det var noget, man i stor hast måtte søge at redde ved nødgravninger i forbindelse med udvidelsen af byzoner, anlæggelsen af motorveje osv. Men væksten i det danske museumsvæsen havde igennem 60'erne været af næsten anarkistisk karakter. Museumsverdenen, dens institutioner og organisationer havde efterhånden udviklet sig til noget af en institutionsjungle, hvor navnlig Nationalmuseet havde svært ved at finde sin plads.

Det var den udfordring, man stod over for, da lederstillingen på Nationalmuseets oldtidsafdeling i 1970 atter blev ledig. Man for-

står derfor godt, at det var med nogen betænkelighed, at Mogens Ørsnes søgte embedet og i sin ansøgning udtrykte usikkerhed over for indholdet af den stilling, der var opslået ledig. Ingen kunne imidlertid være mere kvalificeret, og Mogens Ørsnes blev da også til alles tilfredshed udnævnt til leder af afdelingen.

Straks efter sin tiltræden blev han medlem af Statens Lokalmuseumstilsyn (fra 1976 Statens Lokalmuseumsnævn), det koordinerende organ for danske kulturhistoriske museer. Herfra kunne han så fortsætte sit arbejde for den tanke, der lå ham meget på sinde: enheden i den mangfoldige danske museumsverden. Men først gjaldt det oldtidsafdelingen på Nationalmuseet, hvor han med stor energi kastede sig ud i arbejdet med at formulere langsigtede arbejdsplaner, fastlægge nye administrative rutiner, reorganisere samlingerne og forny de over 30 år gamle udstillinger, sådan som det var blevet anbefalet i Kulturministeriets betænkning nr. 517 året før hans ansættelse. Man red endnu på 60'ernes bølge af kulturpolitisk optimisme.

I 1973 blev Mogens Ørsnes valgt som formand for DKM, sammenslutningen af danske kulturhistoriske museer, som afløser for Peter Seeberg, der med stor fantasi havde ledet foreningen igennem de foregående ekspansive år. At man valgte en formand blandt Nationalmuseets ansatte var ikke blot udtryk for, at lokalmuseerne nærrede et stærkt ønske om samarbejde. Det var også udtryk for den store respekt, Mogens Ørsnes nød blandt kollegerne. Man værdsatte ham højt for hans redelighed, hans analytiske evner – og man kendte ham som den altid velforberejede og velformulerede forhandler.

1973 var imidlertid også det år, hvor 60'erne sluttede, og hvor en ny epokes vanskeligheder begyndte at vise sig. I 1973 overførtes Rigsantikvarens Fortidsmindeforvaltning til Miljøministeriet, stadig dog med rigsantikvaren som ansvarlig for fortidsminderne – det var dengang P.V. Glob. Men i 1975 blev Rigsantikvarens Fortidsmindeforvaltning nedlagt, og Fredningsstyrelsen overtog rigsantikvarens beføjelser på fortidsmindeområdet. Ikke overraskende opstod der på museerne en frygt for, at man skulle blive frataget indsamlings- og forskningsinitiativet, som man udtrykte det: at museerne blot skulle fungere som magasin- og garderobeforvaltere.

Det var den problematik, Mogens Ørsnes stod over for som formand for DKM og som leder af Nationalmuseets oldtidsafdeling.

Og det blev til mange og lange års forhandlinger, før en løsning kom, der klart placerede ansvaret for det antikvariske arbejde i forhold til museumsvæsenet, og som lod Nationalmuseet finde sin plads heri. I 1976 måtte han i forbindelse med revisionen af museumsloven bemærke, at det endnu ikke var lykkedes at sanere museumsverdenens institutionsjungle, og at man fra lovgivernes side havde nøjedes med »at afstikke nogle stier gennem vildniset og håbede så, at de implicerede parter fremdeles kunne finde hinanden«.

Personlige sorger blev Mogens Ørsnes heller ikke skånet for i de år. I 1977 døde hans hustru, Dorthe Ørsnes. Det var et stort tab, som han aldrig helt forvandt. Men tilbage i museumsarbejdet igen fortsatte han fattet og med vedholdenhed sin linie: at virke for et samarbejdende museumsvæsen. Og der blev høstet sejre undervejs. I 1979 kunne hans oldtidsafdeling på Nationalmuseet indgå et samarbejde med Fredningsstyrelsen, Statens Museumsnævn og Fortidsmindeforvaltningen om etableringen af et centralregister for stedfæstede fund og fortidsminder. Det var en virkeliggørelse af en af visionerne fra de unge år, som i 1984 førte til oprettelsen af Det kulturhistoriske Centralregister. Mogens Ørsnes var derved med til at indlede datamaternes tidsalder på de danske museer og gøre dem tilgængelige for brugere af alle kategorier.

Det skete i en periode, hvor de økonomiske nedskæringer ellers var begyndt at bide hårdt. I sine årsrapporter for oldtidsafdelingens virksomhed måtte han gang på gang skrive, hvordan »den stadig øgede afhængighed af andres dispositioner og af vilkårlige tilskudsmuligheder gør det overmåde vanskeligt at formulere og fastholde langsigtede arbejdsplaner«. En vis træthed var ved at spores, men med rigsantikvarskiftet i 1981 kom der nye kræfter til, og en løsning af 70'ernes museumsproblemer syntes nu inden for rækkevidde. Som et resultat af arbejdet i det såkaldte Møllmannudvalg, som Mogens Ørsnes naturligt havde sæde i, vendte den antikvariske undersøgelsesvirksomhed efter naturfredningslovens paragraf 49 i 1983 fra Fredningsstyrelsen tilbage til rigsantikvarembedet, det Arkæologiske Råd (senere Nævn) og Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat oprettedes. Dermed havde mange af de problemer, der var opstået som følge af 1960'ernes voldsomme vækst i museumsverdenen, fundet noget af en løsning.

Som leder af oldtidsafdelingen på Nationalmuseet måtte Mo-

gens Ørsnes i høj grad koncentrere sig om de administrative opgaver. Men han var i de samme år vidne til de store forandringer i arkæologien, som udsprang af den yngre generations stærke engagement i videnskabsteoretiske problemer navnlig igennem 1970'erne og begyndelsen af 80'erne. Han fulgte dette skifte med interesse, men forblev i nogen grad fremmed over for det. Han var først og fremmest empirikeren, og som sådan opfattedes han med stor respekt af den generation, som ellers gjorde op med positivismen. Men en oversigt over den epoke af oldtidshistorien, som han kendte bedre end nogen anden, det skrev Mogens Ørsnes aldrig. Synthesen lå ikke for ham, og oversigten finder man kun i et lille hæfte, han i 1984 udgav om mosefundet fra Ejsbøl mose. »Sejrens pris« hed det. Her er i populær form fremstillet resultaterne af mange af de minutiøse analyser, han havde foretaget af fundet. Sidst i bogen sætter han mosefundenes vidnesbyrd ind i en større ramme: oldtidssamfundets udvikling igennem jernalderens århundreder frem mod vikingetidens rigssamling. Men det bliver kun til en kortfattet diskussion af den historiske overlevering, som han iøvrigt forholdt sig ganske skeptisk til. Det fremgår også af hans grundige anmeldelse af den bog, som hans mangeårige medarbejder i Ejsbøl, museumsinspektør Hans Neuman, i 1982 udgav om det sønderjyske Olgerdige og dets tolkning set i lyset af de skriftlige kilder. Heller ikke her forholdt han sig til de socialhistoriske teorier, som dansk jernalderforskning havde udviklet igennem 1970'erne. Til gengæld kunne han på grundlag af sine skarpsindige analyser af fundstoffet fra Ejsbøl mose give en overbevisende skildring af de hære, som i det 4. og 5. århundrede udkæmpede territorialkampe i det øst- og sydjyske område. Det var denne fordybelse i empirien, han skulle udvikle yderligere i sine sidste leveår.

I april 1985 trak Mogens Ørsnes sig som 60-årig tilbage fra sit embede på Nationalmuseet. Nu forestod en frugtbar periode, hvor han skulle indhente de mange videnskabelige opgaver, som han havde måttet lade ligge i sin tid som overinspektør. Vi, der fulgte ham i de år, så med glæde, hvordan han på en og samme tid fordybte sig i sit arbejde og åbnede sig mod omverdenen. I 1988 kunne han publicere det første bind af sin bearbejdelse af våbenofferfundet fra Ejsbøl. Det var et fremragende arbejde, som fremlagde og til fulde udnyttede de mange detailobservationer, der var gjort gennem de 9 års udgravningsarbejde i mosen. Få arkæologiske udgrav-

ninger er i Danmark blevet publiceret i sådan en bredde og dybde. Dybden i arbejdet kom endda endnu mere til udtryk i bind 2 af afhandlingen, som næsten forelå færdigudarbejdet som manuskript ved Mogens Ørsnes' død. Her var der, ud over en tolkning af Ejsbøl-fundet, kapitler om mosefundenes kronologi, om genstandenes ornamentik, om fænomenet våbenofre og om jernalderhærenes udrustning. Et afsnit om de beredne krigeres seletøjsudstyr, som egentlig var planlagt som et kapitel i bogen, udkom som en selvstændig afhandling få dage før hans død. Den var, ligesom de øvrige afsnit, båret af en streng empirisk holdning og af en stor lærdom, der kunne trække på komparativt materiale ikke blot fra Skandinavien, men fra hele det europæiske kontinent. Anden del af afhandlingen vil snart foreligge på tryk som et særskilt bind.

Det var en god oplevelse af få lov til at også at følge Mogens Ørsnes gennem hans sidste år. At møde den forsorne munterhed, med hvilken han dækkede over en stor blufærdighed. At rejse sammen med ham, og samtale med ham om alt, lige fra William Heinesens digte, som han værdsatte højt, til faglige problemstillinger, som han bearbejdede med en aldrig hvilende selvkritik. Men især var det godt at se, hvordan han glædede sig over igen at kunne fordybe sig i det videnskabelige arbejde. Den glæde blev slukket brat, da Mogens Ørsnes i september 1994 døde. Men vi andre har stadig glæden af at kunne erindre dette redelige og intelligente menneske. Æret være hans minde.

Benyttet litteratur af Mogens Ørsnes:

1. Kronik i Social-Demokraten 16.10.1946: Udgravningerne af Vallhagar.
2. Kronik i Social-Demokraten 25.11.1947: Dollerupfundet.
3. En jysk Høvdingegrav fra Jernalderen. Foreløbig Meddelelse om Dollerupfundet. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark 1948 (sammen med Olfert Voss): 37-46.
4. Der Dollerupfund. Ein Doppelgrab aus der älteren römischen Eisenzeit. Acta Archaeologica vol. 19, 1948: 109-271 (sammen med Olfert Voss).
5. Et glimt av Gotland. I: Vad jorden gömde. Stockholm 1948.
6. Kronik i Jyllandsposten 23.6.1948: Interessant særudstilling på Koldinghus.
7. En gravhøj fra Sevel sogn. Kuml 1952: 9-31.
8. Skattegravning og videnskab. I: Forskning og Fremskridt. Red. Tyge W. Böcher, Per From Hansen og Kr. Thomsen Jensen. Eiler Wangels Forlag 1952.
9. Kyndby. Ein seeländischer Grabplatz aus dem 7.-8. Jahrhundert nach Chr. Acta Archaeologica vol. 26, 1955: 69-162.
10. Kyndbygravpladsen. Rige fund fra en fundfattig tid. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark 1955: 74-81.

11. Om en Jættestues Konstruktion og Brug. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1956: 221-234.
12. Bidrag til Danmark – Før og Nu, København 1957.
13. Borbjergfundet. Hjemligt og fremmed i et jysk depotfund fra bronzealderens fjerde periode. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1958: 1-107.
14. Ny viden om jernalderens våbenofre. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark 1959: 101-108.
15. Thy, Mors og Fur. I: Med arkæologen Danmark rundt (red. E. Thorvildsen & S. Kehler). 1961: 224-242.
16. A Weapon Find in Ejsbøl Mose at Haderslev. Acta Archaeologica vol. 34, 1963.
17. Arkæologiens mål og midler. I: Med arkæologen Danmark rundt, 1963.
18. Mosefund – stratigrafi, kronologi. Tor 1964: 105-221.
19. Form og stil i Sydskandinaviens yngre germanske jernalder. Nationalmuseets Skrifter. Arkæologisk-historisk række XI, København 1966.
20. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1866-1966. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1966: 131-134.
21. Et billedfragment fra Bejsbakken. Nogle bemærkninger om stiludviklingen i Norden i 7.-8. århundrede. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1967: 155-172.
22. Der Moorfund von Ejsbøl bei Hadersleben und die Deutungsprobleme der grossen germanischen Waffenopferfunde. I: Vorgeschichtliche Heiligtümer und Opferplätze in Mittel- und Nordeuropa. Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. 1968.
23. Südsandinavische Ornamentik in der jüngeren germanischen Eisenzeit. Acta Archaeologica vol. 40, 1969: 1-121.
24. Forord til Conrad Engelhardt: Sønderjyske og Fynske Mosefund, Bind I: Thorsbjerg Mosefund. ZAC 1969.
25. Forord til Conrad Engelhardt: Sønderjyske og Fynske Mosefund, Bind II: Om Nydamfundet. ZAC 1970.
26. Forord til Conrad Engelhardt: Sønderjyske og Fynske Mosefund, Bind III. Krageluh og Vimosefundene. ZAC 1970.
27. Anmeldelse af U.E. Hagberg: The Archaeology of Skedemosse. Historisk Tidsskrift 1970: 622-626.
28. Anmeldelse af H. Geisslinger: Horte als Geschichtsquelle. Prähistorische Zeitschrift 45, 1970: 243-247.
29. Bronzematrice fra Hyldagergård ved Gl. Havdrup. Nationalmuseets Arbejdsmark 1971: 202-203.
30. Bejsbakken, Bækkegård og Ejsbøl. Artikler i: Reallexikon der germanischen Altertumskunde, 1973 ff. Berlin/New York.
31. Arkæologisk Felthåndbog, udgivet af Fortidsminderrådet. Red.: Mogens Schou Jørgensen, Hans Jørgen Madsen & Mogens Ørsnes. 1980 ff (løseblade).
32. Sejrens pris. Våbenofre i Ejsbøl Mose ved Haderslev. Haderslev Museum 1984.
33. Anmeldelse af H. Neumann: »Olgerdiget – et bidrag til Danmarks ældste historie«, 1982. Journal of Danish Archaeology 3, 1984: 222-226.
34. Diverse artikler i: Politikens Arkæologi Leksikon, 1985.
35. Efterskrift til genudgivelse af Vilh. Boye: Egekister fra Bronzealderen i Danmark (1896). Forlaget Wormianum, Århus 1986.

36. Arkæologistuderende i efterkrigstiden. I: Arkæologiske krøniker. Udg. i anledning af Poul Kjærums 60-års dag. Moesgård, Århus 1986.
37. Ejsbøl I. Waffnopferfunde des 4.-5. Jahrh. nach Chr. Nordiske Fortidsminder, Ser. B. Bd. 11. Det Kongelige nordiske Oldskriftselskab, København. 1988.
38. Hestebilleder. Nogle nye fund fra Bejsebakken ved Ålborg. Festskrift til Olaf Olsen på 60-års dagen den 7. juni 1988. Det kongelige nordiske Oldskriftselskab, København 1988: 93-104.
39. Zaunzeugfunde des 1.-8. Jahrh. nach Chr. in Mittel- und Nordeuropa. Acta Archaeologica vol. 64, 1993: 183-292.

Summary of the Yearbook

Members

In the course of the Academic year 1994-1995 the Academy lost the following members:

Danish members:

- Olav Behnke (natural sciences), p. 11
- Søren Egerod (humanities), p. 108
- Tage Kaarsted (humanities), p. 100
- Jørgen Raasted (humanities), p. 110
- Mogens Ørsnes (humanities), pp. 93, 187

Foreign members:

- Charlotte Auerbach (natural sciences), p. 49, 103
- Maurice Chéhab (humanities), p. 42, 102
- Leopoldo Maximo Falicov (natural sciences), p. 53, 100
- Percy Garnham (natural sciences), p. 53, 100
- Jonas Greenfield (humanities), p. 43, 106
- Einar Ingvald Haugen (humanities), p. 44, 95
- Niels Kaj Jerne (natural sciences), p. 55, 94
- Bertil Malmberg (humanities), p. 45, 95
- Joseph Needham (humanities), p. 46, 107

In April 1995, five Danish members and six foreign members were elected, all to the Humanities Class:

Danish members:

- Professor, dr.jur. Ellen Margrethe Basse
- Professor, dr.phil. Michael Herslund
- Professor, dr.phil. Øystein Hjort
- Lektor, dr.phil. Mogens Trolle Larsen
- Professor, dr.polit. Niels Christoffer Thygesen

Foreign members:

Professor, Ph.D. Henning Andersen
 Professor Theodore Buttrey
 Professor, dr. Kevin Cathcart
 Professor, Ph.D. Knud Haakonssen
 Professor, dr. Tryggve Kronholm
 Professor, dr. Werner Welzig

At the end of the year, the Academy had 227 Danish members (93 in the Humanities Class and 134 in the Natural Sciences Class) and 265 foreign members (90 in the humanities and 175 in the Natural Sciences Class).

Officers of the Academy and members elected to commissions and to Danish committees of international bodies are listed on pp. 67 ff.

Meetings

The Academy met fourteen times in the course of the past Academic Year, and the following papers were read:

29. September 1994

Asger Berthelsen: Geologists and geophysicists as sparring partners in lithospheric research.

Geology, once a traditional *natural history* discipline, has, during recent decades, changed its character and contents. Like geophysics and geochemistry, it now forms part of the *Earth Sciences*. Geologists of today delve in the depths like seismologists and are as mobile as palaeo magneticians. They now realize that the global geological picture of the Earth has been an ever-changing one throughout the last 3.7 Ga. New spreading oceans replaced those formed earlier, continents were accreted, then suffered break-up, and became eventually reassembled in new ways, while changing plate movements dragged them across the globe. With the advent of plate tectonics, geological thinking was radically changed, multidisciplinary projects becoming more attractive.

In 1980, when the International Lithosphere Programme (ILP) was formulated, the physical properties and tectonic development of the *continental* lithosphere were given first priority. Danish geo-

scientists took active part in the planning and realisation of a major ILP Key Project, the European Geotraverse (EGT) Project (1983-92). Coordinated by the ESF and funded by the research councils in 14 West-European countries, the total budget of the EGT amounted to 37 million Sfr. The project encompassed geophysical and tectonic studies of a 4000 km long N-S swath through Europe, from North Cape to the Mediterranean and Tunisia. Large scale deep seismic experiments formed the backbone of the project.

With the successful conclusion of the EGT (1), the ESF in 1992 launched the EUROPROBE Programme, in which Eastern and Western geoscientists presently collaborate (2). In the Danish area, acquisition of more than 3000 km of combined reflection and refraction seismic profiles to 50-100 km depth was carried out by the multinational BABEL Project (1989-92 (3)) and MONA LISA Project (1994-).

Our knowledge about the pre-Permian geology of Denmark has become greatly improved hereby. Based on the experience and results obtained during the realisation of these projects, it will be demonstrated how geologists and geophysicists can support and inspire each other – as mutual sparring partners.

Johnny Christensen: Stoic Social Philosophy.

Man is a creature of reason: he is able to reconstruct the world within himself, to predict events, to change parts of his innate patterns of behaviour. Reason is common to mankind, and therefore cooperation, not hegemony, is the natural form of interaction between fully developed human beings. Equality of opportunity makes brotherhood the basic tenant of morality. "I am a human being, therefore no human condition is irrelevant to me".

13 October 1994

The President of the Academy presented his views on the state of the Academy, introducing suggestions for various changes in the Statutes. This was followed by a discussion in plenum.

1 Blundell, D., Freeman, R. & Mueller, St. (eds.): A continent revealed, The European Geotraverse. ISBN 0 521 41923 9, Boxed Set, Cambridge University Press 1992. (2) BABEL Working Group 1993, Geoph. J. Int. 112, 325-343. (3) Gee, D.G., & Beckholmen, M. 193; Publ. Inst. Geoph. Polish Acad. Sci., A-20 (255).

27 October 1994

Peter Johansen: Data Compression and Pattern Recognition.

The requirement of the simplest possible description of a pattern can be sufficient for its recognition. An example is given demonstrating the automatic recognition of a person's handwriting. The method described has a long history. Epicurus thought that if several explanations of a phenomenon were possible, one ought not to choose one at random, but rather keep open all avenues of explanation. Later on, the medieval monk William of Ockham proposed the principle that among various explanations of a phenomenon one ought to choose the simplest one. This principle is called Ockham's razor. In recent times – after construction of the computer – Kolmogorov proposed a precise definition of simplicity for a set of data: A set of data is simple if it can be calculated using a short programme. I shall describe a practical method for finding the shortest description of a set of data. I choose a descriptive language with a low level of expressive power, in which it is possible to calculate efficiently the shortest possible description of a set of data. The method is closely related to the one used for data compression in practically all computers today.

Wilfried Barner: From Ithaca to Troy. On reading modern mythological Literature (see page 96).

10 November 1994

Benedikt Otzen: In memory of Erling Hammershaimb (see page 173).

Olaf Pedersen: The Danish Museum of History of Science.

The study of the history of science and medicine began in Denmark in the second half of the 19th century with a number of medico-historical works. At the same time, the mathematician H.G. Zeuthen promoted the study of the history of the exact sciences by his own works, and by the many initiatives he took as Secretary of The Royal Danish Academy of Sciences and Letters. In 1956, this new discipline was introduced into the universities of Copenhagen and Aarhus. In Aarhus, the first plans for a special institute emerged already in 1957, and the institute was founded in 1965. It acqu-

ired a considerable collection of both early scientific instruments and modern reconstructions and models, which were exhibited in 1981 at the Museum of History of Science. At the same time, the chief medical officer of Grenaa Hospital, E. Hovesen, had created a similar collection of medical equipment which was opened to the public in 1982. The idea of uniting these two institutions was favoured by the university, and led to the present museum, which was supplemented by a planetarium devised and designed by the astronomer Ole J. Knudsen. Economic support was obtained from private foundations, and the new museum was inaugurated in March 1994, in a new building on the university campus.

Dr. scient. Kr. Peder Moesgaard, director of the Steno Museum, introduced and presented the collection.

24 November 1994

Special meeting: The Role of Academies in Third World Countries.

Henning Sørensen: Introduction.

A large number of academies, The Royal Danish Academy of Sciences and Letters among them, held a summit in New Delhi in November of 1993 on the subject "Population – the Complex Reality" in recognition of the fact that solving the global population problem is a prerequisite for creating sustainable development. This meeting is an expression of the wish of academies to help strengthen sustainable development in Third World countries by supporting research and education.

The Royal Danish Academy of Sciences and Letters has also expressed an interest in development problems through our membership of the International Foundation for Science (IFS), since 1972. The purpose of the IFS, which is now supported by Danida, is to strengthen the research communities in the Third World in the area of bioresources. The IFS and other organizations, and research areas in the following speeches, were introduced, and the purpose of this theme meeting was presented.

Sofus Christiansen: The Population Problem.

The population of the world is currently approximately 5¹/₂ billi-

on, distributed in such a way that about 1 1/2 billion have an “up to date” standard of living, another 2 billion do “allright”, and the remaining 2 billion are “poor”.

The main problem is that the last 2 billion also have the highest rate of increase in population. Since they also have a low economic growth rate, their situation is steadily deteriorating. The girls already born are the ones who will produce the next generation, which makes it likely that the growth pattern largely will continue, unless there is a change in “behaviour”. In the aid programmes for the underdeveloped countries there is an increasing awareness that even effective assistance will be unable to counter the “baby bomb”.

Jørgen Rischel: Cultural, religious and linguistic Barriers.

Just as global initiatives often come into conflict with the cultural traditions of local populations, national solutions are not always harmonious in relation to the ethnic diversity of the country. Linguistic diversity as such is probably not the decisive factor (being multi-lingual is normal outside the western world), but cultural (religious) and social barriers hinder communication. Language will simultaneously be a strong signal for such barriers and reinforce them.

Majorities and minorities can be at comparable social levels, and it thereby becomes official fact that the population is heterogeneous; but some ethnic groups can be marginalized, and thus politically and economically nearly invisible. In such cases, illiteracy can further impede communication.

“Indigenous people” in remote areas are often seen as a hindrance for exploitation of resources, even while their way of life may not even be recognized as a culture when development is intended in local areas. Even though the life styles of “indigenous people” are popular today, the political and economic debate may easily be dominated by the official, and often very ethnocentric, attitude of the countries in question.

Henrik Breuning-Madsen: The natural Basis for agricultural Systems in the Tropics.

A tropical zone can be defined as an area in which frost never occurs. It contains a great variety of climatic and vegetational zones, from rain forest to desert. Due to these differences, many different

types of soil occur in the tropics; some will be greatly leached and acidified, while others will be characterized by high salinity.

The great variation in the natural foundation provides both opportunities and limitations for agricultural production. This will be briefly demonstrated by an example from West Africa, where a north-south journey will pass through ecological zones such as rain forest, forest savanna, grass savanna, tropical steppe and actual desert.

Sofus Christiansen: Agricultural Systems – Limitations and Opportunities.

The agricultural systems of the Third World are characterized by great variation in intensity, both measured in yield per unit area and in yield per hour of work. Increasing needs for higher yields have first of all led to the inclusion of marginal lands, and then the demand for higher yields per unit area. The need for technical improvements is therefore growing. In the short term, the primary goal is to achieve an increase in production which at least corresponds to the increase in population. Can “green revolutions” succeed in future, or do we have to consider other solutions?

Henning Sørensen: The Role of Academies in Third World Countries – Opening of the Debate.

The academies of the Western world support research in the Third World through the participation of their members in research programmes, by receiving graduate students, and by establishing “twin”-agreements with institutes in Third World countries (for instance through the Danida programme ENRECA – Enhanced Research Capacity). This activity ought to be enhanced by involving other means of support, such as the Council for Development Research under Danida.

One of the barriers hindering the development of research capacity in Third World countries is the way in which local authorities prioritize short term economic growth, rather than investing in the future by supporting research. The academies will, if they can attain the necessary prestige, play an important role as pressure groups lobbying the local authorities, and generate interest in the creation of national research capacity and sustainable research environments.

The academies of the Western World can contribute to this process through bilateral agreements with selected academies, or by supporting the establishment of academies in countries where such do not exist. Another possibility is to establish formal ties with The Third World Academy of Sciences, which has done great work since 1983 in the building up of basic research communities in Third World countries, by establishing networks, stipends, prizes etc. I suggest that The Royal Danish Academy of Sciences and Letters, in collaboration with the Academy of Technical Sciences (ATV), seek to establish formal cooperation with the Third World Academy of Sciences.

Furthermore, we ought to support the International Foundation for Science, ISF. The work of the IFS is based on the efforts of more than 800 advisors, who assist in reviewing applications for grants and by visiting research communities in Third World countries, in order to, amongst other things, introduce new methods and apparatus. Only thirteen Danes are attached to the IFS, two of them members of our Academy and four members of the ATV (two of these are also members of our Academy). Our two academies should inform our membership of the activities of the IFS, in order to have more of them volunteer as advisors, and to see to it that IFS graduate students are invited to participate in symposia and other meetings arranged by our two academies.

8 December 1994

Henrik Zahle: Legal Polycentricity.

The legal institution is constituted by "rules" or "arguments" and "facts". Tradition organizes rules and arguments in a monocentric pyramid; facts are established on the basis of "pieces of evidence", which are evaluated according to one single pattern. According to a polycentric approach, this traditional structure should be substituted by a more open non-hierarchic plurality of methods of argumentation and evaluation of evidence.

Jörn Thiede: The Anomaly of the Cenozoic Ice-Age.

An ice age climate, with frozen polar ice caps, has developed several times in the history of our planet. Bipolar ice caps have only been observed in the Cenozoic period, however, after plate tecto-

nic activities led to the South Pole being covered by a continuous continent, while the North Pole is in the basin of an ocean (The Polar Sea) which is cut off from water circulation with the world's oceans. The consequence is a slow and steady freezing of Antarctica (which started about 45 million years ago), while the continents around the Polar Sea did not glaciare until 10 million years ago. One of the findings of the Ocean Drilling Project, which visited the Norwegian part of the Greenland Sea and the Polar Sea in 1993, was that the glaciation of the continents in the northern hemisphere started in Greenland, and that the rate of glaciation varied a great deal. Sediments in the Norwegian Greenland Sea show signs of 26 major "ice-ages" during the last 2,6 million years, and reveal that the extent of the ice shows a close correlation to the Milankovitch-cycles (in eccentricity and obliquity). Very short and abrupt climatic changes are also documented, but they seem to occur at less regular intervals. The great unsolved mystery in the history of the climate is the reaction of the Polar Sea to the changes between glacial and interglacial periods, although the expeditions of the research icebreakers to the North Pole last year have given us a unique set of samples of sediments from the ocean floor.

26 Januar 1995

Jørgen Christensen-Dalsgaard: Asteroeismology – a new Tool for the Investigation of the Stars.

For the last several hundred years, it has been known that the light of some stars varies periodically. It has become clear that the variations in many cases are due to pulsations of the stars; their periods thus depend on the stellar structure. In recent years, new observations have detected substantial numbers of periods in several stars. Each period provides independent information on the properties of the star, and one is therefore able from the periods to study these properties in considerable detail. In particular, observations carried out by a group at the Institute of Physics and Astronomy, Aarhus, and The European Southern Observatory (ESO) indicate that one can now measure oscillations analogous to those known from the Sun. This opens up the possibility for a considerable improvement in our understanding of the structure and evolution of the stars.

Valery Vozgrin: Crimea and Sicily, two cultural Flashpoints in the Pontic Mediterranean proto renaissance.

In ancient times, Crimea and Sicily were very much alike geographically and anthropologically. The original conditions paved the way for the emergence of two very similar cultures. The unique and colourful landscapes and the stable polycentrism of both areas contributed to the development of the local and the infiltrating cultures (Antique, Nordic, Byzantine and Roman). The objective sequence of events made way for a mixed European-Oriental type of development. Only in these areas did the middle ages see a development of the unique "sets of culture" in the names of openness, tolerance and pluralism, and that within centuries. The result was that in these places they successfully adhered to the great poly-ethnic and confessional humanistic cultures, which at their apex had achieved a level which was typical, not so much of the middle ages, as of the next great epoch.

Neither Crimea nor Sicily played a prominent role in the history of the renaissance. That is perhaps why their importance in the previous epoch is also undervalued, but they had rightfully entered the realm of the proto renaissance centres. On this fact rests their undoubted and immortal importance in the history of world civilization.

9 February 1995

Herbert Schnopper: In memory of Bernard Peters (see page 185).

Jens Erik Skydsgaard: The consolidation of Italy and the construction of the Roman road system in ancient times.

In the middle of the fourth century BC, the consolidation of Italy began under the leadership of Rome. Simultaneously, the road system for the peninsula was developed. The lecture described this road construction and the consequences and effects of it. Note that the Roman road system by and large still functions today, and was the main transportation system until the autostradas were built.

23 February 1995

Special meeting: On language.

A theme meeting suggested by the protector of our Academy,

Her Majesty Queen Margrethe II of Denmark.
Her Majesty and the Prince Consort participated in the meeting.

Poul Lindegård Hjorth: Introduction.

Jørgen Rischel: Language and the Formation of Concept.

Language enables human beings to symbolize and transmit abstract information. Thus language and its categories are a source for understanding a society's collective view of the outside world. But linguistic categories are often arbitrary, reflecting as they do a passed age.

Information can be conveyed by languages with widely differing structures. The individual language can of course express the things that need to be expressed in traditional culture; but cultural changes can be integrated particularly through the adaptation of vocabulary.

According to a contested hypothesis, the structure of an individual language has strong influence on how the users of the language experience the world. This hypothesis is based on the study of Amerindian languages; if one considers cultural areas like Europe, the hypothesis appears highly controversial.

Søren Egerod: From Thought to Script in China.

Chinese script differs from the alphabetic orthographies by being a syllabary containing one character for each monosyllable or significant monosyllabic word-component. In the oldest times the signs originated in pictures and symbols, most of which have gradually changed beyond recognition. It has often been asserted that Chinese script has a special relationship to thought and writes concepts unconnected with the words and pronunciation of spoken Chinese. It is this assertion which will be discussed here.

Johnny Christensen: The European Language.

The European languages possess a great and important stock of general terms. They are either Latin loan-words, or they have been formed by means of native elements as calques on Latin.

They facilitate communication from language to language concerning general, theoretical topics. This partial language is a symptom of common cultural and thought patterns, and it is also a tool

for thought. The European language can be traced back to the rise of Greek philosophy in Classical and not least Hellenistic time. In its origin and diffusion it is most often associated with a deliberate endeavour of groups or individuals to create language.

Per Øhrgaard: From Language to Language.

Since man was checked in the erection of the Tower of Babel, it has been necessary to translate from language to language. A recurrent question in that connection is how faithful to the original the translation ought to be – and how faithful it *can* be without becoming incomprehensible to the recipients. The answer, among other things, depends on how one views not only individual languages, but also the unmistakable originality of the individual text. This talk will exemplify changing views and survey practical problems and their solutions. (See p. 124).

Queen Margrethe offered profuse thanks. She emphasized that she herself and her husband took a great interest in precisely this area, because they have daily discussions of language problems of the kind that had been addressed; besides, she and her entire family have grown up having to acquire proficiency in at least two or three languages.

10 March 1995

Sven-Aage Jørgensen: The Confessions of a tragi-comical Scholar.

In university teaching up to the level of the M.A., it is often futile to try to explain the research on which the exercise is based within the philological and literature sciences. In connection with the presentation of an *Arbeitsbuch Wieland*, which tries to do this, the limits and possibilities of such a presentation of research is discussed.

Birger Lindberg Møller: Cyanogenic glucosides.

Cyanogenic glucosides are natural products of more than 1600 different plants. Upon disruption of the plant material, they are degraded with a simultaneous release of cyanide. Cyanogenic glucosides are present in large amounts in the tropical crop cassava where they constitute a health hazard. Studies at the Plant Biochem-

istry Laboratory have elucidated the pathway used for synthesis of these compounds. It is unusual in incorporating N-hydroxylated amino acid derivatives not previously found in biological material. Whereas the biosynthetic pathway contains seven steps and is complex, the enzyme system catalysing the conversion is surprisingly simple: It is composed of two multifunctional hydroxylases of the cytochrome P-450 type, which have been isolated and characterized. Using the tools of molecular biology, we hope to be able to control and optimize the formation of cyanogenic glucosides in plants, e.g. with respect to nutritional value and disease resistance.

23 March 1995

John Bergsagel: A Musician among "The Measurers", (see page 106).

Peder Gregers Hansen: Exotic Nuclei and big Accelerators.

Until recently the study of extremely unstable nuclei was primarily based on radioactivity studies such as those carried out on CERN's ISOLDE installation. It has now become possible to use big heavy-ion accelerators to produce secondary rays from rare radioactive projectiles with very high energy. The intensity is low, but sufficient for studying what happens when a nucleus such as lithium-11, with a half life of just 8 milliseconds, breaks up in a collision with another nucleus. The method will be illustrated with examples from three major national laboratories, Grand accélérateur national des ions lourds (GANTIL) in Caen, Gesellschaft für Schwerionenforschung (GSI) in Darmstadt and National Superconducting Cyclotron Laboratory (NSCL) at Michigan State University in East Lansing. The special interest in lithium-11 and certain other neutron-rich and short-lived isotopes is due to the fact that, outside a normal central nucleus, they have an extensive and thin neutron cloud, called a "neutron halo". There are now theoretical predictions of the existence of an even more extended nucleic condition, a "super halo" perhaps 100 times greater than normal nucleic size.

6 April 1995

Jørgen Jensen: In memory of Mogens Ørsnes (see page 187).

Vitalii Goldanskii: Tunnelling, chirality and cold prebiotic evolution (see page 107)

27 April 1995

Siegfried Lienhard: The Classical Indian Bard – Legend and Reality.

The few records we have of the daily life of Indian poets present us with a picture which is in many ways idealized. They show us the bard living in the same manner as the upper classes, a very sophisticated life style. The description of the daily life of a bard portrays a very disciplined man whose days – and even nights – are determined by his calling in nearly every detail. Valuable information about the Indian bard is provided in the Rājaśekhara's *Kāvyaṃ māsā* (from the late Tenth Century), Ksemendras *Kavikanthābharaṇa* (from the middle of the Eleventh Century) and – oddly enough – in the pāli review of the Buddhist canon and commentary.

Erik Hviid Larsen: Cellular and Molecular Basis of Epithelial Chloride Transport.

In heterocellular epithelia, the uptake of sodium and chloride is confined to different and highly specialized cell types. The functional organization of the main population of sodium transporting cells has been known for more than three decades. Just recently, it has been possible to identify the so-called mitochondria-rich cells as being the site of chloride uptake. The communication presents studies leading to the fundamental characterization of the mitochondria-rich cell, including recent patch clamp studies of its apical chloride conductance. There is evidence that this conductance is mediated by a member of the ABC-protein superfamily, among which we find the *cyclic* AMP regulated cystic fibrosis transmembrane conductance regulator (CFTR). In the disease cystic fibrosis, epithelial chloride transport is impaired because of an inherited defect of CFTR.

11 May 1995

Peder Jørgen Pedersen: In memory of Jørgen Gelting (see page 168).

Tom Fenchel: The Marine Environment and the Ecology of Plankton.

In the eighties, it was observed that the O₂-concentration of the deeper parts of the water column in large parts of the inner Danish waters tended to decrease to levels critical to fish during the autumn. The response of the authorities was to enforce an Environmental Water Quality Act and at the same time to finance a large scale marine research programme. The lecture will first of all report on the results of some of these projects, with special reference to biological processes in the water column and their spatial and temporal patchiness. These results did, however, also improve the understanding of the mechanisms (which have both natural and anthropogenic components) leading to the occurrence of hypoxia. This is discussed in relation to the legislative measures.

A Message from the President.

The last meeting of the season affords me an opportunity to say a few words about the current state of the Academy.

I came into office a little over a year ago. My agenda was that the capacity of our Academy, based on the status and expertise of the membership and the good facilities of our premises, ought to be made use of much more extensively than hitherto, nationally as well as internationally.

This past year, I have put much effort into creating the basis for realizing the proposals in my agenda, but I have to recognize that less has come of it than I might have wished. I shall mention two reasons for this.

One reason is the reluctance of the members in responding to new initiatives, which is often demonstrated by non-attendance at those meetings where the conditions and options of the Academy were discussed; further, that only 20 out of more than 220 members returned those questionnaires which were sent to all members after the debate last year.

Another reason is that we have not succeeded in improving the finances of the Academy sufficiently to strengthen the capacity of

the secretariat. Now, as in every discussion of the state of our Academy: the capacity of the secretariat limits our ability to act.

A strong secretariat – and not least active members – are prerequisites for an active and well-functioning Royal Danish Academy of Sciences and Letters.

The reputation of our Academy is still enhanced by our report on the recruitment of research staff, something that I have heard from many quarters and comments. But we have to demonstrate that we are still active, and I look forward to the report about research education currently in committee.

I am not satisfied with our international efforts. Our Academy is a member of a number of international networks, such as ALLEA, and we are the Danish contact to international organizations such as ICSU, UAI and ESF. Our efforts may be characterized as routine discharge of absolutely necessary basics. We do not sufficiently use our membership for the good of Danish research. I can, however, mention two new initiatives: The Ministry of Research has announced that it will take up a proposal from our Academy and The Academy of Technical Sciences (ATV) about cooperation with the Baltic countries, and place it on the finance bill for 1996. And, together with the ATV, we are negotiating with Danida about starting cooperation with academies in the Third World, through the agency of the Third World Academy of Sciences. I hope that we can make a lasting and very much needed contribution in these areas, and that more of the members will involve themselves in international work.

A positive development is the decision to hold two annual international symposia under the auspices of the Academy. The Carlsberg Foundation has committed itself to support each symposium with up to 50.000 DKK for the invitation of lecturers, and the Academy will also contribute 50.000 DKK for the coverage of expenses connected with using the premises of the Academy. The symposia to be held in 1995 and 1996 are already approved. Proposals for symposia in the following years may be sent to the head of the symposia committee, chaired by Mogens Herman Hansen.

This having been said, I am aware that quite a few members breathe a sigh of relief when I announce that no major new initiatives are in the works this coming year.

I want to make a few comments on the work with our statutes.

Events have shown that the time is not right for major changes. I will take this opportunity to point out that the criticism levelled at the committee working on the statutes for going too far too fast is unreasonable. The committee has closely adhered to the commission given them, and to a schedule approved by the Presidium and the Plenum of the Academy.

The Presidium has not yet finished discussions on how and when it will suggest the work on the statutes be brought to an end. On the positive side of this issue is that it has afforded the members an opportunity to discuss the condition of the Academy. Some seeds have been sown. Time will tell how they will develop.

I will end this, the 253rd season of our Academy, by wishing the members a good summer – with progress for their research, also with quiet hours to contemplate what they want from and for the Academy.

Henning Sørensen

Excerpts from the Academy Diary

Public lectures

In the course of the Academic year 1994-1995, the Committee for External Activities in Denmark arranged a series of lectures for the public, entitled "Research of Topical Interest":

- 10.10. Professor Jakob Bohr: Examples from modern physics of structures.
- 24.10. Ebba Hjorth, M.A.: The Danish language and the Danish Dictionary.
- 7.11. Niels Peder Kristensen: Evolutionary History of Lepidoptera.
- 21.11. Professor Bent Jensen: Historical Heritage and Reform.
- 5.12. Associate professor Niels Bonde: Dinosaurs – their Development and their Relationship to Birds.
- 6.2. Morten Meldgard, Ph.D.: Stone Age House in Flames – on archeological trials in Lejre.
- 20.2. Professor Arne Schousboe: Mechanisms of Ischemia induced Neuron Death.
- 6.3. Sten Ebbesen: Scholasticism – The Science of the Middle Ages.

- 20.3. David Favrhøldt: Heredity, Environment and Free Choice.
 3.4. Jette Dahl Møller, Ph.D.: Creative Solutions: The Structure and Function of Plants.

Funding

The running costs of the Academy have been provided in part by The Carlsberg Foundation, a grant from the Government, and other grants from various foundations. Furthermore, the Danish Research Administration allocates the means necessary to maintain Denmark's membership of various international unions.

We greatly appreciate this generous support (see accounts, page 126).

Reports from the delegates to international organizations.

UAI, Union Académique Internationale
 General Assembly Prague 11-17 June 1995

As delegates for The Royal Danish Academy of Sciences and Letters we, Birger Munk Olsen and Rudi Thomsen, participated in this General Assembly, at which the academies of 31 countries were represented. It was noted with great satisfaction that both China and Korea had each sent two delegates, and that, furthermore, the two newly established academies of Tunisia and Slovakia were represented. On the other hand, however, it has still not been possible to persuade the Irish academy to enter the union.

Besides participating in the plenary meetings of the General Assembly and in the meetings of the 42 commissions of the union, in which their publishing tasks were discussed, the delegates of our Academy had the following special tasks: Birger Munk Olsen was reporter for *Monumenta Musicae Byzantinae*, for which our Academy is responsible, and he was also elected a member of a commission charged with evaluating the new project *Monumenta Palaeographica Medii Aevi*. Rudi Thomsen was reporter for the other publication project managed by our Academy, *A Critical Pāli Dictionary*, and, as vice-president of the Union, participated in the meetings of the executive committee and in the meetings of the commission des affaires internes.

At the final meeting of the General Assembly, it was agreed to ac-

cept the project mentioned above, *Monumenta Palaeographica Medii Aevi*, and the project *Clavis Monumentorum Litterarum Bohemiae* under the auspices of the Union. At the same meeting, the Italian Aurelio Roncaglia was elected new president, and the American Madelin H. Caviness as new vice-president; furthermore, five new members were elected to the executive committee: Vilém Herold from Czechia, Masaaki Kubo from Japan, Jacques Monfrin from France, Shaul Shaked from Israel and Rudi Thomsen from Denmark.

The 1996 General Assembly will take place in Brussels, Belgium, 16-22 June.

Birger Munk Olsen

Rudi Thomsen

ICSU, International Council of Scientific Unions

The Royal Danish Academy of Sciences and Letters is the Danish member of ICSU, and Denmark is a member of all unions under ICSU. For each union there is a Danish National Committee (reports printed p. 152 ff.). Each National Committee appoints a delegate to the Danish National ICSU Committee, which oversees Danish relations to ICSU Committee, which oversees Danish relations to ICSU and also deals with problems and research programmes treated by ICSU.

The ICSU membership consists of the international unions and national academies and similar organizations. The purpose of ICSU is to promote international cooperation in research, and the organization deals with both general problems and interdisciplinary research programmes.

For a number of years, one of the most important tasks of ICSU has been to secure free international cooperation in research. A standing ICSU-committee (of which the undersigned is the Danish representative) works for the adherence to this principle, for instance by helping to secure visas for researchers who wish to participate in meetings in countries with which their government has no diplomatic relations. In principle, Denmark has warmly supported the efforts to secure all researchers free access to congresses and meetings, to cooperating with other researchers and to publish in and acquire international journals. The boycott of South Africa, which lasted many years, and the current boycott of Serbia,

however, has shown that there is a lack of understanding among politicians for the value of adhering to this principle.

As mentioned, Denmark is a member of all unions under ICSU, which maintain cooperation within specific disciplines. Denmark, however, is only a member of some of the many committees and programmes coordinating inter-disciplinary or regional research. The Danish National ICSU Committee deals with proposals for Danish memberships, and also evaluates the work of those bodies of which we are already a member. The Committee makes a cost-benefit analysis of Danish interests.

Axel Michelsen

HENVISNINGER

Fundatser:

- Niels Bohr Legatet, Oversigt 1945-46, s. 39-40.
Mag.art. Marcus Lorenzens Legat, Oversigt 1946-47, s. 41-43.
Professor Knud Sands Legat, Oversigt 1969-780, s. 53-56; forretningsorden, s. 65-68.
Selskabets Bidragsfond, Oversigt 1974-75, s. 56-69.
Julie von Müllens Fond + tillæg, Oversigt 1985-86, s. 159-161.
Arne og Doris Truelsens Legat, Oversigt 1985-86, s. 162.
Aksel Tovborg Jensens Legat, Oversigt 1985-86, s. 163-65.
Inge Lehmanns Legat af 1983, Oversigt 1985-86, s. 165-68.
Grundforskningsfonden, Oversigt 1985-86, s. 169-171.
Lillian og Dan Finks Fond, Oversigt 1986-87, s. 120-122.
Beslutninger vedr. Niels Bohr Legatet, Oversigt 1955-56, s. 50; 1962-63, s. 61; 1964-65, s. 75; 1965-66, s. 64-65.
Fundatstillæg 1955 for Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk videnskabsmand, Oversigt 1954-55, s. 41-42; 1965-66, s. 62; 1972-73, s. 64-65.
Præambel til ny fundats og ny fundats for Grosserer A. Collstrops Fond, Oversigt 1994-95, s. 117.
Tillæg 1965 vedr. J.P. Suhr & Søns Legat, Oversigt 1964-65, s. 75-76.
Fundats for Ole Rømer Fondet, Oversigt 1990-91, s. 131.
Selskabets Vedtægter, Forretningsorden, legatbestemmelser, særpubl. 1989, s. 1-40.
Selskabets bytteforbindelser, Oversigt 1978-79, s. 227-255.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- Acta Zoologica, medlemmer s. 75, rapport s. 145.
- Afhandlinger af ikke-medlemmer antages til offentliggørelse, s. 123.
- Aktuelt fra Forskningen, Selskabets offentlige foredrag, s. 138, 221.
- ANDERSEN, HENNING, indvælges i Selskabet, s. 108.
- AUERBACH, CHARLOTTE, død, s. 103.
- BAK, THOR A., Selskabets sekretær, meddelelser fra, s. 132; genvælges til bestyrelsen for Marcus Lorenzens Legat, s. 109.
- BARNER, WILFRIED, giver meddelelse, s. 96.
- BASSE, ELLEN MARGRETHE, indvælges i Selskabet, s. 108.
- BEHNKE, OLAV, død, s. 11.
- BERG, CHRISTIAN, genvælges til Bidragsfondets bestyrelse, s. 110.
- BERGSAGEL, JOHN, giver meddelelse, s. 106.
- BERTHELSEN, ASGER, giver meddelelse, s. 93.
- Bidragsfond, Selskabets, valg til s. 110; bestyrelse, s. 69; regnskab, 130.
- Niels Bohr Legatet, bestyrelse 69., rapport 113.
- BRANDT, SØREN, får optaget publikation i Selskabets skriferækker, s. 123.
- BREUNING-MADSEN, HENRIK, giver meddelelse, s. 98.
- Budget, Selskabets 1994, s. 110;
- BUTTREY, THEODORE, indvælges i Selskabet, s. 108.
- CAIX LEGATET (under Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond), legatmodtagere, s. 114.
- Carlsbergfondet, bevilling til Selskabet fra, s. 102; jubilæumsgave fra, s. 108.; særbevilling til arkiv, s. 108.; aflæggelse af beretning og regnskab, s. 110.
- Carlsbergfondets syriske ekspeditioner, medlemmer s. 74, rapport s. 143.
- CASPERSEN, HENRIK, overassistent, s. 7.
- CATHCART, KEVIN, indvælges i Selskabet, s. 108.
- CHÉHAB, MAURICE emir, død, s. 102.
- CHRISTENSEN, JOHNNY, giver meddelelse, s. 94, 104.
- CHRISTENSEN-DALSGAARD, JØRGEN, giver meddelelse, s. 101.
- CHRISTIANSEN, FREDDY BUGGE, vælges som revisorsuppleant, s. 110.
- CHRISTIANSEN, SOFUS, giver meddelelse, s. 98.
- Classenske Fideicommiss, bevilling fra, s. 117.
- Corpus Lexicographorum Graecorum. (Etymolog. Gen. & Hesych.), valg til, s. 102; medlemmer, s. 74; rapport, s. 142.
- Committee on Space Research, COSPAR samt SCOSTEP, medlemmer s. 79, rapport s. 153.
- Corpus Vasorum Antiquorum, medlemmer s. 76, rapport s. 149.
- Corpus Antiquitatum Americanensium, medlemmer s. 77, valg til, s. 110.
- COTTERILL, RODNEY, forelægger program for offentlige foredrag, s. 100, 110.
- Council for International Organizations of Medical Sciences, medlemmer s. 92, rapport s. 166.
- A Critical Pāli Dictionary, medlemmer s. 76, rapport s. 150.
- DANSGAARD, WILLI, udtræder af bestyrelsen for Inge Lehmanns Legat, s. 102.

- Danmarks Akvarium, Charlottenlund, rapport s. 143, udpeget af Selskabet, s. 99.
- EGEROD, SØREN, giver meddelelse, s. 103.; død, s. 15, 108.
- Erindringsliste, s. 232.
- European Science Foundation, medlemmer s. 72.
- FALICOV, LEOPOLDO MAXIMO, død, s. 101.
- FAVRHOLDT, DAVID, vælges til formand for den humanistiske klasse, s. 107.; aflægger beretning for den humanistiske klasse, s. 96, 106.
- FENCHEL, TOM, aflægger beretning for den naturvidenskabelige klasse, s. 96, 106.; giver meddelelse, s. 110.
- Lillian og Dan Finks Fond, valg til bestyrelsen for, s. 102; bestyrelse s. 69, rapport s. 114.
- Fontes Historiae Africanae, medlemmer s. 77.
- FORCHHAMMER, JES, aflægger regnskab, s. 110; genvælges til Bidragsfondet, s. 110; udtræder af kassekommissionen, s. 110.
- Forskningsministeriet, s. 136, 139.
- Forskningspolitiske udvalg, Selskabets, medlemmer s. 73, rapport s. 138.
- FUGLEDE, BENT, udtræder af kassekommissionen, s. 110.
- GARNHAM, PERCY, død s. 53, 109.
- GELTING, JØRGEN HENRIK, mindeord om, s. 110, 168.
- GOLDANSKII, VITALII, giver meddelelse, s. 107.
- GREENFIELD, JONAS, død, s. 43, 106.
- Grundforskningsfonden, bestyrelse, s. 69.
- GRÜNER, PIA, sekretariatschef, cand.mag., s. 7
- Gæster ved møderne, se disse s. 93ff.
- HAMMERSHAIMB, ERLING, mindeord om, s. 173.
- Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, bestyrelsen for, s. 75.
- HANNESTAD, LISE, vælges som medlem af vedtægtsudvalget, s. 96.
- HANSEN, MOGENS HERMAN, får optaget publikationer i Selskabets skrifter, s. 124; genvælges til Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark, s. 109.
- HANSEN, PEDER GREGERS, giver meddelelse, s. 106.
- HAUGEN, EINAR INGVALD, død, s. 95.
- HENRIK, PRINS, deltager i temamøde, s. 103.
- Emil Herborgs Legat, bestyrelse, s. 70; rapport, s. 114.
- HERSLUND, MICHAEL, indvælges i Selskabet, s. 108.
- HJORT, ØYSTEIN, indvælges i Selskabet, s. 108.
- HJORTH, POUL LINDEGÅRD, Selskabets redaktør, meddelelser fra, s. 123; fungerer som sekretær, s. 109; indleder temamøde, s. 103; genvælges til bestyrelsen for Marcus Lorenzens Legat, s. 109.
- Humanistiske klasse, møder i, s. 93ff.
- HAAKONSEN, KNUD, indvælges i Selskabet, s. 108.
- International Brain Research Organization, medlemmer, s. 80.; rapport, s. 154.
- Inter-Union Commission on the Lithosphere, medlemmer s. 80, rapport s. 154; valg til s. 99.

- International Union of Anthropological and Ethnographical Sciences, valg til, s. 109.; medlemmer, s. 82.
- International Society of Soil Sciences, medlemmer, s. 82.; rapport s. 158.
- International Union of Pure and Applied Biophysics, medlemmer s. 87, rapport s. 163.
- International Union of Pure and Applied Chemistry, valg til, s. 105.; medlemmer s. 87, rapport s. 163.
- International Union of Physiological Sciences, medlemmer s. 88, rapport s. 164, valg til, s. 110.
- International Union of Psychological Sciences, medlemmer s. 88.
- International Union of Pharmacology, IUPHAR, samt IUTOX, medlemmer s. 87, rapport s. 164.
- International Union of Theoretical and Applied Mechanics, medlemmer s. 88, rapport s. 164.
- International Union of Toxicology, IUTOX se IUPHAR
- International Union of Pure and Applied Physics, medlemmer s. 87, rapport s. 164.
- International Union of Geodesy and Geophysics, medlemmer s. 84, rapport s. 160.
- International Geographical Union, medlemmer s. 81, rapport s. 156.
- International Geosphere-Biosphere Programme, medlemmer s. 80, rapport s. 155; valg til s. 94.
- International Astronomical Union, medlemmer s. 79, rapport s. 154.
- International Mathematical Union, medlemmer s. 81, rapport s. 157; valg til s. 96.
- International Union for Quaternary Research, medlemmer s. 82, rapport s. 157, valg til, s. 94.
- International Union of Crystallography, medlemmer s. 83, rapport s. 159; valg til s. 94, 106.
- International Union of Biological Sciences, medlemmer s. 83, rapport s. 159; ændring af repræsentation, s. 94.
- International Union of Biochemistry & Molecular Biology, medlemmer s. 83, rapport s. 158.
- International Union of Geological Sciences, medlemmer s. 84, rapport s. 160; valg til s. 94.
- International Council of Scientific Unions, medlemmer s. 78, rapport s. 152.
- International Union of Microbiological Societies, medlemmer s. 86, rapport s. 162.
- International Union of Nutritional Sciences, medlemmer s. 86, rapport s. 162.
- International Union of History and Philosophy of Science, medlemmer s. 85, rapport s. 161.
- International Union of Immunological Sciences, medlemmer s. 85, rapport s. 162.
- International Mineralogical Associations, rapport s. 161.
- JENSEN, JØRGEN, taler mindeord om Mogens Ørsnes, s. 187.

- Aksel Tovborg Jensens Legat, bestyrelse, s. 70; rapport, s. 115.
- JERNE, Niels Kaj, død s. 94.
- Jewish Art index, valg til, s. 102; medlemmer s. 77, rapport s. 152.
- JOHANSEN, KARSTEN FRIIS, vælges som medlem af vedtægtsudvalget, s. 96.
- JOHANSEN, PETER, giver meddelelse, s. 95.
- JØRGENSEN, SVEN-AAGE, giver meddelelse, s. 105.
- Kassekommissionen, Selskabets, medlemmer s. 67; regnskab aflægges, s. 110.; valg til, s. 110.
- Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie, medlemmer s. 74, rapport s. 142.
- Kommissionen til registrering af litterære kilder til dansk historie, medlemmer s. 74, rapport s. 140.
- Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie, medlemmer s. 72, rapport s. 139.
- Kommissionen udforskning af Danmarks ældste landbrug og de samtidige naturforhold, medlemmer s. 73.
- KRISTENSEN, NIELS PEDER, vælges til kassekommissionen, s. 110.
- KRONHOLM, TRYGGVE, indvælges i Selskabet, s. 108.
- KUSCHEL, ROLF, vælges til bestyrelsen for Inge Lehmann's Legat, s. 102.
- KAARSTED, TAGE, død, s. 25, 100.
- LARSEN, ERIK HVIID, giver meddelelse, s. 109.
- LARSEN, KAI, genvælges til bestyrelsen for Marcus Lorenzens Legat, s. 109.
- LARSEN, MOGENS TROLLE, indvælges i Selskabet, s. 108.
- Inge Lehmanns Legat, bestyrelse s. 70, uddelinger s. 115, valg til s. 101.
- Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae, medlemmer s. 77, rapport s. 151.
- LIENHARD, SIEGFRIED, giver meddelelse, s. 108.
- »Lundehave«, valg til, s. 68, 99, præambel og fundats, s. 117ff.
- MACKINTOSH, ALLAN, motiverer overrrækkelse af Rømer Legatet, s. 96; genvælges til bestyrelsen for Ole Rømer Fondet, s. 102; vælges som medlem af vedtægtsudvalget, s. 96.
- MAES, JØRGEN, fuldmægtig, s. 7.
- MALMBERG, BERTIL, død, s. 95.
- Marcus Lorenzens Legat, mag.art., valg til, s. 109; bestyrelse, s. 70; rapport s. 115.; uddeling af, s. 99.
- MARGRETHE, DRONNING, deltager i temamøde, s. 103.
- MATTHIESSEN, POUL CHRISTIAN, aflægger beretning og regnskab, s. 110.
- Medlemmer af Selskabet, s. 8 ff.; valg af nye, s. 107; dødsfald, s. 205.
- MICHELSSEN, AXEL, vælges som medlem af vedtægtsudvalget, s. 96.
- Monumenta Musicae Byzantinae, valg til, s. 102.; medlemmer s. 76, rapport s. 150.
- MØESGAARD, KR. PEDER, introducerer Steno Museet, s. 97.
- MORTENSEN, ELLA, økonoma, s. 7.
- MOSEGAARD, KLAUS, modtager legat fra Ole Rømers Fondet, s. 96.
- MOUSTGAARD, IB, fratræder post i Inge Lehmann's Legat, s. 102.
- Julie von Müllens Fond, bestyrelse, s. 70; uddelinger, s. 116.
- MØLLER, BIRGER LINDBERG, giver meddelelse, s. 105.

- NANSEN, PETER, genvælges til Bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen, s. 94.
- NEEDHAM, JOSEPH, død, s. 46, 107.
- Naturvidenskabelige klasse, møder i, s. 102, 105, 107, 109.
- NIELSEN, AKSEL WIIN, indvælges i bestyrelsen for Ole Rømer Fondet, s. 102.
- NIELSEN, ELSE LØVDAL, korrespondent, s. 7.
- NISSEN, POUL ERIK, genvælges til bestyrelsen for Ole Rømer Fondet, s. 101.
- Novum glossarium Mediae Latinitatis, medlemmer s. 76, rapport s. 149.
- Offentlige foredrag, aktuelt for forskningen, s. 138.
- OTZEN, BENEDIKT, taler mindeord om Erling Hammershaimb, s. 96, 173.
- PEDERSEN, OLAF, giver meddelelse s. 97.
- PEDERSEN, PETER JØRGEN, taler mindeord om Jørgen Gelting, s. 168.
- PETERS, BERNHARD, mindeord om, s. 185.
- Physica Scripta, medlemmer s. 75, rapport s. 144.
- Præsidenten, meddelelser fra, s. 110.
- Præsidium, møder i, medlemmer s. 7, 67, rapport s. 132 ff.
- Publikationer, udgivne og optagne, s. 123.
- Redaktøren, meddelelser fra, s. 123. Se også Poul Lindegård Hjorth
- RIIS, P.J. et al. får optaget publikation i Selskabets skrifter, s. 124.
- RIISAGER, KARSTEN, modtager legat fra Ole Rømer Fondet, s. 96.
- RISCHEL, JØRGEN, giver meddelelser, s. 98, 103.
- Rømer Fondet, Ole, bestyrelse, s. 71, 101.; uddeling af legater, s. 96.; rapport, s. 117.
- RAASTED, JØRGEN JUUL, død, s. 34, 109.
- Knud Sand's Legat, medlemmer af bestyrelse, s. 68.
- Scientific Committee on Oceanic Research, SCOR, medlemmer s. 89, rapport s. 165.
- Scientific Committee on Solar and Terrestrial Physics, SCOSTEP se COSPAR
- Sekretæren, meddelelser fra, s. 132.; resume af præsidiemøder, s. 132 ff; se også Thor A. Bak.
- SCHNOPPER, HERBERT, taler mindeord om Bernhard Peters, s. 102, 185.
- Selskabets Forskningspolitiske udvalg, medlemmer af, s. 73; rapport fra, s. 138.
- SKYDSGAARD, JENS ERIK, giver meddelelse, s. 102.
- Statens Humanistiske Forskningsråd, bevilling fra, s. 104.
- Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, bevilling fra, s. 104.
- Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd, bevilling fra, s. 102.
- Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, bevilling fra, s. 99.
- STEDSTRUP, LEIF, tildeles Ørnborgs Legat, s. 103, 117.
- STEENSGAARD, NIELS, genvælges til Bidragsfondets bestyrelse, s. 110.
- Steno Museet, Selskabet holder møde på, s. 96.
- STOLTZE, PER, modtager legat fra Ole Rømer Fondet, s. 96.
- Summery of the Yearbook, s. 205 ff.
- Sylloge Nummorum Graecorum, medlemmer s. 77, rapport s. 151.
- Symposiestyregruppe, medlemmer, s. 73.
- SØRENSEN, HENNING, oplæg til diskussion i forb. med planlagte ændringer

- af Selskabets vedtægter, s. 94; leder temamøde, s. 97; se også »præsidenten«.
- Thesaurus Linguae Latinae, valg til, s. 102.; medlemmer s. 74, rapport s. 143.
- THIEDE, JÖRN, giver meddelelse, s. 100.
- THOMASSEN, CARSTEN, vælges til kassekommissionen, s. 110.; fratræder som revisorsuppleant, s. 110.
- THYGESSEN, NIELS CHRISTOFFER, indvælges i Selskabet, s. 108.
- Union Académique Internationale, medlemmer s. 76, rapport s. 146ff; valg til s. 96.
- Udvalget for Udadrettet virksomhed i Danmark, valg til, s. 109; medlemmer s. 67, rapport s. 158; fremlægger program, s. 100, 110.
- Undervisningsministeriet, bevilling fra, s. 102.
- Union Radio-Scientifique Internationale, valg til, s. 105; medlemmer s. 90, rapport s. 165.
- VEDTÆGTSUDVALGET, valg til, s. 96.; fremlæggelse af forslag, s. 94.
- VOZGRIN, VALERIJ, giver meddelelse, s. 101.
- WELZIG, WERNER, indvælges i Selskabet, s. 108.
- World Climate Research Programme, medlemmer s. 90, rapport s. 166.
- ZAHLE, HENRIK, giver meddelelse, s. 100.
- ØHRGAARD, PER, giver meddelelse, s. 104.
- Pastor emer. F.J. Ørnborgs Legat, tildeling af, s. 103, 117.
- ØRSNES, MOGENS, død, s. 93; mindeord om, s. 187.
- Årsberetning, præsidentens, s. 110.

ERINDRINGSLISTE

15. august Frist for ICSU-nationalkomiteernes indsendelse af budget.
- Primo september Sekretær sender anmodning om forslag til uddeling af Ørnborgs Legat senest 31. oktober. Pressemeddelelse til universitetsaviser om de offentlige foredrag. Foldere herom udsendes til medlemmerne.
- Medio september Ændringer i nationalkomiteernes sammensætning meddeles Forskningsrådene, før Oversigten udkommer.
- Primo oktober Det foreløbige program for efterårssæsonen udsendes, evt. sammen med første mødeseddel. Pressemeddelelser til dagblade om efterårets offentlige foredrag.
1. oktober Frist for ansøgning til Carlsbergfondet. Frist for ansøgning til forskningsrådene om kontingenter til de internationale unioner og nationalkomiteernes rejse- og administrationsudgifter. Første offentlige foredrag i efterårssæsonen.
31. oktober Frist for ansøgning om eller forslag til uddeling af Ørnborgs Legat.
1. november Sekretæren anmoder om forslag inden årets udgang til uddeling af skiftevis Classens Legat (ulige år) og Selskabets Prislegat (lige år).
1. december Frist for medlemmernes forslag eller ansøgninger vedr. Niels Bohr Legatet.
- Primo december Femte og sidste offentlige foredrag i efterårssæsonen. Sekretæren udarbejder sammen med klasseformændene foreløbigt program for forårets meddelelser.
- Senest sidste møde Udvalget for udadrettet virksomhed forelægger sine planer for forårssæsonen til Selskabets godkendelse.
31. december Frist for indsendelse af forslag til prismodtagere.
- Primo Januar Nytårsbrev udsendes til ICSU-, UAI- og CIOMS-nationalkomiteerne med anmodning om beretninger inden 15. februar. Hofmarskallatet forespørges, om man er indforstået med, at Caix-Legatet opslås. (Skiftevis for en studerende og en kandidat). Det foreløbige program for forårssæsonen udsendes sammen med første mødeindkaldelse. Pressemeddelelse til universitetsaviser om de offentlige foredrag. Folder herom udsendes til medlemmerne.
- Medio Januar Sekretæren giver oplysninger om antallet af ledige pladser og om evt. overflytninger af inden- og udenlandske medlemmer og minder om formulering af

forslag, såsom statsborgerskab og adresser. (Forretningsordenen II § 2-§ 6).

Klassemøde. Mundtlig anmeldelse af nye medlemsforslag. Hum.klasse ulige år, nat.vid. lige år.

Klassemøde. Der nedsættes bedømmelsesudvalg (2 personer) til udtalelse om forestående modtager af Selskabets prismedalje.

Januar, sidste halvdel Sekretæren udbeder sig af hensyn til budgetlægningen oplysninger om medlemmernes eventuelle planer om at publicere i Selskabets skriftrække.

Sekretariatet minder Udvalget for udadrettet virksomhed om at sende kassekommissionen et foreløbigt skøn over udgifter, ligeledes med henblik på budgetlægningen.

Primo februar Pressemeddelelser til dagblade om forårets offentlige foredrag.

Bekendtgørelse om Marcus Lorenzens Legat, hvert andet år tillige om Herborgs Legat (dette sidste dog afhængigt af udløbstidspunktet for de løbende legat-udbetalinger).

Første offentlige foredrag i forårssemestret.

8. februar På Aksel Tovborg Jensens fødselsdag – eller i dagene deromkring – holdes mindst hvert andet år en Bjerum-Brøndsted-Lang-forelæsning, tilrettelagt af bestyrelsen for Aksel Tovborg Jensens legat, som umiddelbart derefter begynder planlægningen af næste foredrag.

15. februar Frist for indsendelse af skriftlige medlemsforslag.

Frist for indsendelse af UAI-, ICSU- og CIOMS-nationalkomiteernes beretninger.

Ultimo februar Kassereren aflægger regnskab til kassekommissionens formand, der sender det til revisorerne med tilhørende dokumentation.

Hvert tredje år valg af delegerede til UAI (1990, 1993).

1. marts Beretning og regnskab til forskningsrådene om det internationale arbejde (UAI, ICSU, CIOMS).

Frist for ansøgning om Marcus Lorenzens Legat.

Primo marts Det årlige møde i ICSU-nationalkomiteen.

Medio Marts *Klassemøder* foreslår beskikkelse til forskningsrådene.

Klassemøde. Afstemning om medlemsindvalg. Hum.klasse ulige år, nat.vid. lige år.

På første medlemsmøde derefter meddeler sekretæren Selskabet klassens vedtagne medlemsforslag.

Ultimo marts *Klassemøde* med henblik på valg/genvalg af klasseformand pr. 1. april hvert tredje år (i den humanistiske klasse 1995, i den naturvidenskabelige klasse 1996).

Primo april Revisorerne returnerer regnskaberne, Klassekommissionens formand indkalder kasserer og revisorer, regnskabet vedtegnes af revisorerne og decideres af kassekommissionen, inden det forelægges Selskabet for decharge.

Klassemøder afgiver indstilling til Selskabet om de foreslåede legatmodtagere.

April 1. møde. Skriftlig afstemning om indvalgsforslag. Meddelelser om overflytninger.

Hvert andet år (lige år) valg/genvalg til Carlsbergfondets direktion.

Hvert fjerde år (1996) valg/genvalg af præsident.

Hvert femte år valg/genvalg af sekretær og kasserer.

Hvert sjette år (1996) valg/genvalg af redaktør.

Valg/genvalg af et medlem til kassekommissionen.

Valg/genvalg til Udvalget for udadrettet virksomhed.

Hvert andet år (lige år) valg/genvalg af en revisor og en revisorsuppleant.

Præsidenten vælger/genvælger hvert tredje år et medlem af bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen.

valg/genvalg af bestyrelse til Bidragsfondet.

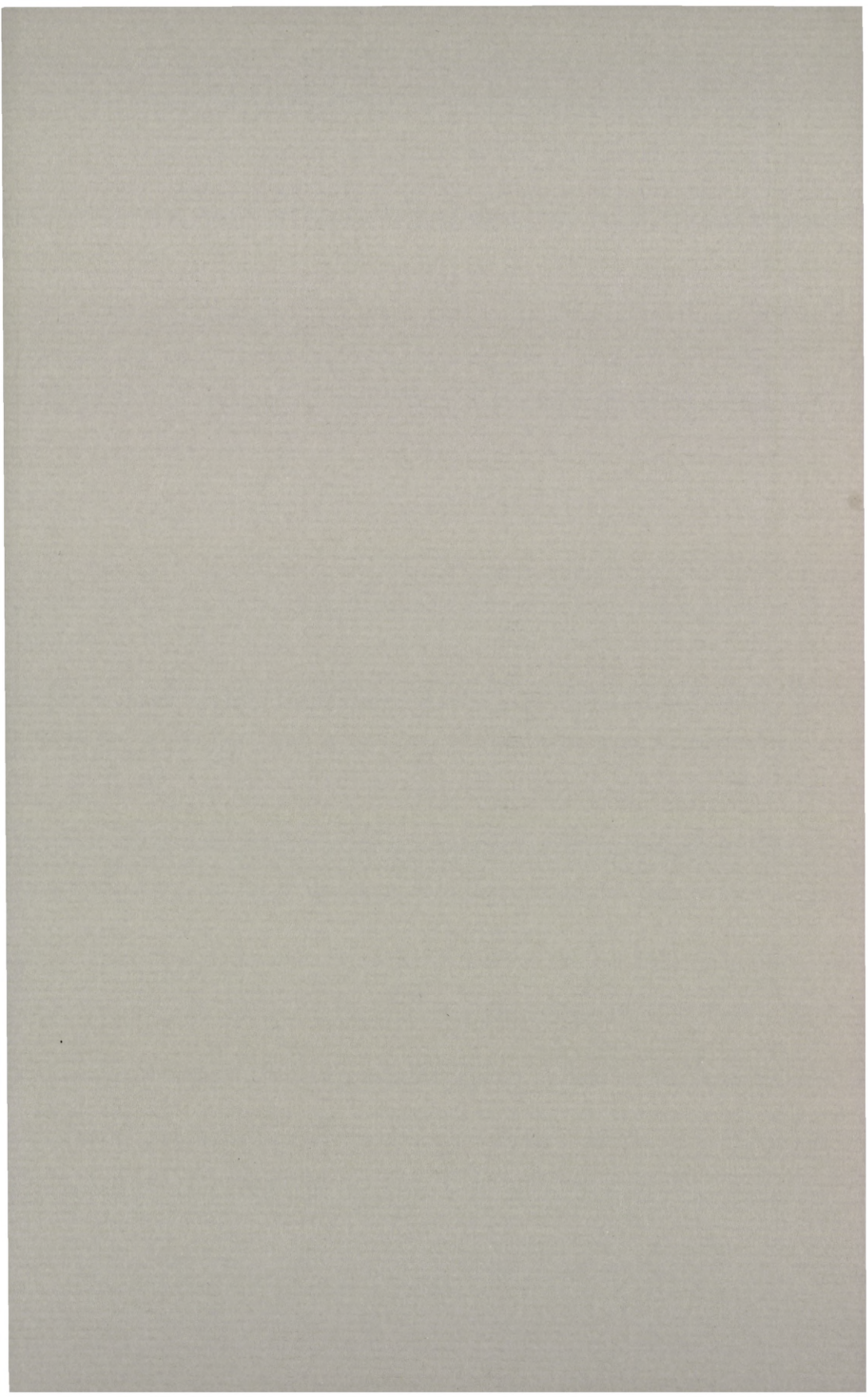
Valg/genvalg af et bestyrelsesmedlem til Herborgs Legat.

Hvert tredje år (1995) valg/genvalg af bestyrelsesmedlemmer til Marcus Lorenzens Legat pr. 1. maj.

Beslutning om uddeling af Marcus Lorenzens Legat.

Hvert andet år opslås forskerværelserne ledige for 2 år ad gangen.

Maj Sekretæren udarbejder sammen med klasseformændene foreløbigt program for efterårets meddelelser.

UDGIVNE PUBLIKATIONER 1994-95

	DKK ekskl. moms
Oversigt over Selskabets Virksomhed 1993-1994. Annual Report with an English Summary. 1995. 288 s., 6 portrætter	100,-
<i>Historisk-filosofiske Meddelelser</i>	
66:3 <i>Nøjgaard, Morten</i> : Les adverbess français. Essai de description fonctionnelle. Tome III. 1995. 476 s.	600,-
68 Law and the Islamic World. Past and Present. Papers presented to the joint seminar at the Universities of Copenhagen and Lund, March 26th-27th, 1993, organized by Christopher Toll, Jan Hjärpe, Jakob Skovgaard-Petersen and Ditlev Tamm. Edited by <i>Christopher Toll</i> and <i>Jakob Skovgaard-Petersen</i> . 1995. 184 s.	325,-
69 <i>Brandt, Søren</i> : Infinitive Control in Danish. 1995. 150 s.	200,-
70 Poetry of the Baxtiāris. Love Poems, Wedding Songs, Lullabies, Laments with Introduction, Translation & Notes. By <i>Fereyduñ Vahman</i> & <i>Garnik Asatryan</i> . 1995. 216 s.	250,-
71 <i>Hansen, Mogens Herman</i> : The Trial of Sokrates – from the Athenian Point of View. 1995. 36 s.	60,-
72 Sources for the Ancient Greek City-State. Symposium August, 24-27 1994. Acts of the Copenhagen Polis Centre vol. 2. Edited by <i>Mogens Herman Hansen</i> . 1995. 376 s.	450,-
<i>Biologiske Skrifter</i>	
43 Brain and Mind. Symposium on the Occasion of the 250th Anniversary of The Royal Danish Academy of Sciences and Letters August 17-20, 1992. Edited by <i>Rodney M.J. Cotterill</i> . 1994. 204 s.	400,-
<i>Matematisk-fysiske Meddelelser</i>	
44:1 <i>Fuglede, Bent</i> : Lower Estimates of the Isoperimetric Deficit of Nearly Spherical Domains in $\mathbf{R}^n$ in Terms of Asymmetry. 1995. 65 s.	100,-
44:2 <i>Andersen, Hemming</i> : Historic Scientific Instruments in Denmark. 1995. 446 s.	350,-
<i>Særpublikationer</i>	
Sprog og tanke. Fire essays. Redigeret af <i>Poul Lindegård Hjorth</i> . 1995. 112 s.	80,-

Pris 100 kr.

Printed in Denmark by Special-Trykkeriet Viborg a-s
ISSN 0368-7201. ISBN 87-7304-270-0